

Parlamentul Republicii Moldova

STENOGRAMA
ședinței plenare a Parlamentului Republicii Moldova
din ziua de 5 decembrie 2019
SUMAR

1.	Aprobarea ordinii de zi.	4 – 14
2.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru ratificarea Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană „Suport pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova–Uniunea Europeană”. Nr. 212 din 26.09.2019	14 – 23
3.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărâre privind demisia unui deputat în Parlament (<i>Constantin BOTNARI</i>). Nr. 294 din 04.12.2019	24 – 26
4.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru ratificarea Declarației Comune referitor la instituirea Consiliului de Cooperare Strategică la Nivel Înalt dintre Republica Moldova și Republica Turcia. Nr. 436 din 28.11.2018	26 – 29
5.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea Legii nr. 397/2003 privind finanțele publice locale (<i>art. 5, 11</i>). Pentru lectura a doua comasat cu proiectul de Lege nr. 62 din 11.06.2019. Nr. 214 din 01.10.2019	29 – 36
6.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea articolului 5 al Legii nr. 397 din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale. Pentru	36 – 41

	lectura a doua comasat cu proiectul de Lege nr. 214 din 01.10.2019, considerat ca proiect de bază. Nr. 62 din 11.06.2019	
7.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea unor acte legislative (<i>Codul fiscal nr. 1163/1997 – art. 14; 69¹⁴, 69¹⁵ ș.a.; Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale – anexa nr. 1; ș.a.</i>). Pentru lectura a doua comasat cu proiectul de Lege nr. 280 din 28.11.2019, considerat ca proiect de bază. Nr. 245 din 01.11.2019	41 – 45
8.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege cu privire la modificarea unor acte legislative (<i>Codul fiscal – pe tot parcursul textului, art. 5, 14, 15 ș.a.; Legea nr. 1164/1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal – art. 24; Legea cu privire la tariful vamal – pe întreg textul legii, art. 24³, 24⁴, 28 ș.a.; ș.a.</i>). (<i>Politica bugetar-fiscală și vamală</i>) Pentru lectura a doua comasat cu proiectul de Lege nr. 245 din 01.11.2019. Nr. 280 din 28.11.2019	45 – 87
9.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului Legii bugetului de stat pentru anul 2020. Nr. 277 din 28.11.2019	87–125
10.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 947/1996 (<i>art. 3, 5, 8¹ ș.a.</i>). Nr. 298 din 05.12.2019	125–145
11.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020. Nr. 278 din 28.11.2019	145–176
12.	Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2020. Nr. 279 din 28.11.2019	177–186
13.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege privind modificarea	187–189

	<p>articolului 15¹ din Legea cu privire la ajutorul social nr. 133/2008.</p> <p>Nr. 189 din 10.09.2019</p>	
14.	<p>Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege cu privire la acordarea indemnizației în cazul decesului unuia dintre soți.</p> <p>Nr. 190 din 12.09.2019</p>	189–192
15.	<p>Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea unor acte legislative (<i>Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii – art. 5, 20; Legea privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni – art. 8</i>). Pentru lectura a doua comasat cu proiectul de Lege nr. 248 din 28.11.2019.</p> <p>Nr. 284 din 28.11.2019</p>	192–198
16.	<p>Dezbaterea și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege pentru modificarea unor acte legislative (<i>Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii – art. 20; Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni – art. 8</i>). Pentru lectura a doua comasat cu proiectul de Lege nr. 284 din 28.11.2019, considerat ca proiect de bază.</p> <p>Nr. 248 din 04.11.2019</p>	198
17.	<p>Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege privind modificarea articolului 26 din Legea nr. 56/1998 privind sistemul public de pensii.</p> <p>Nr. 247 din 04.11.2019</p>	199–201
18.	<p>Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege cu privire la acordarea suportului financiar unic beneficiarilor de pensii și alocații sociale de stat. Pentru lectura a doua comasat cu proiectul de Lege nr. 4 din 29.01.2019, aprobat în primă lectură la 07.02.2019.</p> <p>Nr. 282 din 28.11.2019</p>	201–204
19.	<p>DECLARAȚII</p> <p>Declarația domnului deputat Alexandru Botnari.</p>	205–207

Ședința începe la ora 10.03.

Lucrările sunt prezidate de doamna Zinaida Greceanîi, Președinte al Parlamentului, asistată de domnii Mihail Popșoi, Alexandru Slusari, Vlad Batrîncea și doamna Monica Babuc, vicepreședinți ai Parlamentului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Bună dimineața.

Vă rog să vă ocupați locurile.

Domnilor vicepreședinți,

Vă rog să vă ocupați locurile.

Stimați colegi,

Bună dimineața încă o dată.

Cineva face diversie în Parlament de dimineață.

Secretariatul,

Vă rog să anunțați prezența.

Doamna Evelina Bubuioc – șef al Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:

Stimată doamnă Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Bună dimineața .

Vă anunț că, din totalul celor 100 de deputați, la începutul ședinței și-au înregistrat prezența 91 de deputați.

Nu și-au înregistrat prezența: Șor Ilan, Botnari Constantin, Himici Igor – cerere, Bologan Victor, Ulanov Denis – cerere, Cebotari Vladimir, Rotundu Svetlana, Nantoi Oazu și Alaiba Dumitru.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Avem cvorumul, putem să începem ședința. Înainte de toate, vă rog să onorăm Drapelul de Stat. (*Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.*)

Mulțumesc.

Ca de obicei, înainte de a începe ședința propriu-zisă, stimați colegi, stimați deputați, câteva anunțuri. În perioada premergătoare zilei de astăzi, și-au sărbătorit ziua de naștere colegii noștri domnul Igor Grosu și domnul Vasile Bîtca. Le urăm „La mulți ani”, sănătate și succese frumoase. (*Aplauze.*)

Stimați colegi,

De asemenea, pe data de 3 decembrie a fost marcată Ziua internațională a persoanelor cu dizabilități. Potrivit Biroului Național de Statistică, numărul estimat al persoanelor cu dizabilități în Republica Moldova este peste 176 de mii, inclusiv peste 10 mii de copii de vârstă între zero și 17 ani. Marcarea acestei zile are ca obiectiv promovarea unei mai bune înțelegeri în ceea ce privește problemele cu care se confruntă persoanele cu dizabilități și susținerea demnității, a drepturilor și a bunăstării acestora.

Este, totodată, o ocazie pentru o schimbare de atitudine față de aceste persoane a tuturor prin eliminarea barierelor în ceea ce privește implicarea lor în diverse sfere de activitate. Și până la urmă cred că aceste dizabilități noi putem să le transformăm în niște abilități ale acestor persoane. De noi de toți depinde.

În afară de aceasta, pe data de 5 decembrie, astăzi, este Ziua internațională a voluntarilor. Voluntarii sunt oameni care își dedică talentul, timpul și energia acțiunilor individuale și colective fără să ceară vreo recompensă pentru efortul depus. Cu siguranță, și societatea noastră are nevoie de munca productivă a voluntarilor. În acest sens, Parlamentul Republicii Moldova, încă în 2010, a adoptat Legea voluntariatului.

Eu aș vrea să le dorim realizări frumoase în nobile lor misiuni a voluntarilor de a face lumea mai bună și să încurajăm mai mulți oameni să se alăture grupurilor de voluntariat, inclusiv deputații... corpul de deputați din Parlamentul nostru.

Stimați colegi,

Biroul permanent a propus atenției dumneavoastră proiectul ordinii de zi pentru ziua de astăzi și ziua de mâine. Este o ordine de zi destul de încărcată, sunt, practic, mai multe subiecte pe ordinea de zi și foarte, foarte importante.

Îi avem prezenți și pe reprezentanții Guvernului, dat fiind că majoritatea subiectelor parvenite în Parlament sunt din partea Guvernului.

Dar în afară de ordinea de zi, propusă de Biroul permanent, care s-a întrunit ieri în ședință, avem două solicitări parvenite în scris din partea fracțiunii parlamentare.

Prima este: „În conformitate cu prevederile articolului 46 din Regulamentul Parlamentului, Frațiunea parlamentară „ACUM Platforma DA” solicită includerea în ordinea de zi a ședinței în plen a organului legislativ audierea ministrului economiei și președintelui Consiliului de administrație al „Moldovagaz”.

Solicitarea este parvenită și este semnată de președintele Frațiunii parlamentare „Platforma DA”. Nu este semnată de către cinci deputați, cum se cuvine, după câte eu cunosc.

Domnule Creangă,

Vă rog să-mi aduceți o claritate, dacă ...

Domnule Creangă,

Vă rog.

Conectați, vă rog, microfonul domnului Creangă.

Domnul Ion Creangă – șef al Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului:

Doamnă Președinte,

Stimați deputați,

Solicitarea de a include în ordinea de zi se face de o fracțiune sau de cel puțin cinci deputați.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Asta am făcut-o pentru claritate, ca să fie toată lumea ... să cunoască lucrul acesta.

Domnule Slusari,

Vă rog.

Aveți un minut la dispoziție toată lumea. Pentru argumentările și solicitările de modificare a ordinii de zi se acordă câte un minut.

Domnule Slusari,

Vă rog.

Domnul Alexandru Slusari:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Solicităm audierea ministrului economiei și președintelui Consiliului „Moldovagaz” în legătură cu situația neclară pentru noi cu aprovizionarea cu gaze a Republicii Moldova. Pe de-o parte, Președintele Igor Dodon peste tot zice că de la 1 ianuarie vom avea gaz de la „Gazprom” și sunt trei variante cum acest gaz va fi tranzitat și va fi livrat pe teritoriul Republicii Moldova. Pe de altă parte, ieri de urgență Guvernul Republicii Moldova a inițiat un Acord cu Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare privind accesarea creditului de urgență pentru procurarea gazelor de la Ucraina și UE.

Solicitarea noastră, vrem să clarificăm și să fie clar și pentru cetățenii Republicii Moldova, totuși care este situația? De ce e nevoie de acest credit de urgență? Care sunt condițiile acestui credit? La ce preț o să fie cumpărat acest gaz în plină iarnă? Și, totuși, la ce trebuie să se aștepte cetățenii Republicii Moldova?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule vicepreședinte,

Vreau să precizez, dumneavoastră insistați săptămâna aceasta să fie audieri ori, totuși, lăsăm pentru următoarea ședință a plenului Parlamentului?

Domnul Alexandru Slusari:

Săptămâna aceasta.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Pun la vot. Cine este pentru includerea acestei chestiuni pe ordinea de zi, rog să votați.

Nu a acumulat numărul necesar de voturi.

Mulțumesc.

Următorul subiect vine, de asemenea, din partea Frațiunii „DA” cu propunerea de a include pe ordinea de zi două subiecte.

Domnule Slusari,

Vă rog, argumentarea.

Domnul Alexandru Slusari:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Onorat Plen,

Noi solicităm includerea în ordinea de zi a două proiecte de hotărâre privind crearea comisiilor de anchetă. Prima Comisie de anchetă ce ține de investigarea, elucidarea circumstanțelor lichidării celor trei bănci. Această propunere reiese din raportul pe care noi, cu 61 de voturi, l-am votat pe data de 17 octombrie. Și este o recomandare să continuăm elucidarea circumstanțelor furtului, deoarece am primit mai multă informație despre neregulile din aceste trei bănci, criza valutară, despre care are argumentarea și mai multe materiale domnul Golovatiuc, și este o derivată din acest raport.

A doua solicitare ține de crearea Comisiei de anchetă pentru elucidarea circumstanțelor pentru 7 aprilie 2009. Un punct nerealizat, apropo, de la această înțelegere temporară, pe care noi am semnat-o încă pe 8 iunie. Și am avut o comisie în 2009, noi cunoaștem, în frunte cu domnul Nagacevschi, nu s-a soldat cu nimic. Dar societatea vrea să cunoască adevărul și considerăm că, în această situație, Comisia de anchetă ar fi foarte potrivită să elucideze aceste circumstanțe.

Rugăm insistent să fie incluse aceste subiecte în ordinea de zi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Din nou vă întreb: insistați pentru săptămâna aceasta? Fiindcă la ședința Biroului permanent s-a discutat și n-a fost acceptat pentru includerea în săptămâna aceasta în ordinea de zi.

Domnul Alexandru Slusari:

Da, insistăm.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Supun votului.

Cine este pentru a fi inclus în ordinea de zi proiectul de Hotărâre nr. 267 din 19 noiembrie 2019 cu privire la constituirea Comisiei de anchetă pentru elucidarea tuturor circumstanțelor privind procesul de lichidare a Băncii de Economii, „Unibank” și Banca Socială?

Cu toate că vreau să menționez că, de fapt, organele de drept ar trebui să-și facă aici treaba decât comisiile de anchetă.

Stimați colegi,

Cine este pentru includerea acestui proiect în ordinea de zi pentru zilele de astăzi și mâine, vă rog să votați.

Nu este inclus în ordinea de zi. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Nu a întrunit numărul necesar de voturi. Suntem într-un proces foarte democratic.

Și al doilea. Cine este pentru a fi inclus proiectul de Hotărâre nr. 268 din 20 noiembrie 2019, de asemenea, cu privire la constituirea Comisiei de anchetă pentru elucidarea tuturor circumstanțelor, de fapt și de drept, a evenimentelor din aprilie 2009, rog să votați.

Nu a întrunit numărul necesar de voturi.

La ordinea de zi nu au parvenit... (*Gălăgie în sală.*)

Regulamentar, din partea a 5 deputați sau a fracțiunii. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Da, vă rog.

Domnule vicepreședinte,

Vă rog.

Domnul Popșoi.

Domnul Mihail Popșoi:

Da. Mersi, doamnă Președinte.

Având în vedere că săptămâna trecută a fost prezentată moțiunea simplă împotriva ministrului Gaiciuc, rugăm insistent această moțiune să fie dezbătută, având în vedere că este un atentat foarte grav la adresa suveranității și integrității teritoriale a statului vecin Ucraina, partener strategic al Republicii Moldova, acele declarații ale domnului Gaiciuc, prin care dumnealui s-a solidarizat cu separatiștii din Donbass, nu pot fi trecute cu vederea.

Dacă dumnealui rămânea un simplu pensionar – era una. Or, dumnealui, de atunci de când a făcut acele declarații, a devenit ministru și acele declarații acum pot fi privite cu totul, cu totul alți ochi. De aceea dumnealui e bine să vină să explice Forului Legislativ, cetățenilor Republicii Moldova ce exact a avut dumnealui în vedere, atunci când dumnealui s-a solidarizat și a elogiat separatiștii și criminalii de război din Donbass, făcându-i drept exemplu pentru Armata Națională.

Dumnealui astăzi este ministru al apărării.

Și nu știm cum dumnealui se uită în ochii militarilor, cum îl va privi în ochi pe omologul său ucrainean.

Ar fi bine ca dumnealui să vină să dea explicații, inclusiv veteranilor de război de pe Nistru, unii dintre ei sunt și membri ai acestui For Legislativ.

De aceea rugăm dumneavoastră să faceți uz de...

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Ieri, la ședința Biroului permanent, a fost discutat subiectul respectiv și nu a fost admisă moțiunea în procedura legislativă.

Domnule Creangă,

Vă rog să-mi aduceți o claritate cum trebuie să procedez eu în acest caz.

Domnul Ion Creangă:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați deputați,

Moțiunea respectivă a fost expertizată de către Direcția generală juridică și am constatat că este o moțiune individuală, nu este o moțiune îndreptată înspre politica Guvernului, de aceea ea nu poate fi introdusă în procedura legislativă și este remisă autorilor înapoi.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

În acest caz, dacă ea n-a fost admisă în procedura legislativă, nici n-o supun votului.

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Mai am aici... Eu...

Stimați colegi,

Pot să propună...

Noi acum suntem la ordinea de zi.

Stimați colegi,

Ascultați-mă, vă rog, un minut.

Pot să propună în ordinea de zi sau dacă vine în scris, prin Secretariat, 5 deputați sau o fracțiune parlamentară, sau autorul proiectului de lege.

Domnule Reniță,

Dumneavoastră în calitate de cine? (*Voce nedeslușită din sală.*)

Domnule Reniță,

Vă rog.

Domnul Iurie Reniță:

Mulțumesc.

Din partea fracțiunii, doamnă Greceanîi.

E vorba de subiectul nr. 3 de pe agenda de astăzi, e vorba de proiectul de Lege pentru ratificarea Declarației Comune referitor la instituirea Consiliului de Cooperare Strategică la Nivel Înalt dintre Republica Moldova și Republica Turcia.

Noi considerăm că informația care a fost prezentată este una caducă și ea necesită a fi actualizată. De aceea am propus ca să obținem o informație actualizată și insistăm ca acest subiect, până la obținerea informației de la instituțiile statului, să fie transferată pentru o perioadă mai târziu.

Insist ca propunerea noastră să fie pusă la vot.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc mult.

De fapt, propunerea din partea fracțiunii trebuia să parvină în scris. N-a parvenit în mod regulamentar.

De aceea, doamnă Ivanov, vă rog, dacă este deja... că-i lectura a doua și pentru lectura a doua trebuie să fie raportul comisiei, dacă comisia este gata.

Doamna Violeta Ivanov:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Într-adevăr, domnul deputat Reniță a venit cu această solicitare ieri în cadrul ședinței comisiei. Deci propunerea dumnealui a fost pusă la vot și nu a obținut numărul necesar de voturi.

Vreau să aduc o mică claritate. Proiectul de Lege pentru ratificarea Declarației Comune a intrat în Parlament în data de 28 noiembrie 2018. La 30 noiembrie 2018, mandatul Parlamentului de legislatura a XXII-a a expirat. Deci, respectiv, nu am avut posibilitatea ca să aprobăm legi organice și, doar din aceste considerente, nu a fost votat și în a doua lectură.

Am ridicat ieri stenograma, ca să văd dacă au fost atunci careva întrebări și vreau să vă anunț lipsa de careva întrebări.

Reieșind din faptul că propunerea domnului Reniță de a amâna acest proiect nu a fost susținută, comisia a întocmit raport și suntem gata pentru a raporta.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, doamnă președinte.

De aceea dat fiind că propunerea n-a parvenit în mod regulamentar, nici nu supun votului.

Următoarea.

Domnule Țicu,

Vreau să vă întreb: dacă aveți la ordinea de zi o propunere?

Da, vă rog.

În calitate de cine? *(Voce nedeslușită din sală.)*

Deputat, dar deputatul trebuie să întrunească condițiile respective. Ca, altfel, să nu vă pomeniți ca și domnul Reniță în aceleași condiții.

Vă rog, domnule Țicu.

Domnul Octavian Țicu:

Bună dimineața! *(Voce nedeslușită din sală.)*

Eu vorbesc în numele la 3000 de elevi, liceeni și profesori de la patru licee din Chișinău care, la 1 decembrie, mi-au înmânat, într-un context foarte festiv, un clopot, care se cheamă „clopotul unirii”, cu mesajul să nu le furați

viitorul și să-i lăsați să se regăsească în cadrul României reîntregite. Și, prin urmare, să renunțați la interesele dumneavoastră egoiste și să contribuiți în fiecare zi la apropierea Republicii Moldova de România.

Așa că, la muncă pentru unire, frați români. Clopotul ăsta o să vă amintească întotdeauna de 3000 de elevi care se gândesc la voi.

Doamna Zinaida Greceanî:

De fapt, stimați colegi, eu am vrut să deconectez microfonul, dar cred că îl lăsăm pe coleg să vorbească ceea ce vrea să vorbească. Fiindcă noi suntem la ordinea de zi, dar nu suntem la etapa de declarații.

Domnule Litvinenco,

Și dumneavoastră aveți o propunere la ordinea de zi?

De procedură.

Vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Da. Mulțumesc.

Stimată doamnă Președinte,

Cu tot respectul față de domnul Creangă și expertiza pe care o face dumnealui, eu vreau să citesc din prevederile Regulamentului legate de admisibilitatea moțiunilor simple. Articolul 112, 113, 114.

„Moțiunea simplă trebuie să cuprindă motivarea și dispozitivul. Moțiunea se depune la Președintele ședinței, în plenul Parlamentului.” Lucru care s-a făcut la ședința precedentă.

„După primirea moțiunii, Președintele o aduce la cunoștința Parlamentului, care stabilește data dezbaterii, și dispune remiterea ei, de îndată, Guvernului și distribuie acesteia deputaților.

Dezbaterile moțiunii simple va avea loc la data stabilită de Biroul permanent, în termen de 14 zile lucrătoare de la depunere.”

În măsura în care o moțiune conține toate condițiile prevăzute de Regulamentul Parlamentului, este obligatoriu ca ea să fie supusă dezbaterilor. Deci dacă ea are 15 semnături, se depune în mod regulamentar în cadrul ședinței plenare, conține motivația și dispozitivul, respectiv Biroul permanent este obligat, conform Regulamentului, s-o pună în agenda ședinței și să permită deputaților să dezbate ...

Doamna Zinaida Greceanî:

Domnule Bolea,

Tot la acest subiect?

Vă las pe toți să vorbiți, poate... Eu înțeleg că dumneavoastră azi sunteți disponibili să muncim până la ora 12 noaptea, dacă va trebui și până la unu.

Domnule Bolea,

Vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Ca și unul din coautorii a peste 20 de moțiuni simple în legislatura trecută, vreau să vă aduc atenției că Regulamentul trebuie să fie respectat întocmai și Constituția inclusiv. Orice moțiune simplă se dă nu împotriva unei persoane și nu se solicită inițierea demisiei... demiterii unui ministru, dar se dă pe politici sau ca urmare a unei interpelări care a fost făcută de un deputat sau o fracțiune.

Interpelările nu au fost date, din câte noi vedem, ca să fie dezbătută moțiunea simplă. Și moțiunea care a fost prezentată nu a fost depusă pe politici interne sau de ordin extern.

De aceea acea notă pe care a dat-o Biroului permanent Direcția generală juridică este în conformitate cu legea și moțiunea respectivă nu poate fi introdusă în procedură legislativă, deoarece este depusă împotriva unei persoane și nu pe politici.

Și vreau să vă aduc la cunoștință sau să vă aduc aminte, stimați colegi, că noi în legislatura aceasta ceva timp în urmă, de asemenea ...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Încercați să vă încadrați în timp.

Domnule Bolea,

Zece secunde.

Domnul Vasile Bolea:

Ceva timp în urmă aici, în Parlament, de asemenea n-a fost introdusă în procedură legislativă o altă moțiune depusă împotriva fostei ministre a finanțelor, doamna Gavrilița. Fix pe aceleași motive.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Domnul Vasile Bolea:

De aceea, haideți, să respectăm Regulamentul.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Subiectul este epuizat.

Stimați colegi,

Supun votului aprobarea ordinii de zi în întregime. De fapt, subiecte suplimentare n-au fost introduse, este ordinea de zi pentru aceste două zile propusă de Biroul permanent.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea celor prezenți. Ordinea de zi este aprobată.

Începem examinarea. Primul subiect de pe ordinea de zi este **proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului de finanțare. Proiectul nr. 212 din 26 septembrie 2019.**

Responsabil – Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale. Da, vă rog, cine vine la tribună?

A, jumătate de Guvern e în partea ceea, eu mă uit în partea asta.

Da, vă rog, doamnă ministru.

Doamna Viorica Dumbrăveanu – *ministru al sănătății, muncii și protecției sociale:*

Stimată doamnă Președinte,

Onorat Plen,

Prezint atenției dumneavoastră argumentele oportunității ratificării Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană „Suport pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova–Uniunea Europeană”.

Vreau să menționez din start că este vorba despre un acord de finanțare care vine din partea Uniunii Europene prin intermediul instrumentului european de vecinătate.

Obiectivul general al acestui acord constă în suport pentru implementarea Acordului de Asociere „Uniunea Europeană–Republica Moldova”.

Iar obiectivele specifice: suport pentru participarea Republicii Moldova în cadrul programelor care sunt finanțate de către Uniunea Europeană, promovarea egalității de gen, abilitarea femeilor prin implementarea, consolidarea integrării perspectivei de gen în politicile publice locale și combaterea violenței domestice care afectează femeile și copiii.

Dacă e să ne referim la aspectul economic, deci în vederea acordării suportului participării Republicii Moldova la programele Uniunii Europene „Orizont”, „Europa creativă” și Programul III al Uniunii Europene pentru sănătate anii 2018–2019, va fi utilizată rambursarea a 50% din taxa anuală de participare, cerută de Moldova, ca o contribuție la bugetul fiecărui program. Plățile vor fi realizate bianual.

Sprijinul va lua forma unei creșteri a numărului de oportunități a creditelor internaționale de mobilitate disponibile pentru instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova, precum și promovarea schimbului internațional de studenți și managerii administrativi între instituțiile din cadrul Programului „Erasmus” și țările partenere.

Deci participarea la alte programe interne ale Uniunii Europene va fi explorată în funcție de prioritățile care sunt determinate de către beneficiari printr-o formă oficială de exprimare a acestei intenții și posibilitățile financiare și nevoile sectoriale relevante.

Acordul în cauză este compatibil cu instrumentele internaționale la care Republica Moldova este parte și sigur că va contribui la dezvoltarea, fortificarea și diversificarea relațiilor de colaborare dintre Republica Moldova și Comisia Europeană.

Costul total al Acordului de finanțare este 10 milioane 700 mii de euro. Contribuția Comisiei constituie 9 milioane 250 mii de euro. Cofinanțarea din partea „UN Women” este de 250 mii de euro, iar cofinanțarea de către beneficiarii grantului este de 1 milion 200 mii de euro.

Rog susținerea acestui Acord de finanțare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Doamnă ministru,

Întrebări nu aveți.

Vă rog să luați loc.

Invit la tribună cu prezentarea raportului din partea Comisiei economie, buget și finanțe – domnul Golovatiuc.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de lege în cauză, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova și comunică următoarele.

Acordul de Finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană „Suport pentru implementarea Acordului de Asociere RM–UE”, semnat la Bruxelles la data de 24 iulie 2019, este un acord interguvernamental și este finanțat din bugetul Uniunii Europene prin Instrumentul European de Vecinătate.

Costul estimat al acțiunii „Suport pentru implementarea Acordului de Asociere RM–UE” este de 10 milioane 700 mii de euro. Potrivit acordului, contribuția Uniunii Europene pentru acțiunea „Suport pentru implementarea Acordului de Asociere RM–UE” este în valoare de 9 milioane 250 mii de euro.

Acțiunea este cofinanțată din contribuții mixte de către „UN Women” și de către beneficiarii potențiali ai grantului. Cofinanțarea comună de către „UN Women” este de 250 mii de euro și cofinanțarea de către potențialii beneficiari ai grantului este de circa 1 milion 200 mii de euro.

Obiectivul general al acțiunii este de a sprijini punerea în aplicare a Acordului de Asociere Uniunea Europeană–Republica Moldova. Programul vizează două componente. Prima componentă: să sprijine participarea Republicii Moldova la programele Uniunii Europene. Și a doua componentă: să promoveze egalitatea de gen și emanciparea femeilor prin consolidarea punerii în aplicare a integrării perspective de gen în politicile publice locale și să combată violența domestică în familie.

Asistența va urmări să sprijine instituțiile guvernamentale de a participa la proiectele comune în cadrul programelor Uniunii Europene și sprijinirea Guvernului și autorităților publice locale în abordarea chestiunilor legate de egalitatea de gen, atât la nivel național, cât și la nivel local, precum și oferirea unor servicii mai bune pentru victimele violenței domestice. Responsabilizarea organizațiilor societății civile active în domeniul egalității între femei și bărbați și lupta împotriva violenței domestice.

În cadrul primului program, sprijinul va fi acordat sub forma unei rambursări de până la 50 la sută din taxele anuale a contribuțiilor de participare a Republicii Moldova pentru programele Uniunii Europene. Plata se va face bianual, după primirea dovezii privind plata taxei totale pentru anul respectiv.

În cadrul Programului II, sprijinul va lua forma unei creșteri a numărului de oportunități a creditelor internaționale de mobilitate disponibile pentru instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova care participă la Acțiunea-cheie nr. 1 din Programul „Erasmus+”, care promovează schimbul internațional de studenți și managerii administrativi între instituțiile din cadrul Programului „Erasmus+” și țările partenere.

Acordul de Finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană „Suport pentru implementarea Acordului de Asociere RM–UE” va intra în vigoare la data în care Comisia Europeană primește o notificare din partea Guvernului Republicii Moldova, prin care se confirmă finalizarea procedurilor interne necesare intrării în vigoare a acestuia. Comisia Europeană va informa Guvernul Republicii Moldova cu privire la data primirii acestei notificări. Acordul în cauză nu va intra în vigoare, dacă o astfel de notificare nu va fi primită de către Comisia Europeană până la 31 decembrie anul curent, cel târziu. Acordul de finanțare are o durată de implementare de 84 luni.

Avizele prezentate de comisiile parlamentare și avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului la proiectul de lege sunt pozitive.

În contextul celor expuse mai sus, Comisia economie, buget și finanțe propune proiectul de lege în cauză spre examinare Parlamentului și adoptare în prima și a doua lectură, ca fiind lectură finală.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule președinte al comisiei,

Aveți o întrebare.

Domnule Popșoi,

Vă rog.

Domnul Mihail Popșoi:

Domnule președinte,

Noi, desigur, vom susține acest proiect. Este un proiect foarte bun.

Dar am o întrebare ce ține de a doua componentă a acestui proiect legat de egalitatea de gen. Vreau să știu dacă acest proiect... banii care vin ajută, cumva, și la pregătirea ratificării Convenției de la Istanbul de combatere a violenței împotriva femeilor și fetelor? Și dacă răspunsul este pozitiv, când putem conta pe ratificarea Convenției în întregime, care oferă un cadru comprehensiv de combatere a acestui fenomen foarte nociv pentru societatea Republicii Moldova?

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Mulțumesc pentru întrebare.

Spun cinstit, eu nu știu conținutul Convenției de la Istanbul.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Convenției.

Eu cred că mai mult întrebarea este la președintele...

Domnule Popșoi,

Întrebarea este la președintele Comisiei politice externe. Și cred că președintele Comisiei politice externe poate să vă aducă mai multă claritate...
(Voce nedeslușită.)

La autor? Atunci, la autor.

Da, vă rog, microfonul doamnei Dumbrăveanu.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc mult, doamnă Președinte.

Stimate domnule vicepreședinte,

Vreau să menționez că, atunci când au fost determinate acțiunile prioritare din cadrul acestui Memorandum, sigur că ele sunt axate pe egalitatea de gen și în contextul implementării acestei politici de egalitate de gen, inclusiv Componenta de prevenire și combatere a violenței, dar ele nu sunt... ele sunt corelate, de fapt, cu prevederile Convenției de la Istanbul, care este un cadru complex în vederea prevenirii și combaterii violenței în familie, respectiv, vreau să menționez că există o voință politică în contextul ratificării acestei Convenții până la finele anului, noi avem pachetul pregătit. Este vorba despre proiectul de lege de ratificare care se află în proces de avizare, iar implementarea acestui proiect va veni pentru a sensibiliza opinia publică în privința problemelor în domeniul violenței, inclusiv pentru a combate acest flagel corelat, sigur, cu standardele care sunt reflectate în această Convenție.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da, vă rog, o precizare.

Domnule Popșoi,

Vă rog.

Domnul Mihail Popșoi:

Mă bucur să aud aceste cuvinte ale doamnei ministru. Doar o scurtă precizare. Ratificarea Convenției de la Istanbul planificată până la sfârșitul anului curent? (*Voce nedeslușită din sală.*)

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

A doua întrebare vine din partea domnului Reniță, dacă exact la președintele Comisiei economie, buget și finanțe.

Da, vă rog.

Domnul Iurie Reniță:

Da. Mulțumesc.

Domnule Golovatiuc,

Ați menționat de mai multe ori Uniunea Europeană și RM.

Chiar vă rog frumos, Uniunea Europeană e clar.

Dar ce e RM? Cumva-i Republica Moldova?

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Da.

Domnul Iurie Reniță:

... Nu, mă gândeam că-i ceva poate pe la dumneavoastră, pe la Partidul Socialiștilor...

Pronunțați corect și cu demnitate, și cu mândrie Republica Moldova, și nu umblați cu RM.

Vă rog frumos.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Aici nu se solicită un răspuns.

Următoarea întrebare – doamna Tauber.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Я отвечаю в частном порядке.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da.

Vă rog, doamnă Tauber, aveți o întrebare la președintele comisiei.

Doamna Marina Tauber:

Da.

Vă mulțumesc, stimată doamnă Președinte. (*Voce nedeslușită.*)

Stimate domnule președinte al comisiei,

Deci am declarat că orice inițiativă pozitivă o să fie susținută de Frațiunea Partidului „Șor”. Credem că această lege este un început bun și grantul care o să-l primească Republica Moldova, cu toate că și este în conformitate cu toate prevederile legale în domeniul încheierii tratatelor internaționale.

Dar aș vrea să comentăm și să știm dacă sunt elaborate și cum o să fie monitorizate cheltuielile ceea ce ține de grantul acesta? Și vă spun de ce ridicăm această întrebare. Cunoaștem că au fost mai multe istorii de succes... în ghilimele „de succes”, de precedente guvernări și când banii, care au venit din partea colegilor noștri din Europa, au fost cheltuiți ori în zadar, ori nu pe scopurile destinate.

Totuși, aș vrea să știm dacă o să primim și rapoarte în acest sens? Pentru că credem că este foarte important pentru imaginea țării noastre și pentru Guvernul nou investit.

Vă mulțumesc foarte mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Întrebarea, probabil că, este, în primul rând, adresată doamnei ministru.

Și am s-o rog pe doamna ministru să...

Domnule Golovatiuc,

Răspundeți dumneavoastră sau doamna ministru?

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Nu.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă ministru,

Vă rog să răspundeți.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

... la minister.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimată doamnă deputat,

Vreau să menționez din start că am menționat care este suma proiectului – 10 milioane 700 de mii de euro. Componenta Gender, care va fi implementată, reprezintă 5 milioane de euro și ceea ce-ați făcut referire dumneavoastră la granturi, este vorba de 2 milioane de euro, care vor fi acordate societății civile. Și, sigur că, în cazul dat, va exista un proces de monitorizare, inclusiv din partea finanțatorului, dar în mod special a implementatorilor și, în cazul dat, avem... este vorba despre reprezentanții Casei ONU din Republica Moldova, dar este strict determinat și un mecanism de monitorizare, deci de impact al acțiunilor și de monitorizare a utilizării mijloacelor financiare.

La finele implementării acestui Memorandum, va fi și acel raport, cum menționez, de impact al activităților care sunt trasate, inclusiv de utilizare a finanțelor care sunt alocate.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Aveți a doua întrebare, doamnă Tauber? (*Voce nedeslușită din sală.*)

Da, vă rog, o precizare.

Doamna Marina Tauber:

Vă mulțumesc, doamnă ministru, pentru acest răspuns.

O precizare. Dacă și deputații... și noi vom primi acest raport, nu doar, desigur că, pe cheltuieli ori raportul financiar, dar și despre succese, realizări ale programului acesta?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă ministru,

Vă rog.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc foarte mult.

Din câte cunoașteți, unul din principiile-cheie în implementarea proiectelor care sunt finanțate de către Uniunea Europeană, este vorba despre transparența procesului și de implementare, și de raportare și, sigur că aceste rapoarte vor fi și publice, și accesibile absolut pentru toți.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Domnule președinte al comisiei,

Vă rog să luați loc.

Următorul... coraportul vine din partea Comisiei politică externă și integrare europeană.

Doamnă președinte Violeta Ivanov,

Vă rog, la tribună.

Doamna Violeta Ivanov:

La tribună sau de pe loc?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Sau de pe loc?

Doamna Violeta Ivanov:

De pe loc, da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, de pe loc.

Doamna Violeta Ivanov:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Comisia politică externă și integrare europeană, în conformitate cu funcțiile și atribuțiile sale și în temeiul articolului 27 din Regulamentul Parlamentului, a examinat prezentul proiect de lege și comunică următoarele.

Acordul de Finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană „Suport pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană”, conform prevederilor alineatului (1) al articolului 11 din Legea privind tratatele internaționale ale Republicii

Moldova, face parte din categoria tratatelor internaționale supuse examinării și ratificării de către Parlamentul Republicii Moldova.

Acordul de finanțare, semnat la Bruxelles, la 24 iulie 2019, constituie baza legală pentru accelerarea fondurilor oferite de Comisia Europeană pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, în special în scopul suportului... ratei de participare a Republicii Moldova la proiectele comune în cadrul programelor Uniunii Europene în domeniul promovării egalității de gen, atribuirii... femeilor prin implementarea consolidată a integrării perseverenței de gen în politicile publice locale, precum și combaterea violenței domestice.

Valoarea totală a Acordului de finanțare, după cum deja s-a menționat, constituie 10,7 milioane de euro, dintre care contribuția maximă a Uniunii Europene este 9,25 milioane de euro, sub formă de grant, din fondurile Instrumentului European de Vecinătate.

Prevederile acordului nu contravin politicii externe promovate de Republica Moldova și nu afectează drepturile și obligațiile asumate în conformitate cu alte instrumente internaționale la care statul nostru este parte.

Acțiunea de ratificare a acordului în cauză va contribui la consolidarea și dezvoltarea relațiilor de colaborare între Republica Moldova și Comisia Europeană.

Având în vedere cele menționate mai sus, în temeiul articolului 27 și articolului 56 din Regulamentul Parlamentului, Comisia politică externă și integrare europeană propune Parlamentului să adopte proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană „Suport pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova–Uniunea Europeană”, sub nr. 212 din 26.09.2019 în prima și a doua lectură.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Întrebări nu sunt.

Stimați colegi,

Luări de cuvânt, de asemenea, nu sunt la subiectul în cauză.

De aceea **supun votului aprobarea în prima lectură a proiectului de Lege sub nr. 212 din 26 septembrie 2019.**

Cine este pentru, rog să votați. Prima lectură.

Practic, mă uit în sală, **unanim.**

Și acum, ambele comisii au propus votul și în a doua lectură.

Toți sunt de acord?

Alte opinii?

Domnule Diacov,

Vă rog.

Nu? Am văzut că ridicați mâna.

Stimați colegi ...

Doamnă Rotundu,

Ceva? Ați apăsător butonul?

Da, vă rog, domnule Botnari.

La subiectul în cauză? Nu. Haideți să votăm și pe urmă vă ofer cuvântul dacă ceva.

Stimați colegi,

Supun votului pentru a fi adoptat în lectura a doua proiectul de Lege sub nr. 212 din 26 septembrie 2019.

Cine este pentru, rog să votați.

Numărătorii,

Rezultatele.

Da, vă rog, sectorul nr. 1?

N u m ă r ă t o r i i:

– 27.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 27.

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

– 38.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 38.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

– 22.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 22.

Cu 87 de voturi, proiectul a fost adoptat în lectura a doua.

Domnule Botnari,

Vă rog.

Domnul Alexandru Botnari:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Mult stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Astăzi este ultima zi când eu sunt aici, în Parlament, și ar trebui să iau o decizie. Și dacă îmi permiteți, doamnă Președinte, luare de cuvânt și să depun cererea de ...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vreți s-o faceți acum? Trebuie să-i întreb atunci pe colegi. Ori la sfârșit?

Domnul Alexandru Botnari:

Dar eu cred că e mai bine acum.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Dar ce vreți să plecați?

Domnul Alexandru Botnari:

Nu, o să particip astăzi la ședință, dar ...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Haideți să nu vă dăm drumul astăzi și la finele ședinței să vă oferim posibilitatea.

Domnul Alexandru Botnari:

Bine. Mersi mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Stimați colegi...

De fapt, este scăparea mea, m-ați rugat să vă ofer cuvântul înainte și eu cred că ... n-ați apăsat butonul și eu am trecut cu vederea.

Următorul proiect este inițiativa sub nr. 294 din 4 decembrie 2019.

Domnule Bolea,

Vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Atenției dumneavoastră se propune proiectul de Hotărâre sub nr. 294 din 4 decembrie 2019. În adresa Parlamentului Republicii Moldova a parvenit cererea de demisie a deputatului Constantin Botnari din motive personale.

De aceea a fost întocmit proiectul de hotărâre prin care trebuie să luăm act de cererea de demisie a deputatului în Parlament Constantin Botnari, ales din partea Partidului Democrat din Republica Moldova, și să declarăm vacant un mandat de deputat în Parlament care aparține Partidului Democrat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Întrebări?

Doamna Ciobanu.

Doamna Maria Ciobanu:

Domnule Bolea,

Se duce el de unul singur sau cu tot cu „borsetkă”?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Trebuie, probabil, să-l întrebați pe dumnealui.

Stimați colegi...

Domnul Vasile Bolea:

Și am și raport la ... Dacă mai sunt întrebări?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Din partea ... Nu aveți alte întrebări.

Din partea comisiei, domnule președinte, vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Raport ... Permiteți să dau citire raportului asupra proiectului de Hotărâre a Parlamentului privind demisia unui deputat în Parlament, nr. 294 din 4 decembrie 2019.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Hotărâre a Parlamentului privind demisia unui deputat și comunică următoarele.

Prin proiectul de hotărâre se propune Parlamentului să ia act de cererea de demisie a deputatului Constantin Botnari, ales din partea Partidului Democrat din Moldova, și declararea mandatului de deputat vacant.

Comisia juridică a constatat că cererea prin care se informează despre renunțarea la calitatea de deputat a fost depusă de către domnul Constantin Botnari în adresa Președintelui Parlamentului la data de 4 decembrie 2019.

Drept urmare, Comisia juridică, numiri și imunități a decis, cu votul unanim al membrilor prezenți, să propună Parlamentului spre examinare și adoptare proiectul de Hotărâre nr. 294 din 4 decembrie 2019.

Raport încheiat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Stimați colegi...

Întrebări nu sunt.

Cine este pentru a fi adoptat proiectul de Hotărâre nr. 294 din 4 decembrie 2019, rog să votați.

Mă uit că **e unanim.**

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Următorul proiect de Lege este sub nr. 436 din 28 noiembrie 2018, pentru lectura a doua.

Prezintă din partea Comisiei politice externe și integrare europeană – doamna Violeta Ivanov, președintele comisiei.

Da, vă rog.

Doamna Violeta Ivanov:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Comisia politică externă și integrare europeană a examinat prezentul proiect de lege și constată următoarele.

Declarația Comună referitor la instituirea Consiliului de Cooperare Strategică la Nivel Înalt dintre Republica Moldova și Republica Turcia, potrivit alineatului (1) al articolului 11 din Legea privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, se încadrează în categoria tratatelor internaționale supuse examinării și ratificării de către Parlament.

Declarația a fost semnată la 17 octombrie 2018 la Chișinău și are drept scop instituirea Consiliului de Cooperare Strategică la Nivel Înalt între Republica Moldova și Republica Turcia.

Consiliul, co-prezidat de Guvernul Republicii Moldova și Președintele Republicii Turcia, va stabili strategia dezvoltării relațiilor bilaterale în domeniile: politic, militar, de securitate, economic, comercial, energetic, transportului, agriculturii, turismului, sănătății, culturii, științei și altele.

Reuniunile Consiliului se vor desfășura cel puțin o dată la doi ani alternativ în Republica Moldova și în Republica Turcia.

Pentru dezvoltarea în continuare a cooperării între cele două țări în domeniul politic, realizarea unui schimb de opinii cu privire la chestiunile bilaterale, regionale și globale, precum și identificarea domeniilor de cooperare și proiectelor prioritare în cadrul Consiliului, va fi instituit Grupul comun de planificare strategică. Reuniunile grupului vor avea loc cel puțin o dată la doi ani și vor fi co-prezidate de miniștrii afacerilor externe.

Declarația se subscrie planului general de dezvoltare a relațiilor bilaterale cu Republica Turcia, nu contravine legislației naționale și nu afectează drepturile și obligațiile asumate de Republica Moldova în conformitate cu instrumentele internaționale la care statul nostru este parte.

Proiectul de Lege pentru ratificarea Declarației Comune a fost examinat și aprobat în prima lectură în cadrul ședinței plenare a Parlamentului din 14 decembrie 2018.

În adresa comisiei nu au parvenit propuneri și obiecții din partea comisiilor parlamentare sau din partea deputaților.

În acest context, Comisia politică externă și integrare europeană propune Parlamentului a adopta proiectul de Lege pentru ratificarea Declarației Comune referitor la instituirea Consiliului de Cooperare Strategică la Nivel Înalt dintre Republica Moldova și Turcia în a doua lectură.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Doamna președinte al comisiei a declarat: amendamente din partea deputaților și din partea comisiilor n-au parvenit.

Acum vreau să vă întreb, fiindcă vreau să... eu trebuie să supun votului și pe urmă să vă ofer de procedură. (*Voce nedeslușită.*)

La acest Acord.

Vă rog, domnule Popșoi.

De procedură doar.

Domnul Mihail Popșoi:

În acest Acord este stipulat colaborarea militară cu Turcia.

Cum se înscrie asta în statutul de neutralitate pe care-l promovează atât de insistent colegii din Partidul Democrat și colegii socialiști? Și dacă această colaborare presupune, eventual, și acordarea de mașini de combatere a protestatarilor pașnici, așa cum a mai fost în anii precedenți?

Vă rog să ne spuneți și, dacă e posibil, dacă se pot stipula anumite rezerve la acest Acord? Pentru că avem problema cetățenilor turci care, probabil, trebuia rezolvată înainte de a ridica nivelul de colaborare cu Turcia la un asemenea nivel înalt. Poate trebuia rezolvată problema cetățenilor turci care au fost deportați într-un mod rușinos din Republica Moldova?

Mersi.

Doamna Violeta Ivanov:

Vă mulțumesc foarte mult.

Stimate domnule deputat, membru al Comisiei politice externe și integrare europeană,

În calitate de președinte al comisiei, am dat citire raportului comisiei din care dumneavoastră faceți parte.

Doi. Întrebările și amendamentele, de obicei, se fac la prima lectură, deci prima lectură, care a avut loc pe data de 14 decembrie 2018, conform stenogramei, nu au parvenit.

Trei. Dumneavoastră ați pus întrebările respective și autorului, adică Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene în cadrul ședinței de ieri și ați obținut careva răspunsuri la întrebările care țineau de acest raport. Ceea ce ține de cetățenii turci, cred că este o altă întrebare care trebuie... Și eu am întrebări aici, dar cred că nu ține de raportul respectiv.

Și patru. Dispozițiile din declarații ce țin de cooperarea părților în domeniul militar vor fi implementate, sunt sigură că, în limita Constituției Republicii Moldova cu privire la statutul de neutralitate permanentă. Cunoașteți foarte bine, articolul 11 din Constituția Republicii Moldova.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Nu insistați, vă rog.

Dumneavoastră n-ați avut amendamente.

Domnule Reniță,

N-ați avut amendamente.

Stimați colegi,

Supun votului adoptarea proiectului de Lege nr. 436 din 28 noiembrie 2018 în lectura a doua.

Cine este pentru, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Da. Mulțumim, doamnă președinte.

Da, vă rog, sectorul nr. 1.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 27.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 27.

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 38.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 38.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 0.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Zero.

Cu 65 de voturi, proiectul a fost adoptat în lectura a doua.

Următoarea inițiativă este sub nr. 214 din 1 octombrie 2019.

Din partea autorilor, cine? Domnul Munteanu?

Da, vă rog, domnule Munteanu.

Domnul Igor Munteanu:

Stimați colegi,

Proiectul de Lege nr. 214 vizează modificarea articolului 5 din Legea nr. 397, adoptată la 16 octombrie 2003, cu privire la finanțele publice locale.

Acest proiect de lege vizează majorarea bugetelor locale printr-o redistribuire mai echitabilă a impozitelor veniturilor persoanelor fizice și veniturilor persoanelor juridice cu scopul consolidării autonomiei locale.

Probabil că mulți dintre dumneavoastră știți că autonomia locală este puternic afectată de centralismul Guvernului care a încercat, într-un fel, să monopolizeze cele mai multe dintre impozitele reale. Și, în același timp, mai multe recomandări ale Congresului Puterilor Locale al Consiliului Europei stabilește ca un fapt... constată că autonomia locală în Republica Moldova este erodată de tendința de recentralizare. Respectiv, Strategia

descentralizării este implementată necorespunzător în Republica Moldova, astfel încât întărirea capacităților locale este o condiție imperativă de corespundere la normele europene.

Principalele prevederi ale proiectului de Lege nr. 214 presupun:

– stabilirea a două cote a defalcărilor din impozitul pe veniturile persoanelor fizice în mărime de 100% pentru bugetele satelor și orașelor, cu excepția municipiilor-reședință de raion și, respectiv, 50% pentru bugetele municipiilor-reședință de raion;

– atribuie 50% din veniturile colectate din impozitul pe veniturile persoanelor juridice în calitate de defalcări pentru bugetele locale, din care 25% va rămâne în bugetul autorităților publice locale de nivelul întâi și a bugetului municipiului Chișinău și municipiului Bălți, iar restul – 25% noi am propus că va constitui sursa de formare a fondului de echilibrare a bugetelor unităților administrativ-teritoriale.

Proiectul de Lege nr. 214 a fost consultat cu Ministerul Finanțelor și există și avizul Guvernului.

Calcularele preliminare arată un impact pozitiv asupra bugetelor locale de aproximativ 596 milioane de lei pentru autoritățile locale de primul nivel și o contribuție suplimentară de circa 56 de milioane de lei la fondul de compensare din venitul persoanelor juridice.

Colectivitățile locale au fost consultate, conform articolelor 4 și 6 din Carta autonomiei locale. Respectiv, în procesul de elaborare și transmitere... adoptare a acestui proiect de lege avem asentimentul autorităților locale, deși ei și-ar fi dorit chiar mai multe atribuții suplimentare în materie... în bugete locale.

Examinarea proiectului, în contextul adoptării noii politici bugetar-fiscale pentru 2020–2021, este binevenită, asigurând aplicarea corespunzătoare a politicilor stabilității și predictibilității normelor juridice.

Eu vă solicit aprobarea acestui proiect de lege în prima lectură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule autor,

Domnule Munteanu,

Aveți întrebări.

Doamnă Guzun,

Vă rog, prima întrebare.

Doamna Ludmila Guzun:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Domnule Munteanu,

De fapt, subiectul ăsta l-am discutat și în comisie. Și vreau să vă întreb care este poziția, totuși, referitor la orașele-reședință de raion? Or, din textul proiectului de lege nu este clar. Vă referiți doar la municipii-reședință de raion, dar orașe...? Noi știm că avem 7 municipii-reședință de raion. Dar orașele-reședință de raion, care este poziția, totuși?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Igor Munteanu:

Doamnă Guzun,

Vă mulțumesc pentru întrebare.

După cum bine știți, noi am căutat să găsim soluții mai largi și mai extinse pentru consolidarea autonomiei locale. Chiar și Guvernul anterior, Guvernul Maiei Sandu a considerat că trebuie să ne oprim la defalcările de 100% din veniturile persoanelor fizice și să ne oprim aici, pentru că bugetul de stat nu este în situația actuală suficient de flexibil pentru ca să asigure tot ce cer autoritățile locale.

Sigur că este un prim pas în direcția asigurării mai multor resurse și pentru orașele-reședință de raioane. Dar eu cred că noi o să lucrăm împreună cu dumneavoastră și cu alți colegi care sunt susținătorii autonomiei locale ca să găsim și alte remedii pentru autonomia finanțelor publice locale.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare sau o precizare?

Da, vă rog, o precizare.

Doamna Ludmila Guzun:

Da, o precizare, domnule Munteanu.

Eu încă o dată mă refer, pentru că ceea ce este în textul actual, în formula actuală nu este clar, adică ar fi că orașele-reședință de raion rămân în formula legii vechi. Ceea ce... din discuțiile pe care le-am avut la proiectul bugetului, de fapt, orașele sunt... vasăzică, puse într-o categorie cu municipiile-reședință de raion, de aceea în text noi o să trebuiască, într-adevăr, să lucrăm, să modificăm.

Noi ieri cu domnul Slusari am discutat subiectul ăsta în comisie.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Probabil, că...

Da. Mulțumesc, doamnă deputat.

Pentru lectura a doua, cred că amendamentele sunt binevenite, cu atât mai mult că acest proiect, după câte eu cunosc, comisiile au propus să fie comasat cu următorul proiect.

Domnul Igor Munteanu:

De acord.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Mai multe întrebări?

Doamnă Tauber,

Vă rog.

Doamna Marina Tauber:

Stimate domnule autor,

Aș vrea să menționez că Frațiunea Partidului „Șor” va susține această inițiativă legislativă, pentru că cu toții cunoaștem că venim din regiuni, în primul rând, din orașul Orhei, care a devenit municipiu, cu străduința președintelui fracțiunii noastre domnului Ilan Șor. Și credem că este o inițiativă și un pas pozitiv ca banii și resursele să rămână în localități, în orașe, în comune, în primării.

Doar că aș vrea să vă întrebăm, cunoaștem că există și proiectul de Lege analogic privind modificarea articolelor 5 și 11 ale Legii nr. 397 din anul 2003, care a fost depus în legislatura actuală cu nr. 62 de către deputatul Frunze Petru, Blocul ACUM, însă nu este examinat nici până astăzi, deși are aceleași prevederi în principiu.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă Tauber,

Este următorul proiect de lege. Și eu numai ce am anunțat că vor fi comasate.

Domnul Igor Munteanu:

Aș vrea să aduc precizare, doamnă Tauber, că ...

Doamna Marina Tauber:

Deci cu toate că dorim să susținem această inițiativă, credem că trebuie să votăm doar o inițiativă.

Nu am auzit, stimată doamnă Președinte, ceea ce dumneavoastră ați spus. Înseamnă că dumneavoastră propuneți nr. 214 să fie votat?

Domnul Igor Munteanu:

Cred că asta este, în primul rând, propunerea Comisiei economie, buget și finanțe, domnul Golovatiuc o va anunța în curând. Aceste două

proiecte de lege vor fi comasate și se va merge pe un model unic de calculare a veniturilor persoanelor fizice – 100% și, probabil, o mărime mai mică decât am propus noi la veniturile persoanelor juridice care vor merge într-un fond de consolidare.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Mai multe întrebări nu aveți.

Domnule autor,

Luați loc.

Raportor din partea Comisiei economie, buget și finanțe – domnul președinte Golovatiuc.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Mulțumesc, doamnă Președinte,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul legii în cauză, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către domnul Munteanu Igor și Alexandru Slusari, deputați în Parlamentul Republicii Moldova, și comunică următoarele.

Proiectul de lege are drept scop fortificarea autonomiei financiare a autorităților publice locale prin majorarea veniturilor disponibile ale acestora.

Prin proiectul de lege în cauză se propune modificarea mărimii defalcărilor de la impozitul pe venit al persoanelor fizice pentru bugetele unităților administrativ-teritoriale și o sursă nouă de formare a veniturilor generale ale bugetelor satelor, orașelor – defalcări de la impozitul pe venitul persoanelor juridice.

Potrivit articolului 56 alineatul (5) din Legea pentru aprobarea Regulamentului Parlamentului, comisia propune pentru lectura a doua ca proiectul de lege în cauză să fie comasat cu proiectul nr. 62 din 11 iunie 2019, din considerente că ambele proiecte de lege menționate vizează modificarea și/sau completarea mai multor articole din același act legislativ.

Totodată, potrivit articolului 64 alineatul (1) din Legea pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului, Parlamentul va hotărî asupra stabilirii proiectelor de bază și de alternativă cu votul majorității deputaților prezenți. Noi propunem ca bază să fie proiectul nr. 214.

Reieșind din cele expuse, Comisia economie, buget și finanțe propune proiectul de lege în cauză spre examinare și aprobare în prima lectură.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanî:

Mulțumesc.

Domnule președinte,

Întrebări nu aveți.

Vă rog să luați loc.

Coraportor din partea Comisiei administrație publică – domnul Vasile Bîtca.

Domnule președinte,

Vă rog.

Domnul Vasile Bîtca:

Stimați colegi,

Comisia administrație publică, reieșind din atribuțiile și competențele sale funcționale, a examinat proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 397/2003 privind finanțele publice locale, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputații în Parlament Munteanu Igor și Slusari Alexandru și expune următoarele.

Prezentul proiect de lege amendează articolele 5 și 11 din legea prenotată și are drept finalitate fortificarea autonomiei financiare a autorităților publice locale prin majorarea veniturilor disponibile ale acestora.

Trebuie de menționat că problematica asigurării unei autonomii financiare reale a autorităților publice locale reprezintă, la ora actuală, o preocupare majoră. Remarcăm, înainte de toate, dimensiunea insuficientă a bugetelor locale pentru incitarea proceselor de creștere economică durabilă la nivel local și dependența acestora de transferurile de la bugetul de stat.

Pornind de la importanța și actualitatea subiectului, membrii Comisiei administrație publică constată că inițiativa legislativă supusă examinării vine cu soluții pentru consolidarea bugetelor unităților administrativ-teritoriale, în special atribuirea unei surse adăugătoare de formare a acestora, reprezentată prin 50% în calitate de defalcări din veniturile colectate de la impozitele pe veniturile persoanelor juridice.

Concomitent, reglementările noi propuse de proiectul de lege se axează pe majorarea la 100% a cotelor de defalcare de la impozitul pe venitul persoanelor fizice la bugetele satelor/comunelor și orașelor/municipiilor, iar pentru bugetele municipalităților, reședință de raion, inclusiv pentru municipiul Bălți, la 50% din volumul total colectat din teritoriul unității administrativ-teritoriale.

Alt aspect relevant îl constituie fondurile de susținere financiară a unităților administrativ-teritoriale alocate din bugetul de stat. Astfel, proiectul presupune că divizarea în cele două fonduri de echilibrare a bugetelor unităților administrativ-teritoriale de nivelul I și nivelul II se face

prin aplicarea unui coeficient unic de 50% comparativ cu coeficientul de 55% stabilit în redacția actuală a legii vizate.

Urmare a examinării, membrii comisiei consideră că modificările operate la Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale reprezintă opțiunea care se înscrie în limitele politicii de descentralizare fiscală și bugetară.

În context, ținem să menționăm avizul pozitiv al Congresului Autorităților Locale din Moldova, potrivit căruia proiectul va contribui la consolidarea bazei de venituri ale autorităților publice locale, prin urmare a autonomiei financiare ca element crucial de asigurare a autonomiei locale.

Din această perspectivă, comisia susține proiectul de lege și remarcă în același timp necesitatea de a lua în considerare spațiul fiscal disponibil pentru anul 2020, respectiv poziția actualului Guvern vizavi de proiectul în cauză.

Totodată, în cadrul ședinței, comisia a constatat că modificarea articolului 5 din Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale constituie obiectul proiectului de Lege nr. 62 din 13.06.2019, inițiativă legislativă a deputatului Petru Frunze.

În acest context, propunem comisiei sesizate în fond, în conformitate cu articolul 56 din Regulamentul Parlamentului, comasarea proiectelor nr. 62 din 13.06.2019 și nr. 214 din 01.10.2019 pentru a fi examinate în lectura a doua într-un singur proiect.

Ținând cont de cele expuse supra, Comisia administrație publică se pronunță pentru examinarea și adoptarea proiectului de Lege nr. 214 din 01.10.2019 în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, domnule președinte.

Întrebări nu aveți.

Și coraport din partea Comisiei de control al finanțelor publice.

Domnule Munteanu,

Vă rog.

N-ați pregătit un coraport?

Văd că Secretariatul v-a inclus ca coraport. Dar dumneavoastră ați prezentat deja poziția.

Stimați colegi,

Este propunerea de a fi supus votului.

Și eu supun votului pentru a fi votat în prima lectură proiectul nr. 214 din 1 octombrie 2019 cu condiția, ce au propus

ambele comisii, să fie comasat cu proiectul nr. 62, de bază fiind nr. 214? De bază fiind nr. 214.

Cine este pentru a fi votat în prima lectură, vă rog să votați.

Practic, unanim. Proiectul este votat în prima lectură.

Pregătiți, vă rog, deja pentru lectura a doua.

Următorul proiect, tot asemănător subiect, este proiectul sub nr. 62 din 11 iunie 2019.

Autor – domnul Frunze.

Da, vă rog.

Domnul Petru Frunze:

Stimați colegi,

Proiectul de Lege nr. 62 din 11.06. 2019 prevede modificarea articolului 5 din Legea nr. 397 din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale. Acest proiect de lege are drept scop consolidarea bugetelor locale și facilitarea activităților administrației publice locale în vederea atragerii investitorilor în localitate, ca ulterior să beneficieze de impozite la bugetul local.

Vreau să fac trimitere la faptul că, conform proiectului nr. 62, sunt prevăzute defalcări la impozitul pe venit al persoanelor fizice, să fie defalcat direct la locul de domiciliu.

Fiindcă vă dau unele exemple. În localitatea Costești, raionul Ialoveni, peste 1000 de locuitori lucrează în municipiul Chișinău. În situația respectivă, din impozitul pe venit din salariu, practic, niciun bănuț nu este defalcat în bugetul primăriei Costești, toți banii sunt centralizați. Dar acei locuitori, cetățeni care, bineînțeles, participă la dezvoltarea economică a Republicii Moldova, ei așteaptă și condiții de trai mai bune în localitatea respectivă și, practic, prin munca pe care o depun ei, nu le sunt restabilite niște condiții decente de viață în localitatea respectivă, practic, niciun bănuț nu este defalcat în bugetul primăriei respective.

Totodată, în baza articolului 5 din legea respectivă, se propune ca impozitul pe venit de la persoanele fizice să fie defalcate 100% în bugetul administrației publice locale de nivelul întâi, deoarece 75% sunt defalcate, la momentul de față, în bugetul local, 25% la nivel în bugetul raional și, ulterior, acești bani sunt distribuiți politic, care nu este o echitate pentru contribuabilii din localitatea respectivă.

Mai mult decât atât, în localitățile noastre activează mulți agenți economici. O parte din ei au activități comerciale, adică administrația publică locală/consiliul local pot stabili taxe locale. O parte din agenții economici doar prestează activități de... economice de producere. În situația respectivă, administrația publică locală nu este în drept să stabilească taxă

locală și, practic, un agent economic, care generează venituri de zeci, chiar și sute de milioane de lei, nu achită niciun bănuț în bugetul local din activitatea de întreprinzător. Și, în situația respectivă, acel agent economic poluează mediul și unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi nu pot să desfășoare niște activități de îmbunătățire a condițiilor de trai, deoarece nu dispun de resurse financiare, fiindcă acești bani sunt centralizați ca, ulterior, să fie distribuiți politic în localități, în dependență de opțiunile politice ale primarilor.

În situația respectivă, propun 50% din acest impozit pe venit al persoanelor juridice să fie defalcat în bugetul local, să fie motivați primarii să atragă investitori în localitate, să faciliteze activitățile lor prin a investi ca, ulterior, o parte din aceste impozite să contribuie la bugetul de stat, fiindcă acest lucru trebuie să facă un primar, nu să aștepte de la partidele politice să le ofere bani, dar trebuie să muncească, să atragă investitori ca, ulterior, să creeze locuri de muncă și, bineînțeles, să le poată soluționa problemele locale.

În situația respectivă, solicit să susțineți acest proiect de lege.

Și, bineînțeles, în cazul în care sunt amendamente și ar afecta bugetul național, se poate de redus aceste cote.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Întrebări nu aveți.

Rog... Domnule Frunze,

Luați loc, vă rog.

Întrebări nu sunt.

Stimați colegi,

Ofer cuvântul președintelui Comisiei economie, buget și finanțe, domnul Golovatiuc, cu raportul din partea comisiei.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de lege în cauză, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către domnul Frunze Petru, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, și comunică următoarele.

Proiectul de lege are drept scop majorarea bugetelor locale prin o nouă redistribuire a impozitelor achitate de persoanele fizice și juridice.

Prin proiectul de lege în cauză, se propune modificarea mărimii defalcărilor de la impozitul pe venit al persoanelor fizice pentru bugetele unităților administrativ-teritoriale și o sursă nouă de formare a veniturilor generale ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale – defalcări de la

impozitul pe venitul persoanelor juridice. Totodată, se propune ca impozitul pe venit al persoanelor fizice să fie virat în conformitate cu domiciliul persoanei fizice.

Noi deja am discutat... examinat proiectul de Lege nr. 214 și, conform... potrivit articolului 64 alineatul (1) din Legea pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului, Parlamentul va hotărî, acum s-a hotărât asupra stabilirii proiectului de bază și de alternativă cu votul majorității deputaților prezenți.

Reieșind din cele expuse, Comisia economie, buget și finanțe propune proiectul de lege în cauză spre examinare și aprobare în prima lectură.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Întrebări nu aveți.

Vă rog să luați loc.

Coraportor din partea Comisiei administrație publică, domnul președinte Bîtca, vă rog. (*Voce nedeslușită din sală.*)

E același raport pentru două proiecte?

Se comasează.

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Supun votului aprobarea în prima lectură a inițiativei sub nr. 62 din 11...

Îmi cer scuze.

Da, domnul Lilian Carp.

Din partea fracțiunii?

Deputat.

Da, vă rog, domnule Carp, luare de cuvânt.

Îmi cer scuze încă o dată.

Domnul Lilian Carp:

Bună ziua, stimați colegi.

Stimați cetățeni,

Ce înseamnă să fii primar în Republica Moldova?

... A fi primar în Republica Moldova, în primul rând, trebuie să treci o școală a cerșetoriei... cum să cerșești... da, pentru a putea găsi bani pentru implementarea proiectelor pe care ți le-ai propus.

Și, în linii generale, sunt aici, în sală, oameni care au trecut prin administrația publică locală și știți foarte bine cât este de greu de a găsi bani pentru anumite proiecte, începând de la drumuri, fiindcă, dacă să fim sinceri, astăzi doar 10–15 la sută din drumurile care sunt în localități, propriu-zis, sunt drumuri asfaltate.

În rest, primarii, cu chiu, cu vai, încearcă să găsească bani pentru proiecte. Nu mai vorbesc de alte proiecte, cum ar fi centrele multifuncționale și atunci trebuie să caute diferite înfrățiri, fie în România sau în Letonia, mai nou în Polonia.

Sunt primari care sunt foarte activi, dar, din păcate,... banii, care sunt la bugetul de stat, sunt distribuiți pe criterii politice, asta este cea mai mare problemă. Și atunci când primarii încearcă să rezolve problemele, dar fac parte dintr-un alt partid, decât partidul de guvernare, din păcate, nu primește niciun sfanț, un leu pentru implementarea proiectelor.

Ce se întâmplă în asemenea situații? Se întâmplă ca primarii să fie șantajați de către partide politice: ori treci la noi, ori nu mai poți implementa nici un proiect. Vorba ceea: ori îți pui steluță de octombrel, ori te urci în copac, ori miroși un buchet de flori și, într-un fel sau altul, ai toate șansele să poți implementa proiectele propuse. Alte șanse nu există. Ori trebuie să vinzi anumite bunuri, ori trebuie, într-un fel, să ajungi la acest traseism politic.

Că noi cunoaștem un partid politic care de la 200 a ajuns la 700 de primari. Și apoi, după ce n-a mai fost la guvernare, acești 700 unde au ajuns? Au ajuns acolo de unde s-au pornit. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Deci acest lucru...

Dar nu la 780 așa, atunci când ați încercat, prin șantaj, că ori primiți bani, ori nu mai sunteți cu proiecte politice. Asta este realitatea și situația existentă a adus la acest traseism politic.

Deci noi, în linii generale, trebuie să ajungem la consolidarea autonomiei locale și la această consolidare pot să contribuie aceste două proiecte, prin care noi acordăm și autonomie financiară. Acești bani vor rămâne în localitate, iar primarii, cu adevărat, vor demonstra cât sunt de capabili să gestioneze banii. Ei... va fi o concurență, propriu-zis, între cel care gestionează un proiect și între cel care dorește să candideze la viitorul mandat sau la viitoarele alegeri, despre felul cum poate gestiona, propriu-zis, un buget. Și atunci oamenii vor face alegerea corectă.

Nu va mai exista acest traseism politic și acest șantaj, prin faptul că poți primi sau nu poți primi bani de la buget pentru a putea să-ți implementezi proiectele.

De aceea, stimați colegi, eu vă îndemn să votați aceste două proiecte de lege, precum și comasarea lor pentru a da o șansă primarilor să răsuflă și o șansă să oprim acest traseism politic al primarilor și, într-adevăr, să consolidăm democrația în Republica Moldova.

Mersi mult.

Doamna Zinaida Greceanî:

Și noi vă mulțumim.

Domnule Botnari,

La acest subiect?

Da, vă rog.

Domnul Alexandru Botnari:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Vreau să aduc o mulțumire celor care au inițiat așa proiecte de lege. Fiindcă, într-adevăr, cunoaștem foarte bine cum și cu ce probleme, și cu ce greutăți se întâlnesc primarii din localități.

Este o inițiativă foarte bună. Vreau să rog mult susținerea apoi și în a doua lectură. Este propunerea bună ca să fie comasate.

Dar vreau ca și membrii comisiei, când se va examina în lectura a doua, în coordonare cu membrii Guvernului, ministerele de resort de examinat. Fiindcă noi avem astăzi așa situație care în mare parte ceea ce ține de business în Republica Moldova sunt niște agenți economici centralizați, care vorbim ... putem să dăm și nume, ca farmaciile „Farmacia Familiei” sau ca magazinele „Linella”, sau alte brânduri pe care le avem astăzi în țară care mai produc careva bani, care activând în teritoriu toți acești bani se duc impozite la oficiul central aici, la Chișinău, și nicidecum în teritoriu.

Aș vrea foarte mult, stimați colegi, să vă rog, indiferent de culoarea politică, ca să luați în considerare acest lucru. Fiindcă acele posibilități care au ajuns ei astăzi acolo și au fost susținuți de autoritatea publică locală, cetățenii nu pot numai să cheltuie și banii aceștia să se ducă în altă parte, dar ceva din veniturile date cât de cât să rămână și în autoritățile publice locale.

Mulțumesc.

Și succese pentru a doua lectură.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumim.

Stimați colegi,

Alte luări de cuvânt nu avem la acest subiect.

Supun votului pentru a fi aprobat în prima lectură cu ulterioara comasare cu proiectul nr. 214. Supun votului inițiativa sub nr. 62 din 11 iunie 2019. Prima lectură.

Cine este pentru, rog să votați.

Unanim pentru prima lectură.

Comisiile, vă rog să aveți grijă pentru lectura a doua.

Următorul proiect...

Următorul proiect...

Și comasarea trebuie s-o votăm?

Stimați colegi,

Cine este pentru a fi comasat proiectul nr. 214 cu proiectul nr. 62, de bază fiind nr. 214, rog să votați.

Unanim.

Este votat.

Următorul proiect este proiectul nr. 245 din 1 noiembrie 2019.

Din partea autorilor – domnul Bolea.

Domnul Vladimir Bolea.

Da, vă rog.

Acuși o să fie și ... Nu vă duceți înainte de vreme la pauză, fiindcă la ora 12.00 anunțăm pauză. Pauză de masă. Așa că nu vă grăbiți să luați masa înainte de vreme.

Domnul Vladimir Bolea:

Doamnă Președinte,

Mult stimați colegi,

Am onoarea să vă prezint proiectul nr. 245, înregistrat pe data de 1 noiembrie 2019, pentru completarea unor acte legislative, cum ar fi: Codul fiscal nr. 1163 al Republicii Moldova, Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, Legea nr. 1593 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, Codul contravențional nr. 218 din 24 octombrie 2008.

Toate modificările care sunt propuse prin acest proiect se aplică doar la activitatea de colectare și vânzare a produselor agricole din horticoltură și fitotehnie și a obiectelor din regnul vegetal recoltate pe teritoriul Republicii Moldova.

Vreau să vă anunț, mult stimați colegi, că acest gen de activitate în Codul fiscal al Republicii Moldova, până la etapa actuală, nu a fost reglementat nicicum.

În plan global Moldova ocupă locul șase din topul exportatorilor mondiali, cu 6% din volumul total de export al miezului de nucă și al nucilor întregi, lucru care ne face să fim extrem de mândri de acest succes în agricultura Republicii Moldova.

În primele opt luni ale anului 2019 – 36 de agenți economici din Republica Moldova au efectuat export în suma totală de un miliard 753 milioane de lei.

Proiectul vine să reglementeze statutul juridic al achiziționarilor din acest domeniu deosebit de important pentru economia națională și ca efect are: reducerea corupției, a evaziunii fiscale, reducerea economiei tenebre.

De asemenea, proiectul va avea efecte benefice asupra sutelor de mii de cetățeni care dețin în proprietate copaci de nuci, de asemenea, proprietarilor de livezi de nuc persoane juridice, a achiziționarilor, întreprinderilor de procesare a nucului, exportatorilor de nucă în coajă și decojite.

Principalele prevederi ale proiectului reglementează legalitatea activității și regimul fiscal în domeniul achizițiilor produselor agricole din horticultură și fitotehnie.

Doi. Simplificarea procedurii de achiziții de la populație a producției agricole din horticultură și fitotehnie va consolida cadrul legal pentru participanții în relațiile economice, va asigura interesele statului în domeniul administrației proprietăților sale. Aici vorbim în mod special despre Fondul silvic, pentru că avem persoane fizice care colectează: alune, plante medicinale, măcieși. Și prin acest proiect de lege noi reglementăm și statutul achiziționarilor care cumpără și acest gen de produse, pentru că problema este una extrem de complexă.

Patru. Garantează colectarea obligațiilor fiscale la bugetele locale.

Vreau să vă anunț că proiectul de lege a fost elaborat și coordonat cu Asociația Exportatorilor de Nuci. La elaborarea acestui proiect au participat, de asemenea, persoane din Departamentul Vamal, de la Ministerul Afacerilor Interne, Poliția Economică, de la Inspectoratul Principal de Stat, reprezentanți de la Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei și desigur reprezentanți de la Asociația Exportatorilor de Nuci din Republica Moldova și oameni de afacere.

Proiectul a fost coordonat cu toate aceste entități juridice.

Realizarea proiectului nu implică cheltuieli financiare publice.

Vă rog susținerea acestui proiect extrem de important pentru acest domeniu de activitate economică din Republica Moldova.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, domnule deputat.

Întrebări nu aveți.

Vă rog să luați loc.

Raportor din partea Comisiei economie, buget și finanțe – domnul președinte.

Domnule Golovatiuc,

Vă rog.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege pentru modificarea unor acte legislative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către domnul Vladimir Bolea, deputat în Parlament, și comunică următoarele.

Proiectul de lege propus spre examinare prevede implementarea unui regim fiscal al persoanelor fizice ce desfășoară activități în domeniul achizițiilor produselor agricole din horticultură și fitotehnie și a obiectelor regnului vegetal.

Avizul Guvernului Republicii Moldova este pozitiv.

Ținem să menționăm că în Parlament este înregistrat proiectul de Lege nr. 280 din 28 noiembrie anul curent pentru modificarea unor acte legislative ce vizează politica fiscală și vamală pe anul 2020.

În acest sens, se propune comasarea proiectului de Lege nr. 245 din 1 noiembrie 2019 cu proiectul de Lege nr. 280 din 28 noiembrie 2019, ultimul fiind de bază.

Pornind de la cele menționate, comisia susține proiectul de lege și îl propune Parlamentului spre aprobare în prima lectură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc, domnule președinte.

Întrebări nu avem.

Vă rog să luați loc.

Stimați colegi,

Avem trei coraportori, după câte înțeleg eu, la proiectul respectiv din partea comisiilor.

Președintele Comisiei protecție socială, sănătate și familie – doamna Bacalu.

Vă rog, coraportul.

De pe loc?

Da, vă rog.

Doamna Elena Bacalu:

În conformitate cu prevederile articolului 49 alineatul (1) din Regulamentul Parlamentului, Comisia protecție socială, sănătate și familie a fost sesizată spre dezbatere în fond cu proiectul de Lege pentru modificarea

unor acte legislative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către domnul Vladimir Bolea, deputat în Parlament.

Proiectul de lege supus dezbaterii are ca scop legalizarea activității și regimul fiscal în domeniul achizițiilor produselor agricole din horticoltură și fitotehnie și a obiectelor regnului vegetal, precum și simplificarea procedurii de achiziție de la populație a producției agricole.

În partea ce ține de domeniul de activitate al Comisiei protecție socială, sănătate și familie, proiectul de lege are ca obiect de reglementare amendarea Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale și Legii nr. 1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, în scopul obligării subiecților ce desfășoară activitatea de colectare a produselor agricole și a obiectului regnului vegetal să asigure, în mod individual, în cazul în care aceștia nu sunt asigurați la sistemul de asigurări sociale și nu fac parte din categoriile de persoane neangajate asigurate de Guvern, indicate la articolul 4 alineatul (4) litera i) și g) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală.

În raport cu obiectul de reglementare, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice și urmează a fi adoptat după dezbaterile acestuia în cel puțin două lecturi.

Potrivit dispozițiilor articolului 27 alineatul (1) din Regulamentul Parlamentului, comisia a dezbătut inițiativa legislativă menționată în ședința din 4 decembrie 2019. La lucrările comisiei și-au înregistrat prezența în număr de 8 deputați din totalul de 9 membri.

În urma finalizării dezbaterilor, deputații prezenți la ședință au hotărât, cu unanimitate de voturi, să propună plenului Parlamentului spre aprobare în prima lectură proiectul de Lege nr. 245 din 1 noiembrie 2019 pentru modificarea unor acte legislative.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim, doamnă președinte.

Întrebări nu...

Următorul coraport – din partea președintelui Comisiei juridice, numiri și imunități.

Domnule Bolea,

Vă rog.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Coraport la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte legislative nr. 245 din 1 noiembrie 2019.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege pentru modificarea unor acte legislative și comunică următoarele.

Proiectul de lege, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă a unui deputat, are drept scop reglementarea regimului fiscal al persoanelor fizice ce desfășoară activități în domeniul achizițiilor produselor agricole din horticultură și fitotehnie și a obiectelor regnului vegetal, reglementarea asigurării sociale și medicale a acestor subiecți, precum și introducerea sancțiunilor contravenționale în cazul încălcării regimului fiscal propus.

Comisia atrage atenția că în Parlament este înregistrat proiectul de Lege nr. 280/2019, inițiativă legislativă a Guvernului, care conține în întregime prevederile proiectului în cauză.

Luând în considerare că proiectul de Lege nr. 280/2019 este un proiect mai voluminos și mai complex, comisia propune comasarea proiectului de Lege nr. 245/2019 cu proiectul de Lege nr. 280/2019, ultimul fiind de bază.

În rezultatul dezbaterilor, comisia, cu votul majorității membrilor prezenți (6 – „pro” și unul – „abținere”), propune spre examinare Parlamentului proiectul de Lege pentru modificarea unor acte legislative nr. 245 din 1 noiembrie 2019.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumim.

Stimați colegi,

Luări de cuvânt la acest subiect nu avem.

Supun votului pentru a fi aprobat în prima lectură proiectul sub nr. 245 din 1 noiembrie 2019.

Cine este pentru, rog să votați.

Practic, unanim.

Proiectul este votat în prima lectură, cu ulterioara comasare, dar după ce examinăm deja și proiectul nr. 280.

Stimați colegi,

Acuma am ajuns... eu special am trecut peste nr. 280, ca să examinăm proiectul în cauză.

Stimați colegi,

Următorul proiect este nr. 280 din 28 noiembrie 2019 cu care vine Guvernul.

Este un proiect foarte mare, foarte important. Și noi, ca de obicei, la proiectele acestea mai importante, trebuie să aprobăm un Regulament de care trebuie să ne ținem cu strictețe.

Eu vă propun următoarea modalitate: peste jumătate de oră, peste 25 de minute... noi avem deja două ore de când muncim și văd că deputații tot câte unul, câte unul se duc la cantină.

Eu vă propun următoarea modalitate: ascultăm raportul ministrului finanțelor... prezentarea ministrului finanțelor.

Anunțăm pauză de o oră... pauză de o oră la masă, haideți să respectăm Regulamentul.

Peste o oră, revenim în sală și procedura...

Domnule ministru,

Vă ajung 25 de minute... 20 de minute? Vă ajung.

Ascultăm raportul, după raport – pauză de o oră.

Peste o oră, revenim.

Runda de întrebări-răspunsuri – până la o oră.

După aceea – votarea în prima lectură.

Eu am să acord la fiecare fracțiune întrebări pe rând, așa cum noi convenim.

Cine este pentru a aproba acest Regulament, rog să votați.

Majoritatea celor prezenți. Unii colegi nu chiar sunt de acord.

Domnule ministru,

Vă rog...

Ministerul Finanțelor...

Domnule viceprim-ministru,

Proiectul prezentați-l, vă rog, la tribună.

Domnul Serghei Pușcuța – *viceprim-ministru, ministru al finanțelor:*

Bună ziua, stimată doamnă Președinte.

Stimați domnii deputați,

Se prezintă atenției dumneavoastră proiectul de Lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, înregistrat cu nr. 280 din 28 noiembrie 2019. Proiectul vizează politica fiscală și vamală pentru anul 2020.

Scopul proiectului de lege derivă din obligația Guvernului și a Ministerului Finanțelor de a asigura simplitate, claritate și comoditate în procesul de calculare, raportare și achitare a impozitelor și taxelor. Respectiv, asigurarea unui sistem de impozite și taxe just, eficient și cu minimum de incomodități și resurse pentru sectorul privat reprezintă nu opțiune, ci obligație a Guvernului.

Țin să menționez că proiectul de lege a fost consultat cu autoritățile publice și 24 asociații de business, fiind recepționate și examinate peste 500 de propuneri, care au fost prelucrate și, parțial, se regăsesc în acest proiect.

Au fost organizate mai multe ședințe cu mediul de afaceri în care au fost discutate prevederile proiectului de lege și propunerile acestora la legislația fiscală și vamală.

Proiectul de lege a fost discutat și în cadrul Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective și pe platforma Grupului de lucru al Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător. Ambele... în cadrul acestor Comisii și Grupului de lucru, proiectul primind aprobarea.

Majoritatea propunerilor recepționate, dar și cele care au fost promovate de Ministerul Finanțelor în Guvern și, ulterior, din Guvern în Parlament, sunt așteptate și necesare mediului de afaceri pentru a-și dinamiza activitatea. Și, în mod principal, cuprind următoarele obiective.

O să mă strădui telegrafic să mă refer la cele mai importante modificări pe care se propune să le examinați.

Permiterea la deducere a oricăror plăți efectuate salariaților sau în folosul acestora, din care au fost reținute impozite salariale. Deci se are în vedere ca, în cazul în care unui salariat îi este achitată o recompensă din partea angajatorului, indiferent în ce formă a fost achitată, în cazul în care din această recompensă a fost calculat și achitat la bugetul public național contribuția de asigurări sociale, cea medicală și impozitul pe venit din salariu, impozitul pe venit, respectiv, această plată să fie recunoscută drept deductibilă în scopul calculării impozitului pe venit al entității economice.

Permiterea la deducere a datoriilor în valoare de până la 1000 de lei, a cărei termen de prescripție a expirat. Or, la ziua de astăzi, Codul fiscal prevede posibilitatea deducerii a acestor datorii doar în cazul existenței unei hotărâri judecătorești definitive. Această procedură, de regulă, este una îndelungată și necesită mult efort și financiar, dar și uman. Respectiv, se propune ca, până la 1000 de lei, datoria să fie acceptată la deduceri... odată cu expirarea termenului de prescripție, dar fără necesitatea obligatorie de a avea hotărâre de judecată ca temei.

Aplicarea facilităților acordate salariaților pentru hrană și transport organizat și asupra zilierilor în agricultură. Aceasta este Legea cu privire la zilieri... activitatea zilierilor. Însă, cu toate că acești zilieri ar fi similari activității sale unui angajat salariat, dar în privința lor nu se extind acele facilități pentru asigurarea cu hrană și transport. Propunem ca această facilitate să se refere și la zilieri în agricultură.

Abrogarea normei de limitare a deducerii în sumă de 200 de mii de lei pentru autoturismele procurate de agenții economici care nu sunt utilizate în procesul de producție și prestare a serviciilor. Deci este o normă deja

învechită... arhaică, în viziunea noastră, depășită, care propunem să liberalizăm activitatea mediului de afaceri, să nu limităm această sumă cu 200 de mii de lei.

Includerea în lista veniturilor neimpozabile a sumelor achitate din Fondul de compensare a investițiilor, conform Legii nr. 171/2012 privind piața de capital.

Deci la ziua de astăzi este prevăzut în Codul fiscal că nu se impune cu impozitul pe venit plățile primite din contul Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar. Se propune ca această facilitate să fie aplicată și în cazul achitării acestor compensări din Fondul de compensare a investițiilor.

Diminuarea impozitului pe venit aplicat donațiilor de la 12 la 6 la sută. Actualmente, legislația prevede că donațiile făcute în alte scopuri decât cele în adresa organizațiilor de filantropie și binefacere nu se acceptă la deducere la nivel de agent economic, dar, totodată, Codul fiscal prevede că suma donației urmează să fie suplimentată la suma veniturilor înregistrate de entitatea economică.

Respectiv, se obține o impozitare dublă cu impozitul pe venit al acestor sume la nivel de deduceri – 12 la sută și la nivel de includere în venitul brut al agentului economic încă – 12 la sută. Se propune ca această povară fiscală cumulativă să fie doar 18 la sută, similară acei poveri fiscale care se aplică în cazul repartizării dividendelor.

Substituirea bazei impozabile aferent regimului agenților economici subiecți ai sectorului întreprinderilor mici și mijlocii din venitul operațional în venituri totale, cu excluderea unor categorii de venituri, cum ar fi: subvenții, dobânzi, diferența de curs valutar.

Stabilirea unor norme prin care se împuternicesc Ministerul Agriculturii și Ministerul Economiei de a elabora norme de perisabilitate pentru produsele accizabile. Deci în mod special, se referă la produsele petroliere și producția alcoolică.

Extinderea cu un an a scutirii de impozitul pe venit a dobânzilor bancare a persoanelor fizice. Conform Codului fiscal și Legii cu privire la punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal, această normă expiră la data de 31 decembrie 2019. Se propune a o extinde încă pentru un an de zile pe parcursul anului 2020, cu scopul de a examina în profunzime situația care este în partea ce ține de dobânzi aferente depozitelor bancare, pentru ca pentru anul 2021 să se vină cu o propunere echilibrată și calculată.

Aplicarea unui regim fiscal simplificat special pentru persoanele care activează în domeniul achiziției produselor agricole pentru comercializarea ulterioară. Această prevedere este similară proiectului propus de domnul deputat Vladimir Bolea, care a fost examinat recent de către Parlament.

Vreau să spun că ambele proiecte sunt sincronizate și au aceleași prevederi, s-a conlucrat pe această dimensiune și cu mediul de afaceri, și cu domnul deputat, cu alte autorități și venim cu această propunere totuși să fie acceptată de către Parlament.

Standardizarea termenelor de achitare a taxei pe valoarea adăugată și accize în cazurile de import servicii și scoaterea mărfurilor accizate din antrepozit. La ziua de astăzi legislația prevede o necesitate de calculare și achitare a taxei pe valoarea adăugată și accize în aceste cazuri destul de neuniformă care creează incomodități mediului de afaceri. Se propune a standardiza aceste termene pentru a le comasa cu termenul standard existent în Codul fiscal – data de 25 a lunii următoare celei de gestiune.

Se propune unificarea termenului de declarare și achitare a impozitului pe bunuri imobiliare care astăzi are două termene de achitare: data de 15 august și 15 octombrie a câte 50% din obligația fiscală. Se propune a fi un singur termen – data de 25 septembrie.

Anularea obligației de înregistrare a facturilor fiscale în Registrul general electronic al facturilor fiscale. Deci actualmente legislația prevede necesitatea și obligația agenților economici care emit facturi fiscale pe sume mai mari de 100 mii de lei neincluzând taxa pe valoarea adăugată să le înregistreze în termen de 10 zile în Registrul general electronic al facturilor fiscale. La zi, deja Serviciul Fiscal de Stat a avansat în procedurile sale de administrare fiscală și necesitatea acestui Registru este depășită. Sunt alte metode cu mult mai performante de administrare a taxei pe valoarea adăugată. Respectiv, se propune a elimina această povară de pe mediul de afaceri.

Scutirea de taxa pe valoarea adăugată fără drept de deducere la importul și/sau achiziția mărfurilor și articolelor utilizate la producerea tractoarelor și tehnicii agricole. Este o necesitate pentru a susține un domeniu foarte important de activitate în Republica Moldova care este încă subdezvoltat, dar sperăm ca să aibă o dinamică mai puternică.

De asemenea, se propune scutirea de taxa pentru efectuarea procedurilor vamale a mărfurilor exportate prin trimiteri poștale a căror valoare nu depășește o mie de euro. Deci această taxă de efectuare a procedurilor vamale constituind 0,4% din sumă în cazul când e suma mică, ea nu poate fi mai mică decât 4 euro, deci în cazul dat ea invocă o povară prea mare asupra coletelor mici care merg la export.

Suplimentar la aceste acțiuni, se propune de a accepta câteva propuneri de extindere și consolidare a bazei fiscale pentru anul 2020, în mod special se propune examinarea aplicării accizului progresiv în cazul importului de autoturisme cu valoarea de peste 600 mii de lei.

Acest acciz progresiv începe de la 2% de la valoarea autoturismului și suma maximă ar fi 10% în cazul când autoturismele sunt cu cost... cu valoare de peste un milion 800 mii de lei valoarea în Vamă.

De asemenea, se propune aplicarea taxării inverse cu taxa pe valoarea adăugată pentru livrările de bunuri a agenților economici insolvăbili începând cu anul 2020 și pentru proprietatea gajată, ipotecată și sechestrată începând cu anul 2021. Deci este un procedeu de aplicare a taxei pe valoarea adăugată care pe larg și de mulți ani se aplică în alte țări europene, cred că e cazul și Republica Moldova să revină la acest mecanism.

Aplicarea taxei pe valoarea adăugată pentru serviciile electronice prestate de agenții economici nerezidenți către populație. Deci este o prevedere nouă în legislația fiscală care nu a fost aplicată până la moment. Se propune ca acele servicii electronice care se consumă pe teritoriul Republicii Moldova, servicii electronice cu plată pentru care se achită mijloace financiare care ulterior ies din Republica Moldova, ca acești agenți economici beneficiari de aceste plăți să fie înregistrați ca subiecți ai impunerii în Republica Moldova și să achite taxa pe valoarea adăugată din sumele mijloacelor bănești primite de la prestarea serviciilor electronice pe teritoriul Republicii Moldova.

Acestea fiind spuse, onorat Parlament, vă rog susținerea.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumim, domnule viceprim-ministru.

Stimați colegi,

După cum a fost înțelegerea ...

Vă rog să luați loc.

Runda de întrebări-răspunsuri după pauză.

Se anunță pauză până la ora... 12.00, până la ora 13.00.

Pauză până la ora 13.00.

Mulțumim.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Doamna Zinaida Greceanî:

... la locurile de muncă.

Unele fracțiuni mai au ședințe în sală. Îi așteptăm să finalizeze ședințele.

Stimați colegi,

Vă rog, atenție.

Stimați colegi,
Astăzi, în Parlament...

Stimați colegi,

Până a reveni la continuarea ședinței de astăzi, cu examinarea politicii bugetar-fiscale, după cum am convenit, vreau să fac un anunț și o solicitare de la dumneavoastră.

Astăzi, în Parlament, a fost înregistrat, parvenit de la Guvern, pentru examinare, în mod prioritar, o inițiativă legislativă sub nr. 298 din 5 decembrie 2019, proiectul de Lege pentru modificarea Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii.

Comisia juridică, numiri și imunități s-a întrunit în pauză, a dezbătut acest proiect și are raportul întocmit.

Este, domnule Bolea?

Stimați colegi,

În acest context, uzând de dreptul... de posibilitatea mea sau de dreptul meu de Președinte al Parlamentului, eu propun să fie introdus pentru examinare în ziua de astăzi în ședința în plen pentru prima lectură proiectul nr. 298 din 5 decembrie 2019.

Cine este pentru, rog să votați... pentru introducerea în ordinea de zi.

Majoritatea celor prezenți. Proiectul este introdus în ordinea de zi.

Domnule viceprim-ministru,

Rog, la tribuna centrală.

Runda de întrebări-răspunsuri – o oră de vreme – până la 14.05.

Prima întrebare vine din partea domnului Candu.

Domnule Candu,

Vă rog.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Președinte,

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnule ministru,

Vă salutăm în plenul Parlamentului și respectul pe care-l avem noi pentru profesionalismul și atitudinea de care permanent ați dat dovadă.

Dați-mi voie să pun câteva întrebări: unele mai tehnice și una mai conceptuală.

În primul rând, aș vrea să încep cu o clarificare. La punctul 24... ce ține de articolul 90, dumneavoastră modificați rata impozitului reținut de la 7 la 12. (*Voce nedeslușită din sală.*) Punctul 24 din Codul fiscal, partea ce ține de

Codul fiscal, articolul 90 „Reținerile în prealabil de alte plăți efectuate în folosul rezidentului”.

Până la această oră – e 7 la sută. Dumneavoastră majorați până la 12 la sută. Care sunt raționamentele și argumentele?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Vă rog, răspunsul.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

După câte știu, articolul 90 deja se regăsește în formula dată, e 12 la sută. Încercarea noastră a fost ca articolul 90, la ziua de azi, el este unul foarte greoi, ca text. Deci e o frază interminabilă care-i, așa să spunem, pe o treime de pagină. Și am încercat să-l expunem în logică mai consecventă, ca să fie clar cine-s subiecții, care-s sumele de la care se rețin, dar însăși povara fiscală și mecanismul fiscal, prin aceasta, nu se schimbă.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Aveți o precizare?

Domnul Andrian Candu:

Da, precizare care nu-i legată neapărat de primul subiect. Am văzut că vreți să modificați modalitatea de numire a directorului la Serviciul Fiscal și la Vamă. Și care ar fi argumentele în acest caz? Am văzut că este exclus, pare-mi-se, concursul, apoi mai sunt modificări care pentru unii ar putea fi considerate esențiale. Care ar fi argumentele?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Serghei Pușcuța:

Vă mulțumesc.

Deci în activitatea noastră de zi cu zi ne-am ciocnit cu o realitate care conștientizăm că anume aceste două servicii, la care v-ați referit, Serviciul Vamal, Serviciul Fiscal de Stat sunt niște instituții care urmează să-și exercite niște atribuții directe de administrare fiscală a proceselor fiscale și vamale. Deci aici trebuie să fie, în funcție de conducere, numite acele persoane care au capacitățile manageriale și profesionale pentru aceste funcții.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare?

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumesc foarte mult.

Și a doua întrebare ține de o chestiune mai conceptuală și care a fost deja discutată în societate cu diferite opinii exprimate, domnule ministru.

Deși este clară tendința globală și, bineînțeles, noi nu putem să acuzăm că autoritățile Republicii Moldova vor să facă ceva, ceea ce nu există, ca sistem. Și aici aș vrea să mă refer la aplicarea taxei pe valoarea adăugată pentru serviciile electronice.

În Republica Moldova, ca țară mică, dar sunt foarte mulți utilizatori și noi toți, inclusiv aici, în Parlament, suntem mulți care folosim serviciile tehnologice și prestatori de servicii foarte mulți care prestează servicii și gratuite, în general, sau gratuite pentru promovare, de obicei, 2–3 luni și, după care, trec la plată sau chiar cu plată, începând de la Microsoft cu produsele lor legate de tot ceea ce înseamnă produse licențiate, inclusiv aici, în Parlament, de la calculatoare până la... dar fiecare dintre noi, pe telefoane, pe gadgeturile pe care le avem, de la sport până la Netflix, televiziuni și multe, multe, multe altele. (*Gălăgie în sală.*)

Am încercat să verific ceea ce-ați scris dumneavoastră în nota informativă și am făcut, totodată, și o analiză ce se întâmplă în alte țări și, în mod special, în Uniunea Europeană. Tendința este clară – să se impoziteze cu taxă pe valoarea adăugată. Consumatorul este cel care va suporta. Însă, prestatorul de servicii trebuie să se înregistreze ca plătitor TVA și să obțină acel cod fiscal.

Dacă în cazul Uniunii Europene lucrurile sunt foarte simple, de altfel, Netflix, Google, oricine n-ar fi ei, se înregistrează printr-o aplicație simplă care este unificată pentru toate statele Uniunii Europene, deci o singură... „one shop window, cum îi spunem noi, sau o singură aplicație pentru toți și el are o înregistrare pentru toate 28 de state ale Uniunii Europene.

Și atunci, ori că utilizatorul e din România sau că-i din Spania, el deja este înregistrat. (*Gălăgie în sală.*) Deci noi o să avem prestatori de servicii internaționali, globali care o să fie obligați să se înregistreze în Republica Moldova, iar companiile de genul ăsta sunt de așa o reputație că, dacă n-o să poată să se înregistreze în Republica Moldova, datorită unor chestiuni tehnice de care o să vorbim sau, dacă o să considere că piața este prea mică, n-o să presteze servicii în Republica Moldova. Deci noi s-ar putea să... dacă de la 1 ianuarie anul 2020 se aplică aceste prevederi și ceva n-o să funcționeze, noi o să ne trezim că cetățenii Republicii Moldova n-o să poată să folosească unele servicii.

Și acum o să intru puțin în detaliu. Dumneavoastră scrieți în nota informativă că foarte simplu o să poată să se înregistreze, folosind site-ul Serviciului Fiscal de Stat, și anume prin butonul sau prin aplicația „E-commerce-VAT office”. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Vă rog, două secunde.

Vă rog să vă încadrați în 2 minute. Învățați-vă să formulați... în special, dumneavoastră, domnule președinte, cred că știți să formulați întrebările.

Domnul Andrian Candu:

Știu. Și 10 secunde, dacă îmi permiteți. Am formulat deja mai tot. Eu, de câteva zile, încerc să intru pe site-ul Serviciului Fiscal și să găsesc butonul și aplicația legată de „VAT-commerce” în limba engleză, în așa fel încât, dacă eu aș fi Google sau Netflix, să intru și, în câteva minute, să pot să fac această înregistrare și n-am găsit.

Întrebarea este: sunteți pregătiți, știți foarte bine ce vreți să faceți de la 1 ianuarie 2020?

Domnul Serghei Pușcuța:

Vă mulțumesc de această întrebare.

Într-adevăr, este o provocare pentru noi toți, inclusiv pentru Ministerul Finanțelor, Serviciul Fiscal de Stat, deci este deja o necesitate și o întârziere în atingerea acestui obiectiv cu taxarea... taxa pe valoarea adăugată a serviciilor electronice externe pe teritoriul Republicii Moldova.

La moment țin să vă informez că în Serviciul Fiscal de Stat se lucrează foarte activ în această direcție, pentru ca, începând cu ianuarie 2020, această funcție să fie disponibilă și accesibilă pentru înregistrare în format electronic. Eu știu că o să reușim.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Aveți încă o precizare?

Da, vă rog.

Domnul Andrian Candu:

Precizarea ține de ordin de implementare. Uniunea Europeană acum își modifică sistemul și pentru servicii, dar și pentru mărfuri vândute electronic se face o nouă aplicație și o nouă bază juridică, care intră în vigoare din 2021.

Poate ar fi fost bine ca această prevedere să fie aici în lege, dar să fie aplicată de la 1 ianuarie 2021. Între timp să existe o înregistrare facultativă, dacă vreți, pentru a testa dacă funcționează sistemul și să nu avem probleme. Deoarece dacă cineva sau din cei mari nu se vor putea înregistra sau o să considere că nu vrea să facă o astfel de înregistrare, fiind cu o reputație deosebită, n-o să presteze servicii în Republica Moldova, pur și simplu.

Și atunci cetățenii Republicii Moldova nu vor putea să folosească aceste servicii, nici, de exemplu, legate de Amazon, de cărți electronice sau orice altceva, nici legate de filme, nici de sport, nici de orice altceva, dar mai ales nevorbind despre tot ceea ce avem noi în folosirea de zi de zi a echipamentului. De aceea ...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog răspunsul.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Ministerul Finanțelor o să încerce, totuși, să facă față acestei provocări, cum am mai spus, ca sistemul să fie pe deplin funcțional. Însă, dacă sunt careva propuneri de amendamente la acest capitol, suntem gata să le examinăm pentru lectura a doua.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare vine din partea domnului Slusari.

Vă rog.

Domnul Alexandru Slusari:

Mulțumesc.

Azi este așa o zi când noi suntem solidari cu domnul Candu și eu vreau să continui ceea ce a spus domnul Candu. Noi, ieri, am discutat, domnule ministru, pe acest subiect și eu aș vrea să dezvolt această întrebare și trebuie să aduc la cunoștința tuturor cetățenilor că dumneavoastră, practic, ați recunoscut că nu aveți mecanism de impunere.

Adică, la întrebarea mea de ieri: de ce dumneavoastră... cum dumneavoastră o să-i impuneți pe dâșii, dacă ei nu se vor conforma acestor reguli, ați menționat că nu există așa mecanism, nu există așa metodă, că o să înaintați câteva scrisori.

Nu știu, poate aveți, totuși, metoda de a bloca Internetul, cum se întâmplă în alte țări mai asiatice? Dar cred că nu ajungem la așa ceva.

Știu că preconizați 100 milioane de lei să încasați după introducerea acestei măsuri. Întrebarea mea: totuși, dacă nu există acest mecanism de impunere, dacă este foarte dubios el și afectează mai mulți cetățeni și nu există mare interes al marilor companii internaționale vizavi de Republica Moldova, pentru ce introduceți acest lucru? Poate, într-adevăr, de testat, de anunțat pe acești operatori? De văzut care ar fi reacția, dar să nu începeți ceva care o să fie foarte riscant și o să afecteze interesele zecilor de mii de cetățeni, care tot mai mult și mai mult aplică serviciile electronice. Poate v-ați răzgândit peste noapte?

Domnul Serghei Pușcuța:

Mulțumesc, domnule președinte.

Deci ca să fac o mică claritate. Totuși, la ziua de astăzi așa servicii electronice se prestează pe teritoriul Republicii Moldova nu doar de operatorii nerezidenți, dar așa servicii electronice se prestează și de operatorii rezidenți din Republica Moldova. Păi, iată, cei rezidenți la ziua de astăzi calculează și achită taxa pe valoarea adăugată, iar nerezidenții – nu. Respectiv, noi suntem asistenți la niște condiții de concurență neloială și incorectă în raport cu producătorii autohtoni de servicii electronice.

Ceea ce ține de conformarea acelor companii mari transnaționale care prestează servicii electronice. Deci la ziua de astăzi Ministerul Finanțelor consideră că multe dintre aceste companii transnaționale, și vă spun că am auzit așa discuții, ca răspuns la întrebarea dumneavoastră, deja s-au interesat nu de un an, dar ce în Republica Moldova așa și nu există taxa pe valoarea adăugată la aceste servicii? Deci așa discuții sunt la nivel verbal prin companiile de audit mari care le deserveșc.

Și da, la moment legislația Republicii Moldova nu prevede așa taxă pe valoarea adăugată la așa servicii. Este necesar să începem acest proces. Noi mizăm, totuși, pe gradul foarte înalt de conștiință și de responsabilitate din cadrul companiilor transnaționale care prestează servicii electronice pe tot globul pământesc, nu doar în Republica Moldova.

Or, însăși reputația acestor companii și valoarea acestor companii ca capitalizare nu trebuie să fie știrbită pe motiv că așa o companie n-o să-și asume respectarea legislației fiscale într-o țară.

Deci sigur că aceste companii o să fie dispuse să respecte legislația, dar sunt perfect de acord cu aceea că trebuie să le oferim instrumentele necesare și foarte ușor accesibile pentru ei.

Doamna Zinaida Greceanî:

Mulțumim.

Domnule Slusari,

Aveți o precizare sau a doua întrebare?

Da, vă rog.

Domnul Alexandru Slusari:

Dacă nu cunoașteți, dacă nu aveți mecanismul de aplicare a acestei norme, mai bine să amânați procesul și să discutați acest subiect. Să studiați mai bine practica internațională, să încercați să înștiințați, să informați, să anunțați aceste companii, să vedeți cum va fi reacția, dar nu aplicați o normă care este inaplicabilă în momentul de față.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da, vă rog, domnule Pușcuța.

Domnul Serghei Pușcuța:

Deci e ceva similar ceea ce-a spus și domnul deputat Andrian Candu. Deci noi suntem gata să examinăm aceste amendamente, propuneri pentru lectura a doua.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare, domnul ...?

Nu. N-are domnul Slusari.

Următoarea întrebare – domnul Marian Radu.

Domnul Radu Marian:

Mulțumesc mult.

Eu, totuși, vreau să mă refer, să revin la subiectul, pe care l-am discutat și în comisie, referitor la restituirea TVA. Am văzut că ați crescut suma cu aproximativ 380 milioane de lei. Totuși, vreau să întreb: care sunt premisele creșterii acestei sume? Și, totuși, cine o să fie beneficiarii acestor restituiri de TVA în valoare de 387 milioane de lei? Ați crescut-o.

Domnul Serghei Pușcuța:

Vă referiți la Legea bugetului sau la ...?

Domnul Radu Marian:

Eu înțeleg că se referă mai mult la Legea bugetului, dar vreau să mă folosesc de ocazia să vă adresez întrebarea acum, fiindcă oricum ține de ...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimate coleg,

O să fie și la Legea bugetului întrebări și răspunsuri.

Domnul Radu Marian:

Nu știu, acolo modalitatea în care noi organizăm întrebările mă tem că n-o să avem răspunsul acolo, timp de a da întrebări.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, domnule Pușcuța.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Dacă să ne uităm în indicatorii macroeconomici care au stat la baza elaborării proiectului Legii bugetului pe anul 2020, este indicat că se așteaptă creșterea exporturilor, cifrele sus, circa cu 10 la sută. Respectiv, dacă cresc cu așa tempouri exporturile, o să crească și sumele de TVA care trebuie să fie planificate pentru restituirea din buget.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Marian,

Aveți a doua întrebare? O precizare?

Vă rog, domnule Marian.

Domnul Radu Marian:

Întrebare. O scurtă întrebare. Dacă ați putea, totuși, să ne spuneți, cine au fost cei mai mari beneficiari ai restituirii TVA-lui pentru anul trecut sau anul care se termină?

Domnul Serghei Pușcuța:

Domnule deputat,

Trebuie să pregătesc informația mai special, să extragem din baza de date a Serviciului Fiscal, aceasta este, vă facem lista. Dar e necesar să fim foarte atenți în partea ce... să respectăm interesele datelor despre agenții economici, să nu depășim cadrul legal, secretul fiscal și secretul comercial.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, domnule Pușcuța.

Cred că, dacă va fi necesitatea, o să veniți pentru lectura a doua, când examinăm, o să pregătiți informația. Dar important este, poate, să pregătiți mecanismul cum se face restituirea la TVA, că nu se face cine, cui, dar la acei care fac exporturi și fac exporturi mai mari, dacă nu greșesc.

Mai aveți altă întrebare? Nu.

Următoarea întrebare vine din partea domnului Perciun Dan.

Domnul Dan Perciun:

Domnule ministru,

Bună ziua.

Eu aș vrea să concretizăm, dacă pentru anul viitor se planifică majorări la accizele la petrol? E un subiect foarte sensibil. Și am vrea să știm dacă ele vor crește? Și dacă vor crește cu cât?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, domnule Pușcuța.

Cineva de la tribuna guvernamentală dacă poate să ajute.

Vă rog să conectați microfonul.

Domnul Dorel Noroc – secretar de stat al Ministerului Finanțelor:

Bună ziua.

Stimate domnule deputat,

În actualul proiect de lege nu sunt prevăzute careva cote suplimentare pentru produsele petroliere. Dar în Codul fiscal sunt prevăzute cotele accizelor pentru o perioadă de trei ani.

Astăzi în Codul fiscal avem pentru anii 2018, 2019 și 2020, care au fost adoptate, cu doi ani în urmă, aceste cote ale accizelor. Ritmul de creștere a cotelor accizelor este cel care a fost în ultimii, cred că... 5–7 ani, ritmul de creștere este aproximativ... 9–10 la sută.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Aveți o precizare sau a doua întrebare?

Da, vă rog, domnule Perciun.

Domnul Dan Perciun:

Cetățenii se interesează... eu înțeleg că noi strict vorbind în politica bugetar-fiscală. Dar cu cât ar trebui cetățenii să aștepte la majorări... la prețul la pompă, la un litru, cu cât va crește prețul la benzină anul viitor, așa, în lei, dacă putem să estimăm, ca să știm cât asta va constitui?

Domnul Serghei Pușcuța:

Este necesar de făcut calcule suplimentare, acum n-o să pot să vă dau cifra exactă. Cred că-i necesar de văzut și evoluția prețurilor la petrol care va fi și de aici să facem o careva prognoză. Nu depinde totul doar de povara fiscală sub formă de accize.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Perciun,

O precizare?

Da, vă rog, la microfon.

Microfonul domnului Perciun.

Domnul Dan Perciun:

Eu aș vrea, totuși, să precizăm aici dacă, cumva, s-a estimat impactul pe care o să-l aibă asupra producătorilor agricoli, asupra altor categorii de cetățeni, creșterea respectivă și dacă, atunci când a fost luată decizia, 3 ani în urmă, care a fost motivația și de ce dumneavoastră o mențineți?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, domnule Pușcuța.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Mi-i greu să comentez ce-a fost 3 ani în urmă, dar, sunt sigur, atunci când s-a prezentat proiectul de lege în Parlament, s-a venit cu motivația corespunzătoare, cu calcule, cu practica europeană privitor la dinamica accizelor la produsele petroliere care are, după câte știți, valoarea accizelor este cu mult mai înaltă ca în Republica Moldova, dar, totodată, s-a ținut cont și de realitățile Republicii Moldova, ca să nu forțăm prea tare nota, ca să nu avem impact devastator asupra sectorului real al economiei și asupra capacității cetățenilor de consum a acestor produse. *(Gălăgie în sală.)*

Or, la nivel de Ministerul Finanțelor, permanent se fac analize, dacă să vorbim de produse petroliere, privitor la capacitatea de consum a carburanților dintr-un salariu mediu care este pentru Republica Moldova și în alte țări. În Republica Moldova, totuși, capacitatea de consum a carburanților, măsurat în litri sau în kilograme, este mai joasă ca în Europa. De aceea trebuie să fim foarte precauți cu viteza de sporire a acestei poveri fiscale.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Mai aveți o precizare? *(Voci nedeslușite din sală.)*

Stați puțin, ați avut dar două precizări...

Pentru întrebare vă ofer un minut.

Da, vă rog.

Domnul Dan Perciun:

Domnule Pușcuța,

O întrebare legată de HoReCa și tichetele de masă. Pentru că domnul Chicu a fost foarte critic în adresa modificărilor care au fost făcute în luna august, acum vedem că nu s-a revenit la acest subiect.

Vreau să știu dacă planificați să reveniți la subiectul respectiv ulterior și dacă ați inițiat careva discuții deja cu FMI-ul în acest sens? Pentru că, altfel, pare un pic ipocrită poziția domnului Chicu care era foarte critic și acum se pare că a acceptat modificările făcute și le promovează în continuare în politica bugetar-fiscală, varianta actuală.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, răspunsul.

Domnul Serghei Pușcuța:

Vă mulțumesc.

Stimate domnule deputat,

În acest proiect de lege, care este prezentat astăzi, careva modificări la capitolul „Tichete de masă și TVA în regimul HoReCa” nu sunt. Sunt cele care au fost votate în august 2019. Însă, evident că, politica fiscală este ca și un organism viu, cu dânsa permanent trebuie să lucrăm, să observăm care sunt tendințele, așteptările mediului de afaceri. Și eu nu exclud că în politica fiscală pentru anul 2021, pe care o să începem s-o examinăm deja, s-o elaborăm în primăvara anului 2020, posibil că să intervină și careva modificări, dar le vom discuta împreună, încă o dată.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Următoarea întrebare vine din partea domnului Burduja.

Vă rog, domnule Burduja.

Domnul Petru Burduja:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimate domnule ministru,

Aș vrea să vă rog foarte mult să veniți cu o explicație mai clară, pentru că suntem și în transmisiune directă, la ceea ce ține de anularea obligației de înregistrare a facturilor fiscale în Registrul general electronic. Pentru că bănuiesc că este o măsură tehnică care nu va aduce nimic la buget, dar, totodată, este o măsură destul de binevenită pentru mediul de afaceri. Și aș vrea să dați o explicație mai clară și simplistă pentru acest subiect.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, răspunsul.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Această măsură de înregistrare a facturilor fiscale în sumă de peste 100 de mii de lei per factură, fără taxa pe valoarea adăugată, persistă în Codul fiscal deja de mai mulți ani. Această măsură a fost implementată tot la inițiativa Ministerului Finanțelor la acel timp, atunci când se dorea o administrare mai eficientă a taxei pe valoarea adăugată, dar înțelegem că, prin această măsură, s-a pus o anumită povară administrativă asupra mediului de afaceri, care urmează, tehnic, să înregistreze aceste facturi și într-un termen bine stabilit – 10 zile, prevăzut de Codul fiscal.

La ziua de astăzi, Serviciul Fiscal de Stat și-a diversificat, și-a dezvoltat capacitățile de administrare a taxei pe valoarea adăugată, la moment se prelucrează și se introduc în sistemul informațional, în format electronic, toate facturile atât la intrări, cât și la ieșiri, la vânzări și acest registru deja devine ca un instrument depășit, doar conținând o povară asupra mediului de afaceri. De aceea considerăm că, la ziua de astăzi, deja avem capacități de

administrare suficiente care ne permit să ne dezicem de acest Registru general al facturilor fiscale.

Doamna Zinaida Greceanî:

Mulțumesc.

Aveți o precizare sau a doua întrebare?

Da, vă rog, domnule Burduja.

Domnul Petru Burduja:

A doua întrebare.

Domnule ministru,

În proiectul politicii bugetar-fiscale, dumneavoastră aveți scutirea de impozit pe venit a asociațiilor de coproprietari în condominiu.

Vrem să înțelegem, acele asociații de proprietari care prestează servicii nemijlocit blocurilor asociațiilor de coproprietari este clar, dar în cazul în care acest agent economic, până la urmă, prestează servicii și terțelor persoane, mă refer la unele servicii de îngrijire a unor spații suplimentare, ce nu se atârnă nemijlocit la acest bloc. Aceste servicii, de asemenea, vor fi scutite de impozitul pe venit sau ele vor fi tratate separat?

Domnul Serghei Pușcuța:

Dacă îmi permiteți, să apelez la ajutor – domnul secretar de stat.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Vă rog, conectați microfonul.

Domnul Dorel Noroc:

Stimate domnule deputat,

Organizațiile în condominiu sunt organizații necomerciale și ele trebuie să aibă un statut. Ele vor fi scutite de impozitul pe venit, doar dacă vor respecta sau vor cheltui banii în conformitate cu statutul acestei organizații necomerciale.

Doamna Zinaida Greceanî:

Domnule deputat,

Vă rog.

Aveți o precizare? Nu aveți.

Următoarea întrebare vine din partea domnului Ciubuc Nicolae.

Vă rog.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Mulțumesc.

Stimate domnule ministru,

O întrebare legată de TVA în agricultură. Este cunoscut faptul că TVA în agricultură, la producția agricolă din fitotehnie, dar și zootehnie constituie 8 la sută. Pe de altă parte, avem acea discrepanță... procesatorii, mai cu seamă, de carne, fiindcă anterior exista și problema pe domeniul lactatelor, cu timpul, ea a fost soluționată, prin stabilirea TVA-ului pe lanț de 8 la sută. Există problema TVA-ului la producătorii de carne și procesarea cărnii, atunci când apare această diferență de TVA și care reprezintă, de fapt, o povară pentru producătorii agricoli.

Anterior, dacă vă amintiți, discutam despre o identificare a unei soluții, fie că identificăm un mecanism de rambursare a acestei diferențe sau, după caz, stabilim un TVA pe întreg lanțul.

Nu am văzut soluții în politica fiscal-bugetară, de aceea aș fi vrut ca să examinăm această posibilitate, eventual, pentru a doua lectură. Sau când am putea reveni la acest subiect în așa fel, ca să dăm o speranță producătorilor din acest sector care, trebuie să recunoaștem, este unul în declin, anume din cauza inclusiv a acestei probleme?

Doamna Zinaida Greceanii:

Da. Vă rog, răspunsul.

Domnul Serghei Pușcuța:

... Vă mulțumesc de întrebare.

Cred că problema taxei pe valoarea adăugată în agricultură la cota redusă și cota standard este una din cele mai importante și relevante în materie de fiscalitate actualmente în Republica Moldova pe care o resimțim cu toții.

Stimate domnule deputat,

În viziunea Guvernului, acum, în perioada între prima și a doua lectură, nu cred că ar fi posibil de a face careva interveniri la acest capitol.

Dar, conștientizând importanța și impactul acestei întrebări asupra mediului de afaceri din sectorul agricol și nu numai, deja vreau să vă informez că zilele trecute a avut loc o ședință la nivel de Ministerul Agriculturii, deja ne-am stabilit că, începând cu 1 ianuarie 2020, va funcționa un grup de lucru special dedicat pentru identificarea celor mai bune soluții, posibil câteva soluții alternative, pe care să le prezentăm conducerii Guvernului și, ulterior, sper că și Parlamentului pentru examinare și aprobare.

Sarcina este să găsim acea modalitate de impunere cu taxa pe valoarea adăugată pe lanț în sectorul agricol care să nu destimuleze procesatorul în cazul dat. El este cel mai vulnerabil în această situație.

Pe de altă parte, producătorul agricol primar este în situația că acumulează permanent trecerea în cont de la achizițiile cu 20 la sută TVA, iar livrările cu 8 la sută.

Angajamentul este foarte responsabil pentru Ministerul Finanțelor. Nu vrem să venim în fața dumneavoastră cu o soluție ad-hoc, pe care să nu o analizăm multidimensional, și e foarte important s-o calculăm inclusiv ca impact și asupra mediului de afaceri, dar și asupra sistemului bugetar al Republicii Moldova.

De aceea, până la primăvara anului viitor, noi ne-am stabilit așa ca o orientare timp de două-trei luni de zile să identificăm una, două sau trei soluții alternative cu care să începem a discuta și cu societatea, cu mediul de afaceri. Propunem să fie niște discuții cât mai largi pe acest subiect, pentru ca în luna iunie, când, conform calendarului bugetar, este preconizat ca Guvernul să vină în fața Parlamentului cu politica fiscală pentru anul 2021, deja să venim cu careva propuneri concrete.

Când vorbesc de politica fiscală 2021, asta nu înseamnă că dacă să ne referim la taxa pe valoarea adăugată, cunoaștem că perioada fiscală este luna, nu este anul la taxa pe valoarea adăugată. Eu nu exclud că dacă vom găsi cea mai bună soluție, Parlamentul poate să decidă punerea în aplicare a acestei soluții nu de la 1 ianuarie 2021, dar alt termen mai apropiat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Să nu uitați aici ca procesatorii ...

O secundă, dacă îmi permiteți, domnule Ciubuc.

Fiindcă aș vrea să vă susțin pe dumneavoastră. Sunt și procesatorii de floarea-soarelui, sunt și procesatorii de grâu, de porumb și mulți alții, care, de fapt, sunt în defavoare. De aceea aici trebuie stabilită o politică mult mai clară ca să nu aibă de pățimit.

Aveți a doua întrebare?

Vă rog, domnule Ciubuc.

Domnul Nicolae Ciubuc:

Am făcut referire în mare parte la producătorii de carne. Fiindcă un studiu recent realizat de experți arată, de fapt, pentru 2018 o pierdere de peste 60 de milioane de lei a producătorilor de carne.

Am făcut o analiză pentru 21 de producători din domeniul respectiv care denotă acest lucru. De fapt, bani care ar fi putut fi direcționați spre investiții sau spre alte necesități pentru competitivitate sau exporturi ș.a.m.d. De aceea în continuare noi o să optăm pentru identificarea unei soluții.

Rugămintea noastră este ca să nu tergiversăm, fiindcă exact același angajament l-am spus anul trecut că noi, până în primăvară, o să identificăm această soluție. Să nu rămână doar la nivel de promisiune.

Viziunea mea că cea mai bună soluție, totuși, să avem un TVA fix pe întreg lanțul, cel mai bine de 8 la sută, așa cum este la ziua de astăzi. Acest lucru va favoriza atât producătorii agricoli, dar și consumatorii, fiindcă va micșora și prețul de achiziții în rețele.

Întrebarea a doua ține mai mult de previziune, dar, iarăși, politica fiscală asta e unul din principiile politicii respective ca să arate cât mai multă predictibilitate și previziune.

Noi vorbim de necesitatea de atragere a investițiilor în economia țării, cunoaștem care este potențialul investitorilor locali, o eventuală reducere sau scutire de impozitul pe venit în sensul reinvestirii lui, cum este privită la ziua de astăzi de Ministerul Finanțelor?

Fiindcă anterior a fost chiar stabilit ca angajament sau ca un obiectiv al guvernării noastre anterioare, anume ca impozitul pe profit să fie scutit cu condiția reinvestirii lui în economie. Acest lucru, cu siguranță, ar stimula în continuare investițiile în economie și ar da rezultate benefice. Mai ales că astfel de practici anterior au existat și am văzut evoluția, de fapt, a investițiilor în perioada respectivă.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da, vă rog, răspunsul.

Domnul Serghei Pușcuța:

Vă mulțumesc.

După cum ați observat, în proiectul prezentat astăzi așa norme nu se regăsesc. Țin să reamintesc că, la ziua de astăzi, cota impozitului pe venit, aplicată în Republica Moldova, este la nivel de 12 la sută, deci o cotă destul de moderată comparativ cu alte cote aplicate în alte țări la impozitul pe venit. Dar sigur că această întrebare poate să fie examinată în cadrul lucrului politicii fiscale pentru anul 2021. La moment ea nu se regăsește aici.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Aveți o precizare? Nu.

Următoarea întrebare vine din partea domnului Reniță.

Domnul Iurie Reniță:

Doar o clipă.

Da. Domnule ministru,

Cred că v-aș sugera să vă schimbați numele de familie din Pușcuța în Pușculiță. Cred că e mai adecvat, că adunați banii toți. Asta-i una.

A doua. Spuneți-mi, vă rog, la punctul 57 articolul 124: „Se vor scuti de plată accizele mărfurilor care trec prin Portul Giurgiulești și Aeroportul Mărculești.”

V-aș sugera respectuos să-mi explicați: care a fost argumentul? Dacă nu greșesc sau poate e o neînțelegere din partea mea. Ați putea să elucidați, vă rog, acest aspect?

Mersi mult.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Vă rog.

Domnul Iurie Reniță:

Evident că prima parte a fost o sugestie colegială, vă privește.

Domnul Serghei Pușcuța:

Vă mulțumesc foarte mult și de sugestie, și de întrebare, domnule deputat.

Deci cu referință la Mărculești și la Giurgiulești. Deci este o modificare de ordin mai mult tehnic. La ziua de astăzi aceste două entități lucrează în regim fiscal de zone economice libere, dar în Codul fiscal nu se regăsesc. Deci facilitățile respective sunt prevăzute în legile speciale cu privire la Portul Giurgiulești și Aeroportul Mărculești. Deci propunem să corectăm acea discrepanță care este și să le introducem în Codul fiscal – legea, care conform conceptului, trebuie să includă toate prevederile fiscale cu referire la orice activitate economică din Republica Moldova.

Deci nu este ceva nou, se aplică și la ziua de astăzi aceste regimuri, dar conform altor legi, propunem să le reflectăm în Codul fiscal.

Doamna Zinaida Greceanî:

Mulțumesc.

Domnule Reniță,

Aveți a doua întrebare sau o precizare?

Domnul Iurie Reniță:

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare ... Eu încerc la toți în măsură egală.

Domnule Litvinenco,

Vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Domnule Pușcuța,

Întrebarea mea ține de articolul XIII din proiect, el sună în felul următor: „Articolul 12 din Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins: prin derogare de la prevederile alineatului (1), persoana care deține funcția de secretar de stat are dreptul de a exercita activitate remunerată în cadrul Consiliului de administrație al întreprinderii de stat și în cadrul Consiliului societății pe acțiuni în care statul deține o cotă parte din capitalul social”.

Întrebarea în principiu este: care este raționamentul unei astfel de abordări, mai ales ținând cont de faptul că în alte state se renunță la această practică vicioasă, așa spune eu, când politicienii sunt incluși în consiliile de administrație ale diferitor întreprinderi de stat sau societăți pe acțiuni cu capital de stat?

Adică, ideea, esența este că noi trebuie să profesionalizăm activitatea în cadrul acestor consilii de administrație și nu să politizăm această activitate.

Care este raționamentul acestui amendament pe care îl propuneți?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Serghei Pușcuța:

Vă mulțumesc de întrebare.

Stimate domnule deputat,

Deci această normă, de fapt, îi viza pe secretari de stat, ei aveau posibilitatea să fie reprezentanți ai statului în societățile pe acțiuni și întreprinderile de stat până la modificarea legii prin care secretarii de stat și-au pierdut statutul de funcționari publici și au devenit cu statut de demnitate publică. Dar până la acel moment ei toți erau reprezentanți, în măsura posibilității, în întreprinderile și societățile pe acțiuni cu capital de stat, majoritar de stat.

La moment considerăm că este corect ca așa persoane responsabile, competente, cum sunt secretarii de stat, și considerăm că ei au capacitățile depline și profesionale, și de inteligență, și de integritate să-și execute adecvat funcțiile în consiliile respective.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Litvinenco,

O precizare sau a doua întrebare?

Da, vă rog, domnule Litvinenco.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Precizare. Și a doua întrebare.

Domnule Pușcuța,

Diferența este că atunci erau funcționari publici, acum sunt demnitari, urmare a Legii adoptate în august 2019. Asta și era esența întrebării. Pentru că, într-adevăr, persoanele cu funcții de demnitate publică, persoanelor date li s-a interzis să mai fie membri în consiliile de administrație, urmare a acelei restructurări a Guvernului care a avut loc în 2017.

Acum vorbim de funcții politice și posibilitatea includerii acestor persoane în componența consiliilor de administrație. După mine, este o promovare clară a clientelismului politic în consiliile de administrație, lucru care este regretabil și lucru care este... în principiu, de la care se renunță cam în toate statele, inclusiv statele vecine. Deci există eforturi semnificative de a se renunța de la includerea militanților politici în componența acestor consilii.

Doamna Zinaida Greceanî:

A doua întrebare.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Pentru că altfel...

Doamna Zinaida Greceanî:

Da, vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

5 secunde aici. Pentru că altfel... știți ce se întâmplă: oamenii ăștia iau bani pentru că nu fac nimic, după care donează la partide și partidele își finanțează campaniile electorale.

A doua întrebare ține de articolul XII... e vorba de un amendament la articolul 8 din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. În acest amendament, dumneavoastră propuneți abrogarea alineatului (3) din articolul 8... Articolul XII. Alineatul (3) din articolul 8 din Legea nr. 158/2008 sună în felul următor: „Ocuparea funcției publice de conducere de nivel superior se face prin concurs”.

Explicați... în primul rând, esența.

Și doi, raționamentul, iarăși, acestui amendament.

Articolul XII, domnule Pușcuța.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da, vă rog.

De la tribuna guvernamentală, dacă puteți să interveniți.

Vă rog să conectați microfonul.

Domnul Dorel Noroc:

Această normă... articolul XII se referă, cum ați menționat dumneavoastră, stimate domnule deputat, la funcționarii publici de conducere de nivel superior. Această normă o să acorde dreptul autorității publice... să angajeze în aceste funcții nu doar persoane prin concurs, dar inclusiv persoane prin promovare, ceea ce înseamnă că, dacă sunt persoane capabile într-o anumită instituție, conducătorul să aibă dreptul să le promoveze. Or, în sistemul public este necesar să avem un cadru motivațional pentru toți funcționarii publici care să-și asigure o carieră, începând de la consultant sau inspector, inclusiv până la nivelul de secretari generali sau secretari generali adjuncți.

Doamna Zinaida Greceanî:

Mulțumesc.

Domnule Litvinenco,

Mai aveți o precizare?

Da, vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Domnule Pușcuța,

Domnule Noroc,

În principiu, mobilitatea în funcția publică este un concept prevăzut de legislația actuală. Problema nu este aceasta, problema este că, în cazul secretarilor de stat sau înalților funcționari publici, în lege este prevăzută exclusiv procedura desemnării prin concurs. Și așa este în toată lumea.

Deci dacă la nivelul funcționarilor publici de execuție și de conducere este admisă mobilitatea în sensul posibilității ocupării unor funcții prin promovare, prin transfer, prin interimat, prin detașare, prin delegare, în cazul înalților funcționari publici, concursul este o condiție obligatorie sau această modalitate de recrutare este una obligatorie.

După mine, iarăși, este o prevedere nocivă pentru sistemul administrativ. Nu știu... Și am văzut că și în cazul șefului la Vamă, și în cazul șefului la Fisc, se exclude concursul. Nu știu...

Doamna Zinaida Greceanî:

Zece secunde, vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Da, asta și la mine era recomandarea.

Dacă nu știți cum să faceți concursuri, așa încât să iasă bine, cred că colegii socialiști pot să vă facă un training și o să vedeți cum se notează așa încât, indiferent de cum răspunzi, primești maximum și invers.

Mulțumesc. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Colegii socialiști au fost vizați.

Vă rog să răspundeți. (*Râsete și rumoare în sală.*)

Nu mă provocați pe mine să răspund.

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Haideți, calmați-vă.

Domnule Pușcuța,

Vă rog, dacă aveți un răspuns la asta. Dacă nu, a fost mai mult o constatare, o declarație din partea domnului Litvinenco.

Următoarea întrebare vine din partea domnului Botnari Alexandru.

Domnul Alexandru Botnari:

Da. Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimate domnule ministru,

La „Reglementări specifice” capitolul II, articolul 3 aici este pentru implementarea Strategiei de reformă a administrației publice, suma de 40 de milioane de lei. Întrebarea: asta-s doar la salarii pentru implementarea acestei reforme a administrației publice?...

Și întrebarea a doua. Se referă careva cheltuieli la reforma administrativ-teritorială despre care demult se vorbește sau nu? Suma de 40...

Domnul Serghei Pușcuța:

Vă referiți la proiectul de lege pe care l-am prezentat acum cu politica fiscală?

Domnul Alexandru Botnari:

Da.

Domnul Serghei Pușcuța:

Cred că-i Legea bugetului. Atunci o să...

Domnul Alexandru Botnari:

Legea bugetului, da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

La Legea bugetului, cred că se referă la alt subiect, la alt proiect pe care-l examinăm... acum...

Domnul Serghei Pușcuța:

... Doamna Tatiana Ivanicichina o să intervină în cazul dat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Vă rog, vă rog...

Aveți a doua întrebare la subiectul respectiv? Nu.

Următoarea întrebare vine din partea domnului Lipskii.

Vă rog.

Domnule Lipskii,

Vă rog.

Domnul Oleg Lipskii:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimate domnule ministru,

Întrebarea ține de... în proiect avem un tabel ce ține de impozitarea cu accize a automobilelor de lux. Sunt de acord că trebuie asta de făcut. Numai dacă puteți explica în baza la ce a fost făcut așa un tabel, începând cu 600 de mii, fiindcă știm că... anul trecut a fost 1 milion jumătate, da, era impozitat și în sus.

Vă rog frumos, dacă se poate.

Domnul Serghei Pușcuța:

Este o inițiativă pentru a diversifica aplicarea accizului progresiv pentru automobilele mai scumpe de o anumită sumă. În cadrul analizei pe care am făcut-o, ne-am străduit să venim cu așa o propunere în fața dumneavoastră care să putem... argumenta că n-o să aibă impact sporit asupra cetățenilor cu venituri mai mici sau medii, doar asupra clasei de cetățeni care își permit așa cheltuieli destul de scumpe, în viziunea noastră. Și, respectiv, am considerat că prețul de 600 de mii de lei este un preț... vorbesc de prețul în vamă... valoarea în vamă – 600 de mii de lei, deci înțelegem că este un preț destul de avansat, de la care, considerăm noi că ar putea să fie aplicată această acciză progresivă.

Mai mult decât atât, dacă ne uităm în structură, vedem că, de fiecare dată, la fiecare pas, acciza crește cu câte un punct, în dependență de cât de scump este autoturismul. Deci până la valoarea de 700, 800 de mii de lei, această acciză progresivă nu este atât de mare, este ceva pur simbolic.

Din calculele Ministerului Finanțelor, în cazul în care va fi aprobată o astfel de propunere, vor fi vizați circa 4% de autoturisme importate anual în Republica Moldova – până la 1200 de unități.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Domnule Lipskii,

Aveți precizare sau a doua întrebare?

Domnul Oleg Lipskii:

Nu. Cam asta era chiar a doua întrebare. Am vrut să aflu care-i ponderea acestor automobile, dar deja am primit răspuns – e vorba de 4%.

Mulțumesc frumos.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Cebotari Vladimir.

Domnul Vladimir Cebotari:

Bună ziua, domnule ministru... viceprim-ministru.

Am discutat mult acest proiect de lege cu dumneavoastră. Trebuie să recunoaștem că veniți și cu unele abordări foarte bune pentru mediul de afaceri – de a ușura unele proceduri sau de a simplifica chiar și înțelegerea unor norme.

În același timp, rămân, totuși, careva prevederi în această nouă politică fiscală care, din punctul nostru de vedere, urmează... la care urmează să ne întoarcem și ori să venim cu clarificări, ori să avem mai multe discuții, noi să le înțelegem.

M-aș referi aici, în mod special, la două... așa cum am dreptul la două întrebări. Una ține de articolul I, punctul 9 care face modificare la articolul 24, prin introducerea alineatului (19²).

Așa cum noi am mai discutat în grupul de lucru, cum înțelegem noi norma respectivă, dumneavoastră... sau nu dumneavoastră, instituția dumneavoastră propune ca toate formele de motivare, facilități, ajutoare, pe care le oferă un angajator unui angajat, să fie impozitate la fel, adică să fie calificate ca venit obținut de către angajat, să se aplice impozitul pe venit și celelalte taxe sociale și medicale.

Din punctul nostru de vedere, deși intenția, ca explicație pe care am primit-o, este de a clarifica ca agenții economici să știe că trebuie să... pot deduce aceste costuri dacă plătesc impozitele respective. Din punctul nostru de vedere, rămâne și ca o limitare a unei forme adiționale nemonetară de motivare a angajaților.

Tot aici ar intra și aceleași proiecte legate de tichetele de masă sau acele abonamente la sport care uneori le cumpără angajatorii...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, să finalizați întrebarea.

Domnul Vladimir Cebotari:

Întrebarea este adresată către dumneavoastră: dacă veți accepta să modificăm acest articol în sensul în care atunci când cheltuielile sunt ordinare și necesare specificului de activitate să nu fie taxate în modul propus de dumneavoastră?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, domnule Pușcuța.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Cred că n-o să pot să fiu de acord întocmai cu ceea ce ați spus. Deci această normă nu prevede un regim fiscal suplimentar asupra oricăror prestații, plăți, bonusuri, premii, ajutoare materiale, alte forme de remunerare a salariaților.

În partea ce ține de aplicarea contribuțiilor sociale, medicale și impozitul pe venit legislația rămâne a fi intactă, deci acolo nu se schimbă nimic. Dar prin această modificare propunem ca în cazul în care din acele plăți s-au calculat și s-au reținut impozitele salariale, deci indiferent este acea cheltuială ordinară și necesară în scopuri de afaceri, ceea ce v-ați referit, articolul 24 din Codul fiscal, indiferent dacă este sau nu ordinară sau necesară, ea să fie permisă spre deduceri în scopul calculării corecte a impozitului pe venit. Deci acesta este un pas în întâmpinarea mediului de afaceri.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Domnule Cebotari,

Aveți o precizare sau o a doua întrebare?

Da, vă rog.

Domnul Vladimir Cebotari:

Și o precizare, și a doua întrebare. Înțeleg eu că dacă la alte articole vom specifica acest lucru că ar fi posibil de dedus atunci când sunt ordinare și necesare, nu veți avea obiecții? Dacă nu atingem aici. Așa înțeleg eu din ceea ce spuneți.

Domnul Serghei Pușcuța:

Deci articolul 24 din Codul fiscal și la ziua de astăzi prevede că toate cheltuielile care sunt calificate ca ordinare și necesare în activitatea de întreprinzător se permit a fi deductibile. Această normă este generală care este aplicată.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

A doua întrebare, vă rog.

Domnul Vladimir Cebotari:

S-a început cu abordarea subiectului impozitării nerezidenților atunci când prestează serviciu prin intermediul platformelor electronice. Întrebarea mea este, apropo, din cele pe care le-am discutat în cadrul ședinței grupului de lucru, dacă dumneavoastră veți considera să luați în calcul stabilirea unor sume limită, un plafon de jos, de la care apare obligația de înregistrare obligatorie în calitate de plătitor de TVA? Una la mâna.

Și a doua. Dacă, tot aici, dumneavoastră luați în calcul de a specifica sau de a aplica normele din Codul fiscal care prevăd excluderea unor servicii de impozitul TVA să fie aplicate și în această privință?

Doamna Zinaida Greceanî:

Vă rog, răspunsul.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Am auzit această propunere alaltăieri în cadrul ședinței grupului de lucru, ea este acum studiată, acum nu pot să vă dau răspunsul ferm: da sau nu. Ea urmează să fie studiată și analizată mai profund.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da, vă rog, mai aveți o precizare? Nu.

Următoarea întrebare vine din partea domnului Igor Munteanu.

Vă rog.

Domnul Igor Munteanu:

Mulțumesc.

Stimate domnule ministru,

În principiu, am avut mai multe întrebări la care ați răspuns în cadrul Comisiei de control al finanțelor publice. Aș avea o întrebare specifică, pentru că ceva lipsește din discuția noastră de astăzi.

Întrebarea mea este următoarea: de ce ați decis dumneavoastră să extindeți cu un an facilitățile la impozitarea dobânzilor bancare? De ce cu un an, de ce nu cu 3, de ce nu cu 5? Și de ce, de exemplu, n-ați adoptat, probabil, un instrument variat față de deponenți?

În momentul acesta avem circa 40 de miliarde de lei depuneri în băncile din Republica Moldova, ele nu sunt atinse cu nimic, sunt garantate, dar aceste depuneri ar fi o sursă extrem de importantă pentru bugetul de stat. Dumneavoastră n-ați făcut un calcul aproximativ care sunt ratările la bugetul

de stat prin faptul că noi le lăsăm neatînse? Deși în toate țările normale această sursă ar trebui să ajute la consolidarea echității sociale în stat.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, răspunsul.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule președinte,

Această normă cu privire la scutirea de impozit pe venit a dobânzilor bancare pentru persoanele fizice este aplicată începând cu anul 1998 de la 1 ianuarie, de când au intrat în vigoare titlurile I și II ale Codului fiscal. Tradițional, ea s-a prelungit de multiple ori, până am ajuns la data de 31 decembrie 2019, la care ea expiră. Într-adevăr, sunt examinate câteva posibilități, oportunități de impozitare a acestor dobânzi, inclusiv una dintre posibilele căi de impunere a acestor venituri obținute din dobânzi ar fi ceea ce ați spus și dumneavoastră cu stabilirea unui plafon până la care să nu fie taxat. Deci în mod special ca să protejăm interesele cetățenilor cu venituri nu atât de mari.

Dar și la ziua de astăzi, cum am vorbit și în comisie, acest mecanism, el ar fi valabil, deoarece, la ziua de astăzi, Codul fiscal prevede că impozitul pe venit nu se calculează și nu se achită în limita venitului de până la scutirea personală de care avem fiecare dreptul în personal.

Deci, respectiv, dacă cetățeanul pe parcursul anului obține venit, indiferent din ce sursă, inclusiv dobânzi de la depozite până la 24 de mii de lei, cât e scutirea la ziua de astăzi, în condițiile în care aceste dobânzi ar fi impozitate, anume acest cetățean, cu venituri de până la 24 de mii, nu ar fi supus impozitării. Dar examinăm și această posibilitate ca în lege să fixăm clar acest plafon.

Există anumite riscuri pe această dimensiune, riscul ar fi încercarea de a diviza sumele în mai multe depozite, dacă cineva și-ar dori să facă anumite optimizări fiscale. Există și o situație mai complexă care trebuie să înțelegem că o persoană poate să aibă depozite în diferite instituții bancare, în diferite conturi, deci de fiecare dată Serviciul Fiscal de Stat ar avea obligativitatea să examinăm aceste venituri în cumul, ceea ce necesită un efort administrativ, cred eu, considerabil ca să obținem această informație suplimentară. Dar este temă de discuție și de a gândi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Domnule Munteanu,

Aveți precizare sau a doua întrebare?

Da, vă rog, microfonul domnului Munteanu.

Domnul Igor Munteanu:

Aș vrea să spun că trebuie să luați în vedere faptul că aproximativ 95 % din toți deponenții din băncile din Republica Moldova au depuneri nu mai mult de 15 mii de lei. Respectiv, fiscalizarea ar trebui să se refere la cei supra bogați. Și întrebarea mea este: cum să ajungem la ei?

Sigur că Republica Moldova este țara ingineriilor financiare, istoric vorbind. Dar ratările care sunt în momentul acesta la bugetul de stat noi le-am estimat în echipă aproximativ la 150 milioane de lei, o sumă uriașă. Pentru că noi căutăm să identificăm surse și ucidem „găina cu ou de aur” și în același timp nu atragem atenția la o sursă reală, fezabilă cu bani în bancă din care putem să extragem resursele cele mai necesare pentru completarea bugetului de stat.

Aș atrage atenție la acest subiect și poate între lecturi mai revenim la subiectul pe care l-am ridicat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Serghei Pușcuța:

Domnule președinte,

Am vorbit și în comisie, deci este, în viziunea noastră, un subiect de discuție pentru politica fiscală pentru anul 2021. Deoarece oricum dacă vom face aceste schimbări acum din mers, timp de o săptămână, eu nu cred că ele o să fie cel mai bine calculate și argumentate și, foarte important, discutate și cu mediul instituțiilor financiar-bancare. Oricum, trebuie să avem cu ei dialog ca să înțelegem cum ne mișcăm înainte.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Aveți o a doua întrebare, domnule Munteanu?

Nu aveți a doua întrebare.

Următoarea întrebare vine din partea domnului Popșoi Mihail.

Domnul Mihail Popșoi:

Mersi.

Domnule ministru,

Înțeleg din acest document câteva lucruri. Se încearcă politizarea Fisc-ului, se încearcă politizarea Vămii, a consiliilor de administrație ale companiilor de stat. Unica întrebare e: dacă vor fi partajate politic aceste funcții între PD și PSRM sau socialiștii vor numi oameni de-ai Președintelui Dodon, iar Partidul Democrat va vota de nevoie, fiind ostaticul socialiștilor în această schemă?

Dacă... în acest context, dacă vorbim despre Partidul Democrat că este sau nu este ostaticul socialiștilor, dacă puteți să ne comentați situația cu tichetele de masă, care știm că... domnul Candu, e un proiect pentru care el a muncit foarte mult și a insistat foarte mult, dar acum este pus în situația să voteze, practic, împotriva propriului proiect, ceea ce denotă, cumva, statutul de ostatic al colegilor din Partidul Democrat și dacă asta este, cumva, rezultatul aceluia deficit enorm care trebuie, cumva, compensat? Vedem că acele 100 de milioane pe care le gândiți de pe seama Facebook, Google, probabil, nu vor ajunge și cred că tichetele de masă sunt soluția pe care vreți să compensați deficitul bugetar de 7 miliarde. Cum comentați această realitate tristă?

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule președinte,

Pot să adaug... să vă reamintesc încă o dată un adevăr, că funcțiile de secretar de stat au devenit politice recent, anterior erau funcții publice care erau atinse prin respectarea Legii nr. 158 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, acum nu mai este aceasta. Deci politizarea s-a făcut puțin anterior, până la această discuție de astăzi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

La microfon, vă rog, să vorbiți, să se audă.

Domnule Pușcuța,

Vă rog...

Domnul Serghei Pușcuța:

Ceea ce ține de conducătorii Serviciului Vamal, Fiscal, secretarii de stat, Guvernul sigur că va promova la aceste funcții doar persoane pe principii de profesionalism și merite, așa cum s-a anunțat nu o singură dată, asta este una dintre prioritățile Guvernului. Și cum ați observat ultimele numiri în funcții care au fost făcute chiar recent de către Guvern, în viziunea noastră, ele se încadrează perfect în aceste criterii.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

A doua întrebare, domnule Popșoi, dacă aveți.

Domnul Mihail Popșoi:

Da, o scurtă precizare. E adevărat că s-au politizat funcțiile de secretari de stat, doar că asta nu înseamnă că trebuie să politizați funcțiile de șef la Vamă și șef la Fisc, lucrurile nu sunt pe același palier.

Acum a doua întrebare și este, cumva, conexă cu ce-a menționat colegul meu mai anterior, domnul Perciun, legat de declarațiile domnului actual Prim-ministru Chicu. Dumnealui, când era anterior în funcția de consilier al domnului Președinte Dodon, era guraliv la felul său și a plătit deja pentru asta, în contextul relațiilor cu Uniunea Europeană. Și a mai avut și o declarație. Citez: „Este o tâmpenie să aplici o cotă TVA de 20 la sută pentru sectorul HoReCa, în timp ce în România este 5 la sută. Majorarea cotei TVA nu aduce bani suplimentari la buget.” Or, în această politică bugetar-fiscală, pe care dumneavoastră ne-o propuneți acum, înțeleg că această tâmpenie rămâne.

Cum comentați declarațiile superiorului dumneavoastră – Primului-ministru Chicu, fostului consilier al Președintelui Dodon, având în vedere că s-a expus atât de tranșant pe un domeniu atât de clar definit în luna august, fiind atât de dur, iar acum este pus în situația de a face exact aceea, ceea ce considera dumnealui nu doar o tâmpenie, dar și o chestie redundantă care nu aduce bani la buget? Ori să fiți atât de disperați, când gaura bugetară este atât de mare – acel deficit de 7,5 miliarde, că sunteți gata să faceți inclusiv tâmpenii? Citatul domnului Chicu.

Vă mulțumesc.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule președinte,

Așa cum am mai spus și anterior, acest subiect ce ține de cota TVA în regimul HoReCa urmează și posibil că va fi discutat în cadrul examinării politicii fiscale pentru anul 2021. Or, la moment, Guvernul a continuat acel proces de politici fiscale care a fost votat în vara anului curent de către Parlament și care urmează să intre în vigoare de la 1 ianuarie 2020. Pentru primăvara anului viitor, eu nu exclud că vom reveni la acest subiect.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc. (*Voce nedeshușită din sală.*)

Da, vă rog, precizare.

Domnul Mihail Popșoi:

Având în vedere că ați făcut referință la politica bugetar-fiscală pentru 2021, având în vedere acest deficit de 7,5 miliarde, nu există riscul că la anul viitor să fiți în situația de a crește semnificativ impozitele sau să faceți, iarăși, contra cost, amnistia capitalului, având o asemenea gaură bugetară, să dați peste cap întreaga stabilitate macrofinanciară a țării?

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

De fapt, lucrul... domnule Popșoi, se referă lucrurile la proiectul bugetului de stat mai mult, acolo se vorbește despre deficit, și nu despre politica fiscală. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Da, vă rog, domnule Pușcuța.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule președinte,

În politica fiscală, pe care am onoarea s-o prezint astăzi în fața Parlamentului, așa perspective nu se conturează și sperăm să n-ajungem la ele.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc mult.

Domnule Pușcuța,

Vă rog...

Domnule viceprim-ministru,

Vă rog să luați loc.

Runda de întrebări-răspunsuri s-a finalizat.

Rog, la tribuna centrală, raportul Comisiei economie, buget și finanțe.

Domnule Golovatiuc, președintele comisiei,

Vă rog, la tribuna centrală.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege cu privire la modificarea unor acte legislative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, și comunică următoarele.

Proiectul de lege prezentat prevede modificarea Codului fiscal, legilor de punere în aplicare a unor titluri ale Codului fiscal, Codului vamal, Legii cu privire la tariful vamal, Legii cu privire la Serviciul vamal, Legii privind sistemul public de asigurări sociale, Legii cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și altele.

Prezentul proiect de lege conține propuneri care rezultă din politica fiscală și vamală pentru anul 2020, bazată pe prevederile Programului de activitate al Guvernului Republicii Moldova, Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, având ca obiectiv ajustarea legislației fiscale și vamale la evoluția proceselor economice și sociale în vederea consolidării capacităților instituțiilor statului la colectarea veniturilor bugetare și eficientizării administrării fiscale și vamale, și diminuării evaziunii fiscale și vamale.

Totodată, scopul proiectului de lege constă în îmbunătățirea și simplificarea instrumentelor fiscale, asigurând reguli clare de impozitare bazate pe echitatea fiscală, extinderea bazei impozabile, crearea unui mediu investițional atractiv, precum și stimularea unor procese economice întru dezvoltarea țării.

Pachetul de măsuri de politică fiscală și vamală pe anul 2020 este documentul principal pe care se bazează proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2020 și presupune atingerea obiectivelor legate de obținerea veniturilor necesare finanțării cheltuielilor publice, redistribuirea veniturilor populației, precum și asigurarea unui suport pentru creșterea economică.

Impactul total al măsurilor de politică fiscală și vamală, propuse în proiectul de lege, asupra veniturilor bugetare va fi unul pozitiv cu circa 500 milioane lei din 3 miliarde 500 milioane lei – creșterea veniturilor bugetului de stat, deci o treime.

Comisia susține conceptual proiectul de lege, iar pentru lectura a doua va îmbunătăți proiectul respectiv în baza propunerilor și obiecțiilor parvenite din partea fracțiunilor parlamentare, comisiilor permanente, deputaților și Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului Republicii Moldova.

Totodată, ținem să menționăm că în Parlament este înregistrat proiectul de Lege nr. 245 din 1 noiembrie 2019 pentru modificarea unor acte legislative, având același subiect de examinare privind regimul fiscal al persoanelor fizice ce desfășoară activități în domeniul achizițiilor produselor agricole din horticultură și fitotehnie și a obiectelor regnului vegetal. În acest sens, se propune comasarea proiectului de Lege nr. 245 din 1 noiembrie 2019 cu proiectul de Lege nr. 280 din 28 noiembrie 2019, ultimul fiind de bază.

Pornind de la cele menționate, comisia susține proiectul de lege și îl propune Parlamentului spre aprobare în prima lectură.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule președinte,

Nu aveți întrebări.

Vă rog să luați loc.

Stimați colegi,

Până a purcede la votarea proiectului în prima lectură, avem două luări de cuvânt din partea fracțiunilor.

Prima luare de cuvânt, din partea Frajeciunii „DA” – domnul Igor Munteanu.

Vă rog.

Domnul Igor Munteanu:

Stimați colegi,

Voi prezenta poziția fracțiunii noastre față de această politică fiscală care, în opinia noastră, nu aduce nici un fel de schimbări fundamentale față de situația economică din țara noastră și este făcută în pripă.

O să încep pe rând să abordez, evident, elementele care mi-au sărit în ochi cel mai mult. În primul rând, Guvernul propune să fie impozitate serviciile online. Putem prognoza de pe acum că această măsură va provoca haos și mult disconfort pentru consumatorii din serviciul online. Mai ales că inițiativa este lansată în pragul sărbătorilor, atunci când companiile internaționale deja au aprobat atât bugetele lor, cât și planurile operaționale. Cum poți introduce taxe care afectează companiile globale cu câteva zile înainte de intrarea lor în vigoare?

Impozitând aceste servicii online shopping, muzică, divertisment, practic noi declarăm război marilor giganți ai lumii cyber, în condițiile în care nu este clar cum vor fi tranșate litigiile existente în acest moment între Uniunea Europeană și companiile Google, Amazon și altele.

Are Republica Moldova curajul și priceperea să-și apere consumatorul în raport cu Google, cu Oracle, cu Facebook? Are variante de rezervă în cazul unui boicot față de Republica Moldova? Omori o piață de 500 de milioane de lei anual cu cea mai mare rată de creștere, pentru că e 30% creșterea, în ipoteza obținerii unor venituri de la acești giganți care pot, pur și simplu, izola Republica Moldova de sfera comerțului electronic.

Știe actualul Prim-ministru ce urmează după expunerea Republicii Moldova la așa riscuri? Are nevoie Republica Moldova de această izolare aproape inevitabilă? De ce nu experimentați pe șoareci?

Ce facem cu sumedenia de beneficii pe care aceste companii mari le oferă studenților, școlilor, care beneficiază de reduceri la software și la serviciul online în acest moment?

Cel mai grav mi se pare că această propunere ar putea deconecta businessul deja existent în Republica Moldova de infrastructura tehnologiilor moderne (SAP, ADOBE, Microsoft) și ar putea să crească riscurile prezenței lor în Republica Moldova. Într-un fel cineva dorește să bage Republica Moldova în Evul Mediu. Se pare că cetățenii nu au un răspuns la asta.

Atunci când Guvernul vorbește de impozitarea serviciilor online, uită să facă distincția între divertisment și soft tehnic sau educațional. Doriți să impozitați aplicațiile de lucru ale tinerilor specialiști care studiază ingineria, design-ul, arhitectura, modelarea matematică? Ei folosesc aplicațiile online. Cel puțin sub acest aspect este critic ca până la lectura a doua să evităm impozitarea educației.

Al doilea. Deducerea plăților efectuate către salariați. Aparent această normă rezolvă un conflict dintre mediul de afaceri și organele fiscale, dar oamenii de afaceri au așteptat altceva, că se va reveni la susținerea tichetelor de masă. Partidul Socialiștilor a promis revenirea la subiectul tichetelor de masă în toamnă și iată că vine și bugetul pe 2020, dar nu se vede revenirea. Circa 60% din companiile care utilizau tichetele de masă susțin astăzi că vor renunța la ele, ceilalți vor renunța, poate, mai târziu. Piața tichetelor de masă este mare, e aproape 300 milioane de lei, iar după decizia de stopare a acestei forme de stimulare a angajaților, bugetul de stat va pierde, cel puțin 40 milioane de lei din TVA, fără a obține veniturile așteptate din asigurările sociale, medicale și impozitul pe venit.

Fugind după ratările bugetare, fiindcă așa s-a numit la Ministerul Finanțelor, îngropăm o piață nouă și ratăm încasările de TVA. Asta am dorit să auzim acum. Ați venit să mințiți, de fapt, cu deducerile acestor plăți.

Al treilea element. Extinderea cu un an a facilităților la impozitarea dobânzilor bancare. Astăzi 95% din deponenții din băncile comerciale din Republica Moldova dețin depozite de până la 20 mii de lei. Aș înțelege grija statului pentru cei mai săraci deponenți, numai că aceștia dețin doar 2% din volumul total de depuneri în bănci, aproximativ 1,5 miliarde. Suma depunerilor e de circa 44 miliarde în total. Asta face ca așa-numita grijă pentru deponenți să însemne, de fapt, o scuză perfectă pentru menținerea netaxată a super-bogaților, practic, în afara sistemului fiscal al Republicii Moldova.

Mie îmi aduce aminte chestia asta de argumentul folosit de Leancă și Gaburici la transmiterea de garanții pentru jaful secolului din 2014–2015. Vă explic. În condițiile în care 95% din toți deponenții dețineau doar 300 milioane de lei, statul a garantat atunci 13 miliarde de lei. Deci cineva folosește acest argument pentru ca să protejeze super-bogații.

Ce vă face să credeți că proprietarii de depozite de zeci de milioane de lei nu trebuie să plătească pentru echitatea socială? Asta o fi reieșind din ideologia de partid sau ea se aplică numai în alegeri? Ați calculat ce venituri ratate avem în acest caz? Vă spun eu, 120 milioane de lei.

Cred că politica fiscală corectă este să apere micii deponenți, dar să aplice instrumente de echitate socială în raport cu marii deponenți, care au obligații fiscale față de acest stat și față de această societate.

Scutirea de impozite pe venit a asociațiilor de coproprietari din condominiu. Este o normă firească, ori condominiurile nu au venituri. Dar întrebarea este: noi mai avem condominii în țara asta? De ani buni este blocată legislația cu privire la domeniul respectiv. Legea condominiului trebuie să devină prioritatea nr.1 pe agenda Guvernului și Parlamentului.

În mod aberant numai Fondul de locuit din municipiul Chișinău în acest moment a acumulat datorii de 2,5 miliarde de lei și aceasta doar la căldură, fără a mai include datoriile: la apă, la canalizare, la deșeuri și la alte

utilități. Vă imaginați ce se întâmplă la nivelul micilor orașe din Republica Moldova? Și asta pentru că legea n-a intrat în vigoare, iar problemele de sistem în administrarea blocurilor locative prezice dezastru și faliment. Asta nu-i, oare, o problemă pe care trebuie s-o abordăm ca prioritate pentru politica Guvernului din anul 2020?

Al cincilea. Achitarea TVA pentru serviciile electronice prestate de agenții economici nerezidenți. Guvernul vrea să simplifice procedura de impozitare a companiilor locale care achiziționează publicitate online de peste hotare. Dar știți, oare, că 90% din toată publicitatea online din Republica Moldova este furnizată pe platforme străine Google, Facebook, Odnoklassniki?

Ce politică are acest Guvern față de sectorul IT ca să-și crească cota de piață în raport cu furnizorii străini de publicitate? Oare acest Guvern se gândește numai la creșterea de taxe și impozite? Acest Guvern procedează exact ... (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanî:

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Nu mă faceți pe mine să comentez.

Nu mă faceți pe mine să comentez.

Domnule Munteanu,

Zece secunde.

Domnul Igor Munteanu:

20 de secunde.

Doamna Zinaida Greceanî:

20. Haideți, eu sunt darnică azi.

Domnul Igor Munteanu:

Extinderea bazei impozitabile la automobile importate. Acciza la automobile este utilizată într-o țară care produce automobile și vrea să-și protejeze piața de importuri. În Republica Moldova aplicarea acestei accize este mai degrabă rezultatul unui lobby agresiv, deschis și fără rușine din partea saloanelor cu automobile de lux. Păgubiții sunt 85% din cetățenii Republicii Moldova care își procură automobile din străinătate și vor plăti aceste accize, pe care le-ați introdus în politica fiscală. Și n-are nici o treabă la aceasta ecologia, mediul ambiant. Statul poate să reglementeze ecologia la diverse etape de înregistrare a automobilelor.

Știți, oare, domnule ministru și domnule Prim-ministru, că astăzi avem 56 de accize la automobile în dependență de vârstă și ...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Un minut a trecut. (*Rumoare în sală.*)

Finalizați, vă rog.

Domnul Igor Munteanu:

Acum vreți să introduceți și acciza de preț, care va crea noi distorsiuni de sistem, în care numai la importul de automobile vor exista 560 de tipuri de accize. Cei bogați, care achită fără probleme automobile cu 75 mii de euro și mai mult, plătesc o acciză de 18 ori mai mică decât persoanele cu venituri modeste care achiziționează automobile cu valoare de până la 5 mii de euro, aduse din străinătate. Asta-i echitatea socială pe care o doriți? Numiți-o altfel.

Vă dau un sfat, anulați haosul de la importul de autoturisme aplicând norma legală existentă, obișnuită, logică, cunoscută în toată lumea și în Republica Moldova, cu excepția autoturismelor, și aplicați TVA în loc de accize. Un singur TVA de 20% egal pentru toți în loc de 560 de tipuri de accize va face economia mai suplă și mai echitabilă.

Cine spune că bugetul statului pierde bani la importul de automobile, să știe că veniturile de bază în bugetul de stat provin din taxele pentru folosirea drumurilor și accizele la benzină. Statul a avut și are suficiente pârgii să colecteze bani de la deținătorii de automobile și nu este echitabil social să mențină actualele deformări fiscale. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim.

Următoarea luare ... (*Aplauze.*)

Următoarea luare de cuvânt din partea Frațiunii Partidului Socialiștilor – domnul Burduja.

Domnul Petru Burduja:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Ce-i drept, până a veni la această tribună, aveam o altă opțiune, dar cred că o să trebuiască să mă refer și la ceea ce au făcut unii colegi de-ai noștri astăzi în cadrul examinării acestei politici bugetar-fiscale.

Mă bucur foarte mult că în cadrul comisiilor au fost mărunțite până la detalii de amănunte toate articolele, toate propunerile care au venit la politica bugetar-fiscală și în cadrul comisiei, de asemenea, și chiar și colegii care astăzi o critică au intrat în amănunte și au obținut răspunsul pe măsură. Dar, totodată, îmi pare foarte rău că astăzi ei încearcă să politizeze acest subiect, posibil de la denumire, dar vreau să spun că anume politica bugetar-fiscală este acel subiect care trebuie să dăm la o parte politicul și să creăm condiții competitive, condiții corecte pentru toți cei din mediul economic și

pentru toți cetățenii. Pentru că, indiferent de viziunea lor politică, ei toți trebuie să respecte acea lege pe care noi astăzi va trebui să o aprobăm.

De ce spun acest lucru? Pentru că dacă o să facem referire puțin istorică în anul 2007, 2008, o să vedem că, atunci când au fost scoase, debirocratizate anumite elemente tehnice din Codul fiscal și din alte norme legislative, s-a crescut încrederea față de stat, încrederea față de mediul economic, și anume acei investitori au pătruns în țara noastră cu investițiile sale, având anumite garanții.

Astăzi noi nu trebuie să politizăm acest subiect. De ce? Pentru că Republica Moldova, de fapt, nu are resurse naturale, ea nu are alte, eu știu, resurse energetice de export, ea are două bogății de bază – asta sunt cetățenii și pământul pe care îl avem. De aceea, anume aici trebuie să creăm un mediu foarte confortabil pentru domeniul economic și aici o să mă refer anume la mediul investițional, pentru că asta ar fi unica sursă prin care cetățenii Republicii Moldova ar putea să prospere.

Și atunci când se critică acele măsuri care se dau angajatorului pentru angajații săi, păi vreau să vă spun, dragii mei, că anume, nefiind așa posibilități pentru agenții economici de a-și stimula, într-o măsură oarecare, angajații săi, de aceea și pleacă tinerii astăzi peste hotare, învățați tot prin... din banii bugetului nostru.

Nu știu ce legătură are alegerea unui director la o anumită instituție din cadrul Executivului din Republica Moldova cu aprobarea acelor norme tehnice, stimați colegi. Încă o dată, eu, în genere, aș fi pe poziția că politica bugetar-fiscală nu ar trebui să se modifice minimum 5 ani, atunci când mediul economic să capete încrederea față de stabilitate, pentru că suntem la etapa când astăzi mai mulți agenți economici își elaborează business-planurile pentru anii ce urmează, pentru câțiva ani ce urmează și ei au nevoie de anumite garanții. Și credeți-mă că astăzi suntem vizionați anume de ei și noi ar trebui să le spunem deschis că Executivul, Inspectoratul Fiscal vine cu garanții și, cel mai important, dacă o să privim această politica bugetar-fiscală, noi o să vedem că nu s-a majorat niciun impozit. Eu particip, de fapt, a doua oară în viața mea la elaborarea sau rectificarea politicii bugetar-fiscale și vreau să vă spun că în vară, într-adevăr, nu știam ce răspunsuri să dau la cetățeni, atunci când era vorba de majorarea de impozite.

Păi, uitați-vă, dragii mei, aici nu are loc nicio majorare de impozite. Are doar loc lărgirea spațiului fiscal prin extindere, unde sunt cuprinse anumite sectoare care, vrem noi, nu vrem, dinamica mediului economic, dinamica tehnologiilor aduce la ceea ce ele apar, și anume ele trebuie văzute ca atare, pentru că eu nu cred că acele companii mari, care activează și în alte țări, nu plătesc impozite și nu cred că ei ar fi împotriva la ceea ce să plătească aceste impozite. Noi pur și simplu, nu suntem acei care să dăm acest mesaj și să creăm mediu confortabil pentru... mă refer și la mecanismele de monitorizare, de colectare și de impunere a acestor taxe.

Deci vreau să atrag atenția încă o dată: nemajorând impozitele, doar deblocând unele bariere în legislația fiscală și normele legale, se vine cu o majorare la impozite cu 180 de milioane de lei, nemajorând niciun impozit.

Asta încă o dată înseamnă un apel foarte clar și foarte deschis către mediul economic care, spun încă o dată, iubește să fie liniște politică în spațiu și domeniul economic și, mai mult decât atât, toate aceste politici să aibă o continuitate și cu o asigurare din partea statului că ele vor fi respectate și nu vom schimba regulile de joc în timpul jocului.

Așa că, stimați colegi, cu Doamne ajută!

Și rog să susținem acest proiect, pentru că el este pentru toți cetățenii Republicii Moldova, indiferent de poziția politică pe care o are.

Mulțumesc. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Mai multe luări de cuvânt nu avem.

Stimați colegi,

Vă rog cu toții să reveniți în sală.

Stimați colegi...

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Vă rog să vă întoarceți cu fața la mine.

Stimați colegi,

Supun votului pentru a fi aprobat în prima lectură proiectul de Lege sub nr. 280 din 28 noiembrie 2019.

Cine este pentru, vă rog să votați.

Majoritatea celor prezenți.

Stimați colegi,

Acum, ca și precedentă procedură, supun votului.

Cine este pentru a fi comasat proiectul anterior votat nr. 245 din 1 noiembrie 2019 cu proiectul nr. 280 din 28 noiembrie 2019, de bază fiind proiectul nr. 280, rog să votați. Ambele se referă la politici fiscale.

Mulțumim.

Proiectul este votat în prima lectură.

Domnule viceprim-ministru,

Domnule președinte al comisiei,

Rog să aveți grijă pentru discuții, pentru lectura a doua, să aveți grijă de toate amendamentele care o să parvină.

Următorul proiect de Lege este proiectul nr. 277 din 28 noiembrie 2019, proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2020.

Cu raportul vine domnul Serghei Pușcuța, viceprim-ministru, ministrul finanțelor.

Stimați colegi,

Și la acest proiect de lege, dat fiind că noi am discutat politicile fiscale, de fapt, care au stat la baza elaborării bugetului de stat pentru anul următor... proiectului bugetului de stat pentru anul următor, eu vă propun să aprobăm Regulamentul.

Vine cu raportul... ascultăm raportul vicepremierului.

Ulterior, runda de întrebări-răspunsuri – 30 de minute, până la 30 de minute, fiindcă principalele s-au discutat și, ulterior, luările de cuvânt care le avem.

Stimați colegi,

Cine este pentru aprobarea acestui Regulament, rog să votați.

Majoritatea celor prezenți.

Domnule viceprim-ministru,

Rog raportul dumneavoastră.

Domnul Serghei Pușcuța:

Vă mulțumesc, stimată doamnă Președinte.

Stimați deputați,

Se prezintă spre examinare atenției dumneavoastră proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2020.

Proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2020 este elaborat conform cadrului legal și altor acte normative, care reglementează aspectele bugetar-fiscale. La baza proiectului de buget au stat prognoza indicatorilor macroeconomici pe anul 2020, actualizată și prezentată de către Ministerul Economiei și Infrastructurii, și prevederile politicii fiscale și vamale pentru anul 2020.

Proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2020 este fundamentat pe o creștere economică de 3,8%, nivelul inflației de 5,7%, o majorare a exporturilor de 9,4%, a importurilor de 7,1%, creșterii salariului mediu pe economie cu 8,7%, precum și pe prioritățile de politici publice din Programul

de activitate al Guvernului, și pe prevederile acordurilor de finanțare cu partenerii de dezvoltare.

Principalii parametri ai bugetului public național sunt:

Veniturile bugetului public național – în sumă de 69,2 miliarde de lei, cu 5,7 miliarde de lei sau cu 8,9 la sută mai mult față de estimările aprobate și precizate pentru anul 2019, iar ca pondere în PIB – la nivel de 30,4%.

Cheltuielile bugetului public național în sumă de 76,6 miliarde de lei, cu o majorare de 7,1 miliarde de lei sau cu 10,2% față de estimările precizate pentru anul 2019. Raportate către produsul intern brut cheltuielile vor constitui 33,6 la sută.

Soldul (deficitul) bugetului public național pe anul 2020 se estimează în sumă de 7,4 miliarde de lei sau 3,25% din produsul intern brut față de cele 2,86% în anul 2019 precizat.

De rând cu măsurile de politică fiscală și vamală, impactul cărora asupra veniturilor bugetului se estimează la circa 500 de milioane de lei, creșterea veniturilor bugetului public național se datorează: din contul creșterii Fondului de salarizare – cu 2,2 miliarde de lei, din contul intensificării comerțului exterior cu vin – 1,9 miliarde de lei, din contul creșterii economice și altor factori – cu 1,1 miliarde de lei.

Sub aspectul politicilor bugetare, proiectul bugetului pe anul 2020 s-a focusat asupra celor menite să promoveze utilizarea eficientă a resurselor publice destinate dezvoltării și întreținerii infrastructurii, prestării serviciilor publice, precum și programelor de asistență socială.

Printre principalele măsuri de politici, care s-au regăsit în proiectul bugetului pe anul 2020, se pot evidenția următoarele:

- în domeniul politicii salarizării – creșterea graduală în sumă totală cu circa 9,1% și egalarea treptată a valorilor de referință utilizate la calcularea salariilor angajaților din sectorul bugetar, precum și ajustarea prevederilor Legii nr. 270 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar pentru remedierea problemelor identificate la implementarea legii nominalizate;

- în domeniul politicilor sociale – indexarea pensiilor de două ori pe an, revizuirea perioadelor de reexaminare a pensiilor pentru limită de vârstă, suport pentru persoanele cu venituri mici în perioada rece a anului, sprijin mai mare pentru veteranii de război de pe Nistru, acordarea suportului unic cu prilejul sărbătorilor de iarnă în cuantum de 700 lei beneficiarilor de pensii și alocații sociale de stat, majorarea cuantumului alocațiilor sociale de stat și altele;

- în domeniul relațiilor cu bugetele locale – modificarea cotelor defalcărilor de la impozitul pe venitul persoanelor fizice și suplimentarea Fondului de susținere financiară a teritoriilor cu cotă-parte de 10% din impozitul pe venitul obținut din activitatea de întreprinzător, în scopul

acordării bugetelor locale mai multor resurse financiare, inclusiv pentru acoperirea necesităților de finanțare a cheltuielilor de personal.

Aceste și multe alte măsuri se regăsesc în proiectul Legii bugetului de stat; bugetului asigurărilor sociale de stat; fondurilor obligatorii de asistență medicală și a bugetelor locale.

În continuare se prezintă principalii parametri ai proiectului bugetului de stat: veniturile bugetului de stat constituie 44,1 miliarde de lei, înregistrând o creștere cu 3,5 miliarde de lei sau cu 8,6 la sută față de bugetul de stat precizat pe anul 2019. Încasările din impozite și taxe constituie 40,5 miliarde de lei, această categorie determină cea mai mare pondere în structura veniturilor bugetului de stat – 91,8 la sută. Creșterea veniturilor bugetului de stat se datorează, practic, creșterii preconizate din impozite și taxe.

Intrările din granturile și alte venituri ale bugetului de stat vor însuma a câte 1,8 miliarde de lei respectiv fiecare, fiind la nivelul anului 2019. Ca pondere în suma totală a veniturilor bugetului de stat aceste tipuri de venituri vor constitui a câte 4%.

Cheltuielile bugetului de stat constituie 51,5 miliarde de lei, înregistrând o creștere cu 5,2 miliarde de lei sau cu 11,2 % față de bugetul de stat precizat pentru anul 2019.

Din suma totală a cheltuielilor bugetului de stat pentru anul 2020:

- 48% reprezintă transferuri către alte bugete: bugetul asigurării sociale de stat, fondurile de asistență... de asigurare obligatorie de asistență medicală, autoritățile publice locale, în sumă totală de 24,7 miliarde de lei;

- 52% sunt cheltuielile pentru implementarea programelor în anul 2020 nemijlocit prin intermediul autorităților publice centrale.

Cheltuielile destinate implementării proiectelor finanțate din surse externe vor constitui în anul 2020 – 5,7 miliarde de lei, fiind în creștere cu 3,1 miliarde de lei față de nivelul rectificat pentru anul 2019 sau de peste două ori.

În anul 2020 vor derula circa 72 de proiecte finanțate din surse externe, dintre care cele mai importante ar fi:

Proiectul „Programul de dezvoltare a infrastructurii drumurilor cu suportul Federației Ruse” – un miliard 300 milioane de lei.

Proiectele de susținere a Programului în sectorul drumurilor, finanțat de BERD și BEI – un miliard 250 milioane de lei.

Proiectul „Reabilitarea drumurilor locale”, finanțat de Banca Mondială – 540 milioane de lei.

Proiectul „Reforma de Educație din Moldova” iarăși finanțat de Banca Mondială – 255 milioane de lei.

Proiectul „Construcția penitenciarului din Chișinău”, finanțat de Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei – 340 milioane de lei.

Proiectul „Livada Moldovei”, finanțat de BEI – 90,7 milioane de lei.

Programele de reziliență și transformare a zonei rurale – în sumă de 79 milioane de lei.

Pe lângă acestea, în proiectul de buget pe anul 2020 se prevede asigurarea financiară a programelor actuale de cheltuieli, cum ar fi:

Fondul rutier – 2 miliarde 740 milioane de lei, format din: un miliard 718 milioane de lei pentru reparația și întreținerea drumurilor naționale și un miliard 21 milioane de lei pentru întreținerea drumurilor locale, acumulate de bugetele locale de nivelul I și II. Volumul Fondului rutier este mai mare cu 950 milioane de lei față de anul 2019.

Fondul pentru subvenționarea producătorilor agricoli – un miliard de lei, cu 50 milioane de lei mai mult față de anul 2019.

Fondul de eficiență energetică – 80 milioane de lei, cu 40 milioane de lei mai mult față de anul 2019.

Fondul ecologic național – 298 milioane lei, la nivelul anului curent.

Fondul național de dezvoltare regională – 220 milioane de lei, la nivelul anului 2019.

Sub aspect funcțional, de cele mai mari creșteri de alocații în bugetul de stat pe anul 2020 vor beneficia sectoarele economice, în special infrastructura drumurilor, dar și învățământul, urmate de ordinea publică și securitatea națională, și protecția socială.

Deficitul bugetului de stat este prevăzut în sumă de 7,4 miliarde de lei, inclusiv:

- 2,6 miliarde de lei sau 35,1% din deficitul total al bugetului de stat reprezintă deficitul pentru cheltuielile curente, numit și componenta de bază. Acesta este cu circa un miliard de lei mai mic față de deficitul pe componenta de bază precizat pentru anul 2019;

- 4,8 miliarde de lei sau 65 la sută din deficitul bugetului de stat reprezintă deficitul pentru cheltuielile de proiecte finanțate din surse externe. Acesta este cu circa 2,7 miliarde de lei mai mult față de anul 2019, ceea ce reflectă angajamentul Guvernului față de implementarea masivă a proiectelor de investiții în infrastructură.

Principalele surse de finanțare a deficitului bugetului de stat sunt sursele externe și interne, intrări nete din împrumuturi externe pentru suport bugetar, implementarea proiectelor finanțate din surse externe, plasarea valorilor mobiliare de stat, dar și mijloacele obținute din privatizarea patrimoniului public.

La capitolul „Datoria de stat”. Soldul datoriei de stat la 31 decembrie 2020 se estimează a fi în sumă de 67,5 miliarde de lei, ponderea datoriei de stat în PIB la sfârșitul anului 2020 nu va depăși 29,6%, cu 1,5% sau puncte procentuale mai mult față de valoarea precizată pentru finele anului 2019.

Stimați deputați,

Onorat Parlament,

În încheiere, rezumând cele relatate mai sus, permiteți-mi să reiterez indicatorii bugetului de stat pentru anul 2020, care se conțin în proiectul de lege:

la venituri – în sumă de 44 miliarde 136,6 milioane de lei;

la cheltuieli – în sumă de 51 miliarde 551,9 milioane de lei;

deficitul – în sumă de 7 miliarde 415,3 milioane de lei.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Rog susținerea proiectului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc, domnule ministru.

Este ora 14.40 – 15.10 – runda de întrebări și răspunsuri.

Prima întrebare vine din partea domnului Vovc, Frațiunea „DA”.

Domnul Liviu Vovc:

Bună ziua.

Domnule ministru,

Am făcut o analiză la bugetul pe anul ăsta și bugetul pe anul trecut și observ că Aparatul Președintelui va primi cu aproape 2,5 milioane de lei mai mult, și mai concret de la... anul trecut erau 32,9 milioane de lei, anul ăsta vin 35,2 milioane de lei.

... Vă rog să argumentați care este cauza majorării finanțelor pentru Aparatul Președintelui.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule ministru,

Dumneavoastră sau cineva de la tribuna centrală?

Domnul Serghei Pușcuța:

Dacă permiteți, când o să fie întrebări de ordin mai tehnic, să apelez la suportul secretarului de stat responsabil pe buget.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Conectați, vă rog, microfonul.

Doamna Ivanicichina.

Doamna Tatiana Ivanicichina – *secretar de stat al Ministerului
Finanțelor:*

Deci această întrebare este mult prea tehnică. Noi avem nevoie de timp ca să analizăm mai detaliat bugetul Aparatului Președintelui, pentru că o sumă de 2 milioane, raportat la volumul total al cheltuielilor, durează ceva în timp să o identificăm.

Doamna Zinaida Greceanî:

Stimați colegi,

Eu vă rog, Guvernul, să pregătiți răspunsul în detalii pentru lectura a doua. În lectura a doua, vom merge pentru fiecare articol.

Domnule Vovc,

Aveți a doua întrebare?

Da, vă rog.

Domnul Liviu Vovc:

Vă mulțumesc.

Eu am vrut să fac o precizare că în 2016, atunci când a fost preluat mandatul, bugetul Aparatului Președintelui era de 17 milioane de lei, acum, când suntem într-un an electoral, deja se ajunge la 35 de milioane de lei. Eu înțeleg că este o campanie electorală care ne așteaptă, dar haideți să le facem din contul partidelor, și nu a banilor publici.

O a doua întrebare este referitor la Cancelaria de Stat, și anume compartimentul „Susținerea diasporei”, unde de la 2 milioane jumătate a fost redus bugetul la un milion jumătate. Din ce cauză noi subestimăm importanța diasporei și ați redus cu un milion de lei cheltuielile pentru aceasta?

Doamna Zinaida Greceanî:

Da, vă rog, domnule ministru.

Tribuna centrală, vă rog.

Da, vă rog, conectați microfonul.

Doamna Tatiana Ivanicichina

Vă mulțumesc.

Deci iarăși, bugetul se formează la propunerea tuturor autorităților publice centrale și locale care sunt consultate în procesul de consultări bugetare și apoi incluse în buget.

Dacă ne puneți întrebări acum de sume de un milion sau două milioane, va fi destul de dificil pentru noi să răscolim tot bugetul care ați văzut ce volum are și să venim cu un răspuns imediat.

Cu siguranță, putem să venim cu un răspuns pentru a doua lectură.

Doamna Zinaida Greceanî:

Mulțumesc.

După câte eu cunosc, domnule Vovc, în majoritatea pe subiecte... proiectul de buget a fost elaborat încă de precedentul Guvern și propunerile care au fost înaintate de precedentul Guvern nu prea au fost modificate. (*Rumoare în sală.*) (*Aplauze.*) Le-au preluat.

Da, vă rog.

Mai aveți o precizare? Nu mai aveți o precizare.

Următoarea întrebare vine din... eu încerc așa pe... din partea domnului Grosu Igor.

Domnul Igor Grosu:

Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Păcat că pentru asemenea document important noi alocăm 30 de minute de parcă am adopta o hotărâre așa simplă, o dispoziție a cuiva. Dar, mă rog, asta-i prețul, probabil, și importanța acestui document pentru unii colegi.

Domnule ministru,

Eu vroiam să vă întreb... sigur, cheltuielile generoase pe care dumneavoastră le-ați implicat presupun și cheltuieli. Ei, aici încet ajungem la deficitul bugetar, care ați spus că-i de 7,4 miliarde de lei.

Păi, întrebarea este: de unde îl acoperiți, de unde îl finanțați? Și eu bănuiesc... dumneavoastră aveți mai multe surse de finanțare, dar apare informația că intenționați să folosiți soldurile mijloacelor bănești la cont în sumă de 884,3 milioane de lei.

Eu să înțeleg așa că ăștia-s banii unor instituții publice care, fie au făcut economii, fie... n-au cheltuit toți banii și acum dumneavoastră intenționați să le luați aceste resurse financiare.

Și întrebarea ar fi: care ar fi aceste instituții și prin ce modalitate dumneavoastră intenționați... prin ce procedură doriți să le luați banii pe care ei din... probabil, eficiență managerială, s-au gândit să facă niște economii, ca mai apoi să le investească, unde consideră ei mai bine.

Vă rog.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da, vă rog, răspunsul.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Sigur că nimeni nu intenționează să ia mijloacele bănești abuziv din conturile cărorva instituții, doar în cadrul legal existent.

Deci după câte înțeleg, vă referiți la soldurile în cont care rămân a fi neutilizate la... fiecărui an bugetar, deci este deja o normă știută că așa și se întâmplă, o regulă care se repetă de la an la an, așa este specificul sistemului bugetar că nu toate mijloacele bugetare se cheltuie exact în proporția ceea care au fost planificate. Ele nu pot să fie consumate în sumă mai mare, deoarece Legea bugetului limitează consumul de aceste mijloace nu mai mult de atât.

Dar, de fiecare dată, când se fac contracte de achiziții publice, lucrări, reparații, salarizări, oricum, la nivelul de fiecare instituție mai rămân și a fi economii. Se preconizează în buget o sumă, rezultatul licitației s-a dovedit a fi altă sumă, rămân economii care, în total, la sfârșitul anului, ea devine ca un sold disponibil în buget și aceasta nu este practica anului doar 2019 sau 2020, asta este o practică instituită deja zeci de ani de zile, când acest sold rămâne în contul bugetar și se folosește în anul viitor, pentru finanțarea activităților din anul viitor. Este un lucru firesc și normal, în viziunea noastră.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Următoarea întrebare aveți sau o precizare?

Domnule Grosu,

Vă rog.

Domnul Igor Grosu:

Precizare. Eu vreau să aud explicit, dumneavoastră o să le lăsați acestor instituții aceste solduri, ca ei, în combinație cu resursele pe care le veți aloca în anul viitor, să facă ceva bun pentru... spre exemplu, dacă vorbim de primărie, vorbim de grădinițe, managerii au făcut o economie și vor să doteze cu ceva suplimentar instituția, dumneavoastră o să le lăsați aceste resurse sau o să le luați și o să le dați ca pe nou, cum ar veni?

Eu simplu am întrebat, pentru că avem atâtea primării, atâtea instituții și chiar acum ne privesc, și eu vreau ca ei să audă, au făcut economie de pomană sau o să beneficieze în continuare de aceste resurse ale lor, nu ale dumneavoastră... faptul că dumneavoastră le luați și iar le dați ca nou, nu sunt ale dumneavoastră, sunt tot ale lor.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Deci așa este specificul procesului bugetar că bugetul are început pe data de 1 ianuarie și are sfârșit pe data de 31 decembrie. Respectiv, toate soldurile, care rămân a fi disponibile în conturi, ele se consideră deja ca parte de cheltuieli pentru anul viitor, dar partea de cheltuieli pentru anul viitor se distribuie, conform Legii bugetului pe care o s-o voteze, sper s-o voteze Parlamentul, în dependență de prioritățile care au fost prezentate.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Domnule Grosu,

A doua întrebare.

Da, vă rog.

Domnul Igor Grosu:

Mersi.

Sper să fie așa, dar până la proba contrariilor.

Ați menționat aici de investiții și că intenționați să alocați un miliard 300 de milioane pentru drumuri, inclusiv din resursele care... am auzit cu toții în presă că ar putea veni din acel împrumut din Federația Rusă. Noi am auzit multe și multe sume... de la 300 de milioane la 500 de milioane, dar n-am auzit care... cât costă plăcerea, în ce condiții noi o să putem accesa acest împrumut, cât ne va costa, când va veni și așa mai departe.

Ați putea un pic mai explicit să ne spuneți cât ne costă acest împrumut?

Doamna Zinaida Greceanî:

Da, vă rog.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Cred că n-o să pot să fiu foarte... prea explicit la această întrebare. Pot să vă aduc la cunoștință, încă o dată să reiterez acel fapt: acum Guvernul Republicii Moldova se află în proces de negociere cu Federația Rusă pentru a examina posibilitățile contractării acestui împrumut nu sub aspect de cât și când, dar sub aspect de formulă cât costă acest împrumut. Exact ați pus întrebarea respectivă. Conform procedurii legale, Guvernul va veni în Parlament și va prezenta rezultatele negocierilor, și va propune pentru aprobare acele condiții financiare de angajare a acestui împrumut.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Încă o precizare?

Da, vă rog.

Domnul Igor Grosu:

Foarte scurtă precizare. Eu înțeleg că suma asta-i desenată, pur și simplu-i desenată în proiect, pentru că nu avem nimic clar la acest capitol în raport cu împrumutul din partea Federației Ruse.

Și sigur că ar fi fost bine să facem o comparație, spre exemplu, cât de ieftine și accesibile ar fi alte surse, gen din partea partenerilor de dezvoltare BEI, BERD, versus astfel de împrumuturi care acum par și puteți brava cu ele în anul electoral, dar, în timp, ele ne costă, pentru că va trebui să plătim pentru această plăcere, pentru care unii, mă rog, mai puțin se gândesc la cetățeni și mai mult se gândesc la mandatul al doilea.

Eu vă mulțumesc.

Și sper să avem mai multă claritate, mai puține cifre desenate și să folosim resurse ieftine care sunt și pot fi accesate de țară din partea partenerilor de dezvoltare, și să nu căutăm să ne împrumutăm de parcă am fi o super țară care ne putem permite, la dobânzi mari, să accesăm împrumuturi.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Pușcuța,

Dacă aveți un răspuns.

Domnul Serghei Pușcuța:

Da, dacă îmi permiteți.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Serghei Pușcuța:

Deci la subiectul respectiv. După cum observăm, conform proiectului Legii bugetului de stat, prezentat atenției dumneavoastră, deci Guvernul și-a trasat ca un obiectiv și un principiu de activitate pe viitor atragerea împrumuturilor, dacă ele sunt surse împrumutate, preferențial să fie direcționate nu în consum curent, dar în investiții. Pentru ca de aceste rezultatele ale acestor investiții, de aceste beneficii să aibă parte nu doar în anul curent, anul viitor, dar posibil că și zeci de ani înainte să se bucure mediul de afaceri și societatea.

În partea ce ține de cheltuieli aferente deservirii acestor împrumuturi, sigur că este un subiect care trebuie examinat foarte migălos și cu cea mai mare atenție. Guvernul și-a pus drept scop ca toate împrumuturile să fie atrase în condițiile cele mai avantajoase. Și în cazul în care o să venim în fața

Parlamentului cu propunerea de a angaja acest împrumut, eu sunt convins că o să aveți parte să vă convingeți de aceea că condițiile de angajare a împrumutului n-o să depășească acele condiții, care le spunem noi, standard în raport cu alte organisme internaționale.

Dar, totodată, vreau să spun că Guvernul nu se dezice de practica... ba invers, insistăm și intenționăm, și facem tot posibilul ca să continuăm colaborarea cu toate organismele internaționale care sunt capabile și deschise pentru a acorda finanțare Republicii Moldova, iarăși, în condiții avantajoase.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc mult pentru răspuns.

Următoarea întrebare vine din partea doamnei Ludmila Guzun.

Doamna Ludmila Guzun:

Da. Mulțumesc, doamnă Președinte.

Domnule ministru,

De fapt, vreau să revin la subiectul, discuția pe care am început-o în grupul de lucru, este vorba despre finanțarea sectorului „Învățământ școlar”, serviciu care este delegat autorităților publice locale de nivelul II.

Mă interesează formula de calcul. Vasăzică, dacă în acea formulă de 13 247 lei pentru 2020 au fost incluse toate majorările și, respectiv, 714 mii pentru instituție?

Or, vorbesc despre situația din raionul Ungheni, din 55 de instituții la moment 31 sunt cu deficit bugetar. Și cel mai îngrijorător este faptul că în categoria deficitară vin și instituțiile cu un număr mediu de elevi, nu doar cei care au un număr mic de elevi.

De aceea vreau să cunosc vasăzică acest aspect și, în special, să atenționez pentru că acel deficit care se formează, de fapt, îl punem pe seama autorităților locale de nivelul II care nu vor avea capacitatea să acopere acest deficit. În acest aspect ce puteți să ne spuneți? Și dacă se poate ceva de corectat la moment?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Domnul Serghei Pușcuța:

Mulțumesc.

Dacă îmi permiteți.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, răspunsul.

Tribuna centrală.

Vă rog să conectați microfonul de la tribuna centrală.

Doamna Raisa Ghilan – șef al Direcției politici salariale și monitorizare a angajaților în sectorul bugetar din cadrul Ministerului Finanțelor:

Stimată doamnă deputat,

În calculul costului per elev au fost incluse toate majorările salariale prevăzute de proiectul de modificare a Legii nr. 270, în plus și majorările valorilor de referință.

Doar că formula astăzi aprobată prin hotărârea Guvernului, mecanismul de lucru al formulei este următorul: Ministerul Finanțelor calculează în linii generale plafonul pentru toate școlile din republică, modificările la acest plafon în urma documentelor de politici care urmează a fi implementate, astfel se formează un plafon nou pentru anul viitor.

Aceste mijloace din plafonul recalculat se împart fiecărui raion și fiecărei instituții, fiecărei școli după numărul de elevi. În așa caz liceele sau școlile cu un număr mai mare de elevi, dar, poate, nu și cu un număr mai mare de angajați din aceste instituții absorb mai multe cheltuieli decât școlile mici.

Pentru a modifica acest mecanism este necesar de discutat cu Ministerul Educației de a interveni în formula de distribuire a mijloacelor și de a identifica mecanisme de suplimentare pentru școlile mici care au un număr mic de copii și în urma formulei absorb din acest mare plafon o parte mică de alocații.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Aveți o precizare sau a doua întrebare?

Da, vă rog, doamnă Guzun.

Doamna Ludmila Guzun:

Da, o precizare.

Stimată doamnă,

Dacă ați fost atentă, eu am menționat, că dacă până în anul trecut în categoria defecitarilor erau doar instituțiile mici cu un număr mic de elevi, pentru 2020 în această categorie deja nimeresc și instituțiile cu 150 – 180 de elevi. Ceva nu este în regulă. Și iată acest „ceva” noi trebuie să-l identificăm.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare sau așteptați răspuns? Nu aveți a doua întrebare.

Următoarea întrebare vine din partea domnului Mudreac.

Domnul Radu Mudreac:

Da. Mulțumesc, doamnă Președinte.

Domnule ministru,

Partea bună a proiectului este că Fondul de subvenționare în agricultură de la 950 de milioane a crescut la un miliard, dar este a doua parte un pic mai tristă. Săptămâna precedentă în cadrul comisiei am avut acele audieri ale Ministerului Agriculturii, mai bine-zis a AIPA, unde s-a constatat un lucru foarte trist că pentru anul 2019 sunt acumulate datoriile la Fondul de subvenționare de 650 de milioane.

Fac o matematică destul de simplă care a fost creată, s-o facem pentru anul 2020, se primește 350 de milioane din care se mai achită și alte cote de 25 de milioane la Oficiul viei și vinului – cota statului și mai sunt și alte participări, practic rămân 300 de milioane.

Noi am aprobat și o hotărâre a comisiei în ceea ce ține de gestionarea și managementul defectuos al acestei instituții, dar este o doleanță dacă ar fi o posibilitate să suplinim acest fond măcar cu ceva. Pentru că este un domeniu și o ramură de bază a Republicii Moldova și este una din cele mai sensibile ramuri. Și este, ca o doleanță, s-ar putea ca să suplinim acest fond sau nu?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Vă rog, răspunsul.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule președinte,

Am avut un schimb de opinii pe acest subiect. Deci țin să reamintesc că suma propusă pentru anul 2020 este un miliard de lei. Deci este cu 50 de milioane mai mare decât a fost ultimii trei ani, unde nu s-a atestat creștere.

Totodată, Guvernul a venit în fața Parlamentului cu un proiect de lege bugetară echilibrat, care, noi înțelegem, suplinirea acestui fond înseamnă că necesită reexaminarea altor sau venituri, sau cheltuieli. Considerăm că, totuși, la etapa zilei de astăzi este prematur să intervenim asupra proiectului Legii bugetului pe anul 2020. Dar conștientizând importanța, relevanța și sensibilitatea ramurii agriculturii, atât și socială, cât și economică, deci aș propune ca să revenim la acest subiect în dependență de exercițiul bugetar pe parcursul anului 2020, în măsura posibilităților să revizuim acest fond la momentul rectificării Legii bugetului pe anul 2020.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Domnule Mudreac,

Aveți a doua întrebare?

Da, vă rog, domnule Mudreac.

Domnul Radu Mudreac:

Da, mai întâi o precizare. Este o rugămintă cum și a comisiei, așa și a agricultorilor, pentru că situația din domeniu o cunoașteți și ar fi bine clarificarea bugetului, poate identificăm careva surse să putem suplini acest fond.

Și a doua întrebare. Noi nu știu de ce, dar, pe parcursul la jumătate de an, vreau să mă refer la Fondul ecologic, n-au fost făcute achitări din Fondul ecologic. Cunoaștem cu toții procedura că agentul economic, primăria dintr-o localitate sau alta depune dosarul pentru a fi achitată o etapă sau altă etapă. Din lunile mai-iunie stau dosarele, au stat la minister, achitățile n-au fost făcute până acum, documentele fiscale, facturile fiscale au fost depuse, agenții economici pentru lucrările efectuate sunt nevoiți să achite impozitele și taxele pe valoarea adăugată, nu au de unde, sunt cu probleme în cap, n-au din ce achita salarii.

Dar a doua parte care este, satele stau săpate, cu tranșee prin localități, sunt deteriorate acele lucrări deja efectuate.

Și a treia întrebare mai puțin îmbucurătoare. 129 de milioane nevalorificate până la ziua de astăzi. Adică, noi riscăm ca acel Fond ecologic care a fost de 295 de milioane, practic, ca să pierdem din el acele 129 de milioane.

Astăzi stau depuse actele în sumă de 50 milioane de lei, suntem la data de 5 decembrie, acuș se termină anul și agenții economici... nu au primit aceste sume.

Doleanța este nu pe Legea bugetului, dar doleanța este ca Ministerul Finanțelor să ia la control această situație și să facă achitățile. În caz contrar, n-o să fie nici valorificarea acestor surse și agenții economici puși într-o situație, și acei locatari care au participat cu cota de participare și au colectat bani din localitate, stau într-o situație nedumerită care este.

Nu știu ce s-a întâmplat în jumătate de an acea situație, dar este o situație și o constatare.

Asta este doleanța – ca să vă implicați dumneavoastră.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanî:

Vă rog, răspunsul.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule președinte,

Vă spun cu siguranță că Ministerul Finanțelor va face tot posibilul și toate sumele care sunt legal înaintate pentru plată către Ministerul Finanțelor vor fi achitate, toate facturile vor fi achitate.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Următoarea întrebare vine din partea domnului Slusari Alexandru.

Domnul Alexandru Slusari:

Mulțumesc.

Întrebarea și atenționare pentru Partidul Democrat, ca atare.

Câțiva ani a existat în cadrul bugetului o chestiune foarte importantă convenită cu Uniunea Europeană... în cadrul Acordului de Asociere, exista stipularea privind prețul minimal la un pachet de țigări cu filtru și fără filtru.

Să nu uităm că o parte din acciza pentru țigări, cea advaloare se încasează de la valoarea la o mie de țigări. Și acest preț era foarte important și sub aspectul veniturilor bugetare, și sub aspectul combaterii contrabandei, și sub aspectul promovării unui mod sănătos de viață. Că a fost un preț anul 2019, în cadrul acestui buget, 25 de lei pentru un pachet de țigări cu filtru. Care este motivul? De ce această clauză a dispărut din proiectul bugetului pentru 2020?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, răspunsul.

Domnul Serghei Pușcuța:

Vă mulțumesc, stimate domnule vicepreședinte.

Considerăm că statul este în drept să intervină asupra politicii fiscale care trebuie să fie una echitabilă și just plasată pentru toți, indiferent cine sunt operatorii pe piața economică, în cazul dat, cu produsele de tutungerie, ceea ce și face Guvernul, prezentând politica fiscală și pentru anul viitor, dar și deja de mulți ani la rând.

Totodată, considerăm că statul nu este corect să se implice în niște relații de concurență în mediul de afaceri, stabilind careva intervenții la nivel de politică de preț pentru agenții economici, asta fiind deja doar rezultatul concurenței metodelor de activitate, design, promovare, alte măsuri de marketing care se aplică de fiecare agent economic.

În partea ce ține de prețul minim, țin să reamintesc, stimate domnule vicepreședinte, că oricum prețul minim ar fi care statul ar trebui să insiste la el, este prețul minim, asta-i suma accizei care este prevăzută în lege și TVA-ul calculat pe această acciză.

Dacă... ulterior ați specificat că prețul minim la țigări a influențat partea de venituri a bugetului în plus. Vreau să spun că acciza și TVA la producător și la importator se calculează nu de la prețul minim stabilit în Legea bugetului, dar de la prețul real format la livrarea acestor produse. Respectiv, nu cred că-i chiar corect să specificăm că prețul minim a influențat la producător sau la importator suma impozitelor care achită la buget.

Dar, totodată, ținând cont că pentru anul viitor sunt propunerile corespunzătoare, acciza este în creștere, deoarece este stabilit în anexa la titlul IV al Codului fiscal deja de 3 ani în urmă și este în creștere, respectiv, pentru anul viitor acel preț minim, care prezintă zona de risc pentru apariția pe piață a articolelor de tutun netaxate, ar fi în jur de 17 lei, ceea ce constituie acciza plus TVA-ul. Deci oricum, toate organele de control, indiferent de faptul este sau nu este stabilit prețul minim într-o careva lege, la comercializarea produselor din tutun, oricum verifică acest moment ca să fie respectat regimul fiscal în partea ce ține de aplicarea accizei și taxei pe valoarea adăugată la produsele din tutun.

Și, totodată, trebuie să înțelegem, în viziunea mea, că, indiferent este sau nu stabilit prețul minim, agenții economici sau persoanele fizice neonestе, care tind să facă afaceri nu tocmai legale, indiferent este sau nu prețul minim, ele le fac, fără a atrage atenția la acel preț minim care este stabilit în Legea bugetului.

Doamna Zinaida Greceanii:

Da. Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare?

O precizare, vă rog.

Domnul Alexandru Slusari:

Un pic trișați dumneavoastră, domnule ministru, dar fiind faptul că... da... se calculează de la valoarea... adică acciza are două componente: este partea fixă și partea advaloarea. Și advaloarea se calculează de la valoarea unui pachet de țigări sau la o mie de țigări.

Însă, în situația în care există acest preț minim, preț de referință, cei care încearcă să facă niște mișmașuri, niște scheme, lor le venea mai greu de făcut acest lucru, deoarece tu trebuie să faci... reperul pentru tine este acest preț – 25 de lei pentru pachet de țigări cu filtru și 19 lei fără filtru.

În situația în care noi scoatem acest preț minimal, putem să așteptăm la țigări de 7 lei, de 8 lei, de 10 lei, unde advaloarea... acciza o să fie calculată de la acest preț, iarăși ușurăm viața contrabandiștilor, celor care practică scheme.

Părerea mea: cei care o să voteze proiectul bugetului în această formulă, vor stimula revenirea la mai multe scheme.

Doamna Zinaida Greceanii:

Da. Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare? Nu.

Următoarea întrebare vine din partea domnului Carp Lilian.

Domnul Lilian Carp:

Dacă tot vorbim de buget, domnule ministru, știți ca în rugăciune, deficitul nostru cel de toate zilele, din ce surse noi îl acoperim.

Noi ne uităm la aceste surse... el poate să fie cât de mare n-ar fi un deficit bugetar, dacă există sursele de acoperire, atunci este OK. Însă, când avem mai multe semne de întrebare: cum va fi acoperit acest deficit, e clar că pune în gardă dacă vor fi implementate acele proiecte de investiții pe care noi le propunem pentru anul 2020.

Dar să revenim aici. Dumneavoastră ați inclus în buget un venit de aproape 700 de milioane de lei din privatizări... nu este o sumă nici mare, nici mică, dar impunătoare. Fiindcă noi n-am reușit niciodată să adunăm o sumă mai mare decât aceasta. Dar chiar și predecesorii dumneavoastră întotdeauna, când se vota bugetul, anunțau și o listă prealabilă despre bunurile care sunt pasibile pentru privatizare. ... Uitați-vă, toate proiectele de buget... care au fost în anii precedenți, inclusiv Guvernul Filip, venea și arăta ce bunuri pot fi pasibile de guvernare și aproximativ evaluarea lor.

În proiectul dumneavoastră, noi nu vedem asemenea lucru.

Spuneți-mi, vă rog, ce bunuri, până la urmă, considerați că vor fi supuse privatizării și dacă noi vom putea acumula această sumă? Sau o să ne trezim exact cum s-a întâmplat cu Tutun CTC, evaluările acum arată exact că aproximativ am pierdut 172 de milioane de lei la privatizarea acestui bun. *(Gălăgie în sală.)* Spuneți-mi, vă rog, aveți o listă prealabilă a întreprinderilor care vor fi supuse privatizării?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule ministru,

Vă rog.

Domnul Serghei Pușcuța:

Vă mulțumesc, stimate domnule deputat.

Guvernul proaspăt instituit încă nu a avut o perioadă prea lungă de activitate, dar cunosc foarte bine că în cadrul Guvernului acum se lucrează în vederea identificării acelor obiecte care urmează să fie pasibile privatizării și vor fi expuse aceste proceduri, acum este în lucru.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule ministru,

V-aș ruga, până la lectura a doua... până la adoptarea la lectura a doua, să veniți cu lista care va fi propusă și adusă și la cunoștința deputaților.

Domnule Carp,

Aveți precizare, da, vă rog.

Domnul Lilian Carp:

Este... după mine, v-ați grăbit puțin cu proiectul de buget, ceea ce a enunțat și domnul Grosu referitor la acel credit care trebuie să vină din Federația Rusă, chipurile, dar n-avem nici un act astăzi, nu este nici un document semnat în ce condiții Republica Moldova ar primi acești bani. Și, în condițiile date, iarăși, nu aveți această listă, și eu consider că dumneavoastră v-ați grăbit să veniți cu proiectul de buget, nefiind finalizate până la capăt toate procedurile. Dar acum să lăsăm acest lucru la o parte.

Premierul Chicu... într-un interviu, a menționat că Guvernul are planuri să împrumute din surse private internaționale și să emită așa-numitele „eurobonduri”. Deci clar... acest lucru va duce, practic, la anumite împrumuturi de pe piața privată... anumitor bani care va fi un procent foarte ridicat. De regulă, împrumuturile private sunt destul de ridicate, în comparație cu granturile sau împrumuturile de la Uniunea Europeană sau BEI, sau BERD, FMI... sunt...

Domnul Serghei Pușcuța:

Da. Vă mulțumesc.

Deci orice...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog să finalizați întrebarea sau precizarea.

Domnul Lilian Carp:

Ca să finalizez. Fiindcă noi trebuie să știm exact care este rata dobânzii, fiindcă mai departe noi vom ști real cu cât crește datoria, da, cât, de fapt, costă dolarul sau leul cel împrumutat, de fapt, el cât e? E un leu, dar vom întoarce un leu 80, doi lei înapoi?

Asta eu vreau să cunosc, dacă dumneavoastră deja ați angajat vreo companie care să evalueze această emiteră de eurobonduri? Și care sunt sursele pe care dumneavoastră doriți să le creditați de la întreprinderile private? Și de la cine doriți dumneavoastră să faceți acest lucru?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, răspunsul.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

În proiectul Legii bugetului de stat, prezentat atenției dumneavoastră astăzi, așa sume la finanțarea deficitului nu se regăsesc, aceste eurobonduri nu-s. Dar orice stat, în viziunea noastră, urmează permanent să lucreze în partea ce ține de posibilitatea diversificării surselor de finanțare și acesta este un proces permanent, nu depinde de un Guvern sau de altul. Urmează toți împreună să lucrăm ca Republica Moldova să-și îmbunătățească ratingul pe piața financiară internațională, ca în caz dacă o să fie oportun și financiar

convenabil, Republica Moldova să poată să angajeze aceste împrumuturi și sub forma plasării de eurobonduri. Dar în proiectul care este prezentat astăzi așa sume nu sunt reflectate.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Precizare peste precizare?

Da, vă rog.

Domnul Lilian Carp:

În general, mie mi se creează impresia că deficitul bugetar este mult mai mare chiar decât l-ați prezentat dumneavoastră și sursele de acoperire. Teama mea este că o bună parte din proiecte care sunt planificate nu vor fi duse până la capăt, dar cel mai grav este... și eu sper până la lectura a doua dumneavoastră să vă reevaluați anumite proiecte care sunt începute. Și o să vă dau câteva proiecte care sunt începute, precum este casa de locuit pentru profesorii de la Școala profesională din Criuleni sau grădinița de la Măgdăcești. Dar sunt asemenea proiecte în fiecare raion cel puțin 2–3, sunt proiecte începute de zeci de ani.

Cu cât mai mult aceste proiecte vor sta, ele vor degrada și vor pierde din valoare, iar banii, care vom fim nevoiți să investim mai târziu pentru a finaliza aceste proiecte, vor fi tot mai mulți. De aceea, vă rog, să...

În lectura a doua eu am să vin cu câteva amendamente despre aceste bunuri.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Stimați colegi,

Runda de întrebări-răspunsuri s-a finalizat.

Vreau să vă aduc la cunoștință că din partea Frațiunii Socialiștilor a vorbit, a pus întrebări – un deputat, din partea Frațiunii Partidului Democrat – un deputat, din partea Frațiunii „DA” – 2 deputați, din partea Frațiunii „PAS” – 2 deputați.

Domnule ministru,

Vă rog să luați loc.

Vă mulțumim. (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi...

Câte doi. Dumneavoastră ați vorbit.

Stimați colegi... (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Este o...

Aud, aud clopoțelul.

Stimați colegi...

Stimați colegi,

Vă rog un lucru, să înțelegem un lucru, pentru lectura a doua când se discută pe fiecare poziție, dumneavoastră, din partea deputaților, fracțiunilor parlamentare, comisiilor parlamentare, aveți dreptul să veniți cu amendamente, la dispoziție toți. Fiindcă în lectura a doua vom examina nu mai degrabă decât peste 10 zile.

De aceea, vă rog, toți să examinați și în detalii să veniți cu propuneri.

Stimați colegi,

Invit la tribună președintele Comisiei economie, buget și finanțe, domnul Golovatiuc. Cu raportul comisiei. *(Rumoare în sală.)*

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

În conformitate cu prevederile articolului 54 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014, Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2020, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova, și comunică următoarele.

Proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2020 a fost elaborat în baza prognozei dezvoltării economiei în anii 2020–2022 și obiectivelor politicii bugetar-fiscale pentru anul 2020.

De asemenea, prioritățile de politici care derivă din Programul de activitate al Guvernului și alte documente de politici și strategii naționale și sectoriale, precum și Acordul de Asociere al Republicii Moldova cu Uniunea Europeană și angajamentele asumate față de organizațiile internaționale de finanțare.

Principalele măsuri de politici pe care este construit proiectul bugetului pentru anul 2020 se referă la: extinderea autonomiei financiare locale prin creșterea defalcărilor din impozitul pe venit al persoanelor fizice și suplinirea Fondului de susținere financiară a teritoriilor cu 10 la sută din impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător.

Majorarea salariilor cu 6–10 la sută pentru majorarea angajaților bugetari și implementarea programelor de asistență socială care prevăd prestații sociale mai mari pentru susținerea persoanelor cu venituri mici.

La baza construcției bugetare pentru anul 2020 a stat regula bugetar-fiscală, stipulată în Legea finanțelor publice și responsabilității

bugetar-fiscale nr. 181/2014. Această regulă impune că deficitul bugetului public național, excluzând granturile, să nu depășească 2,5 la sută din PIB.

Totodată, în condițiile existenței surselor reale de finanțare a proiectelor de investiții capitale finanțate din surse externe se permite depășirea nivelului limită al deficitului bugetului public național.

Astfel, la determinarea soldului bugetar al bugetului public național a fost aplicată clauza de derogare pentru investițiile capitale publice, finanțate din surse externe.

Deficitul bugetului public național, excluzând granturile, va constitui 9 miliarde 200 milioane de lei sau 4 la sută din PIB, fiind aplicată clauza de derogare pentru investiții capitale, finanțate din surse externe, în sumă de 3 miliarde 700 milioane de lei sau 1,62 la sută din PIB, care reflectă încadrarea soldului bugetar în regula bugetar-fiscală.

Bugetul public național s-a realizat în baza prognozei indicatorilor macroeconomici, proiectați pentru anul 2020, și a politicii bugetar-fiscale pentru anul 2020. În bugetul public național pentru anul 2020 sunt estimate venituri în sumă de 69 miliarde 200 milioane de lei, cu 5 miliarde 700 milioane de lei sau cu 9 la sută mai mult față de rectificat pentru anul 2019. Și cheltuieli în mărime de 76,6 miliarde de lei, în creștere cu circa 7 miliarde de lei sau cu 10 la sută față de cele rectificate pentru anul 2019. Cu un deficit bugetar estimat în sumă de 7 miliarde 400 milioane de lei sau cu 3,3 la sută din PIB. Volumul total al deficitului îi revine totalmente bugetului de stat.

În structura veniturilor bugetului public național, partea majoră o dețin impozitele și taxele și acestea vor constitui circa 64 la sută.

Cheltuielile bugetului public național pentru anul 2020. În valori nominale cheltuielile publice cresc comparativ cu volumul precizat pentru anul 2019 cu circa 10 la sută. În aspectul repartizării resurselor financiare pe grupe funcționale se atestă volumul preponderent pentru ramura protecției sociale, mai mult de 33 la sută din totalul cheltuielilor publice. Pentru învățământ – 17, pentru ocrotirea sănătății – 13 și cheltuieli aferente serviciului în domeniul economiei vor constitui circa 14 la sută din totalul cheltuielilor publice.

Cheltuielile bugetului public național reflectă tendințele programelor de cheltuieli reieșind din măsurile de reformă întreprinse atât în aspect funcțional, cât și în aspectul categoriilor economice.

Soldul datoriei de stat. La situația din 31 decembrie 2020 nu va depăși 67,5 miliarde de lei, dintre care aproape 62 la sută – datoria de stat externă și 38 la sută – datoria de stat internă. Ponderea datoriei de stat în PIB la sfârșitul anului 2020 se va încadra în valoarea de mai puțin de 30 la sută.

Parametrii bugetului de stat pentru anul 2020 se estimează: la partea de venituri în suma de 44 miliarde de lei, la partea de cheltuieli – 51,5 miliarde lei, cu deficitul bugetar – 7 miliarde 400 milioane lei.

Pentru anul 2020, abordarea bugetului de stat este de a menține stabilitatea macroeconomică și de a asigura sumele necesare continuării reformelor structurale economice și sociale.

Veniturile bugetului de stat pentru anul 2020 sunt estimate cu o creștere față de rectificat pentru anul curent cu 8,6 la sută. În structura veniturilor bugetului de stat pentru anul 2020, partea preponderentă, aproape 91,8 la sută, o dețin încasările din impozite și taxe.

Pentru anul 2020, cheltuielile bugetului de stat sunt în creștere de 5 miliarde 200 milioane de lei sau cu 11 la sută comparativ cu cheltuielile rectificate pentru anul curent.

Pentru proiecte finanțate din surse externe se prevăd cheltuieli în sumă de 5 miliarde aproape 700 milioane de lei, cu o creștere de circa 2 ori, comparativ cu anul curent.

Ca pondere, în totalul cheltuielilor bugetului de stat – circa 87 la sută din cheltuielile prevăzute în buget urmează să fie acoperite din contul resurselor generale ale bugetului de stat, iar 13 la sută – din granturi și împrumuturi pentru proiecte finanțate din surse externe și din contul altor mijloace bănești, intrate legal în contul instituțiilor bugetare.

Cheltuielile aferente proiectelor finanțate din surse externe constituie circa 11 la sută din volumul bugetului.

Cheltuieli în cadrul...

Soldul (deficitul) bugetului de stat. Deficitul bugetului de stat pe anul 2020 se estimează în sumă de 7 miliarde 400 milioane de lei. Din această sumă, 2 miliarde 573 milioane revine componentei de bază (sau 35 la sută din deficitul bugetului de stat) și 4 miliarde 800 milioane lei (sau 65 la sută) revine deficitului proiectelor finanțate din surse externe. Principalele surse de finanțare a deficitului bugetului de stat sunt sursele externe și sursele interne, adică emisiunea de valori mobiliare de stat și mijloace din vânzarea și privatizarea patrimoniului public.

Volumul total al intrărilor de împrumuturi de stat externe în anul 2020 va fi distribuit după cum urmează:

- pentru realizarea proiectelor finanțate din surse externe – 7 miliarde de lei;
- pentru susținerea bugetului – 2,300 miliarde de lei.

Bugetul de stat pentru anul 2020 este un instrument care reflectă alocări de sume pentru diverse sectoare și politici ce trebuie valorizate pentru interesul comun al societății și a căror utilizare eficientă și responsabilă conferă continuitate în rezultatele așteptate. Totodată, la baza construcției

bugetare pentru anul 2020 au stat principiile bugetare: unității, universalității, balansării, performanței și transparenței.

Potrivit articolului 54 alineatul (3) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, legile bugetare anuale se examinează și se adoptă în două lecturi. În prima lectură se aprobă indicatorii generali ai bugetului (veniturile, cheltuielile și soldul bugetului). Și în a doua lectură, proiectul legii se examinează și se votează pe articole sau, după caz, în ansamblu.

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul Legii bugetului de stat pentru anul 2020 și anexele acestuia (nr. 277 din 28 noiembrie 2019), și a hotărât, cu majoritatea voturilor membrilor comisiei, să adopte prezentul raport și înaintează Parlamentului spre examinare și aprobare în prima lectură indicatorii generali ai bugetului, și anume: venituri – în sumă de 44 miliarde de lei și cheltuieli – în sumă de 51,6 miliarde de lei, cu un deficit – în sumă de 7 miliarde 550 milioane 300 lei.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim, domnule președinte.

Aveți câteva întrebări.

Prima întrebare vine din partea domnului Țicu.

Domnul Octavian Țicu:

În sfârșit. (*Gălăgie în sală.*)

Mă bucur că este și Guvernul, și suntem în plenul Parlamentului. Întrebarea-i vizează pe toți. Sigur, păcat că nu mi-ați dat-o când era domnul ministru, dar eu cred că domnul ministru o să poată să răspundă la întrebarea asta și domnul Golovatiuc inclusiv.

Sportivii din întreaga lume înainte de concurs se roagă la Dumnezeu, așa. Dar sportivii din Moldova se roagă la Dumnezeu, la Ministerul Finanțelor și la ministerul de resort, pentru că, de cele mai multe ori, rămân cu „buza în vânt”, atunci când vine chestiunea de pregătiri.

Așa cum știți, anul 2020 este An Olimpic. Jocurile Olimpice de la Tokio vor fi epicentrul, evenimentul central al anului, unde Republica Moldova poate, dacă va avea înțelepciune, să apară undeva pe la televizor. Și, după asta, să vă mândriți cu sportivii, să vă fotografiați, că vouă asta vă place.

Eu vreau să știu dacă bugetul de anul trecut, în comparație cu bugetul din acest an, va suferi schimbări substanțiale cu adaos pentru pregătirea Lotului Național Olimpic pentru Jocurile de la Tokio. Care este diferența de buget din acest punct de vedere, care sunt măsurile pe care le va întreprinde Ministerul Finanțelor și Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în

vederea pregătirii plenare, fără întreruperi, a Lotului Național Olimpic și dacă nu vor exista scurtcircuitări, așa cum se întâmplă de cele mai multe ori? Pentru că sunt foarte multe plângeri din partea președinților de federații... sportive, mai ales legate de lunile ianuarie și februarie, atunci când chestiunea este foarte importantă.

Pregătirile și calificările sunt în toi. Și vreau să aud un răspuns din partea celor abilitați. Sunt și cei de la ministerul de resort, și Ministerul Finanțelor. Și, în lectura a doua, chiar mi-aș dori să văd dacă există îmbunătățiri.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Și noi vă mulțumim.

Eu rog Ministerul Finanțelor, dacă poate să ne aducă o claritate.

Ministerul Finanțelor, tribuna centrală.

Vă rog. Cine răspunde?

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Nu corespunde cerințelor întrebarea voastră.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog...

Domnule ministru,

Vă rog.

Tribuna Guvernului.

Domnul Serghei Pușcuța:

Stimate domnule deputat,

Noi sigur că o să precizăm, să vedem care-i suma care este alocată pentru activități în domeniul sportului și o să venim cu această precizare.

Dar ceea ce vreau să spun un lucru, cred eu, îmbucurător pentru această dimensiune: mâine, în cadrul ședinței Parlamentului în plen, o să fie prezentat proiectul Legii despre modificarea Legii nr. 270 cu privire la sistemul unitar de salarizare în sistemul bugetar și iată acolo se regăsesc propuneri de majorare a claselor de salarizare pentru circa 230 de antrenori și conducători ai cluburilor sportive, care venim să-i susținem cu o creștere, în viziunea noastră, semnificativă de salarizare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Aveți a doua întrebare, domnule Țicu? Nu. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Aveți?

Da, vă rog.

Domnul Octavian Țicu:

Eu nu m-am referit la salarizare, domnule ministru, eu m-am referit la existența unui buget repartizat Comitetului Național Olimpic și federațiilor care au oameni calificați, care trebuie susținuți. Deci este o chestiune care vine de la decizia Parlamentului și decizia Guvernului, de comun acord.

Cel mai înțelept, dacă tot vorbim, a fost Vlad Filat, care a dat cea mai mare finanțare în 2012 la Jocurile Olimpice unde am avut și medalii. După asta, a fost prăbușire.

Deci asta este o chestiune... dacă cuiva îi pasă de sport în Republica Moldova, face și aduce sport bugetar pentru pregătirea Lotului Olimpic, dacă nu vă pasă, atunci... întrebați de unde o să luați bani și dați pentru alte lucruri.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim mult.

Domnule ministru,

Vă rog să veniți cu o precizare, când veniți cu lectura a doua, toate întrebările care au fost acordate... abordate de către deputați, vă rog să aveți răspuns.

Următoarea întrebare vine din partea domnului Popșoi.

Domnul Mihail Popșoi:

Domnule președinte al comisiei,

Ca un bancher responsabil, ați repetat de foarte multe ori această cifră de 7,4 miliarde, pentru că, într-adevăr, este o cifră care ne dă frisoane și acest deficit va trebui, cumva, acoperit.

Una din sursele de acoperire este acea asistență macrofinanciară, cea de-a treia tranșă de 40 de milioane de euro, pe care Guvernul contează foarte mult. 20 de milioane sunt grant – ajutor nerambursabil, celelalte 20 sunt un credit la un procent foarte și foarte mic. Dar, pentru ca acest lucru să se întâmple, Guvernul trebuie să îndeplinească niște condiționalități foarte clare, printre care reforma justiției.

Avem dubii că această reformă mică, cum a fost poreclită recent, a justiției, va avea loc într-un mod care să satisfacă partenerii europeni, ca ei să deburseze acești bani, dar mai cu seamă este condiționalitatea legată de separarea legală și funcțională deplină a infrastructurii de gaz: Moldovatrangaz, Chișinăugaz, Moldovagaz, dar și îmbunătățirea guvernării corporative în Moldovagaz, Vestmoldtrangaz.

Având în vedere aceste condiționalități, considerați că actualul Guvern, actuala majoritate parlamentară are determinarea necesară și voința politică să facă această separare legală și funcțională a infrastructurii de gaz în

Republica Moldova, astfel încât să îndeplinească aceste condiționalități europene pentru a primi această a treia tranșă din partea Uniunii Europene sau această tranșă va fi ratată, la fel ca și, probabil, tranșa din partea FMI și acest deficit, despre care dumneavoastră ați repetat cu atâta responsabilitate și l-ați rostit de atâtea ori va fi, într-adevăr, unul mult mai mare și va trebui să ne împrumutăm din alte părți la procente mult mai mari, astfel încât această povară să ajungă tot pe umerii cetățenilor în contextul viitoarelor bugete și viitoare politici bugetar-fiscale?

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Domnule Golovatiuc,

Răspundeți dumneavoastră?

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Da, nici o problemă. Răspuns scurt. Dumneavoastră aveți dubii, eu n-am dubii. Răspunsul „da~.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Următoarea întrebare, așa ca să ofer fiecărei fracțiuni...

Da, vă rog.

Domnul Mihail Popșoi:

Precizare. Eu, totuși, chiar după confirmarea dumneavoastră am anumite dubii, dar vreau să vă cred și noi vom susține demersul de separare legală și funcțională a întregii infrastructuri de gaz. Pentru că este un angajament al nostru responsabil în fața Uniunii Europene.

Acum legat, iarăși, de acest deficit bugetar. S-a vorbit aici despre eurobonduri, despre ... Nu, aici, în sală, s-a vorbit despre eurobonduri, despre finanțare ...

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Întrebarea ...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Владимир Иванович,

Успокойтесь.

Domnul Mihail Popșoi:

Dumneavoastră dacă sunteți ...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Dumneavoastră sunteți la tribună.

Domnul Mihail Popșoi:

Considerați că puteți să răspundeți sau colegilor, nu contează.

S-a vorbit despre eurobonduri în calitate de finanțare a deficitului. Dar știm că în buget este scris negru pe alb „emiterea valorilor mobiliare de stat în volum de 2 miliarde de lei”. Aceasta este o sumă, cu adevărat, record. Nici măcar Plahotniuc în bugetul de anul trecut a reușit să împrumute de la băncile interne doar 700 de milioane. Pentru că ori n-a avut capacitatea să forțeze băncile să dea mai mult, ori băncile n-au vrut, pentru că procentul era prea jos. Deși procentul, comparativ cu împrumuturile de la Uniunea Europeană sau de la FMI, sau de la alți parteneri, este mult mai mare. De la bănci împrumutăm la 7% în cel mai bun caz, de la partenerii străini la 0,5–1%.

Deci, vă rog, să ne spuneți: cum aceste împrumuturi de la băncile interne vor afecta stabilitatea macrofinanciară pe viitor? Pentru că luarea 2 miliarde de lei, împrumutarea de la bănci 2 miliarde de lei reduce lichiditățile, crește rata de împrumutare pentru mediul de afaceri, pentru persoanele fizice, astfel încât acei bani pe care noi îi dăm cetățenilor prin creșteri de salarii și de pensii prin aceste măsuri de creștere a ratei la creditare și potențialele presiuni inflaționiste riscă, de fapt, să ia bani de la cetățeni. Deci noi cu o mână dăm, dar cu două mâini luăm.

Cum comentați dumneavoastră această împrumutare record de pe piața internă? Este aceasta sau nu o recunoaștere a faptului că bani din exterior nu vor ... și este disperarea ...

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Dacă se poate în limba rusă? Se poate?

Doamna Zinaida Greceanî:

Se poate, se poate.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

В принципе, я планирую в своем выступление оттолкнуться от этого вопроса. Это первое.

Второе. Ликвидность банковской системы позволяет не только два миллиарда, но и значительно больше. По нашим расчетам свободные ресурсы в банковской системе варьируют от месяца к месяцу 8–10 миллиардов.

Конечно, желательно чтобы банки кредитовали экономику, а не бюджет, но думаю, что два миллиарда – это не критично.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Haideti ... 10 secunde.

Dar mai mult nu vorbește nimeni din partea fracțiunii. (*Rumoare în sală.*)

Da, vă rog.

Domnul Mihail Popșoi:

Может для большинства депутатов Парламента это не критично, но для граждан Республики Молдова, которые и так вынуждены платить долг по миллиарду, платить сейчас еще долг по этим облигациям под 7, а то и 10%, когда можно получать деньги от международных партнеров под 0,5, под 1%, только надо делать реформы. Если реформы не будут, то надо будет брать деньги у банков. А у банков деньги есть, но деньги дорогие.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Очень интересный способ, задаете вопрос, отвечаете на него и сами его критикуете.

Мы не говорили о том, что мы не будем продолжать осуществление реформ. Это первое.

Второе. Никто из партнеров не отметил, не указал на возможность свертывания программ поддержки Республики Молдова.

Третье. Я не слышал, чтобы кто-то говорил о каких-то размещений евробондов или, Бог еще знает, каких-то бондов.

Пятое. Я не вижу прямой связи между приобретением государственных ценных бумаг и тем, что дополнительная нагрузка ляжет на плечи граждан.

И уж тем более я не вижу связи здесь с тем миллиардом, о котором вы говорили.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc mult.

Stimați colegi,

Mai sunt... încă trei deputați au apăsat butonul că vor să pună întrebări. Eu vă propun, stimați deputați, fiecare fracțiune are câte o luare de cuvânt, ba mai mult unii sunt și mai mulți decât o luare de cuvânt. De aceea, vă rog, nu insistați. Pentru lectura a doua veniți cu propuneri, respectiv toate amendamentele dumneavoastră o să se accepte. (*Rumoare în sală.*)

Regulamentul... Noi n-am stabilit pentru președintele comisiei un Regulament. (*Rumoare în sală.*) Și întrebările nu sunt la comisie, întrebările,

de fapt, le adresați ... (*Rumoare în sală.*) Nu, ce să-i faci. Domnului ministru i-am acordat.

Domnule președinte,

Vă rog să luați loc.

Luările de cuvânt.

Prima luare ...

Eu tot timpul am fost rece, voi ce n-ați știut?

Prima luare de cuvânt este domnul Reniță.

Din partea unui deputat – 5 minute.

Vă rog.

Domnul Iurie Reniță:

Doamnă Președinte,

Chiar vă mulțumesc foarte mult pentru înțelegere și pentru susținere.

Aș dori să mă refer la un aspect extrem de dureros și regretabil – decesele conaționalilor noștri care activează sau muncesc în străinătate. Este de datoria sfântă a fiecărui Guvern și stat să aibă grijă de cetățenii săi chiar și în momentele cele mai tragice.

Din păcate, tragediile unor cetățeni sunt transformate, în unele cazuri de către unele guverne, în oportunități de a-și face publicitate, prezentându-le ca acte de mare generozitate.

De aceea consideră că, începând cu anul viitor, trebuie să schimbăm radical abordarea, dar și atitudinea față de aceste cazuri tragice și față de familiile și rudele celor care au decedat în străinătate.

Majoritatea celor plecați peste hotare au mers acolo pentru a câștiga un ban și a-și asigura familiile și rudele. Cele menționate de mine au la bază experiența mea îndelungată în diplomație cu o multitudine de cazuri de acest gen.

Orice ambasador sau diplomat este pus de către stat într-o situație dezastruoasă când nu sunt bani alocați pentru ambasade ca să facă față situațiilor tragice cu cetățenii noștri. Și motivul e foarte simplu – nu sunt prevăzuți bani în bugetul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene și ambasadelor în aceste scopuri. Iar primii care reacționează la aceste cazuri tragice sunt anume diplomații aflați în misiunile de peste hotare.

Cunoaștem cu toții care-i ponderea remitențelor, adică a banilor, cetățenilor noștri de peste hotare pentru supraviețuirea statului Republica Moldova. De aceea este imperativ necesar ca anume statul să acorde asistența financiară familiilor și rudelor celor decedați peste hotare.

Conform datelor Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, prin intermediul misiunilor diplomatice și oficiilor consulare, în 2016–2018 ianuarie-iunie peste hotare au decedat peste 500 de cetățeni ai Republicii Moldova. Cel mai frecvent decesele survin din cauza accidentelor rutiere, accidentelor la locul de muncă și a bolilor incurabile.

Cele mai frecvente cazuri de deces au fost înregistrate în Italia, Ucraina și România. În cazul deceselor cetățenilor moldoveni în străinătate, rudele sau persoanele străine născute în Republica Moldova pot solicita dreptul de repatriere a defunctului.

Secțiile consulare din cadrul Ambasadelor Republicii Moldova, oficiile consulare acreditate în țara de reședință, precum și Departamentul afaceri consulare al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene au obligațiunea de a asista cetățenii noștri, rudele și membrii familiilor cu asemenea cazuri.

Vreau să atrag atenția reprezentanților Guvernului: avem foarte multe cazuri când defuncții... persoanele care au decedat într-o țară sau în alta, nu mai sunt aduși acasă din lipsa intereselor sau imposibilității materiale și financiare a rudelor și a familiilor. De aceea fac o propunere concretă: să fie alocat un milion de lei Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene anume în aceste scopuri, pentru că anume ambasadele și consulatele reacționează primii și în cazurile tragice, anume ambasadele sunt în imposibilitate de a interveni imediat în lipsa banilor special alocați.

M-am referit aici Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene ca să intervină, în primul rând, și este obligațiunea lor. În al doilea rând, avem în cadrul Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale Agenția... numai puțin, Agenția Națională pentru Asistență Socială.

Știm că această agenție care are...

Domnul Vlad Batrîncea:

Domnule Reniță,

Încă un minut, finalizați, vă rog, discursul.

Domnul Iurie Reniță:

... a alocat doar 22 de milioane, ceea ce e mai puțin de 50% din necesitățile reale. De aceea propunerea mea este ca Agenția să acopere 75% din cheltuielile care sunt necesare pentru aducerea defuncților în Republica Moldova și, odată cu prezentarea documentelor, nu mai puțin de 75% să fie returnați banii. Este o realitate, este o necesitate. Și, sunt sigur că acești bani pot fi identificați anume de la fondurile acestei... Agenții, nu din altă parte, dar sunt capacități financiare de a aloca acești bani.

E datoria noastră sfântă față de cetățenii noștri, față de cei care au plecat, din păcate, din Republica Moldova, neavând posibilități de a-și găsi un job aici, în țară la noi.

Mersi mult.

Voi face amendamentul de rigoare în ordinea stabilită.

Dar am dorit să sensibilizez o problemă extrem de importantă...

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim, domnule Reniță.

Chiar vă încurajăm să veniți cu amendamente și cu inițiative legislative.

Cuvântul i se oferă domnului Alexandru Slusari, din partea Frapecțiunii „Platforma DA” – 7 minute.

Domnul Alexandru Slusari:

Onorat Plen,

La finele anului 2018, mulți dintre cei prezenți aici au discutat proiectul Legii bugetului pentru anul 2019 care avea un caracter vădit electoral și preconiza un deficit bugetar de 5,5 miliarde de lei.

Mulți colegi socialiști atunci au vorbit și au vorbit pe bune despre faptul că acel buget nu era unul realist și că nu existau surse externe pentru acoperirea deficitului.

Dacă nu greșesc, mărimea deficitului a constituit atunci 2,7% din PIB, ceea ce era cu 0,2 puncte peste plafonul admisibil din Legea privind finanțele publice și a responsabilității bugetar-fiscale.

Domnul Golovatiuc a remarcat atunci foarte bine că Moldova, în final, se va confrunta cu o enormă gaură bugetară. În vara anului 2019, așa și s-a întâmplat.

Vă amintesc mărimea acestei găuri – 4,1 miliarde de lei, fapt despre care de la această tribună au vorbit nu o singură dată domnii Ceban și Batrîncea.

Voi toți ați recunoscut că, fără deblocarea finanțării externe, în luna septembrie deja ar fi survenit restanțele la plata salariilor.

Împreună cu dumneavoastră... vara 2019, am redus bugetul de stat la capitolul veniturilor și cheltuielilor cu aproximativ 1,5 miliarde de lei. Numele ministrului finanțelor care a venit cu acest buget electoral 2019 este cunoscut foarte bine. Este vorba de un tehnocrat de serviciu pentru dictatorii din Republica Moldova – domnul Ion Chicu.

Cea mai mare problemă a Republicii Moldova ține de faptul că politicienii și demnitarii de stat, practic, niciodată nu au fost sancționați pentru acțiunile lor, comise în detrimentul intereselor cetățenilor.

Iată de ce domnul Chicu, avansat în funcția de Prim-ministru interimar pe lângă Igor Dodon, expediază în Parlament un alt buget total iresponsabil și mai mult decât electoral, cu un deficit bugetar de 7,4 miliarde de lei, egal

cu 4% din PIB, ceea ce este deja cu 1,5 puncte mai mult decât limita admisibilă, dar deficitul bugetar cumulativ cu întreprinderile de stat și liniile de recreditare va constitui 8,8 miliarde de lei.

Guvernul planifică creșterea PIB-ului cu 3,8%, iar cheltuielile se vor majora cu peste 11%, cu majorarea vertiginoasă a datoriei de stat care, la sfârșitul anului 2020, va atinge cifra de 67 miliarde de lei, o cifră record pentru Moldova. Și asta nu e tot. Acest Guvern mai propune creșterea datoriei de stat pe parcursul a 2 ani... atenție, colegi, peste 81 miliarde de lei.

Vă întreb: încotro noi mergem?

Recent am auzit mai multe basme de la tehnocrații noștri despre creditele din Rusia, China, împrumuturi de pe piețele internaționale.

Am citit atent nota informativă la proiectul Legii bugetului. Văd că Guvernul Dodon planifică în anul 2020 să împrumute din surse externe, preponderent de la Banca Mondială, Uniunea Europeană, Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare, Banca Europeană de Investiții, Fondul Monetar Internațional peste 9,5 miliarde de lei.

Și dacă acești parteneri externi vor refuza să finanțeze acest Guvern electoral, ce vom face în continuare? Mai ales că riscul de a fi sistate aceste finanțări este iminent, căci se pare că reforma justiției va rămâne la nivelul promisiunilor deșarte, în contextul în care judecătorii și procurorii care continuă să facă parte dintr-un sistem corupt, trebuie să evalueze unul pe altul.

Am văzut în buget referință la două împrumuturi externe în sumă cumulativă de 1,5 miliarde de lei din Rusia și Belarus, despre care nici nu au fost încă pornite negocieri. Dacă nu vin bani de acolo sau condițiile creditării vor fi inacceptabile, ce facem?

Probabil, în această situație, domnul Chicu va mai lăsa o gaură bugetară care să depășească recordul precedent și o să mai scrie încă o postare pe Facebook că, de fapt, teoretic, banii sunt. Sau pentru a acoperi cheltuielile să-i asigure al doilea mandat lui Igor Nicolaevici, Guvernul va împrumuta, pe parcursul anului 2020, mai multe miliarde de pe piața internă, iar băncile noastre vor parazita, câștigând ușor banii de la stat și neavând motive serioase pentru a credita sectorul real al economiei.

Înțeleg foarte bine că pentru Igor Dodon nu mai contează anul 2021 sau 2022, contează doar anul viitor. După el, fie și potopul.

Am citit că Guvernul planifică să acopere deficitul bugetar din banii încasați de la privatizări. Eu personal din nou am sentimentul de deja-vu.

În iarna 2018, am văzut cu toții privatizarea Tutun CTC și concesionarea Gărilor Auto. Ceva mai recent s-a produs „prijvatizarea” Air Moldova.

Nu demult am ascultat raportul domnului Igor Munteanu despre acest dezmăț, la care au participat activ colegii socialiști.

De fapt, ce vă doriți, stimați colegi, să repetați cu aceiași actori din Guvern același film nefericit de dragul fericirii unui „vojdi”?

Pentru Frațiunea „Platforma DA”, este absolut neclară filosofia acestui buget, sursele de finanțare a deficitului cu perspectiva împovărării Republicii Moldova, logica anumitor cheltuieli.

Guvernul continuă o perversiune de achitare de către poporul Republicii Moldova a banilor furați tot de la popor. Se preconizează că în 2020 Banca Națională să fie plătită de către populație din bugetul de stat cu peste 850 de milioane de lei.

În același timp, după gestionarea iresponsabilă a Fondului Național de Dezvoltare și atitudinea sfidătoare din ultimii 3 ani față de agricultori, acest domeniu strategic rămâne cu așa-zis sprijin de maximum 200 milioane de lei. Aceasta este suma care rămâne după acoperirea tuturor datoriilor și redirecționarea unei părți a fondului pentru alte necesități.

Este imperios necesar majorarea fondului cu minimum 500 milioane de lei. Însă, ramura agroindustrială nu face parte din prioritățile Guvernului.

Vedem că acest proiect de buget stimulează și contrabanda de țigări, după ce se propune excluderea prețului minimal pentru un pachet de țigări. Ceea ce a persistat în ultimele trei bugete și a fost convenit cu Uniunea Europeană.

Pentru noi este absolut inexplicabil, de ce este nevoie de cheltuit din buget încă 71 milioane de lei pentru capitalul social destinat acestei Arene Naționale? Un proiect mai mult decât dubios și foarte riscant pentru țara noastră. Era mult mai logic, dacă tot nu avem încotro și suntem obligați să plătim pentru schema lui Plahotniuc, acest lucru să fie făcut direct din buget, fără ca banii să mai treacă prin așa-zisă întreprindere de stat, de unde ei pot să se evaporeze în foarte scurt timp, dacă Procuratura nefiind capabilă să tragă la răspundere și să confiște averile celor care au aruncat Moldova în acest dezmăț.

În calitate de concluzie, să mai spun că Platforma DA nu ...

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă rog.

Domnul Alexandru Slusari:

... buget iresponsabil cu tentă vădită electorală, un buget lipsit de sustenabilitate și care păstrează povara achitării miliardelor furate din buzunarele oamenilor tot pe seama lor.

Noi nu ne vom asuma responsabilitatea pentru acest document, pentru că peste vreo 9–10 luni, după căderea lui Dodon și punerea în discuție a

următoarei găuri bugetare lăsate de marele tehnocrat Ion Chicu, noi nu admitem să fim nevoiți să le explicăm cetățenilor de ce am votat pentru această aventură electorală. *(Aplauze.)*

Domnul Vlad Batrîncea:

Mulțumim.

Acum cuvântul i se oferă domnului Radu Marian din partea Fracriunii „PAS” – 7 minute.

Domnul Radu Marian:

Stimați cetățeni,

Am o veste bună pentru dumneavoastră, astăzi coaliția PD-PSRM va adopta majoritatea măsurilor din bugetul solidarității, elaborat de Guvernul Maia Sandu.

Chiar dacă fostul Guvern și fostul ministru al finanțelor Chicu ne-a lăsat atunci o gaură enormă de buget, noi am reușit, doar în câteva luni, să stabilizăm bugetul și să aducem finanțarea externă în valoare de 2 miliarde de lei, mai mult decât a reușit Guvernul precedent în trei ani.

Aceste fonduri atrase ne-au permis să lansăm bugetul solidarității 2020, care presupunea, printre altele, creșterea salariilor bugetarilor cu 10 la sută și corectarea Legii salarizării, pentru a oferi creșteri mai mari de 10 la sută, unele până la 30 la sută pentru categorii de angajați, printre care: învățători, educatori, asistenți de educatori, bucătari, lucrători sociali, bibliotecari sau directori de instituții de învățământ, dublarea plăților lunare pentru cei mai nevoiași vârstnici.

De asemenea, bugetul solidarității includea creșterea ajutorului social pentru perioada rece a anului de la 350 la 500 de lei pe lună și extinderea programului pentru ca de acesta să beneficieze 200 de mii de familii.

De asemenea, presupunea majorarea alocației pentru persoanele cu dizabilități severe, accentuate și medii cu 40 la sută. Majorarea de trei ori a indemnizației unice pentru absolvenții medici și farmaciști și pentru personalul medical și farmaceutic cu studii medicale medii. Mărirea plăților pentru gărzile de noapte ale personalului medical și non medical. Majorarea indemnizației unice la nașterea copilului cu 1 608 lei, astfel ea a constituit la 1 iulie 2019 peste șapte mii de lei. Și pot continua acest șir de măsuri.

Guvernul lui Dodon a copiat aceste inițiative, de fapt, a copiat mai toate cifrele din bugetul solidarității și chiar dacă au mințit cu nerușinare spunând că ei au creat acest buget, prezentat azi, de la zero într-o noapte, cum au spus ei, noi nu ne supărăm. De fapt, ne bucură că au preluat roadele muncii noastre și oamenii vor beneficia de majorări de plăți și salarii.

Însă, n-au copiat până la capăt, se pare că nu vor acorda premiile anuale în valoare de 50 la sută din salariu pentru bugetari și au anulat un Program extrem de important „Ajutor pentru contor”, prin care 400 de mii

de pensionari cu pensii mici urmau să primească ajutoare lunare de 50 de lei la plata facturilor energiei electrice.

Acum trecem la vestea proastă. Contrar Constituției, acest buget prevede cheltuieli fără resurse de finanțare. Deficitul bugetar, adică diferența dintre venituri și cheltuieli, este unul record de 7,4 miliarde de lei. E nevoie de a finanța acest deficit, dar pentru că acest Guvern nu este credibil și nu va implementa nici o reformă prețioasă... îmi cer scuze, serioasă, cel mai probabil va pierde finanțările: de la UE, de la Banca Mondială, de la FMI în valoare de 3 miliarde de lei. Ca să înțeleagă și cei de acasă cât înseamnă 3 miliarde de lei – e vorba de pensii plătite pentru tot anul pentru 150 mii de pensionari.

Și acum acest Guvern caută cu disperare bani prin toate părțile ca să acopere acest deficit. Vrea să ia 880 de milioane de lei din conturile primăriilor și a altor instituții de stat, vrea să se împrumute 2 miliarde de lei de la băncile locale cu rata dobânzii de 7 la sută și chiar mai mult și umblă cu mâna întinsă la Moscova și Minsk cerșind după bani.

În buget este inclus și un credit de 1,3 miliarde din partea Rusiei, fără să știm condițiile de contractare a acestui împrumut, fără să știm rata dobânzii și ce trebuie să cedăm în schimb.

Și atunci, care a fost sensul să dați jos un Guvern care aducea credite cu rata dobânzii de unu la sută anual și granturi de sute de milioane de euro pentru a înlocui cu un Guvern care nu poate atrage credite nici măcar de la regimuri autoritare înecate în corupție cu rata dobânzii mult mai mare?

Stimați guvernanți.

Poate dumneavoastră nu știți, dar cămătăria este o idee foarte proastă. Am putea ierta un om simplu care merge la cămătari din disperare și neștiind riscurile acestor practici, însă dumneavoastră o faceți din cunoștință de cauză pe banii cetățenilor. Riscați să puneți pe spatele oamenilor a doua lege a miliardului cu credite exagerat de scumpe pentru care va trebui să plătim mulți ani la rând nu doar cu bani, dar și cu cedarea intereselor unui stat agresor.

De ce vă asumați guvernarea dacă nu sunteți absolut deloc pregătiți nici ca resurse umane, nici ca viziune și fără credibilitate externă? Acest buget anticonstituțional, pregătit noaptea pe ascuns, aprobat de Guvern fără nici o consultare publică, are o mare problemă, și Dodon o cunoaște, are cel mai mare deficit bugetar din istorie și nu are cum să-l acopere.

Fracțiunea „PAS” nu va vota pentru acest buget. Nu putem vota un buget cu finanțare inexistentă. Oamenii știu asta, oamenii văd că acest Guvern e unul format din figuri de șah, un Guvern care nu apără interesele oamenilor, un Guvern cu un singur stăpân care va pleca în curând. Și când va pleca, probabil, ne veți lăsa câteva panglici roșii, un metru de drum și o mare gaură bugetară.

Și acum, din nou, încheiem cu veste bună, vom veni noi și vom curăța toată această mizerie, vom stabiliza bugetul ca să finanțăm creșterea reală a salariilor, vom continua marea reformă a justiției și vom reda din nou încrederea oamenilor în viitorul acestei țări.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următoarea luare de cuvânt – domnul Vladimir Golovatiuc, Frațiunea Partidului Socialiștilor.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Даже не знаю, то ли смеяться, то ли плакать. Смеяться потому что смешно. Смешно, когда некоторые манипулируя цифрами, это, слава Богу, если не понимая, (*râsete în sală*) а если, понимая ... Ну написано же „creșterea reală a PIB-ului – 3,8 la sută, veniturile nominale cresc cu 9, cheltuielile cu 10.” Эо же ... „reală și nominală”. Это же надо умножать на индекс цен и сопоставлять это.

Год назад я критиковал тот бюджет, там были явные перекосы, прогнозы. И мы говорим реалистичность, то есть соответствие прогнозам, хотя бы прогнозам которые готовит Министерство Экономики. Тогда был номинальный рост экономики – 9%, рост налога юридических лиц – 29 ... вот это перекося, а здесь нормально.

Номинальный рост экономики – 9 процентов с половиной, номинальный рост доходов – 9 процентов, номинальный рост расходов – 10–11 процентов – нормально. Улучшается администрирование, собираем мы с налогов, и все нормально.

Мы сегодня в первом чтении. Основные параметры бюджета: 44 миллиарда – доходы госбюджета, 51 с половиной миллиардов – расходы, дефицит – 7,4 – вот основные параметры, прописано везде.

И говорят: господи, как же вы посмели 7,4?

Но, уважаемые, дефицит de bază – 3,6 миллиарда. Сегодня, когда rectificarea была в июле – 2,6, то есть сегодня – 2,6, была – 3,6, то есть дефицит базовый – основной дефицит. Сейчас вы возмущаетесь, а он то меньше. 7,4 – это за счет проектов, финансируемых из-за рубежа, это инвестиционные проекты.

Мы можем говорить долго, но принцип реализма – это исходить из этой конкретной ситуации, которая сегодня в стране, и мы об этом много раз говорили. У нас отрицательная норма сбережений, у нас нету источников развития, то есть мы Республика Молдова... не РМ... ушел, а Республика Молдова не имеет источников развития. Мы обречены на

использование внешних ресурсов, но не проедание, не на текущие расходы, а на инвестиции, чтобы закладывать... будущее развитие экономики и на этой основе обеспечить рост благосостояния граждан, доходов, расходов, и так далее.

Что было в прошлом бюджете? ... Рост капитальных расходов был 3 процента, рост текущих расходов – 11 процентов. Это нормально? Вот это перекося.

А сейчас *cheltuieii curente* – 8 процентов роста, *cheltuieii capitale* – 26 процентов. Вы спрашиваете: откуда дефицит? Вот он откуда – капитальные расходы, инвестиции, да.

Вы знаете, когда месяц назад была миссия Валютного фонда, у госпожи Председатель была встреча с ними, и я задал вопрос: уважаемые господа, к бюджету можно прилепить разные ярлыки – бюджет выживания, бюджет развития, социально ориентированный бюджет, бюджет латания дыр. Какой бы ярлык вы прилепили к бюджету, основные параметры вы согласовали с Правительством Санду?

Ответ был такой: мы бы хотели, чтобы это был инвестиционный бюджет, мы бы хотели, чтобы это был бюджет развития, социальный бюджет, но у вас нет денег. Но деньги найдены.

Вы говорите, что они вряд ли поступят, но ведь это не новые кредиты. Кредиты от мирового банка и от других кредиторов – это продолжение тех же проектов, которые идут уже не один год. Они могут быть свернуты, как это было несколько лет назад, если Молдова прекратит проведение реформ, но мы не намерены прекращать проведение реформ, мы будем строго следовать дорожной карте, соглашению об ассоциации, и так далее, нет проблем.

Здесь нет... вот вы говорите: кредиты там, Китай, и так далее, здесь их нету.

Правительство России сказало, что готово предоставить 500 миллионов долларов, здесь нет этих кредитов, здесь только миллиард 300 миллионов лей, т.е. 80 с чем-то миллионов долларов – это для того, чтобы к весне начать уже ремонтно-строительные работы по дорогам, но все эти деньги будут. Здесь нет того, о чем договорилась вчера, на днях, госпожа Горелова – советник Президента по экономике, с Евразийским банком развития, где мы станем не просто клиентами этого банка, мы станем акционерами этого банка, а там можно получить достаточно значительные суммы для инфраструктурных кредитов, для инфраструктурных работ, ... проектов, в которых нуждается страна.

Поэтому страшен не долг, страшен не дефицит бюджета. Страна, которая нуждается в модернизации – это нормально. В программе,

которую разработали экономисты от Партии социалистов, там было предусмотрено, что одним из источников можно увеличить дефицит государственного бюджета, если деньги пойдут на инвестиции, пойдут на создание рабочих мест, на увеличение/усиление экономического потенциала страны – это нормально. Проблема не в величине государственного долга, а проблема в возможности страны обслуживать этот долг.

Да, конечно, собрали мы сегодня 50 миллионов... 40 миллионов доходов. Что? Давайте мы их все съедем. Можем какой-то дефицит условный... можно какой-то дефицит предусмотреть там по минимуму и тоже...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Eu de fiecare dată la toți v-am dat câte 2–3 minute. (*Gălăgie în sală.*)

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Можно?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog. Continuați, vă rog.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Да. Спасибо.

Можно 44 миллиарда доходы, расходы сделаем 45 миллиардов – нормально, и все это съедем. А завтра что? Послезавтра что?

Поэтому нужно заложить основу будущего развития, и только устойчивой основой увеличения роста благосостояния граждан может быть сильная экономика, ее и надо строить. Ведь здесь, во-первых, ну путаница страшная. Говорят о дефиците и грантах. При чем здесь гранты и дефицит? Лучше молчите, сойдете за умных. (*Râsete în sală.*) (*Aplauze.*)

Поэтому, я извиняюсь. Бюджет сбалансирован, бюджет читают специалисты и говорят: приятно читать. (*Rumoare în sală.*)

Ну, понятно, что вы не специалисты, вот. Я говорю про специалистов.

Поэтому в столь короткие сроки сделать этот бюджет – это сильно. Осталось одно – работать всем для того, чтобы выполнить все условия и внешние ресурсы, которые предусмотрены в бюджете, чтобы они поступили.

И вы, уважаемые господа из Блока ACUM, голосуете не за проект Правительства Кику, вы голосуете за проект бюджета государства Республика Молдова. И эти деньги пойдут в страну, пойдут нашим гражданам. И все мы вместе должны сделать все, чтобы он был исполнен.

Спасибо. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumim.

Mult stimați colegi...

Domnule Golovatiuc,

Vă rog să luați loc.

Luările de cuvânt au luat sfârșit.

Supun votului aprobarea în prima lectură a proiectului Legii bugetului de stat pentru anul 2020, proiect sub nr. 277 din 28 noiembrie 2019, prima lectură.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea celor prezenți în sală.

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Următorul proiect care se propune pentru dezbateri este **proiectul de Lege pentru modificarea Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, proiect înregistrat sub nr. 298 din 5 decembrie 2019.**

Inițiator Guvernul. Din partea Guvernului – Ministerul Justiției, secretarul de stat domnul Radu Foltea.

Vă rog, la tribuna centrală.

Domnul Radu Foltea – secretar de stat al Ministerului Justiției:

Mulțumesc frumos, doamnă Președinte.

Eu sper că sunt destul de înalt să vă văd pe toți, pentru că mă simt un pic... este prima mea intervenție publică în Înalțul For Legislativ al Republicii Moldova.

Stimați domni și doamne deputați,

Dacă am emoții sau greșesc, îmi cer scuze.

Propunem atenției dumneavoastră prezentul proiect de lege care vine întru susținerea eforturilor de asigurare... de continuare, de fapt, continuarea acelor eforturi de asigurare a acelei proporționalități necesare și echitabile de reprezentare a judecătorilor de la toate nivelele instanțelor judecătorești în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii și oferirea acelei garanții de reprezentare mai amplă a sistemului judiciar de toate nivelurile.

Principalele prevederi ale proiectului propus:

Modificarea articolului 3 al Legii nr.947/1996, deci se propune modificarea alineatului (1) prin substituirea cifrei de „12” cu cifra de „15”.

Deci propunem suplirea componenței Consiliului Superior al Magistraturii cu încă doi membri din rândul profesorilor de drept titulari.

Astfel, se propune ca alineatul (3) să aibă următorul cuprins: „Cinci membri ai Consiliului Superior al Magistraturii din rândul profesorilor de drept titulari sun numiți de Parlament, cu votul majorității deputaților aleși, în baza propunerilor Comisiei juridice, numiri și imunități a Parlamentului. Comisia juridică, numiri și imunități organizează un concurs public până la expirarea mandatului membrilor desemnați sau în decurs de 30 de zile de la apariția vacanței funcției. Concursul public include cel puțin analiza dosarelor și audierea candidaților. Comisia juridică, numiri și imunități întocmește avize argumentate pentru fiecare candidat selectat și propune plenului Parlamentului numirea acestora.”

De asemenea, proiectul propune redarea alineatului (4) al aceluiași articol în următoarea redacție: „Șapte membri din rândul judecătorilor, inclusiv șapte membri supleanți, sunt aleși în Consiliul Superior al Magistraturii prin vot secret de către Adunarea Generală a Judecătorilor, după cum urmează: patru din judecătoria, doi din curțile de apel și unul din Curtea Supremă de Justiție. Se consideră aleși membri și membri supleanți ai Consiliului Superior al Magistraturii candidații care au acumulat mai mult de jumătate din voturile celor prezenți la adunare, conform ordinii descrescătoare a voturilor obținute. Membrii supleanți suplinesc funcțiile vacante în ordinea descrescătoare a numărului de voturi acumulate.”

Deci, practic, proiectul înserează că Adunarea Generală a Judecătorilor urmează să selecteze membrii CSM-lui din rândul judecătorilor. Astfel, patru membri din rândul judecătorilor ce activează la nivelul de primă instanță, având în vedere că judecătoria din cadrul curților de primă instanță reprezintă marea majoritate a judecătorilor din Republica Moldova, adică un număr predominant comparativ cu numărul total de judecători, în special la nivelul instanțelor de apel și a Curții Supreme de Justiție.

Doi membrii din rândul judecătorilor ce activează la nivelul instanței de apel, deci numărul nu se schimbă, și un membru din rândul judecătorilor Curții Supreme de Justiție. Aceasta deoarece se ține cont de faptul că numărul judecătorilor Curții Supreme de Justiție este unul mai mic.

De asemenea, același articol urmează ... se propune completarea aceluiași articol cu alineatul (4¹) care va avea următorul cuprins: „Consiliul Superior al Magistraturii anunță data desfășurării Adunării Generale a Judecătorilor, la care urmează a fi aleși membrii acestuia cu cel puțin 60 de zile înainte, dar nu mai târziu de 30 de zile de la data expirării mandatului de membru al Consiliului Superior al Magistraturii. Candidații la funcția de membru al CSM depun dosarul de participare în adresa Consiliului cu cel puțin 30 de zile de la data desfășurării Adunării Generale a Judecătorilor. Lista candidaților și dosarele depuse se publică pe pagina web oficială a CSM-lui în ziua următoare expirării termenului-limită pentru depunerea

dosarelor. Candidații la funcția de membru al CSM au dreptul să desfășoare în rândul judecătorilor campanie de promovare.”

Deci, iarăși, o novație propusă în cadrul acestui proiect este reglementarea chestiunii ce ține de campania de promovare în rândul judecătorilor a candidaților la membru în CSM.

În acest sens, prin modificarea propusă sau completarea propusă se creează o premisă legală prin care judecătorii, care candidează la calitatea sau statutul de membru al CSM, să desfășoare acțiuni în vederea realizării unor sarcini de promovare a candidaturilor sale la CSM.

Următoarea modificare propusă se referă la articolul 5 din lege și, în special, la alineatul (4) al acestui articol, prin care se propune soluționarea unui vid legislativ ce ține de survenirea interimatului funcției de președinte al CSM. Astfel, se propune: „În cazul apariției vacanței funcției de președinte al Consiliului Superior al Magistraturii, până la alegerea unui nou președinte, interimatul funcției se va asigura de către decanul de vârstă din rândul membrilor judecători.”

Următoarea modificare propusă este, de fapt, o completare și ea ține de capitolul II al Legii cu privire la CSM, deci se propune completarea acestui capitol cu articolul 8² sau secund, care va reglementa, de fapt, condițiile pentru a putea fi ales membru în Consiliul Superior al Magistraturii din rândul judecătorilor.

Astfel, se propune ca la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii din rândul judecătorilor poate fi ales candidatul care întrunește următoarele condiții: are o vechime în funcție de judecător de cel puțin 3 ani, a obținut la ultima evaluare cel puțin calificativul „foarte bine”, nu a fost sancționat disciplinar în ultimii 3 ani. Așa.

De asemenea, un alt alineat propune ca dosarul candidaților să conțină următoarele acte. Deci actele pe care, de fapt... dosarul pe care candidații îl vor depune în cadrul CSM: curriculumul vitae, scrisoarea de motivare, precum și un proiect privind principalele obiective pe care candidații le vor urmări în cazul în care ei sunt aleși în calitate de membru în CSM.

Iarăși, novația dată constă anume în acest proiect prin care candidații își vor prezenta principalele obiective care ei o să trebuiască să le urmărească și să le îndeplinească. Pentru că pe parcursul mandatului lor de membru al CSM acest plan de activitate va fi ... acest plan cu obiective, de fapt, va fi un plan de activitate prin care candidații își vor descrie totalitatea acțiunilor pe care ei le vor întreprinde în calitate de membri ai CSM pentru a consolida sistemul judecătoresc prin diferite activități, cum ar fi: organizarea sau participarea la întruniri, la seminare cu colegii lor de peste hotare sau din alte state, organizarea și participarea la mese-rotunde, ateliere de lucru sau adunări în cadrul cărora se vor discuta subiecte ce țin de independența sistemului judecătoresc, fortificarea imaginii justiției și alte subiecte ce țin de activitatea nemijlocită a judecătorilor.

Ținând cont de faptul că dosarul de participare al candidaților în Consiliul Superior al Magistraturii urmează a fi depus la Secretariatul acestuia, prin alineatul (3) al aceluiași articol propus, articolul 8²: „Consiliul Superior al Magistraturii va verifica formal dacă dosarul este complet, fără a interveni în calitatea actelor anexate la dosar, precum și va verifica dacă candidații întrunesc condițiile prevăzute de alineatul (1), în caz contrar Consiliul Superior al Magistraturii va exclude din concurs candidații respectivi.”

Aici Consiliul Superior al Magistraturii, de fapt, va verifica acele condiții de eligibilitate a candidaților din punct de vedere ... condițiile legale de eligibilitate a candidaților, fără a examina, de fapt, fondul sau substanța actelor depuse.

Următoarele modificări propuse se referă la modificarea articolelor 19 și 20 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii. Și operarea acestor modificări din respectivele articole se reduce la faptul că Consiliul Superior al Magistraturii selectează candidații pentru funcția de judecător, de președinte sau de vicepreședinte al instanței judecătorești, transferă judecătorul la o instanță de același nivel sau la o instanță inferioară, promovează judecătorul la o instanță superioară, numește în funcția de președinte sau de vicepreședinte al instanței judecătorești și eliberează din funcție, în baza hotărârii recomandării colegiului pentru selecția și cariera judecătorilor.

Iarăși, deși în cazul respingerii hotărârii sau aceleiași recomandări a colegiului pentru selecția și cariera judecătorului este prevăzut același număr de voturi, proiectul propune de a majora numărul de voturi pentru respingerea acestora la majoritatea calificată de număr de voturi, adică 2/3, în vederea asigurării de către CSM a unei credibilități sporite.

De asemenea, proiectul de lege își mai propune modificarea articolului 24 din Legea cu privire la CSM, care reglementează procedura de adoptare a hotărârilor CSM, cu toate că la articolul 24 alineatul (1) este inserată regula de adoptare a hotărârilor, alineatul (3) din același articol exonerează procesul deschis de adoptare publică a hotărârilor CSM, de aceea este imperios și necesar ca procesul decizional în ședințele CSM, altele decât cele închise, să fie transparente pentru vizibilitate și o credibilitate mai mare a lucrărilor Consiliului Superior al Magistraturii. În așa mod, proiectul urmărește, iarăși, sporirea nivelului de încredere a cetățenilor, a comunității, a societății în organul de autoadministrare judiciară.

Modificarea articolului 25, iarăși, se referă la... se propune intervenție legislativă în ceea ce privește modalitatea de contestare a hotărârilor CSM, deoarece modalitatea de contestare a hotărârilor CSM este prevăzută la alineatul (1) din articolul 25, însă conform articolului... prevederilor articolului 191 alineatul (3) din Codul administrativ, Curtea de Apel Chișinău soluționează, în prima instanță, acțiunile în contencios administrativ

împotriva hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii. De aceea proiectul vine să unifice, de fapt, să uniformizeze aceste dispoziții în partea ce ține de termenul și procedurile de contestare.

De asemenea, se propune, la articolul II din proiectul de lege, ca alegerea noilor membri ai CSM, din rândul judecătorilor, să se desfășoare în conformitate cu dispozițiile prezentei legi, indiferent de momentul anunțării Adunării Generale a Judecătorilor.

Stimați domni deputați,

Mulțumesc foarte mult.

Sper că am fost destul de deschis și elocvent, doar...

Da, vă ascult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumim.

Stați puțin.

Domnul Radu Foltea:

Da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Cuvântul ofer eu până când.

Domnule Litvinenco,

Aveți prima întrebare.

Da, vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Mulțumesc foarte mult.

Stimate domnule secretar de stat,

Prima întrebare este legată strict de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional.

Domnul Radu Foltea:

Da.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Avem așa o Lege din 2008, avem o Hotărâre de Guvern de implementare a acestei legi, semnată, apropo, de doamna Greceanîi când era Prim-ministru.

Întrebarea mea ține de: Unu – când a fost elaborat acest proiect de lege? Doi – când a fost plasat pe site-ul Ministerului Justiției? Trei – consultări publice, dezbateri publice au fost sau nu organizate? Patru – când a fost aprobat în ședință de Guvern?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, răspunsul.

Domnul Radu Foltea:

Deci acest proiect de lege a fost elaborat, de fapt, întru ajustarea proiectului precedent, adică îmbunătățirea din punct de vedere al proiectului precedent, care a fost... cu privire la alegerea CSM, care a fost elaborat. Deci iarăși, s-a intervenit tehnic în urma unor ședințe ale grupului de lucru cu judecătorii și... cu judecători, avocați și profesori de drept, adică partea de academie, da.

Plasarea pe site-ul Ministerului Justiției, am să vă răspund după ce verific, ca să dau data exactă, să revin către dumneavoastră cu informație exactă, că acum nu țin minte, adică... *(Voce nedeslușită în sală.)*

Nu, eu am să verific, eu am să verific și revin, domnule deputat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

A doua întrebare, domnule Litvinenco.

O precizare, vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

O precizare, doamnă Președinte.

Eu înțeleg răspunsul, dar doar eu acuma, cât am reușit, am numărat 12 schimbări/modificări față de proiectul despre care dumneavoastră vorbiți. Deci este, în fond, un alt proiect. Observați...

Domnul Radu Foltea:

Da, da, da...

Domnul Sergiu Litvinenco:

... deci proiectul are 3 pagini și sunt 12 modificări. Și dumneavoastră spuneți că este același proiect. Nu, este un alt proiect.

Domnul Radu Foltea:

Domnule Litvinenco,

Iarăși, toate aceste...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimate domnule secretar de stat,

Vă rog să aveți răbdare.

Domnii deputați vă pun întrebarea, ascultați întrebarea până la capăt și apoi răspundeți. Este primul botez al dumneavoastră, dar nu-i nimic, vă învățați, noi avem răbdare. Avem când să-i învățăm pe toți.

Da, vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Și a doua întrebare.

Stimate domnule Foltea,

În primul draft, aprobat de Guvernul precedent, era o schimbare de paradigmă în ceea ce privește comisia care urmează să desfășoare concursul pentru selectarea celor patru, acuma cinci membri ai CSM-ului din afara sistemului de justiție, adică din profesori titulari. În acel proiect era indicat că de recrutare se ocupă o comisie constituită din experți tehnici, oameni independenți, eventual, propuși de fracțiunile parlamentare, aprobați de Biroul permanent, dar condiția era să nu aibă apartenență politică. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Acuș ajung, domnule deputat. Nu v-am numit pe nume, apropo.

Dumneavoastră cred că cunoașteți care sunt... care a fost deja istoricul concursurilor organizate de către Comisia juridică și, în special, nu știu dacă ați văzut cum s-au oferit punctaje de către colegii dintr-o fracțiune parlamentară, să n-o numesc pe nume și nici să n-o arăt cu degetul, ca să nu aibă dreptul la replică.

Întrebarea este: în ce măsură credeți că Comisia juridică, după ce a avut o abordare așa cum a avut-o și a făcut „concursuri”, cu ghilimele de rigoare, așa cum le-a făcut, în ce măsură considerați dumneavoastră că, în continuare, Comisia juridică, ținând cont de componența politică a acestei comisii, va fi în stare să organizeze un concurs, astfel încât să desemneze, în calitate de membri ai CSM-ului, persoane, într-adevăr, care ar face față pe bune rolului CSM-ului ca garant al independenței judecătorilor?

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Vă rog, răspunsul.

Domnul Radu Foltea:

Stimate domnule Litvinenco,

Stimate domnule deputat,

Eu doar citez din amendamentul propus: Comisia juridică, numiri și imunități organizează un concurs public, până la expirarea mandatului membrului desemnat sau în decurs de 30 de zile de la apariția vacanței funcției. Deci concursul public include, cel puțin, analiza dosarelor și audierea candidaților. Comisia juridică, numiri și imunități întocmește avize argumentate pentru fiecare candidat selectat și propune plenului Parlamentului numirea acestora. Deci comisia organizează acest concurs, dar nimeni nu-i va interzice comisiei să elaboreze un regulament prin care

să detalieze modalitatea de organizare a acestui concurs: cine ar putea fi invitat în calitate de asistent... nu de asistent, dar de observator, de asistență, persoană sau persoane care să ofere asistență, din punct de vedere al monitorizării, al concursului, a... nu știu, matematicieni care să calculeze punctajul, de exemplu, da.

Este la discreția dumneavoastră să faceți asta.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Litvinenco,

Mai aveți a doua întrebare? (*Voci nedesluite din sală.*)

A, două deja.

Domnule Litvinenco,

Vedeți, cu o dragoste deosebită față de dumneavoastră.

Domnule Popșoi,

Vă rog, prima întrebare.

Domnul Mihail Popșoi:

Da. Vă mulțumesc.

Adineauri, discutăm despre condiționalitățile europene, acoperirea deficitului care erau condiționate și rămân a fi condiționate de reforma justiției. Or, ceea ce vedem acum este, de fapt, o sfidare a acelor condiționalități, or, asemenea reformă importantă de ajustare, de reformatare, resetare, cuvinte populare astăzi în lexiconul politic de la Chișinău, a CSM-ului, a celei mai importante entități de autoadministrare în sistemul judecătoresc, să faci o asemenea reformă printr-o lege înregistrată astăzi, trecută cu viteza luminii prin comisie, deputații, nimeni nu au citit-o.

Acum am ascultat, majoritatea deputaților nu au fost atenți când s-a citit acum 15 minute această lege.

Zeci și zeci de amendamente și schimbări la legislația actuală trădează cumva intenția de a captura CSM-ul de către Președintele Dodon. Și la sfârșit domnul secretar de stat a menționat ceva, mie nu mi-a fost clar, despre intrarea în vigoare a acestor prevederi, se referă aceste amendamente, aceste schimbări la actuala componență a CSM-lui sau după expirarea mandatului la următoarea componență a CSM-lui?

Același lucru față de Adunarea Generală a Judecătorilor. Se referă aceste schimbări la actuala componență sau la viitorul mandat? Pentru că aici apar întrebări serioase de legitimitate, nemaivorbind de transparența procesului decizional.

De aceea, după cum vă spuneam, ați început cu stângul reforma justiției, așa mică cum este nu mai rămâne nimic din ea, și susținerea,

finanțarea europeană cu asemenea reformă, cu asemenea nivel de transparență și de coparticipare a tuturor factorilor responsabili trădează intenția de a captura în continuare justiția și nu de a face o reformă autentică a justiției, așa cum și-o doresc cetățenii și partenerii europeni.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, răspunsul.

Domnul Radu Foltea:

Mulțumesc foarte mult, domnule vicepreședinte, pentru întrebare.

Vreau să vă asigur că suntem angajați în continuarea reformei justiției și acesta este doar un prim pas. Dumneavoastră cunoașteți că există un impas acum în cadrul sistemului judecătoresc. Însă, cunoașteți că noi avem judecători care doresc schimbarea prin schimbarea organului lor de autoadministrare. Și noi avem un CSM care este cum este la moment.

Respectiv, Ministerul Justiției nu poate decât interveni de ordin legislativ. Dar intervențiile acestea au fost făcute în baza propunerilor venite de la înșiși judecători din grupul de lucru cu care noi am lucrat și i-am ascultat. Noi am stat ore în șir până târziu și am discutat aceste amendamente cu ei: judecători de primă instanță, tineri care au de la 3 la 5 ani, judecători ai curților de apel și judecători ai Curții Supreme de Justiție. Deci și am căzut de acord că acestea sunt amendamentele pe care noi le putem propune acum la prim pas pentru deblocarea situației date și trecerea peste impasul acesta la care noi suntem acum. Pentru că riscăm să blocăm activitatea instanțelor judecătorești din întreaga țară, în special din Chișinău, deci activitatea Curții de Apel Chișinău. Riscăm să limităm sau să reducem accesul la justiție, care este un drept foarte important.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Domnule Popșoi,

Aveți a doua întrebare?

Domnul Mihail Popșoi:

Precizare și o a doua întrebare. N-ați oferit un răspuns explicit, deși intuiesc ce ați vrut să spuneți. Totuși, nu-i clar, dacă prevederile intră în vigoare, sunt aplicate actualului CSM și actualei Adunări Generale a Judecătorilor sau, totuși, următoarei componente?

Dar întrebarea a doua pe care o am. Adineaori, când am ieșit din Sala Plenului, l-am văzut accidental pe holurile Parlamentului pe un oarecare Ion Druță, un odios judecător, șef al Curții Supreme în demisie. A venit el cumva să ofere consultanță în cadrul acestui proiect de lege sau a avut o altă misiune în cadrul reformei justiției atât de aprig promovată astăzi în acest Plen?

Figura dumnealui este legată de atâtea probleme și atâtea metehne în sistemul judecătoresc, chiar recunosc că am fost uimit să-l văd pe dumnealui în holul Parlamentului așteptând umil o întrevvedere cu cineva, probabil, din conducerea majorității parlamentare.

Domnul Radu Foltea:

Vă răspund foarte scurt. La ședințele grupurilor de lucru din cadrul Ministerului Justiției cu judecătorii, avocații, domnul Druță nu a fost și nu este membru.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

O precizare vreau să vă zic. Noi, de fapt, nu avem o majoritate parlamentară. Și dacă ar fi toți colegii aici prezenți, poate și ar fi o majoritate parlamentară, cine știe. (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Poate spre fericirea mea, nu-i cunosc nici pe unul, nici pe Druță inclusiv, nici în față.

Următorul cuvânt – domnul Bolea.

Nu cuvânt, întrebare.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Eu, păi, de la început, dacă îmi permiteți, nu cu titlu de replică, dar cu o notă referitor la acel concurs care ar trebui Comisia juridică să-l organizeze reieșind din proiectul respectiv de lege.

Vreau să vă aduc aminte unora care prea mult vorbesc și prea puțin citesc, până în prezent concursurile pentru membrii Consiliului Superior al Magistraturii din partea profesorilor se organizează de Comisia juridică. Și eu n-am văzut alte probleme să fi existat și pentru ce ar fi necesar să fie schimbat acest mecanism?

Faptul că cineva, care a condus până acum Comisia juridică, rău s-a isprăvit cu ale lui competențe și a organizat prost concursuri și după asta a ieșit și a început să dea cu piciorul în comisie, să mă scuzați, în calitate de președinte al Comisiei juridice, n-am să permit acest lucru.

Și acum referitor... (*Rumoare în sală.*) N-o face pe clovnul, domnule cu urechile roșii.

Acum o întrebare, domnule raportor, referitor la capitolul II articolul 8², aici indicați condițiile pentru a putea fi ales în calitate de membru al CSM-lui din rândurile judecătorilor și enunțați acele condiții. O întrebare: poate ar fi necesar să instituim și condiții pentru persoanele care vor să candideze la membrii CSM și din partea profesorilor titulari de drept? Poate

ar fi, eu știu, să indicăm că trebuie să fie doctori, să aibă un stagiu acolo de 5, eu știu, 10 ani, ca să-i egalăm, să spunem așa, în condiții.

Deoarece doctorul sau titlul respectiv poate să-l primească și alaltăieri, da, și neavând o practică în activitate ca și profesor, lector să poată să candideze. Poate la lectura a doua să venim cu asemenea amendamente, cum credeți dumneavoastră?

Domnul Radu Foltea:

Da, eu cred că este o propunere bună, într-adevăr, pentru că ar egala acele criterii, de fapt, condițiile atât pentru membrii judecători, cât și pentru membrii profesori titulari de drept.

Și, respectiv, noi pentru lectura a doua o să elaborăm și o să venim cu amendamente în acest sens.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Domnule Bolea.

Aveți a doua întrebare?

Domnul Vasile Bolea:

Nu. Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Următoarea întrebare vine din partea domnului Sîrbu Serghei.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimate domnule raportor,

În argumentarea la acest proiect de lege în nota informativă dumneavoastră ați menționat ca și argument schimbarea proporției și numărului membrilor CSM cu acele recomandări internaționale, Carta Europeană a Judecătorului, deci recomandările Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni și altele și argumentele de bază sunt ca în componența CSM-lui cea mai largă reprezentare să fie a judecătorilor. Prima recomandare.

Altă recomandare. Judecătorilor trebuie să le fie garantată cea mai amplă reprezentare a sistemului la toate nivelurile. Altă recomandare. Garantează reprezentarea cea mai amplă a sistemului judiciar. Deci e clar, dumneavoastră ați schimbat pe intern proporția. Totodată, astăzi, în Legea cu privire la CSM, proporția dintre membrii CSM judecători și nejudicători este de 7 la 5, corect?

Domnul Radu Foltea:

Da.

Domnul Serghei Sîrbu:

Diferența – două unități. Dumneavoastră acum modificați această proporție, astfel diferența dintre judecători și nejudcători va fi 8 la 6 doar. Practic, se micșorează proporția în defavoarea judecătorilor, ceea ce, după mine, puțin contravine însăși argumentării pe care tot dumneavoastră în nota informativă ați menționat-o ca judecătorii să fie cea mai largă reprezentare.

Dacă să luăm în calcul că Președintele Curții Supreme este din oficiu, atunci proporția, de fapt, judecători și nejudcători va fi 7 la 7. Aici doar să-mi explicați dacă anume asta a fost intenția ministerului să mărească, cumva, influența nejudcătorilor în CSM.

Mersi.

Domnul Radu Foltea:

Deci intenția ministerului, în cazul dat, a fost... nu a fost mărirea influenței nejudcătorilor în cadrul CSM, dar, de fapt, principala intenție a fost... este mărirea numărului membrilor pentru a avea cvorum. Pentru că cunoașteți ce se întâmplă acum în cadrul unui șir de ședințe ale CSM. Respectiv, întru evitarea unor situații similare pentru viitor, s-a hotărât... s-a decis, de fapt, propunerea pentru a mări, s-a propus mărirea numărului de membri, respectiv, mărirea cu 2 a numărului de membri nejudcători... profesori titulari de drept.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Domnule Sîrbu,

Aveți a doua întrebare?

Da, vă rog.

Domnul Serghei Sîrbu:

Da, o precizare. Aveți dreptate. Și dumneavoastră deja aveți mecanismul cum să deblocați situația cu cvorumul, deoarece din judecători vor fi și supleanți, tot atâția supleanți.

Domnul Radu Foltea:

Da, exact... se mărește și numărul de supleanți.

Domnul Serghei Sîrbu:

Practic, problema cu cvorumul se clarifică. Doar că n-am înțeles: de ce, totuși, ați mărit numărul de nejudcători, de ce tocmai 5 profesori titulari... de ce nu 4, de ce nu lăsați aceeași proporție ca să respectăm acele recomandări internaționale?

Dar, dacă nu insistați, la lectura a doua, am putea să revenim la această proporție ca să fie în strictă conformitate cu concepția.

Domnul Radu Foltea:

Această proporție a fost agreată atât de membrii grupului de lucru judecători, cât și profesori titulari de drept, adică noi am reieșit din ceea ce ei ne-au propus, au discutat, au dialogat și ne-au propus nouă.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare vine din partea domnului Perciun Dan.

Domnul Dan Perciun:

Domnule Foltea,

Bună ziua!

Întrebarea mea-i destul de simplă. Noi suntem curioși unde l-ați pierdut pe domnul Nagacevschi? El n-a venit astăzi să se prezinte în plen. Am văzut că lipsește de la ședințele CSM-ului.

Și, din câte noi înțelegem, ați venit astăzi cu un proiect de lege care-i menit să deblocheze activitatea Consiliului Superior al Magistraturii. Și, în același timp, se pare că tot ministrul... noul ministru al justiției este cel care, de fapt, o blochează, neprezentându-se la ședință.

Cel puțin, din informația publică care este, înțeleg acolo urma să se discute inclusiv ridicarea imunității anumitor judecători corupți din sistem.

Nu cumva neprezentarea și lipsa domnului Nagacevschi e o formă de protejare a acelor judecători? Cum comentați lipsa de la ședințele CSM-ului a superiorului dumneavoastră ierarhic? (*Rumoare în sală.*)

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da.

Stimați colegi,

Ar fi foarte bine... întrebările ce țin de conținutul proiectului.

Dar, vă rog, domnule secretar.

Domnul Radu Foltea:

Mulțumesc mult pentru întrebare, domnule deputat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Spuneți-ne, unde este domnul ministru.

Domnul Radu Foltea:

Îmi cer scuze pentru lipsa... pentru absența domnului ministru la acest For Legislativ, la această ședință.

Dânsul este antrenat într-un șir de activități ce țin de... de fapt, medierea acestui impas între judecători și Consiliul Superior al Magistraturii, prin discuții continue cu judecătorii. De aceea el... nu a putut veni aici, în cadrul ședinței de plen a Parlamentului.

În ceea ce privește neprezentarea sau absența, mai bine zis, a domnului ministru la ședințele CSM, sincer vă spun: nu cunosc, pentru că nu îi duc agenda domnului ministru și nu decid unde merge și unde nu merge.

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare?

Haideți, o precizare.

Unde s-a ascuns ministrul cela al justiției?

Domnul Dan Perciun:

De ce dumnealui, totuși... dumneavoastră, dacă tot spuneți că-i blocată activitatea CSM-ului, s-ar debloca simplu: să vină domnul Nagacevschi la ședință și se deblochează. Nu trebuie să adoptăm proiecte de legi complicate. Soluția se pare să fie simplă: ministrul justiției să-și facă treaba și să vină la ședințele CSM-ului, și să pornească lucrul acolo.

Care-i problema?

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumim.

Cred că domnul ministru al justiției are grijă de lucrul acesta – să se prezinte acolo unde trebuie să se prezinte.

Stimați colegi deputați...

Domnule Litvinenco,

Ați avut mai multe întrebări. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Deconectați microfonul, vă rog.

Stimați colegi,

Rog comisia, domnul președintele al comisiei.

Domnule Bolea,

Vă rog, la tribuna centrală.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Vă mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimați colegi,

Prezint raportul la proiectul de Lege pentru modificarea Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, înregistrat cu nr. 298 din 5 decembrie 2019.

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege pentru modificarea Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, inițiativă legislativă a Guvernului, și comunică următoarele.

Proiectul de lege are drept scop asigurarea unui echilibru proporțional de reprezentare în Consiliul Superior al Magistraturii a judecătorilor din toate nivelurile instanțelor judecătorești și majorarea numărului de membri a CSM-ului, de la 12 la 15, cu două persoane din rândul profesorilor de drept titulari și o persoană din rândul judecătorilor, pentru evitarea situațiilor de neîntrunire a cvorumului.

Având în vedere că proiectul de lege presupune modificarea unei legi organice, acesta urmează a fi examinat și dezbătut în două lecturi.

Pentru a doua lectură, Comisia juridică va examina amendamentele deputaților prezentate în condițiile legii și va prezenta decizia sa plenului Parlamentului.

În rezultatul examinării, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul majorității membrilor, a decis să propună examinarea și aprobarea de către Parlament a proiectului de Lege nr. 298 din 5 decembrie 2019 în prima lectură.

Vă mulțumesc.

Raport încheiat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule președinte,

Aveți o întrebare... Colegul dumneavoastră domnul Litvinenco.

Cred că nu v-ați înțeles la comisie.

Da, vă rog, domnule Litvinenco, aveți întrebare.

Domnul Sergiu Litvinenco:

La articolul 8², este indicată o condiție pentru... eligibilitatea pentru calitatea de membru al CSM: a obținut la ultima evaluare, cel puțin, calificativul „foarte bine”. Deci noi avem încredere în evaluările care le fac actualele structuri de autoadministrare în cadrul CSM-ului?

Domnul Vasile Bolea:

În primul rând, stimate coleg, dacă aveți întrebări la raport.

Ați avut posibilitatea să adresați aceste întrebări, atunci când secretarul de stat prezenta, propriu-zis, proiectul.

Dacă aveți întrebări la raport? (*Gălăgie în sală.*)

Eu încă o dată, cu titlu de a mă repeta, noi cu toții putem mult să vorbim, dar unii foarte puțin citesc.

În primul rând, ar fi bine să recitiți încă o dată Regulamentul Parlamentului și în activitatea dumneavoastră să vă ghidați în strictă conformitate cu Regulamentul Parlamentului.

Doamna Zinaida Greceanî:

Stimați colegi,

Haideți...

Domnule Litvinenco,

Aveți a doua întrebare?

Da, vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Doamnă Președinte,

Eu n-am primit răspuns pe proiect. Este întrebare legată de proiect, pe baza căruia comisia a adoptat un raport.

Domnul Vasile Bolea:

Iar atunci când...

Domnul Sergiu Litvinenco:

Este întrebarea cu privire la proiectul legii care a fost cuprins și în raportul Comisiei juridice, pe care l-ați votat voi azi.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Domnul Vasile Bolea:

Raportul Comisiei juridice este prezentat și comisia propune examinarea și votarea acestui proiect în prima lectură.

Întrebări dacă aveți la raport.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Da, la raport.

Domnul Vasile Bolea:

Da, poftim, spuneți, vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

În proiectul legii este indicată această condiție, care a fost acceptată prin raportul comisiei, pentru că comisia a decis susținerea, cu votul majorității membrilor, a unui raport favorabil față de acest proiect de lege.

Eu am întrebări față de raport care a aprobat proiectul de lege.

Domnul Vasile Bolea:

Poftim.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Păi, răspundeți la întrebare sau nu răspundeți la întrebare?

Domnul Vasile Bolea:

Poftim.

Care a fost...?

Domnul Sergiu Litvinenco:

Încă o dată întrebarea: în proiect este indicat că...

Domnul Vasile Bolea:

Am auzit foarte bine.

Domnul Sergiu Litvinenco:

... una din condițiile de eligibilitate pentru calitatea de membru al CSM-ului este existența calificativului „foarte bine” în cadrul evaluării performanței magistratului.

Știm cine realizează la momentul de față evaluarea performanțelor. Știm ce este indicat inclusiv în proiectul de lege pe care-l promovați voi cu privire la evaluarea extraordinară.

Întrebarea mea este simplă: noi avem încredere în evaluarea pe care o fac actualele Colegii din cadrul CSM-ului, deci le luăm ca atare și mergem doar înainte, și alegem membrii CSM-ului din rândul judecătorilor doar cu condiția că acești... aceste colegii le-a oferit calificativul „foarte bine” potențialilor membri CSM?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, răspunsul.

Domnul Vasile Bolea:

Stimate domnule deputat,

Legea prevede evaluarea judecătorilor. În urma evaluării, ei primesc calificative.

Dacă dumneavoastră nu sunteți de acord ca și condiție în acest proiect de lege să fie calificativul „foarte bine”, dumneavoastră puteți să propuneți prin amendament calificativul „nesatisfăcător”. Dacă dumneavoastră vreți

să-i admiteți pe aceștia care vin cu calificativul „nesatisfăcător”, noi putem să examinăm.

Dar, în rest, am încredere sau nu am încredere, asta fiecare să răspundă pentru dânsul însuși.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc mult.

Domnul Vasile Bolea:

Cine și ce ...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Domnul Vasile Bolea:

... cât de mare încredere are.

Doamna Zinaida Greceanîi:

A doua întrebare, vă rog.

Domnul Sergiu Litvinenco:

Bine. Era întrebarea, pentru ce mai facem evaluarea extraordinară dacă dumneavoastră aveți încredere în actualele colegii ale CSM-lui?

A doua întrebare ține de propunerea cu privire la numărul membrilor în CSM din rândul judecătorilor să fie: patru de la judecătorii, doi de la curțile de apel și un membru din partea Curții Supreme de Justiție. Întrebarea este: în funcție de care criterii s-a determinat acest număr?

Pentru că într-un proiect anterior era ... am impresia că trei membri din cadrul judecătoriilor, doi de la curțile de apel și unu de la Curtea Supremă. Și s-a luat, am impresia, numărul... această proporție sau normă de reprezentare s-a determinat în funcție de numărul magistraților care sunt în judecătorii, respectiv curțile de apel și Curtea Supremă de Justiție.

Domnul Vasile Bolea:

Exact dumneavoastră ați răspuns la întrebarea pe care ați adresat-o. Reieșind din proporția judecătorilor de diferite niveluri. La primul nivel noi avem mai mulți judecători, la curțile de apel mai puțini și la Curtea Supremă din 33 la moment avem vreo 20, dintre care vreo 12 lucrează.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc. (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi...

Stimați colegi...

Domnule Litvinenco,

Domnule Bolea,

Lucrați într-o comisie, mergeți pe coridor, vă cuprindeți unul cu altul (*râde*) și atunci îmi pun întrebarea: unde nu este tangența între voi?

Stimați colegi...

Domnule Bolea,

Vă rog să vă ocupați locul.

Domnul Vasile Bolea:

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Supun votului pentru a fi aprobat în prima lectură, după cum ...

Da, îmi cer scuze, este o luare de cuvânt – domnul Dinu Plîngău din partea Frațiunii „DA”.

Domnul Dinu Plîngău:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Colegi deputați,

Nu planificam să iau cuvântul astăzi, dar, domnule secretar general, m-ați convins, totuși, să ies, pentru că v-ați descurcat de minune, ați vorbit ca un adevărat politician, mai ales la capitolul „minciuni” în legătură cu absența ministrului justiției de la ședințele CSM – asta este perfect.

Practic l-ați incriminat pe ministrul justiției că în tot scandalul acesta cu judecătoria, practic, se ocupă de organizarea unei Adunări Generale a Judecătorilor, ceea ce este un abuz grav din partea ministerului.

Bine. Stimați colegi,

Toată lumea, toți, dar absolut toți deputații din această sală măcar o dată s-au expus negativ asupra sistemului judecătoresc din Republica Moldova, fie am vorbit că se deschid dosare politice, fie că sistemul este corupt. Și avem suficiente probleme și în momentul actual în sistemul judecătoresc, cum ar fi, în primul rând, lipsa cadrelor, da. Atunci când un judecător trebuie să facă lucrul pentru 2–3 și atunci calitatea acestor dosare lasă de dorit.

A doua problemă este lipsa credibilității din partea cetățenilor. Este una din problemele esențiale pe care noi vroiam să le rezolvăm atunci când am pornit reforma justiției.

O a treia problemă este politizarea excesivă a sistemului.

Și nu văd cum proiectul acesta, pe trei pagini, ar putea rezolva măcar una dintre problemele enunțate mai sus. În schimb, de atâta că cumva peste noapte a venit acest proiect și cu siguranță mulți dintre deputați nu au reușit să facă cunoștință, inclusiv nici cetățenii de acasă nu înțeleg, ce-i, totuși cu ... și de ce atâta grabă pentru adoptarea lui?

O să încerc să explic în cuvinte mai simpliste. Timp de cinci luni de zile CSM-ul actual, la inițiativa Procurorului General, a permis Procuraturii să pornească mai multe dosare penale pe numele unor judecători vedete. Acești judecători vedete și-au găsit un adăpost aici peste drum, la Președinție. Și în contextul actual, asta și cumva dă de înțeles de ce nu activează actualul CSM din cauza neprezenței sau lipsei ministrului justiției de la adunările Consiliului Superior al Magistraturii.

Actual, dacă mai vorbim și despre componența acestui CSM, în prezent mai avem și un judecător al Curții Supreme de Justiție, deja fost judecător, pe nume Druță, da, și în momentul în care noi discutăm despre modificări la Legea cu privire la CSM, acest Druță se află în Parlament. Și mie chiar mi-i interesant: la chemarea cui a venit domnul respectiv, cu dosar penal, toată lumea cunoaște ce s-a întâmplat, aici, în Parlament? Oare nu s-a găsit deja un consilier nou pe reforma justiției în contextul actual care să dea sfaturi cum să se îmbunătățească condițiile sistemului?

Mai departe. Toată lumea cunoaște că se dorește o nouă componență a CSM-lui în condițiile în care este planificată o evaluare extraordinară a judecătorilor, făcută sub egida CSM-lui.

În condițiile actuale, plus patru membri care vor fi aleși din rândurile profesorilor titulari de drept de către Comisia juridică a Parlamentului, este foarte clar că politicul în condițiile evaluării extraordinare a judecătorilor va avea un cuvânt de spus atunci când acești judecători vor fi evaluați.

Toate lucrurile acestea în cumul, inclusiv faptul că Igor Dodon în condițiile actuale până în prezent n-a semnat Decretul cu privire la numirea a 20 de judecători, demonstrează încă o dată... De ce nu au fost numiți acești 20 de judecători? Pentru că este mai ușor să aduni ulterior cvorumul pentru o eventuală Adunare Generală a Judecătorilor și atunci să schimbi, practic, componența Consiliului Superior al Magistraturii, astfel încât la o eventuală evaluare extraordinară, așa cum o numesc colegii socialiști, a judecătorilor să aibă o influență foarte mare.

Eu nu știu care va fi târgul ulterior, pentru că Comisia juridică, conform proiectului nou, va selecta încă patru membri, cum va fi partajată? Pentru că este foarte clar că vor fi partajați acești membri pe criterii politice.

Dar nu doar asta este un semn de întrebare. O altă problemă apare de ordin tehnic în proiectul respectiv, dacă îl analizăm atent, și ține anume de adoptarea unor decizii cu privire la promovarea judecătorilor. Și anume aceste decizii se vor lua cu 2/3, ceea ce înseamnă că în condițiile actuale în cadrul cărora domnul secretar de stat spunea că vrem deblocarea activității

CSM-lui ș.a.m.d., introducerea acestei sintagme de „2/3” îngreunează activitatea CSM-lui.

Or, dumneavoastră ați introdus această sintagmă pentru că nu ați avut o comunicare cu membrii CSM-lui și nu cunoașteți că deseori se întâmplă cazuri în care nu se adună toți membrii Consiliului Superior al Magistraturii și în condițiile actuale, având, practic, patru membri selectați pe criterii politice, plus situația de la moment, este foarte clar că deciziile CSM-lui vor fi adoptate foarte și foarte greu.

Și mă tem că ulterior... în „Dispozițiile finale și tranzitorii” la momentul actual se indică faptul că „legea va intra în vigoare la data adoptării”. Deci viitorii membri ai Consiliului Superior al Magistraturii vor fi aleși în baza noii legi. Și mi-i foarte frică ca mâine, când va fi votat acest proiect de lege în lectura a doua de către colegii democrați și socialiști, să nu fie introdusă o altă clauză prin care se va modifica întreaga componență a Consiliului Superior al Magistraturii.

Și este foarte corectă remarca unui coleg de astăzi că în condițiile în care acest proiect contravine recomandărilor Comisiei de la Venetia, puteți să mai uitați de cele 40 milioane de lei care erau preconizate la categoria „venituri” în bugetul de stat.

Platforma Demnitate și Adevăr nu va vota acest proiect de lege.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanî:

Stimați colegi,

Supun votului ...

Nu mai avem luări de cuvânt.

Supun votului aprobarea în prima lectură a proiectului nr. 298 din 5 decembrie 2019.

Cine este pentru, rog să votați.

Majoritatea celor prezenți.

Stimați colegi deputați,

Vă rog să aveți răbdare.

Pe ordinea de zi de azi mai avem 7 proiecte. De aceea, vă rog să aveți răbdare. Nimeni nicăieri nu pleacă.

Următorul proiect care se supune dezbaterii este **proiectul nr. 278 din 28 noiembrie 2019, proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2020.**

Rog, la tribună, Guvernul, ministrul sănătății, muncii și protecției sociale – doamna Dumbrăveanu.

Vă rog, doamnă ministru.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Stimată doamnă Președinte,

Onorat Plen,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2020.

Vreau să menționez din start că acest proiect a fost elaborat în conformitate cu cadrul normativ ce reglementează domeniul asigurărilor sociale de stat și protecției sociale, precum și Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale.

Astfel, bugetul asigurărilor sociale de stat pe anul 2020 a fost estimat la „Venituri” și la „Cheltuieli” în sumă de 23,4 miliarde de lei. Veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2020 se estimează cu o creștere de 2 063 634 mii de lei sau cu 9,6%, în raport cu veniturile care au fost aprobate pentru anul 2019.

În structura veniturilor totale ale bugetului asigurărilor sociale de stat în anul 2020, resursele generale ale bugetului asigurărilor sociale de stat vor constitui 63,6%, iar transferurile de la bugetul de stat – 36,4%.

Contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii au fost prognozate în sumă de 14,7 miliarde de lei sau cu o creștere de 2 miliarde de lei, sau dacă vorbim în procente – 15,7% față de suma contribuțiilor care a fost aprobată pentru anul 2019.

Transferurile primite în cadrul bugetului public național, prognozate pentru anul 2020, au fost incluse în volum de 8,5 miliarde de lei, cu o creștere de 4,9% față de suma precizată pentru anul 2019. Aici se includ: transferurile curente care sunt primite cu destinație specială de la bugetul de stat pentru a asigura plata prestațiilor de asistență socială, inclusiv transferurile curente primite cu destinație generală de la bugetul de stat.

Cheltuielile totale ale bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2020, incluse în programul „Protecția socială”, au fost prognozate în sumă de 23,4 miliarde de lei.

Ponderea cheltuielilor bugetului asigurărilor sociale de stat în PIB, estimate pentru anul 2020, constituie 10,4%.

Volumul cheltuielilor a fost determinat, în special, de prevederile actuale ale cadrului normativ cu privire la prestațiile de asistență socială, dinamica beneficiarilor de prestație socială, mărimea medie a acestor prestații, precum și aplicându-se indicatorii macroeconomici care au fost prognozați de către Ministerul Economiei și Infrastructurii.

Totodată, acest volum de cheltuieli mai este determinat și de anumite măsuri noi pe care ni le propunem pentru anul 2020:

– revizuirea, începând cu 1 iulie 2020, a perioadelor de reexaminare a pensiilor pentru limită de vârstă. Și aici ne propunem să luăm eșantionul de persoane care sunt pensionari pentru limită de vârstă și care s-au pensionat după anul 1999 și au realizat un stagiul mai mare de 10 ani. Respectiv, anticipat cu 3 ani, precum prevede actualmente cadrul normativ;

– majorarea, începând cu 1 ianuarie 2020, cu 200 de lei a alocației lunare de stat participanților la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova, la acțiunile din Afganistan și de pe teritoriul altor state;

– extinderea, începând cu 1 ianuarie 2020, a dreptului la alocație lunară de stat în cuantum de 500 de lei, victimelor represate... represiunilor politice, indiferent de unde și-au stabilit dreptul la pensie sau alocație;

– majorarea, începând cu 1 ianuarie 2020, a cuantumului alocațiilor sociale de stat persoanelor cu dizabilități severe, accentuate cu 40%, ceea ce reprezintă 80% din pensia minimă de dizabilitate, iar în cazul persoanelor vârstnice – majorarea cu 30% a cuantumului acestei alocații, ceea ce va reprezenta 50% din cuantumul pensiei minime pentru limită de vârstă;

– indexarea pensiilor de două ori pe an – la 1 aprilie și la 1 octombrie;

– indexarea suplimentară, inclusiv a alocațiilor sociale pentru persoanele cu dizabilități și persoanele vârstnice;

– indexarea mărimii integrale a pensiei care este achitată atât din sursa bugetului asigurărilor sociale de stat, precum și din sursele bugetului de stat. Și aici ne referim la funcționari publici, aleși locali, inclusiv pensionari care o viață au lucrat în domeniul culturii;

– majorarea, începând cu 1 ianuarie 2020, a pensiei de urmaș pentru copii până la vârsta majoratului, iar în cazul în care își continuă studiile – până la vârsta de 23 de ani – de la 50% până la 75%;

– modificarea modului de determinare a venitului mediu lunar asigurat pentru calcularea perioadelor necontributive de îngrijire a unui copil cu vârsta până la 3 ani. Actualmente, se ia în calcul salariul minim care este de 1000 de lei, se propune utilizarea salariului mediu lunar pe țară;

– acordarea, începând cu 1 ianuarie 2020, a indemnizației lunare soțului supraviețuitor, în cazul decesului asiguratului, în perioada garantată de 5 ani a pensiei pentru limită de vârstă;

– stabilirea pensiei de dizabilitate severă, condiționată de afecțiune generală, în dependență de stagiul efectiv realizat;

– majorarea, începând cu 1 ianuarie 2020, a cuantumului alocației sociale de stat persoanelor cu dizabilități severe cu vârsta până la 23 de ani de la 40% până la 100% din cuantumul pensiei minime de dizabilitate;

– acordarea suportului unic în cuantum de 700 de lei beneficiarilor de pensii și de alocații, al căror cuantum este mai mic de 2000 de lei.

Consolidarea Programului de ajutor social, și anume majorarea cuantumului ajutorului pentru perioada rece a anului – de la 350 la 500 de lei, adică majorare cu 150 de lei.

Majorarea indicatorului de bunăstare cu 2,82 de puncte și majorarea multiplicatorului venitului lunar minim garantat care este aplicat la determinarea dreptului la prestația de ajutor pentru perioada rece a anului – de la 1,95 la 2,2.

Programul „Protecția socială” include 10 subprograme care sunt administrate de Casa Națională de Asigurări Sociale, care prevăd activități finanțate atât de resursele generale ale bugetului asigurărilor sociale de stat, precum și de transferurile care vin de la bugetul de stat.

Rog susținerea acestui proiect.

Doamna Zinaida Greceanî:

Mulțumim, doamnă ministru.

Aveți întrebări.

Prima întrebare – domnul Liviu Vovc.

Domnul Liviu Vovc:

Doamnă ministru,

Sunt foarte multe lucruri bune aici, care încă le-a făcut fostul Guvern... pregătit și este salutar că le-ați menținut.

Însă, întrebarea mea este despre anexa nr. 2. Și anume în ea este prevăzut, în comparație cu anul trecut, a fost scăzut cu 90 de milioane „Susținerea suplimentară a unor categorii ale populației” și cu 12 milioane „Protecția șomerilor”.

Noi nu mai avem șomeri în țară sau ei nu mai sunt o prioritate pentru noul Guvern?

Doamna Zinaida Greceanî:

Da, vă rog, doamnă ministru.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc foarte mult.

Ceea ce ține de șomeri, vreau să menționez faptul că, într-adevăr, este în descreștere numărul acestora. Și să nu uităm că anul curent, de fapt, am implementat mai multe măsuri proactive și care vor continua și în anul 2020, niște măsuri proactive care, în general, nu au fost prevăzute de cadrul normativ pentru a asigura încadrarea în câmpul muncii a șomerilor.

Totodată, dumneavoastră cunoașteți că există niște rigori normative pentru a accede la această prestație, precum este indemnizația de șomaj și nu toate persoanele întrunesc condițiile pentru a beneficia de această indemnizație.

Dar este condiționat, în mod special, de neîntrunirea condițiilor și de micșorarea numărului șomerilor.

Doamna Zinaida Greceanî:

Mulțumesc, doamnă ministru.

Aveți a doua întrebare? Nu aveți.

Următoarea întrebare – doamna Ruxanda Glavan.

Doamna Ruxanda Glavan:

Doamnă ministru,

În primul rând, vreau să vă mulțumesc pentru faptul că ați păstrat și ați luat în considerare propunerile care au venit din partea mai multor deputați, inclusiv din partea deputaților de la Frațiunea Partidului Democrat, pentru că bugetul social nu trebuie să aibă nici o culoare politică. Și mă bucur că dumneavoastră ați dat dovadă de faptul că vă pasă de oameni și mai puțin de apartenența politică.

Totodată, vreau să îmi explicați exact care sunt măsurile pe care le propuneți, pentru anul 2020, pentru protecția copiilor și a familiilor cu copii?

Eu le-am văzut descrise în notă, dar vă rog foarte mult să le enumerați și, eventual, și numărul beneficiarilor: atât familii, cât și familii cu copii, care vor beneficia de măsurile introduse de dumneavoastră.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc foarte mult.

Doamna Zinaida Greceanî:

Doamnă ministru,

Vă rog.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Mulțumesc, doamnă deputat.

Deci, în primul rând, este vorba despre pensiile de urmaș, este vorba de circa 10 mii de beneficiari (copii) care vor beneficia de majorarea acestei pensii de urmaș cu 25%. Și vreau să menționez că am inclus copiii până la 18 ani inclusiv, iar în cazul în care își continuă studiile cu frecvență la zi – până la vârsta de 23 de ani.

În plus prin această modificare, deci care a fost propusă și care a fost acceptată de către Guvern, am eliminat acea inechitate existentă la pensiile de urmaș. Pentru că în anumite situații pensiile de urmaș ale copiilor ai căror părinți erau persoane asigurate, cu regret, erau mai mici decât alocațiile sociale pe care le garanta statul pentru copii în cadrul pierderii

întreținătorilor persoane neasigurate. Și adeseori, vreau să vă zic, această diferență era chiar și de 200 de lei.

Respectiv, pe lângă majorare, mai stabilim condiționalitatea că atunci când se calculează, totuși, aceste pensii de urmaș și dacă cuantumul acestora este mai mic decât alocația pentru pierderea întreținătorului deci să se stabilească expres în cuantumul acestei alocații ca și garanție minimă.

Totodată, ați avut posibilitatea să vedeți că am majorat inclusiv indemnizația unică la naștere. Deci și în cazul respectiv, vorbim despre o majorare până la 8 mii 292 de lei și această indemnizație fiind corelată cu coșul minim necesar de bunuri la nașterea copiilor, în baza acelor date care au fost prezentate de către Biroul Național de Statistică.

Ceea ce ține ... Totodată, vreau să menționez că de la 1 ianuarie anul curent, anul 2020, se va pune în aplicare noua modalitate de acordare a indemnizațiilor lunare pentru creșterea copiilor, deci care actualmente se achită până la 3 ani. Cine va dori o v-a aplica până la vârsta de 3 ani, cine nu, are dreptul la opțiune: deci în primul an să beneficieze de 60% deci din această indemnizație lunară, iar în al doilea an este vorba de 30% a indemnizației lunare. Deci este, de fapt, o inserție care se efectuează pentru a motiva persoanele, în special mamele, de a se întoarce în câmpul muncii.

Și din câte cunoașteți, menținem acea politică, chiar dacă părinții se întorc în câmpul muncii și sunt beneficiari de indemnizație lunară pentru creșterea copilului și revin cu program deplin de muncă, deci ei vor beneficia și de salarizarea integrală, inclusiv de această indemnizație lunară pentru creșterea copiilor.

Doamna Zinaida Greceanî:

Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare?

Da, vă rog, a doua întrebare, doamnă Glavan.

Doamna Ruxanda Glavan:

Până la a doua întrebare, vreau o precizare. Ați spus că sunt 10 mii de copii care vor beneficia de faptul că se schimbă modalitatea de plată a pensiei de urmaș.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Da.

Doamna Ruxanda Glavan:

Întrebarea mea este: asta, de fapt, include și retroactiv toți cei care sunt deja în sistem? Așa înțelegem.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Doamnă deputat,

Chiar vă mulțumesc pentru această precizare, pentru că, într-adevăr, comparativ cu alte măsuri care se aplică doar pentru noile intrări, noi ne propunem această majorare, care venim cu 25%, inclusiv pentru beneficiarii actuali de pensie de urmaș și va avea impact pentru toți beneficiarii de pensie de urmaș din sistem, deci de toți copiii care și sunt acum.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

A doua întrebare, vă rog.

Doamna Ruxanda Glavan:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Și mulțumesc pentru precizare. Pentru că, de obicei, noi știm că atunci când intră în vigoare o normă nouă ea începe din momentul când a intrat în vigoare ori ceea ce ați prevăzut este absolut corect și echitabil pentru toți copiii care au rămas, din păcate, fără un părinte.

A doua mea întrebare ține de cei 700 de lei pe care dumneavoastră i-ați prevăzut sub formă de suport financiar. Iarăși mă bucur că ați luat în calcul propunerea deputaților din partea Partidului Democrat și mă bucur că s-au găsit și mai mulți bani decât ceea ce-am propus noi, important este oamenii să-i primească. Și vreau să vă întreb: care este mecanismul?

Pentru că ați scris în lege „începând cu luna ianuarie, pe parcursul întregului an”. Asta înseamnă că vor primi toți odată în luna ianuarie sau vor fi grupați pe lună?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Da. Mulțumesc.

Stimată doamnă deputat,

Vreau să menționez de ce a fost nevoie de această prevedere „pe parcursul anului 2020”. Într-adevăr, intenția noastră este ca achitarea la acești 700 de lei să fie realizată în luna ianuarie, astfel încât beneficiarii de pensii și de alocații vor primi 700 de lei în ziua de plată a alocației sau pensiei, pentru că fiecare își are graficul său predeterminat, dar sunt diverse situații și motive.

Persoana poate fi bolnavă și nu poate să meargă să ridice banii, poate fi plecată undeva peste hotare. În condițiile date, noi am lăsat această reglementare „pe parcursul anului 2020”, astfel încât dacă ea nu a ridicat

banii în termen, deci să aibă posibilitate pe parcursul anului să ridice acești bani, doar că deja va fi sigur că în baza cererii.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

O precizare?

Doamna Ruxanda Glavan:

Ați spus că dacă nu a ridicat banii în termen. Să înțelegem că asta se referă doar la cei care, de fapt, merg de sine stătător și își ridică pensia de la poștă eventual, pentru că cei care primesc prin transferuri pe card ei vor primi automat, da?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Exact. Da.

Doamna Ruxanda Glavan:

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Perciun Dan.

Da, vă rog, conectați microfonul.

Domnul Dan Perciun:

Doamnă Dumbrăveanu,

Bună ziua.

Propun să continuăm discuția pe care am început-o ieri în comisie. Un rol important pe care îl are bugetul pentru asigurări sociale este să protejeze cetățenii împotriva inflației și să asigure că în anul acesta veniturile cetățenilor nu se vor eroda, cu alte cuvinte vor face față creșterii prețurilor.

Acum noi știm care este metodologia de calcul a coeficientului de indexare și că ea se raportează la ceea ce s-a întâmplat în ultimii trei ani de zile. Problema este că dumneavoastră pentru anul 2019 luați o inflație de 4,8 și coeficientul de indexare, în general, să-l utilizați 4,8, dar în același timp ne așteptăm la o inflație în 2020 de 5,7. Ceea ce înseamnă că, de exemplu, în cazul pensiei medii pentru persoane cu limită de vârstă ea va crește doar cu 100 de lei, reprezentând 5,5 la sută, iar prețurile vor crește cu 5,7 la sută.

Adică, în termeni reali, pe parcursul anului 2020, cu indexarea pe care dumneavoastră o planificați oamenii vor fi mai săraci, puterea lor de cumpărare va fi mai mică. Asta nu-i vina dumneavoastră sau a ministerului, că așa se calculează la noi coeficientul de indexare în ultimii ani și chiar dacă foloseam formula anterioară de modificări a PD-ului, dar asta-i realitatea că puterea de cumpărare a oamenilor va scădea dacă vom indexa doar cu 4,8,

iar prețurile vor crește cu 5,7. E o matematică foarte tristă și dură, dar asta este. Cum comentați?

Doamna Zinaida Greceanî:

Da, vă rog, doamnă ministru.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc.

Stimate domnule deputat,

În continuare, într-adevăr, la discuția de ieri, vreau să menționez din start un element, într-adevăr, a existat o perioadă foarte îndelungată, adică până în anul 2017, când la indexarea pensiilor se utilizau doi indicatori: era vorba despre IPC și era vorba de creșterea salariilor. Dat fiind faptul că în anul 2017 a fost modificată formula de calculare a pensiei care include valorizarea pensiilor, valorizarea, de fapt, a venitului prin care persoana a contribuit, din care i se determină această pensie, acest indicator a fost eliminat și a rămas IPC.

Ceea ce ține de faptul că s-a utilizat indicele prețului de consum pe ultimii trei ani au fost efectele anului curent. Pentru că, anul curent în aprilie, urmau să fie indexate pensiile la 3%, ceea ce era nesemnificativ pentru pensionari și s-a mers pe o modificare ca să fie IPC-ul pe ultimii trei ani și corespunzător deci a fost indexarea vizată.

Reiterez încă o dată că suntem de acord că nu știm cum se va comporta deci acest IPC, media la IPC pe ultimii trei ani și sigur că nu vom veni în detrimentul pensionarilor. Și v-am promis și acum mai menționez încă o dată că suntem gata ca să vedem, totuși, care va fi acel indicator utilizat pentru a indexa pensiile în continuare? A fost o soluție de moment, tot ca și măsură de protecție socială.

În contextul la puterea de cumpărare. De fapt, iată asta și reprezintă coraportul dintre creșterea veniturilor salariale și IPC. Deci asta este puterea de cumpărare care ea se aplică. Și în cazul respectiv dacă avem în pensii valorizare, deci aplicarea IPC-lui este corectă. Doar că urmează să mai analizăm care indice al prețului de consum aplicăm? Aplicăm în continuare media sau aplicăm IPC-ul pe anul precedent, revenim la formula veche. Dar trebuie în cazul dat ca să vedem concret cum se va comporta, iarăși, acest indicator.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Mai aveți o întrebare?

Domnul Dan Perciun:

O precizare și o întrebare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Dan Perciun:

Doamnă ministru,

Dacă nu vă supărați, indiferent dacă dumneavoastră o să utilizați media pe ultimii trei ani sau IPC-ul de pe anul trecut, oricum el o să fie mai mic decât inflația în 2020. Dumneavoastră o să măriți pensiile cu o valoare mai mică decât o să crească prețurile, oamenii oricum o să fie mai săraci. Problema e că noi o indexăm doar în aprilie și n-o indexăm, de exemplu, lunar, ca să ținem cont de evoluția reală a inflației pe parcursul anului.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

De aceea și vă propunem ...

Domnul Dan Perciun:

Și condițiile acestea, de exemplu, sunt un șir de majorări care pentru asta s-ar putea parțial să compenseze pentru cei care au pensiile mai mici de 2434 de lei. Dar pentru cei pensiile cărora depășesc 2434 de lei și vor beneficia doar de această indexare în aprilie, cu regret, ei vor avea mai puțini bani în termeni reali să cheltuiască în 2020 decât au la moment. Și asta-i o consecință a modalității de indexare, în general, în Republica Moldova, nu-i... acum nu-i vina dumneavoastră, strict vorbind, sau a modificărilor care s-au făcut, asta-i realitatea. Că noi indexăm cu inflația care a fost anul trecut, dar nu ținem cont de inflația care-i anul ăsta pe parcursul anului și oamenii devin mai săraci.

Așa că, noutatea proastă pentru vreo 81 de mii de oameni că o să puteți cumpăra mai puțin în 2020, asta-i. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

E clară declarația.

Următoarea întrebare vine din partea domnului Odnostalco.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Спасибо, госпожа Председатель.

Госпожа министр, что касается вопроса спекуляции того, что люди будут получать меньше: пенсионеры, инвалиды, те, кто входит в систему выплат фонда социального страхования. Много спекуляции идет по этому поводу. Наши коллеги депутаты некоторые, тоже об этом говорят. Ну, не знаю на каком основании.

У меня просьба: проясните, пожалуйста, ситуацию, чтобы люди понимали, что никто не будет в минусе.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog, doamnă ministru.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc foarte mult, stimate domnule deputat.

De fapt, și ieri, în cadrul comisiei, am menționat că, actualmente, anul curent, pensia medie reprezintă 1772 de lei.

Pentru anul viitor, pensia medie prognozată este de 1942 de lei. Sunt de acord... în cazul dat, că ar trebui să revenim la revizuirea indicatorului în baza căruia se indexează pensiile. De aceea și venim, și susținem alte proiecte sociale ca, de exemplu: dubla indexare... în cazul dat, în mod special, țarhetat pentru acele pensii care sunt sub minimul de existență pentru pensionari, o politică socială, atât pentru pensionari, de fapt, cât și pentru persoanele cu dizabilități.

Suportul financiar pe care-l propunem de 700 de lei, iarăși, este o măsură de protecție socială care vine anume, iarăși, țarhetat pentru acei care sunt pensionari sau persoane cu dizabilități, inclusiv vorbim și de pensiile de urmaș, dar care sunt sub limita respectivă de 2000 de lei.

Pentru persoanele cu dizabilități este un bloc întreg de măsuri care se propune și, apropo, atrageți atenția că sunt măsuri pe care le ridicăm chiar și la nivelul pensiei minime de dizabilitate acelor care contribuie în sistemul de asigurări sociale, înțelegând că aceste persoane, din motive obiective, nu au putut contribui, dar necesită măsuri de protecție socială.

Este un buget care vine țarhetat pentru cei cu venituri mici.

Doamna Zinaida Greceanî:

Mulțumesc.

Domnule Odnostalco,

Aveți a doua întrebare?

Da, vă rog.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Уточнение.

Спасибо большое.

Надеюсь, что по телевидению вот это вот покажут, потому что это очень важно, чтобы не было спекуляции.

И просто просьба: чтобы в этом году все-таки мы нашли возможность и разобрались с путевками в санатории, потому что с районов доносятся серьезные сигналы о не всегда справедливом распределении этих путевок, а иногда даже, к сожалению, о случаях, когда приходится людям платить некоторым людям, которые ответственные, которые должны бесплатно это выдавать.

Спасибо.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Următoarea întrebare vine din partea domnului Năstase Vasile.

Vă rog.

Domnul Vasile-Andrei Năstase:

Doamnă ministru,

Noi am discutat ieri și în comisie toate aceste măsuri de ajutorare a oamenilor. Ele sunt foarte bune, noi le vom susține, dar ele miroase a pomeni electorale cu 700 de lei și așa mai departe.

Dumneavoastră știu că oricum sunteți un ministru nou, dar nu v-ați gândit, cumva, să faceți o analiză în așa fel încât să vedem cum ar fi posibil să schimbăm mecanismul de susținere a oamenilor, chiar și în ceea ce privește pensiile? Și aici mă refer la cei peste 400 de mii de oameni care primesc sub minimul de existență, astfel încât oamenii aceștia... adică ca fiecare cetățean al Republicii Moldova, inclusiv acești 400 de mii de oameni, să primească acest minim de existență, pentru că altfel noi vorbim... în Republica Moldova, în secolul XXI, de un genocid social.

Omul nu poate să-și cumpere nici produse alimentare, nemaivorbind de faptul că trebuie să-și plătească cheltuielile comunale, dar nu mai vorbim de alte lucruri, să-și cumpere o haină sau altceva.

Deci v-ați gândit cumva?...

Ieri mi s-a spus o cifră... că 700 de lei, dacă am adăuga 700 de lei la pensie, asta ar însemna, lunar, 500 de milioane de lei... cineva din specialiștii dumneavoastră. Înțeleg că-i vorba de 6 miliarde pentru a ajunge la această cifră, ca fiecare cetățean să obțină nu mai puțin de 1800 de lei lunar și ca să putem ieși din această zonă a genocidului social. Eufemistic vorbind sau metaforic vorbind. Pentru că, sigur că, bătrânii și pensionarii mai sunt susținuți de copiii din străinătate care sunt plecați și așa mai departe.

Pentru că acești... da, 700 de lei, odată 600 s-a dat, la anul se vor da 1000, dar asta nu schimbă lucrurile, astea sunt niște chestiuni... asta este prima întrebare.

Și a doua o să v-o adresez mai târziu.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc mult.

Dacă să ne referim la acei 700 de lei, într-adevăr, pentru o plată unică, lunar, este vorba de 417 milioane 867 mii de lei lunar – pentru un număr de beneficiari de 591 336, pentru că noi, în cazul respectiv, vorbim nu doar de

pensionari, vorbim și de persoane cu dizabilități, dar și beneficiarii pensiilor de urmaș, care am zis că sunt foarte modeste.

Ca și prerogativă, sigur că este, într-adevăr, consolidarea acestor pensii și sigur ne dăm bine seama că ele sunt nu că modeste, dar noi înțelegem că mai mult de 400 de mii de persoane sunt sub limita minimului de existență pentru pensionari. Deci am menționat că este un proiect care vine, în special, la etapa respectivă cu măsuri țargetate pentru cei care sunt vulnerabili.

Dar avem în examinare, inclusiv posibilitatea, dar trebuie să examinăm și să vedem și sustenabilitatea acestui sistem de pensionare, pentru că am putea să venim cu măsuri de orice fel, dar trebuie să ne gândim la onorarea obligațiilor față de acei care sunt în plată de pensii, alocații, indemnizații pentru copii. În condițiile date, oricum examinăm posibilitatea poate să revenim la acel concept de pensii de bază, acea parte de pensie, într-adevăr, de la care statul i-o acordă și de la care, ulterior, se pornește. Sunt mai multe soluții, urmează să examinăm.

Vreau să vă spun că avem și suportul Băncii Mondiale cu care conlucrăm la reformarea sistemului de pensionare și sperăm să venim cu niște soluții, dar viabile, viabile și sub aspect de sustenabilitate financiară a sistemului de asigurări sociale.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare?

Da, vă rog.

Domnul Vasile-Andrei Năstase:

A doua întrebare. Precizarea ar fi că trebuie să schimbăm întreg mecanismul de construcție a acestor plăți sociale pentru oameni, că ele se regăsesc în diferite aspecte, de exemplu... ajutorul pentru căldură (*voce nedeslușită*) pentru sezonul rece, altele, iată, s-a propus și pentru energia electrică... din păcate, nu a intrat aici. Și toate... Dar cred că omul... trebuie să ajungem la acești 1800 de lei, în momentul în care atâta înseamnă coșul minim de consum, iar, ulterior, dacă va crește, să creștem și aceste plăți, indiferent de cât are omul, pentru că e vorba de baza societății, e vorba de peste 400 de mii de oameni din cei 700 de mii de pensionari.

Acum a doua întrebare ar fi, de fapt, o întrebare/propunere, pentru că s-a vorbit astăzi foarte mult despre persoanele cu dizabilități. Am văzut că și dumneavoastră v-ați referit la ei, inclusiv doamna Președinte.

Pe data de 3 decembrie a fost Ziua internațională a oamenilor cu dizabilități. Și eu aș reveni la ideea colegului nostru Liviu Vovc referitor la această creștere de sută la sută a finanțării Președinției Republicii Moldova de la 17 milioane de lei – în 2016 la 35 de milioane și ceva – în 2020. Și cred că domnul Președinte ar putea să renunțe la aceste 18 milioane ei și să le dăm

oamenilor cu aceste nevoi, cu aceste probleme, persoanelor cu dizabilități, pentru că e ușor, patetic să vorbim, să-i felicităm pe data de 3 decembrie și, așa, să ne facem a uita un an întreg de ei, iată, am putea să facem un gest de solidaritate cu acești oameni necăjiți.

Doamna Zinaida Greceanî:

Doamnă ministru,

Vă rog. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Da, pentru lectura a doua, la bugetul de stat, puteți să propuneți orice amendament.

Mulțumesc.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Dacă îmi permiteți, totuși, vreau să revin la acei 50 de lei, stimată doamnă Președinte, stimate domnule deputat, pentru că a mai fost abordat acest subiect.

Vreau să vă zic că noi chiar am examinat absolut propunerile tuturor foarte obiectiv și echidistant sub aspectul includerii în măsurile de protecție socială.

Și este și reprezentantul Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Deci nu era corect achitarea acestor 50 de lei lunar din care considerent?

În primul rând, era vorba despre dezvoltarea softului din cadrul sistemului informațional automatizat asistență socială... protecție socială, îmi cer scuze, și era vorba de alocarea suplimentară la 200 mii de lei, plus există și costuri administrative lunare care sunt achitate. Deci, respectiv, s-a mers pe o abordare prin achitarea unui suport unic pentru a evita acele cheltuieli administrative care nu întotdeauna sunt justificate, dar le putem direcționa.

Deci 700 de lei este o măsură în contextul susținerii suplimentare a persoanelor în legătură și cu majorarea prețurilor, și în legătură cu faptul că necesită în cazul respectiv ca să beneficieze de o protecție socială.

Doamna Zinaida Greceanî:

Mulțumesc.

Următoarea întrebare – din partea doamnei Grețu Efrosinia.

Doamna Efrosinia Grețu:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimată doamnă ministru,

Vreau și eu să menționez că, într-adevăr, în proiectul Legii bugetului asigurărilor de stat au fost incluse propuneri chiar concrete, care în spațiul

public au fost foarte mult discutate pe parcursul anului și cetățenii așteaptă, într-adevăr, rezolvarea lor. Și mă bucur că s-au găsit... s-au regăsit în proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale pentru anul 2020.

În acest context, am dori să ne oferiți mai multe detalii referitor la recalcularea pensiilor pentru limita de vârstă persoanelor care continuă să activeze chiar și după realizarea dreptului la pensie pentru limita de vârstă.

Și vă mulțumesc.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc mult.

Stimată doamnă deputat,

Într-adevăr, este un subiect durut, este un subiect actual, pentru că este vorba despre persoanele care, după stabilirea dreptului la pensie, continuă să activeze în câmpul muncii și o perioadă foarte îndelungată de timp. Deci acea contribuție de asigurări sociale pe care continuau s-o achite nu era luată în considerare și, respectiv, la recalcularea acestor pensii. În anul 2020 vor fi în ianuarie și în iulie două reexaminări, recalculări, haideți să spunem, ale pensiilor pensionarilor care au continuat să lucreze după ce și-au stabilit dreptul la pensie pentru limită de vârstă.

La 1 ianuarie vor fi recalculate pensiile pensionarilor care s-au pensionat până în anul 1999, dar care au un stagiu mai mic de 15 ani. La 1 iulie propunem recalcularea pensiilor pensionarilor care s-au pensionat după anul 1999 și au realizat un stagiu de cotizare mai mare de 10 ani.

În acest context, vreau să menționez că în primul caz este vorba de 5555 de persoane, iar la 1 iulie este vorba despre 9783 de persoane, iar cheltuielile pentru anul 2020 pentru aceste două recalculări reprezintă 207 milioane.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare? Nu.

Următoarea întrebare – doamna Spătaru Arina.

Doamna Arina Spătaru:

Vă mulțumesc.

Doamnă ministru,

Ca o întrebare-propunere, pentru că la capitolul „Indemnizație”, ajutorul acesta pentru perioada rece a anului, îmi pare bine că a fost mărit acest ajutor cu 150 de lei, desigur că mi-ar fi plăcut să fie și mai mare. Dar din comunicarea cu locuitorii din municipiul Bălți, cei care sunt conectați la „CET- Nord” și în discuția cu directorul de la „Termoelectrica” din Chișinău am descoperit că, totuși, din păcate, acești bani în marea majoritate nu sunt

cheltuiți cu aceste scopuri. Deci după datele statistice, acești bani merg în altă parte decât a fi acoperite cheltuielile pentru încălzire.

De aceea vin cu o propunere ca acești bani, prin ajutorul dumneavoastră, să fie direcționați, dacă acești cetățeni se încălzesc de la „CET-Nord” sau „Termoelectrica”, direct la instituțiile care încălzesc acești cetățeni sau direct pentru procurarea lemnului de foc.

Pentru că în multe cazuri aceste familii sunt vulnerabile și folosesc acești bani cu alte scopuri, nu sunt acoperite necesitățile CET-ilor care toți sunt într-o stare destul de complicată. Să nu mai vorbim despre faptul că aceste CET-uri, totuși, promovează un sistem nou de încălzire care este benefic și mediului nostru.

Desigur că dacă sunteți de părerea că ar fi o idee bună, pentru că cei de la „CET-Nord” și „Termoelectrica” chiar au venit cu această soluție și mie mi se pare fezabilă. Voi veni și cu propuneri la acest subiect.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc mult.

Stimată doamnă deputat,

Vreau să menționez că noi, câțiva ani în urmă, componenta de protecție socială a avut o inițiativă în contextul monitorizării utilizării banilor în interesul familiei. Am avut absolut toate avizele negative, inclusiv de la anumite structuri internaționale care monitorizau Programul de ajutor social. Deci pentru că este vorba în cazul dat, totuși, de ... Și vreau să vă spun că unele autorități publice locale chiar au avut probleme cu organele de drept sub aspect de monitorizare.

În acest context, noi am intervenit și Legea ajutorului social prevede acum condiționalitatea și posibilitatea monitorizării, utilizării ajutorului social, respectiv programul include și ajutorul pentru perioada rece a anului doar în cazul familiilor cu copii care sunt în situații de risc, asta înseamnă un statut determinat. Și atunci are posibilitate autoritatea tutelară ca să monitorizeze utilizarea acestor bani, dar în interesul copilului și doar în situațiile în care, într-adevăr, familia este în evidență ca și familie în dificultate, deci fie că este o persoană cu dizabilități imobilizată, fie că este un vârstnic solitar. Deci iată în situațiile acestea legal putem interveni pentru a monitoriza și mecanisme există.

Doar că autoritățile publice locale, nu vorbim de CET-uri, dar vorbim de autoritățile publice locale, în cazul dat direcțiile asistență socială trebuie să implementeze acest mecanism și să monitorizeze. El există, el este reglementat în Legea ajutorului social.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Mai aveți a doua întrebare?

Da, vă rog.

Doamnă Spătaru,

A doua întrebare.

Doamna Arina Spătaru:

O precizare. Mi-ar fi plăcut să aflu despre detaliile încercării dumneavoastră, dacă aveți posibilitatea, am să vă scriu și un demers, doar că am să vă rog să-mi răspundeți, pentru că din experiența mea știu că sunteți foarte ocupată acum, dar mi-ar plăcea să căutăm și această soluție.

Și doi la mână. Tare mi-aș dori ca aceste instrumente de verificare să fie destul de palpabile, ca noi să știm foarte clar, peste un an, că, totuși, acești bani au fost folosiți cu scopul de a încălzi aceste familii.

Și desigur că sper că o să creați niște instrumente clare de verificare, ca noi, mergând în teritoriu, să înțelegem ce fac asistenții sociali.

Vă mulțumesc frumos.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Marian Radu.

Domnul Radu Marian:

Da. Mulțumesc.

Eu, totuși, vroiam să revin la subiectul indexării pensiilor. Pentru că după modificarea modalității de indexare știm că a scăzut rata. De exemplu, în 2019 putea fi 8 la sută, conform vechii metode, și era 3 la sută, în 2018 la fel.

Vreau să întreb: care, de fapt, au fost efectele sau pierderile pentru pensionari valoarea în lei din cauza acestei noi modalități de indexare a pensiilor?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Reiterez încă o dată. Deci în anul 2019 indexarea pensiilor trebuia să fie realizată cu 3%. Reieșind din faptul că 3% reprezintă o indexare nesemnificativă, s-a recurs la media IPC-lui pe ultimii trei ani, astfel încât să fie asigurată o indexare mai mare.

Până în 2017, dacă vă referiți cu creșterea salarială, existau doi indicatori, dar acum indicatorul de creștere salarială se include la calcularea pensiei. Deci există indicatorul acesta de valorizare sau haideți să spunem de consolidare a puterii de cumpărare, astfel încât dacă eu am contribuit în anul 2001 din salariul de 300 de lei, iar mă pensionează în anul 2019, deci se aduce

valoarea acelor contribuții din 2001 la valoarea contribuțiilor în lei, la puterea leului din anul 2019. Și asta este inclus în formulă.

Cei care s-au pensionat până în anul 2017, deci această valorizare, din câte cunoașteți, au existat mai multe etape și s-a realizat consolidarea puterii de cumpărare a acestor pensionari.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, doamnă ministru.

Domnule Marian,

Ați avut ... Aveți deja a doua intervenție.

Da, o precizare, vă rog.

Domnul Radu Marian:

Eu mă uit la cifrele în 2018, deci pensia care urma să fie indexată conform vechii metode cu 9,3 la sută a fost indexată cu 6,1 la sută, în 2019 în loc de 8 la sută era 3. Deci asta-i pentru mine întrebarea. Și eu vreau să înțeleg, dacă ați evaluat pierderile pe care pensionarii le-au avut în urma acestei modificări?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Domnule Marian,

Revenim încă o dată. Deci indexarea s-a făcut în baza IPC-lui, care sunt indicatori macroeconomici, prognozați de către Ministerul Economiei și Infrastructurii. În mod special, luăm toate cifrele în dinamică pe toți anii respectivi și vă arăt absolut procentul care este de indexare și care a fost aplicat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Perciun Dan.

Domnul Dan Perciun:

Mersi foarte mult pentru disponibilitate, doamnă Președinte al Parlamentului.

Așa, eu am o întrebare referitor la recalcul. Pentru că noi am discutat și ieri în comisie, și nu e rău faptul că se urgentează graficul de recalculare, dar propunerea este să fim, poate totuși, un pic mai ambițioși. Și ieri căutam 160 de milioane de lei pentru ca să reușim să indexăm pentru toți acum, în octombrie. Asta ar însemna încă 112 mii de oameni care au lucrat, au contribuit, dar ar trebui să aștepte, conform propunerii dumneavoastră, până în 2023 ca să le fie recalculate pensiile. Dacă identificăm 160 de milioane de lei, reușim să le recalculăm în octombrie 2020.

Acuma... azi, pe parcursul discuțiilor, banii ăștia s-au găsit, ei pot veni din impozitarea dobânzilor... depozitelor.

Domnul Munteanu a fost destul de explicit că, dacă am aplica... nu am amâna impozitarea dobânzilor la depozite, dar am face-o, începând cu 2020, la bugetul de stat ar mai veni circa 160 de milioane de lei, bani care ar putea fi direcționați inclusiv pentru recalcul și, cu siguranță, dacă facem un efort, identificăm și alte resurse.

Poate, până la votarea în lectura a doua, totuși, optăm pentru un recalcul mai rapid?

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanî:

Doamnă ministru,

Vă rog.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Domnule Perciun,

Vreau să vă spun că sunt cu tema făcută de acasă. Și este vorba de 160 de mii de persoane, deci dacă mergem pe reexaminare, eu v-am vorbit, în anul 2020, care este încărcătura, în cazul dat, pentru bugetul de asigurări sociale. Și dacă facem, în anul 2020, recalcularea anticipată, cum propuneți, la 160 de mii de persoane, nu este vorba de 160 de milioane, este vorba de 1 miliard 500 de milioane.

Dacă... eu reiterez ceea ce am mai menționat încă o dată: recalcularea pensiilor se face și în dependență de acea contribuție... mărimea contribuției de asigurări sociale și în dependență, în cazul respectiv, de perioada de activitate a persoanelor după pensionare.

Să nu credeți că noi, în calitate de autoritate centrală responsabilă de protecția persoanelor vârstnice, suntem împotrivă, sunt doar „pro”. Dar, în cazul dat, reiterez acea poziție care este strict necesar să asigurăm sustenabilitatea sistemului de asigurări sociale și să ne gândim vizavi de faptul cum ne onorăm obligațiile față de actualii beneficiari ai acestui sistem și să nu ajungem în altă extremitate când să nu avem de unde achita anumite prestații.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Dar vom examina suplimentar.

Doamna Zinaida Greceanî:

Mulțumesc.

O precizare, vă rog.

Domnul Dan Perciun:

Precizarea ține de faptul că eu propuneam să o facem la 1 octombrie 2020, nu 1 ianuarie. Dar pentru că vorbești de sustenabilitate, dacă se poate, există două inițiative pe partea asta. Una – este apropierea condițiilor de pensionare a judecătorilor de cele din sistemul public de pensii, dacă dumneavoastră o veți susține, este o inițiativă legislativă înregistrată ca să ne asigurăm... că decalajul nu-i așa de mare între pensiile judecătorilor și ale celorlalți cetățeni. Și a doua inițiativă ține de plafonarea pensiilor, ca să n-avem pensii de 100 de mii de lei. (*Voce nedeslușită.*)

Ce credeți pe aceste două inițiative care există, ele-s importante ca să asigure anume acea echitate și sustenabilitatea sistemului despre care ați menționat numai ce?

Mersi.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc mult.

Dar cred că n-o să fiți tare fericit de răspunsul meu, stimate domnule deputat.

Vreau să vă zic că eu personal am fost la Curtea Constituțională și am apărut poziția de uniformizare a sistemului de pensionare a judecătorilor în condiții generale.

Cu regret, nu s-a acceptat, invocându-se tratatele internaționale existente.

A mai fost o a doua încercare care, cu regret, iarăși a fost declarată neconstituțională...

Domnul Dan Perciun:

... ați vrut să anulați...

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

... de către Curtea Constituțională.

Dacă îmi permiteți, ca să înțelegeți că poziția mea... noastră nu este una negativă, suntem de acord și față de alte pensii care sunt.

Ceea ce ați menționat de plafonarea pensiilor, noi suntem de acord să analizăm plafonarea plății contribuțiilor de asigurări sociale care generează pensii mari în sistemul de asigurări sociale.

Dar vreau să vă zic: categoric nu suntem de acord cu plafonarea pensiilor, pentru că dacă omul... a contribuit din venitul său, a defalcat în bugetul de asigurări sociale și, respectiv, are dreptul la o pensie mare, este neconstituțional, în viziunea mea, ca să-i plafonăm această pensie. Plafonăm contribuțiile și prevenim riscurile unor pensii mari – asta ar putea fi

examinat, dar plafonarea pensiilor – este o încălcare a drepturilor omului care a contribuit.

Doamna Zinaida Greceanî:

Mulțumesc, doamnă ministru.

Următoarea întrebare – domnul Frunze Petru. (*Gălăgie în sală.*)

Stimați colegi,

Ca să știți, eu am răbdare și experiență am.

Domnul Petru Frunze:

Doamnă ministru...

Doamna Zinaida Greceanî:

Domnule Frunze,

Vă rog, prima întrebare.

Domnul Petru Frunze:

Da.

Referitor la ajutorul pentru perioada rece a anului, deoarece noi toți cunoaștem că o mare parte din potențialii beneficiari nu beneficiază de aceste ajutoare pe motiv că, pe lângă faptul că au venituri mici și, practic, ar trebui să beneficieze, mai au în gospodărie, domiciliază niște persoane care sunt membri ai familiei, de exemplu, copii sau concubini și așa mai departe. Și, în asemenea situație, foarte multe persoane în etate care au venituri mici, sub limita de existență, nu beneficiază de aceste ajutoare pentru perioada rece a anului.

Mai mult decât atât, atunci când se completează acele anchete, pentru a vedea care sunt veniturile minime, se mai include și starea materială a acestor persoane, adică dacă au un tractor defectat în curte, practic, ar trebui să aducă venituri sau dacă au condiții mai bune de trai, adică nu au fost oameni leneși, au fost muncitori și au agonisit avere, dar, bineînțeles, la pensie n-au posibilitatea să beneficieze de ajutor pentru perioada rece a anului, pe motiv că au careva condiții mai bune, aceste persoane nu beneficiază.

Eu vreau să întreb: ați majorat numărul beneficiarilor sau ați găsit o modalitate care să fie mai simplificată, adică să beneficieze cât mai mulți din cei care, într-adevăr, au venituri foarte mici și, mai mult decât atât, sunt din cei 10 mii de persoane în etate care, datorită faptului că nu au stagiul de cotizare pentru pensie și beneficiau până acum de o alocație socială de 215 lei pe lună, nu beneficiau de ajutor pentru perioada rece a anului, deoarece mai aveau în acea gospodărie o persoană în etate care avea, de exemplu, un venit puțin mai mare sau era în concubinaj sau, bineînțeles, copiii care, la rândul lor, au și ei copii și din cauza aceasta nu puteau să beneficieze... perioada rece a anului persoanele respective.

Mulțumim.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc.

De fapt, mi-ați adresat 3 întrebări, din câte înțeleg.

Dacă e să mă refer la... într-adevăr, Legea ajutorului social prevede... acordarea ajutorului social familiei, iar familia este tratată, conform acestei legi, ca gospodărie, adică toți membrii familiei care trăiesc în această gospodărie.

Vreau să menționez din start: Regulamentul pentru implementarea legii prevede foarte clar – dacă persoanele se încălzesc de la o singură sursă de încălzire, deci în cazul respectiv se evaluează, într-adevăr, venitul întregii familii, se acordă ajutorul pentru perioada rece a anului, dacă ei toți se califică la acel plafon de venit dacă se va accepta majorarea multiplicatorului la 2,2 – 2320 de lei.

Dacă, însă... și vreau să vă spun că sunt foarte frecvente cazurile când oamenii nu cunosc sau nu sunt informați... dacă, însă, într-o gospodărie trăiesc două familii, cum ați menționat, părinții vârstnici și copiii și sunt două surse de încălzire, și chiar știți cum trăiește unul într-o casă, unul într-un bordei mai modest. Deci, în cazul respectiv, există procedura pentru perfectarea anchetei sociale de constatare că există două surse de încălzire, că sunt două familii, de fapt, distincte în cadrul gospodăriei și este posibil, conform cadrului normativ, și avem foarte multe cazuri când familiile sunt tratate ca familii distincte și beneficiază diferențiat de ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului.

M-ați întrebat ceea ce ține de faptul dacă noi doar am majorat... numărul de persoane. Iată aici noi am intervenit prin majorarea plafonului de venit, adică noi am acceptat acea inițiativă care este înaintată și multiplicatorul care este aplicat la ajutor pentru perioada rece a anului, adică pragul de venit este majorat, în cazul dat, de la 1,95 la 2,2.

În contextul ceea ce-ați zis, eu sunt de acord că avem persoane în sistemul de asistență socială, nu de asigurări sociale, sistemul prevede obligativitatea ca minim tu să ai 15 ani de stagiu. Dacă tu nu poți confirma 15 ani de stagiu, atunci asta nu-i pensie, asta-i alocație socială.

Și am menționat că Guvernul susține acea inițiativă legislativă înaintată pentru a majora cuantumul acestor alocații care, într-adevăr, erau foarte modeste – 200 și ceva de lei – de la 20 la 50%. Sunt primii pași... pentru că am zis că vine cu o țarghetare către cei mai săraci, dar venim și aici cu anumite majorări anumite.

Clar că nu putem stabili în cuantum de 100%, pentru că, în cazul dat, o să avem și nemulțumirile oamenilor, pentru că pensia minimă pentru limită de vârstă se achită celor... vreau să vă zic, care confirmă un stagiu deplin de cotizare, în cazul bărbaților vorbim deja de 34 de ani, dar care, din cauza

veniturilor modeste, li se stabilește și o pensie mică și atunci statul le compensează. Și o egalare nu putem, pentru că vorbeam, în cazul dat, că demotivăm de tot persoanele să contribuie la sistemul de asigurări sociale.

Dar venim cu măsuri etapizate de susținere.

Doamna Zinaida Greceanî:

Doamnă ministru,

Mulțumesc.

Domnule Frunze,

Aveți a doua întrebare?

Da, vă rog.

Domnul Petru Frunze:

Totuși, n-am primit un răspuns. Ați făcut o evaluare, cam câți ar fi suplimentar beneficiari?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Deci acel multiplicator, care se propune a fi majorat, el anume s-a majorat luându-se în calcul care este situația, care sunt acele familii la pragul de venit care nu se califică la ajutor pentru perioada rece a anului. Și acest multiplicator în baza analizei și se majorează. Și suplimentar vor beneficia de ajutor pentru perioada rece a anului – 30 mii de familii.

Deci acum, dacă să vă spun, este vorba de 170 mii de familii beneficiare de ajutor pentru perioada rece a anului. Se va majora cu 30 de mii de familii sau cu 50 de mii de persoane, pentru că structura familiei este nu doar dintr-o persoană.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Slusari Alexandru.

Domnul Alexandru Slusari:

Stimată doamnă ministru,

Eu revin la problema indexării. Totuși, păcat că s-a schimbat acest mecanism când indexarea se făcea reieșind din doi indici: creșterea salariului mediu și inflația. Dar, totuși, dacă nu putem să revenim înapoi, întrebarea mea este următoarea: nu considerați că noi trebuie să revizuiim modalitatea de calculare a inflației pentru pensionari? Iată așa cum la noi există două trepte de minim de existență: minimul de existență general și minimul de existență pentru pensionari care este mai mic, nu știu de ce, că pensionarii mănâncă mai puțin sau consumă apă mai puțin, nu știu. Dar, totuși, există acest lucru.

Posibil, reieșind din această logică, ar trebui să calculăm altfel și inflația, dat fiind faptul că pentru pensionari, cu părere de rău, mai puțin contează cu cât a crescut prețurile la automobile sau la bijuterii, sau la alte obiecte care intră în calculul inflației. Poate, totuși ...

Și, noi dacă observăm, inflația, care este calculată oficial, este mai mică decât inflația pentru produsele alimentare strict necesare importante pentru pensionari. Nu credeți că ar fi cazul ca pentru pensionari să fie altfel calculată inflația și acest indice să fie mai mare decât indicele general?

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă ministru,

Vă rog.

Cred că vă trebuie suportul ministrului economiei, care, din păcate, nu-l avem.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Asta vroiam să spun.

Stimate domnule vicepreședinte,

Cu adevărat, probabil, că este o întrebare către Ministerul Economiei și Infrastructurii vizavi de metodologia de calculare în cazul dat a unui indicator macroeconomic, ceea ce ține și de IPC.

Vizavi de minimul de existență. Vreau să vă zic și noi avem anumite semne de întrebare, dar el este diferențiat, vreau să vă zic, atât pentru un copil de la zero până la un an, de la unu până la 7 ani, de la 7 până la 18 ani, există pentru adulți, pentru pensionari.

Știu, de fapt, că există o prioritate vizavi de metodologia de calculare a acestui minim de existență, pentru ca să avem, într-adevăr, o cifră reală și să vedem din ce se constituie acest minim de existență, dacă noi îl alegem ca și indicator, de fapt, vreau să vă zic, în acea de-a doua indexare. Deci menționez că noi suntem cei care suntem interesați să vedem cum se formează și care este, de fapt, minimul real de existență.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, doamnă ministru.

Domnule Slusari,

Mai aveți ...? Nu mai aveți. (*Domnul Slusari nu vorbește la microfon.*)

De atâta nu aveți?

Stimați colegi ...

Doamnă ministru,

Nu mai sunt întrebări.

Vă mulțumim pentru rezistență.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Rog comisia, raportul Comisiei protecție socială, sănătate și familie.

Doamnă Bacalu,

Vă rog, la tribună.

Doamna Elena Bacalu:

Mulțumesc mult.

Stimată doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020, nr. 278 din 28 noiembrie 2019, lectura întâi.

Proiectul sus-menționat de lege se bazează pe o estimare a creșterii față de anul 2019 a produsului intern brut cu 3,8%, a indicelui prețurilor de consum mediu anual cu 5,7%, a salariului nominal mediu lunar cu 8,7% – până la 7953 de lei și a Fondului de remunerare a muncii cu 8,5 – până la 58,2 miliarde de lei.

Bazându-se pe aceasta, Guvernul a propus următorii indicatori generali ai bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020: la cheltuieli – 23 miliarde 491 milioane de lei, cu o creștere de un miliard 621,1 milioane de lei și venituri – un miliard 604 milioane de lei sau cu 7,4% și, respectiv, 7,3% față de sumele precizate pentru anul 2019.

În structura veniturilor bugetului asigurărilor sociale de stat resursele generale vor constitui 63,6%, iar transferurile de la bugetul de stat – 36,4%.

Contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii au fost prognozate în sumă de 14 milioane 779,3 milioane de lei, cu o creștere de 15,7% față de suma contribuțiilor aprobate pentru anul 2019.

În acest timp, transferurile primite în cadrul bugetului public național vor constitui în anul 2020 – 8 miliarde 560 milioane de lei, cu o creștere de 4,9 față de suma precizată pentru anul 2019, inclusiv:

– transferurile curente primite cu destinație specială între bugetul de stat și bugetul asigurărilor sociale de stat pentru prestații sociale și alte plăți, conform legislației, în sumă de 6 miliarde 684 milioane de lei;

– transferurile curente primite cu destinație generală între bugetul de stat și bugetul asigurărilor sociale pentru acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat în sumă de un miliard 876 milioane de lei.

Printre măsurile noi de politică, care au influențat cheltuielile totale ale bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2020, se numără următoarele:

– revizuirea, începând cu 1 iulie 2020, a perioadelor de reexaminare a pensiilor pentru limită de vârstă – circa 94,4 milioane de lei din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat;

– majorarea de la 100 la 300 lei a cuantumului alocației lunare de stat pentru beneficiarii din rândul participanților la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova, la acțiunile de luptă din Afganistan și pe teritoriile altor state – circa 64,3 milioane de lei din mijloacele bugetului de stat;

– extinderea dreptului la alocație lunară de stat în cuantum de 500 lei asupra victimelor reabilitate ale represiunilor politice – circa 12 milioane de lei din mijloacele bugetului de stat;

– majorarea cuantumului alocațiilor sociale de stat persoanelor cu dizabilități cu 40 puncte procentuale din cuantumul pensiei minime de dizabilitate, iar persoanelor vârstnice cu 30 de puncte procentuale din cuantumul pensiei minime pentru limită de vârstă – circa 79,6 milioane de lei;

– indexarea graduală a pensiilor de două ori pe an, începând cu anul 2020, la 1 aprilie și la 1 octombrie – circa 83 milioane de lei, care va atrage și majorarea cheltuielilor pentru alocațiile de stat cu circa 7,5 milioane de lei;

– majorarea pensiei de urmaș pentru copii cu 25 de puncte procentuale – 36,8 milioane de lei din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat;

– utilizarea salariului mediu lunar pe țară pentru perioada necontributivă de îngrijire a unui copil până la vârsta de 3 ani, în vederea calculării pensiei – circa 1,5 milioane de lei din mijloacele bugetului de stat;

– acordarea indemnizației lunare soțului supraviețuitor, în cazul decesului asiguratului, beneficiar al dreptului la pensie pentru limită de vârstă, într-un termen mai mic de 5 ani de la data obținerii acestui drept – circa 31,8 milioane de lei;

– acordarea suportului unic în cuantum de 700 lei beneficiarilor de pensii și alocații de stat, cuantumul cărora nu depășește 2000 lei – circa 417,9 milioane de lei;

– consolidarea Programului de ajutor social – circa 230,5 milioane de lei.

Urmare a votului, cu votul unanim al membrilor săi prezenți în ședință (8 voturi „pentru”), Comisia protecție socială, sănătate și familie propune examinarea și aprobarea proiectului de Lege nr. 278 din 28 noiembrie 2019 în ședința în plen a Parlamentului în lectura întâi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Doamnă președinte,

Nu mai aveți întrebări?

Probabil că la toate întrebările a rezistat doamna ministru.

Vă rog să vă ocupați locul.

Stimați colegi,

Avem doi deputați înscriși cu luări de cuvânt.

Prima luare de cuvânt – domnul Dan Perciun, Frațiunea „PAS”.

Domnul Dan Perciun:

Bună ziua, stimați cetățeni.

Eu aș vrea să fiu vestitorul noutăților bune. Cu regret, eu știu că mulți dintre dumneavoastră așteaptă bugetul pentru asigurări sociale. Trăim într-un stat cu foarte multă lume care are nevoie de ajutor, dar noutățile cu care vine acest buget și îmbunătățirile sunt, în cel mai bun caz, modeste.

Sunt 3 lucruri de bază pe care trebuie să le știți despre propunerea de anul acesta. În primul rând, bugetul de asigurări sociale pe care urmează să-l votăm astăzi nu este unul realist. Există un risc enorm că acele angajamente pe care și le-a luat Guvernul Chicu n-o să poată să fie onorate. Dumnezeu este foarte bun la a-și asuma anumite obligațiuni, ca după aia să vină cineva și să trebuiască să găsească bani pentru toate lucrurile pe care le-a promis. Iar, cu regret, credibilitatea acestui Guvern în fața partenerilor externi este acolo unde este.

Să ne aducem aminte doar despre țările care l-au felicitat pe domnul Chicu cu intrarea în noua funcție, aici vorbim: Turcia, Rusia, Belarus. Bineînțeles că nu ăștia sunt partenerii noștri strategici de dezvoltare și țările care ar putea să ne ajute în parcursul nostru european. Dincolo de asta, vorbim și despre apetitul redus pentru reforme al acestui Guvern. Am auzit azi suficiente despre reforma mică a justiției care, bineînțeles că, nu va răspunde așteptărilor Uniunii Europene. Deci avem un buget nerealist, propus de către un Guvern care, cel mai probabil, nu va reuși să găsească sursele de finanțare ca să-și onoreze toate promisiunile.

În al doilea rând, trebuie să știți foarte bine că, da, Dodon, în ajunul campaniei prezidențiale, bineînțeles că va flutura cu acest buget pe asigurări sociale, dar adevărul este că 90 la sută din inițiativele din acest buget au fost susținute și promovate de către Guvernul Sandu. Marea diferență este pe partea de implementare și pe partea de credibilitate. Dacă Guvernul precedent avea toată deschiderea partenerilor externi, atât de importantă, inclusiv pentru a finanța aceste inițiative sociale, știți foarte bine că bugetul pentru asigurări sociale nu este autosuficient, el are nevoie inclusiv de

transferuri de la bugetul de stat. Deci dacă nu reușim să debursăm acei bani, nu vom avea bani nici pentru a achita plățile sociale.

Și trei la mână, bineînțeles că în condițiile când capacitatea noastră de a atrage fonduri, având un Prim-ministru care și-a permis să insulte oficialii europeni, și-a permis să păcălească Banca Mondială mai demult, beneficiile și noutățile bune cu care vine acest Guvern... cu acest buget, sunt, până la urmă, modeste.

Inițiatives am auzit foarte multe și prezentate astăzi, dar, cu regret, impactul lor va fi redus. Acuma, dacă să le luăm pe rând. Când vorbim despre capacitatea de finanțare a acestui buget, bineînțeles că 100 de milioane de euro de la partenerii noștri români au fost pierdute din start, vorbim despre riscurile care sunt la capitolul respectării condiționalităților Băncii Mondiale, a FMI-ului, a Uniunii Europene. Cred că nimeni nu se așteaptă, pe bune, că Partidul Socialiștilor, de exemplu, o să spargă Moldovagaz și o să implementeze „Pachetul Energetic III”. Dacă cineva crede că această măsură care vine în contradicție ... cu interesele Rusiei, inclusiv în regiune, va fi implementată de Partidul Socialiștilor, cred că este, pe bună dreptate, naiv. Dar asta este una din condiționalitățile de bază, pentru ca să putem obține 50 de milioane de euro – suport bugetar de la Banca Mondială.

Vorbim, tot aici, de importanța demonopolizării pieței îngrășămintelor. Și am marea senzație că sunt la noi, prin Parlament, deputați interesați de această piață a îngrășămintelor și de monopolul care există și care, cu puțină probabilitate, vor dori să îl elimine. Nemaivorbind deja de problemele pe care le-am enunțat cu licitațiile, știind că nu-i clară încă lista întreprinderilor de stat care urmează a fi privatizate. Avem acea promisiune de 80 de milioane de euro din partea rușilor și a bielorușilor, care s-a inclus în buget, dar nu există niciun acord semnat. Deci, revenind, avem o foarte mare problemă pe partea de finanțare a bugetului de stat, în general, și, implicit, a bugetului de asigurări sociale.

Al doilea lucru despre care v-am spus că trebuie să țineți minte este că 90 la sută dintre inițiatives au fost susținute, inclusiv de către Guvernul Chicu... de către Guvernul Sandu, mă scuzați. Și atunci când Dodon o să fluture cu ele, să fiți foarte atenți la modul în care vor fi prezentate lucrurile. În bugetul solidarității era inclusă acea majorare de la 350 la 500 de lei – pentru ajutorul pentru perioada rece a anului, inclusiv majorarea numărului de pensionari, erau incluse majorările pentru alocațiile veteranilor, era inclus recalculul urgentat al pensiilor, erau incluse majorările alocațiilor pentru persoane cu dizabilități. Da, sunt anumite modificări în acest buget față de ceea ce prezentase doamna Sandu, dar acele modificări vin cu costul celor 800 de milioane de lei care au fost tăiate din premiile care urmau să fie oferite bugetarilor și, bineînțeles că, din tăierea unuia dintre programele importante care se numea „Ajutor la contor”, și care venea cu 50 de lei pentru fiecare pensionar pe parcursul a 12 luni de zile. Deci ceea ce-au făcut: au luat

dintr-un buzunar și au pus în altul, și-au finanțat niște inițiative suplimentare, dar bugetul, în mare parte, rămâne similar.

Și al treilea lucru: cu regret, acest buget nu vine cu noutăți foarte bune. Am discutat mult despre indexare și este bine să discutăm despre indexare, pentru că pensia medie, ca să știți, va crește în următorul an doar cu 100 de lei. 100 de lei asta-i 5,5% față de valoarea ei actuală, în condițiile în care ne așteptăm o inflație de 5,7. Deci, în mediu, puterea de cumpărare a fiecărui pensionar din Republica Moldova se va reduce cu circa 0,3 sau a celor... pensionarilor care nu vor beneficia și de alte alocații.

Deci asta este realitatea tristă a acestui buget. Iar dacă intrăm un pic mai mult în detalii și voi folosi ultimele secunde pentru asta, vor fi 81 de mii de oameni care vor deveni cu 1% mai săraci în anul care vine. Asta înseamnă că ei nu vor beneficia nici de ajutorul pentru perioada rece a anului, nu vor beneficia nici de dubla indexare și nu vor beneficia nici de cei 700 de lei promiși, pentru că pensia lor va fi mai mare de 2400 de lei. Deci toți cei care au pensia mai mare de 2400 de lei, de facto, vor avea venituri mai mici anul viitor. Cei cu pensia între 2000 și 2400 de lei vor avea o creștere a veniturilor de doar 1,7 la sută, iar cei cu o pensie între...

Domnul Vlad Batrîncea:

Finalizați, vă rog.

Domnul Dan Perciun:

... cei care vor avea o pensie între 1720 și 2000, vor vedea o creștere de doar 3 la sută.

Acuma imaginați-vă ce-am fi putut noi face dacă am fi reușit să mai atragem în bugetul de stat încă o sută de milioane de euro, de exemplu, din partea României. Asta ar fi însemnat, inclusiv posibilitatea de a recalcula pensiile tuturor în 2020, să indexăm nu doar pensiile care-s mai mici decât minimul de existență, dar și toate pensiile sau un număr mai mare. S-ar fi putut face mult mai multe, dacă Guvernul ar fi avut o mai mare credibilitate.

Noi, ca să știți, vom susține acest proiect de lege, în pofida la toate carențele care există, pentru că noi, și în iunie 2019, când am venit la guvernare, am moștenit o mare gaură bugetară, dar noi ne-am isprăvit.

Și noi știm că Guvernul Chicu va cădea, inclusiv din cauza imposibilităților onorării promisiunilor pe care le face acum, și noi suntem mai mult decât pregătiți să găsim soluțiile ca să finanțăm toate aceste inițiative, pentru că noi, în comparație cu Guvernul actual, suntem credibili, credibili inclusiv în fața finanțatorilor externi. Voi promiteți, noi vom face.

Mersi. (*Aplauze.*)

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumim.

Următorul cuvânt i se oferă domnului Vladimir Odnostalco, din partea Frațiunii Partidului Socialiștilor – 7 minute.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Уважаемые коллеги депутаты,

Госпожа министр,

У меня 7 минут, я не могу себе позволить тратить время на обсуждения 5 минут: хороший Кику, плохой Додон, кто, что, президентура – это обычно делается тогда, когда нечего сказать по существу, а нам есть что сказать, и мы это делаем.

Что касается бюджета – это бюджет 21 дня. 14 ноября Правительство вступило в работу, сегодня бюджет обсуждается в первом чтении. До сегодняшнего дня – 21, хотя он был, должен был быть, по закону, поправьте меня, в октябре месяце здесь, мы должны были уже его обсуждать. Где он был? Никто это не знает. Это так, к слову.

Дальше. Я специально распечатал проект бюджета, который нашел, предыдущего министерства, там четко написано: индексация – 4,8% и ИПЧ (Индекс Потребительских Цен) – 5,7. Поэтому, я понимаю, вы критикуете сами себя, и это правильно. Люди должны это знать.

Дальше. Важный момент. Чем отличается это бюджет от других бюджетов? Во-первых, этот бюджет развития, бюджет более защищенного человека, чем то, что было до этого, и это важно.

Когда мы говорим о социальном бюджете в этом году, мы не говорим, как о бюджете замороженных расходов, которые были раньше, мы говорим о бюджете новых социальных инструментов, новых идей, новых подходов и это видно из того что представила госпожа министр, не буду перечитывать, здесь масса тех инструментов, которые не были.

Дальше. Следующий вопрос. У нас есть проблемы с демографией, и никто не отказывается от нее, но то что Правительство перечисляет огромные суммы из госбюджета в поддержку социального бюджета, это говорит о высоком стандарте социального бюджета. И это надо запомнить, коллеги. Это очень важно.

Следующий вопрос. Что касается момента перерасчета пенсии дважды в год. Ну такого же никогда не было, давайте признаемся честно. Никогда не было ни у прошлого Правительства, ни у позапрошлого, ни у поза-поза и т.д. и т. п. Не было. Деньги сейчас нашлись. И как показала практика, то что мы обещаем, то мы делаем. И это очень важно.

Очень важно, что мы сократили срок – это из новых инструментов по перерасчету пенсии для работающих пенсионеров. Их, как сказала,

госпожа министр, более 160 тысяч, и в этом году будут два этапа, что очень важно. И до 2023 года это все будет сделано не до 27-го, как было раньше, минус четыре года. И мы это сделали.

Важный вопрос — это инвалиды. Я помню, в том году подымали пособия для инвалидов, но это было на уровне 10%, в два раза для инвалидов поднята пособия, в два раза. А для инвалидов первой группы — в два с половиной.

Я прошу, пожалуйста, вот те, кто не успел прочитать бюджет, запишите себе, чтобы потом можно было цитировать.

Следующий очень важный момент то, что в бюджете помимо традиционных выплат есть и нестандартные подходы.

Сегодня, к сожалению, в этом зале попытались ввести в заблуждение и рассказывали про 50 лей, я скоро уже буду называть «фракция 50 лей». Ну, смешно, коллеги.

У нас есть социальный инструмент — 700 лей на праздники. Простая математика 12 месяцев по 50 лей это 600 лей, разово — это 700 лей.

Дальше. А вы задумались soft сколько стоит администрировать эти 50 лей. Вот там сидят специалисты, они вам покажут сколько это денег стоит, сколько стоит электронная система, человеческие ресурсы и сколько гражданин раз должен пойти, минимум 12 раз, на почту или в банк и получить эти деньги. А здесь он получает это сразу. Это очень важно, поэтому здесь мы должны быть честными, а не юлить и пытаться что-то сделать.

Можно говорить много от том, что заложено в этом бюджете, этих мер очень много, но давайте будем и критичны к самим себе и скажем, что у нас есть определенные проблемы, которые нам тоже решать надо на сегодняшний день. Кстати, если вернуться к вопросу о том, что было в проекте того бюджета, который не попал в Парламент осенью этого года, и в этом проекте, который сегодня будет голосоваться в первом чтении, в том числе, я надеюсь, и фракция справа, которая единогласно поддержала в первом чтении на уровне обсуждения в комиссии, вот. То хочу отметить, что те инструменты, которые говорили десять *māsugī* в том бюджете были заложены, они были скатаны. Я уже это доказывал документами. Я уже это доказывал.

Сейчас еще больше вещей, которые мы предложили. Да, может быть недостаточно, да, может быть нужно больше, никто же не спорит об этом, но мы должны исходить из реальных денег, а не ждать от того, что нам кто-то поможет. Это очень важно.

Что касается задач, которые мы должны, я считаю, в будущем году особо подумать над этим. Первое. Это категория пенсионеров до 1999 года. К сожалению, в этом бюджете мы их недостаточно отметили

и это надо понять нам, надо над этим поработать, потому что их около 100 тысяч, но надо быть честными, что эти люди первые получили перерасчет пенсии тех, кто работал, это тоже какое-то количество людей. То есть работа вы этом плане идет.

Что касается, важный вопрос, я уже говорил об этом, по санаториям, это очень важно, потому что люди жалуются. И это проблема старая, ее надо сейчас все-таки начать решать.

Что касается вопроса обеспечения специалистами примэрий, которые бы занимались вопросами детей из неблагополучных семей, Закон №140, госпожа министр. Вы начинали это проект когда-то, сейчас его надо продолжить, потому что примэриям надо помочь.

Что касается демографической ситуации. Вы помните все, у нас был Проект «Семейный капитал», его тоже нужно подумать, вернуться к его обсуждению для того, чтобы с будущего года изыскать финансы и внедрить его. Проект «Семейный капитал», есть такой социальный инструмент. Я потом дам почитать.

Очень важный вопрос что касается момента, значит, детей улиц, так называемых. Сейчас идет зима, тоже с этим надо подумать, это очень важно, потому что потом будет кто-то критиковать нас по этим вопросам.

И самое главное, уважаемые друзья, что реализация этого документа зависит от всех нас, и не надо перекладывать ответственность с одного на другого человека. Все мы сегодня проголосуем, я очень надеюсь, что единогласно, за этот проект бюджета. И поэтому нам, всем вместе его выполнять.

Спасибо большое. (*Aplauze.*)

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi...

Stimați deputați,

Vă rog să reveniți la locurile dumneavoastră.

Stimați colegi,

Supun votului pentru a fi aprobat în prima lectură, după cum a propus comisia, proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2020, nr. 278 din 28 noiembrie 2019.

Cine este pentru a fi aprobat în prima lectură, rog să votați.

Iată asta e unanim.

Mulțumesc mult.

V-am văzut și pe dumneavoastră.

Stimați colegi,

Următorul proiect de Lege este sub nr. 279 din 28 noiembrie 2019, proiectul Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2020.

Doamnă ministru Viorica Dumbrăveanu,

Vă rog, la tribună.

Da, s-a dezvățat lumea să lucreze așa de mult în Parlament. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Stimată doamnă Președinte,

Onorat Plen ...

Doamna Zinaida Greceanii:

Stimați colegi,

Vă rog, atent.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc.

Onorat Plen,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anul 2020. Vreau să menționez că proiectul vizat a fost elaborat în conformitate cu cadrul normativ care reglementează sistemul de asigurări obligatorii de asistență medicală și domeniul ocrotirii sănătății.

În proiectul Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2020 sunt prevăzute venituri, cât și compartimentul „Cheltuieli” în sumă de 8,3 miliarde de lei. Comparativ cu anul 2019, este prognozată majorarea veniturilor fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală cu 14,4% și cheltuielile cu 11,4%.

Primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în formă de contribuție procentuală la salariu și la alte recompense sunt calculate în baza Fondului de remunerare a muncii și vor constitui 5,2 miliarde de lei sau ceea ce reprezintă o majorare cu 19,4% comparativ cu suma care a fost aprobată pentru 2019. Se propune păstrarea primei de asigurări obligatorii de asistență medicală în sumă fixă de 4 056 lei.

Veniturile menționate vor fi utilizate pentru acoperirea cheltuielilor necesare, realizării Programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, precum și a unor măsuri noi, care sunt propuse a fi realizate în anul 2020.

Vorbim despre majorarea salariilor pentru personalul medical încadrat în sistemul de asigurării obligatorii de asistență medicală cu 10%, acoperirea

cheltuielilor suplimentare aferente achitării suplimentului pentru orele de noapte.

Majorarea numărului de cazuri de programe speciale, cum ar fi: tratamentul operator de cataractă, protezarea articulațiilor mari, chirurgia endovasculară.

Introducerea unor programe speciale noi și, în mod special, vreau să scot în evidență: pentru prima dată va fi asigurat din sistemul de asigurări obligatorii de asistență medicală implantul cohlear la copii.

Majorarea numărului de cazuri pentru fertilizarea in vitro, majorarea sumei destinate tratamentului chimioterapic, extinderea listei cu medicamente compensate reieșind din nivelul de morbiditate, structura mortalității, dar și dizabilitatea primară care este înregistrată în țară.

Revizuirea condițiilor de compensare a medicamentelor în contextul diminuării poverii financiare pentru pacienți.

Vreau să menționez din start că proiectul Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anul 2020 este balanțat.

Rog susținerea acestuia.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, doamnă ministru.

Întrebări. Prima întrebare – doamna Glavan Ruxanda.

Doamna Ruxanda Glavan:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Doamnă ministru,

Ați enumerat faptul că există creștere pe fiecare din componentele programelor speciale. Și mă bucură faptul că există finanțare suplimentară și pentru o măsură importantă care a fost introdusă relativ recent ca fertilizarea in vitro. Totodată, vreau să-mi dați câteva detalii referitor la programul nou cu implanturile cohleare pentru copii.

Noi am vorbit cu dumneavoastră în comisie și mi-ați spus că sunt 30 de copii, într-o altă comisie a fost enunțată cifra de 10. Eu, totuși, înțeleg că cifra finală sunt 30, asta înseamnă că acoperim 100% din necesitățile copiilor actualmente luați la evidență sau urmează să creăm niște rânduri de așteptare?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

30 de copii.

La moment, într-adevăr, doamnă deputat, există rândurile de așteptare, dar aceste mijloace financiare au fost estimate, de comun cu specialiștii, vizavi de acele cazuri stringente care există. Clar că nu știm câte

cazuri noi vor mai fi înregistrate, dar este cert că este un pas destul de important care este realizat, și precizez că este vorba de 30 de implanturi.

Doamna Zinaida Greceanî:

Da. Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare?

Doamna Ruxanda Glavan:

Am, de fapt, o precizare. Este bine că începem cu astea 30. Dacă pe parcursul anului vor apărea cazuri noi, dumneavoastră întotdeauna, prin Consiliul de administrație sau prin extinderea contractelor, cred că veți avea posibilitatea.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

... posibilitate, exact.

Doamna Ruxanda Glavan:

A doua întrebare a mea este legată de majorările salariilor pe care dumneavoastră le-ați anunțat. Vreau să fac câteva precizări. Dacă este vorba de majorare pentru toată lumea, pentru tot personalul medical, nonmedical, inclusiv cel tehnic? Pentru că ultimele majorări care au avut loc... mă refer la cele recente, modificate prin hotărâre de Guvern, de fapt, au uitat să includă și personalul nonmedical, și unii din cei tehnici, și au pus în dificultate instituțiile care acum trebuie să caute resurse financiare cum să facă această plată.

Și, de fapt, vreau să-mi precizați exact: care este numărul de beneficiari, să ne asigurăm că nu uităm de nimeni și dacă includem și rezidenții în această majorare?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc foarte mult.

Stimată doamnă deputat,

Vreau să vin în cazul dat, într-adevăr, cu o precizare vizavi de majorările cu 10 la sută a salariilor care vor viza 49 de mii 400 de unități de personal și, în cazul dat, mă refer absolut la toți angajații care sunt incluși în sistemul de salarizare, prin sistemul de asigurări obligatorii de asistență medicală, inclusiv este vorba și de rezidenți, calculele fiind reflectate în contextul dat.

Dar ne onorăm și obligațiile în contextul acelor majorări care au fost realizate anul curent și asigurăm durabilitatea și acestor majorări.

Doamna Zinaida Greceanî:

Mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Odnostalco.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Da. Спасибо, госпожа Председатель.

Госпожа министр, я внимательно прочитал медицинский бюджет, потому что для меня он важен. Я увидел, что, действительно, был проведен анализ по заболеваемости. И вы сделали акцент на увеличение фонда профилактики. Это говорит о том, что сегодня акцент стоит на том, чтобы предупреждать болезнь, а не лечить и увеличивать количество „caz tratat” в больницах и выплачивать туда больше денег. Он сегодня 40 миллионов против предыдущего года, куда меньше.

Но вопрос мой немножко в другом. Последние несколько лет не увеличилась сумма по фонду компенсируемых медикаментов. У нас есть запросы. Более того, в прошлом году она даже не до конца использовалась. По каким причинам, это мы обсудим при исполнении бюджетов прошлого года – это другая тема.

Скажите, пожалуйста, насколько она увеличилась и по каким категориям сумма этого фонда – фонд компенсированных медикаментов?

Doamna Zinaida Greceanî:

Doamnă ministru,

Vă rog.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Stimate domnule deputat,

Aveți posibilitatea să vedeți că... ceea ce ține, în primul rând, vreau să menționez despre fondul de profilaxie, vreau să reiterez un moment: chiar dacă el este un fond separat, care este elucidat întotdeauna, în cadrul proiectului Legii bugetului de asigurări obligatorii de asistență medicală există componente de profilaxie care se realizează și în cadrul asistenței medicale primare, pentru că de acolo pornește, de fapt, profilaxia propriu-zisă.

Ceea ce ține de medicamente compensate, ați avut posibilitatea să vedeți când am menționat despre fondul de bază și printre măsurile noi este majorarea, inclusiv a numărului de medicamente compensate. Dar vreau să fac o precizare că noi suntem acum la finele anului, când suntem în proces de examinare a tuturor dosarelor existente, într-adevăr, cum am menționat, după toate criteriile predeterminate pentru a vedea, de fapt, care va fi această listă de medicamente compensate. Deci vom interveni inclusiv în acel principiu de compensare, care se compensează 100%, care 50%, inclusiv în aspectul dat, vom veni cu anumite precizări.

Dar asta la nivel deja de Guvern.

Doamna Zinaida Greceanii:

Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare?

Da, vă rog, a doua întrebare, domnule Odnostalco.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Da. Очень коротко, буквально комментарий что касается компенсированных медикаментов. Хотелось бы обратить внимание граждан, чтобы они действительно требовали от наших врачей выписывать эти медикаменты, а не какие-либо другие под предлогом того, что нету. Потому что на это деньги выделяются, и люди должны этим пользоваться.

Вопрос номер два. Очень много спекуляций ходит о том, что нынешнее министерство не способно повысить заработную плату медицинскому персоналу. Рассказывали только о ночных, и так далее, и тому подобное.

Ответьте, пожалуйста, на вопрос: кому какие суммы, в процентном соотношении, и каким категориям медицинской системы в этом году будет повышение?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Stimate domnule Odnostalco,

Mai precizez încă o dată ceea ce ține de majorarea de salariu: este prevăzută majorarea cu 10% a salariilor pentru tot personalul și medical, și inferior, auxiliar, absolut pentru toți, și personalul tehnic, care se salarizează din sistemul de asigurări obligatorii de asistență medicală, și vorbim de un număr de 49 de mii 400 de persoane care vor primi această majorare, și este vorba de 300 de milioane de lei care sunt în proiectul bugetului pentru a realiza această măsură.

Totodată, vreau să menționez că avem inclusiv acele gărzi de noapte care sunt prevăzute, unde avem 13 mii de unități, dar suma care va fi alocată în anul 2020 – 280 de milioane – astea sunt acele majorări vizavi de gărzi și vizavi de 10%.

Doamna Zinaida Greceanii:

Mulțumesc, doamnă ministru.

O precizare?

Da, vă rog.

Domnul Vladimir Odnostalco:

Спасибо, госпожа Председатель.

Спасибо большое за ответ, госпожа министр.

Это важно было, чтобы еще раз все услышали о том, что абсолютно всем, в том числе и резидентам, в том числе и не только врачам, но и другому медицинскому персоналу.

Госпожа Председатель,

Разрешите, пожалуйста, с учетом того, что у нас в повестке дня еще 5 вопросов и все они социальные... социального министерства, прекратить обсуждение, закончить обсуждение, достаточно подробно госпожа министр рассказала о бюджете медфонда и применить статью 108. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanî:

Stimați colegi,

Fiecare... Haideți ca să fie echitabil. Da, căutați ceva ascuns în bugetul asigurărilor medicale.

Stimați colegi,

A fost propunerea de a aplica articolul 108.

Cine este pentru, rog să votați. (*Voci nedeslușite din sală.*)

La toate?

Stimați colegi...

Doamnă ministru...

Stimați colegi...

Doamnă ministru,

Vă rog să luați loc.

Eu sunt sigură că dumneavoastră puteți să răspundeți la toate întrebările celelalte. (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Rog președintele Comisiei protecție socială, sănătate și familie – doamna Bacalu, la tribună.

Doamna Elena Bacalu:

Comisia protecție socială, sănătate și familie, în conformitate cu prevederile articolului 41 alineatul (1) din Regulamentul Parlamentului, a examinat proiectul Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2020, inițiativă legislativă a Guvernului, și comunică următoarele.

Potrivit... am vrut, cumva, mai scurt, o să încerc să fac, să văd cum îmi reușește.

Potrivit proiectului de lege, fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală se aprobă la venituri și cheltuieli în sumă de 8 miliarde

383 milioane 392 mii de lei, cu o majorare la venituri de 14,4%, iar la cheltuieli cu 11,4%.

Primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în cotă procentuală se mențin, ca și în anii 2014–2019, la 9% (4,5% angajator și 4,5% angajat) și vor constitui circa 5 miliarde 204 milioane 862 mii de lei, cu o majorare de 19,4% și o pondere de mai bine de 60% din totalul veniturilor.

Transferurile de la bugetul de stat pentru asigurarea categoriilor de persoane asigurate de către Guvern este de 2 miliarde 851 milioane 734 mii de lei, ce constituie aproximativ 34% din toate veniturile.

Membrii comisiei au salutat includerea măsurilor noi în subproiectele de finanțare cum ar fi: majorarea salariilor lucrătorilor medicali în mediu cu 10%, inclusiv măririle deja operate pentru plata serviciilor în orele de noapte; finanțarea suplimentară pentru tratamentul bolnavilor oncologici; extinderea listei medicamentelor compensate.

În urma discuțiilor purtate pe marginea proiectului de lege vizat, membrii comisiei, cu votul unanim, propun plenului Parlamentului aprobarea acestui proiect în prima lectură.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Doamnă președinte,

Aveți o întrebare.

Domnul Perciun Dan.

Domnul Dan Perciun:

Da, cu regret, colegul nostru Odnostalco ne-a privat de plăcerea de a discuta cu doamna ministru, respectiv o să vă întreb pe dumneavoastră poate puteți să mă ajutați sau s-o întrebați pe doamna ministru, ceea ce ține de prețul minim la țigări. Noi vrem să aflăm și opinia comisiei, și opinia ministerului, pentru că abrogăm prețul minim la țigări, lucru care în mod evident o să ducă la reducerea prețului, o să crească numărul de utilizatori. Și știm foarte bine că e un proiect promovat de către colegii noștri socialiști cu interesele care există la „Tutun-CTC” pentru a susține producătorul local.

Și vroiam să aflu și opinia ministerului sau a comisiei cu privire la această inițiativă, având în vedere că mandatul este de a proteja sănătatea publică, în primul rând, în cazul dumneavoastră.

Mersi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă președinte,

Nu este chiar la tema...

Doamna Elena Bacalu:

Asta vroiam să spun.

Doamna Zinaida Greceanî:

... raportului dumneavoastră.

Domnule Perciun,

Haideti să discutăm la Legea bugetului. Am discutat deja suficient, să nu facem declarații, că dacă mă pornesc și eu în declarații... ceea ce tare nu vreau să fac.

Stimați colegi...

Doamnă președinte,

Vă rog să luați loc.

Stimați colegi,

Avem o luare de cuvânt la acest subiect. Cu luare de cuvânt din partea Frațiunii Partidului Socialiștilor – doamna Darovannaia Alla.

La luări de cuvânt nu v-am limitat pe nimeni, de aceea nu faceți haz de necaz. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Alla Darovannaia:

Stimați deputați,

Onorată asistență,

Vin să prezint în fața dumneavoastră opinia Frațiunii Partidului Socialiștilor ...

Doamna Zinaida Greceanî:

Doamnă Darovannaia,

Dacă puteți, cumva microfonul, să vă auzim și noi.

Doamna Alla Darovannaia:

... vizavi de proiectul Legii fondurilor obligatorii de asistență medicală.

Am ascultat foarte atent toate discursurile care au fost astăzi aici, în Plen, și am auzit cel mai des așa niște critici foarte dure din care se trasează o linie roșie – așteptăm căderea Guvernului.

Dar dacă întrebăm cetățenii, să vedeți că nimeni nu-și dorește ca acest Guvern să cadă. Cetățenii își doresc ca noi, acești patru ani, să implementăm inclusiv bugetele pe care azi le discutăm, să le îmbunătățim viața, să le prestăm servicii medicale calitative.

Se trece cu vederea, nu știu de ce, punctele forte atunci când se expune opinia. Eu am să mă refer la cele mai importante elemente ale Legii bugetului medicinei, chiar dacă înțelegem că sistemul nostru medical este așa cum este, avem un sistem pe care l-am moștenit de la guvernele precedente, un sistem

care încă se bazează pe săli de operații care au fost construite în perioada sovietică. Nu putem să-l schimbăm nici într-o zi, nici într-un an, dar încetul cu încetul sperăm să-l racordăm la standardele internaționale. Cel puțin, poate, măcar copiii noștri să ajungă la un sistem medical foarte performant.

Bugetul acesta vine cu unele îmbunătățiri care trebuie toți să le audă încă o dată, chiar dacă ele au fost pronunțate de la această tribună. În primul rând, bugetul este fără deficit, s-au majorat cu peste un miliard de lei atât veniturile, cât și cheltuielile, dar el, totodată, are o tentă socială, fiindcă au fost păstrate primele de asigurare la nivel de 9%, câte 4,5 pentru fiecare categorie de plătitori și în sumă de 4056 lei pentru cei care își cumpără polița medicală. Aici este foarte important, fiindcă polița medicală, de regulă, o procură acele persoane care nu sunt angajate în câmpul muncii și atunci trebuie să le oferim o posibilitate de acces la sistemul medical.

Dar să ne referim la strategiile pe care le-am identificat din acest program, le-am unit în patru mari categorii. Prima categorie se adresează la îmbunătățirea accesului populației la servicii medicale de bază. Aici a fost majorată asistența pentru serviciile spitalicești specializate ... pentru serviciile specializate de ambulatoriu cu peste 216 milioane de lei. Și aici deja s-a spus la ce se vor utiliza aceste mijloace, dar, totuși, consider că trebuie să mai repet: la procurarea dispozitivelor medicale de monitorizare a glicemiei la copii, tratament de reabilitare a copiilor cu dizabilități neurolocomotorii, servicii de reabilitare oftalmologică a persoanelor cu vedere slabă.

Foarte important. Fondul de medicamente compensate va ajunge la 655 milioane de lei. Și aceasta va permite ca să se majoreze atât lista de medicamente compensate, cât și maladiile pentru care se oferă aceste componente.

Și la modernizarea sectorului spitalicesc se vine cu mai mult, ca în anul precedent, cu 431 milioane de lei care vor fi destinați atât achitării pentru programele speciale, cât și programe noi.

De asemenea, se regăsește în acest buget – 76 de milioane destinate modernizării sistemului sănătății. Apropo, suma aceasta poate nu este foarte mare, sunt doar 76 de milioane din 8,3 miliarde, dar această sumă va fi îndreptată spre medicamentele compensate, foarte important, spre tratamentul afecțiunilor cardiovasculare. Or, noi știm că pe locul întâi decesele intervin de la bolile cardiovasculare.

Fortificarea sănătății publice. Profilaxia este foarte importantă în societatea modernă. Da, știm, am văzut că în acest proiect al bugetului fondurile speciale nu se încadrează în limitele maxime și, totuși, aceste sume s-au modificat de la 27 la 40 milioane. Este foarte important, suntem în secolul XXI și atunci trebuie să promovăm un mod sănătos de viață, să efectuăm examinări profilactice ale cetățenilor și să reducem în așa fel riscurile de îmbolnăvire și altele.

Dar una din cele mai grave probleme cu care se confruntă sistemul medical este lipsa personalului medical calificat. Aici sunt mai multe probleme. Nu, în primul rând, toți își doresc să muncească în Chișinău, să se angajeze, și atunci spitalele regionale rămân fără medici, dar și migrația. Sunt foarte tentante propunerile care parvin de la clinicile mari de peste hotare.

Evident că majorările acestea de salariu pe care le propune proiectul pentru anul 2020 nu vor rezolva totalmente această problemă, dar, totuși, 10% pentru tot personalul. Și nu s-a pronunțat aici până acum, deci eu am să amintesc că se majorează indemnizațiile unice pentru medici și farmaciști de la 45 mii lei la 120, pentru personalul medical farmaceutic de la 36 la 96 mii de lei. Și de aceste indemnizații vor beneficia 1260 de persoane.

Evident că acest buget care are o repartizare propusă a cheltuielilor, angajamentelor asumate, gestionarea eficientă și transparentă a veniturilor, fondurilor obligatorii de asistență medicală determină acoperirea necesităților din sistemul de sănătate. Dar trebuie să fim conștienți de munca enormă care trebuie realizată până se va putea afirma că am diminuat povara financiară a cheltuielilor de buzunar a pacienților, am dezvoltat servicii moderne, am implementat noi tehnologii medicale, am modernizat și optimizat clădirile și infrastructura. Mai avem încă mult de muncit în acest domeniu.

De aceea, pentru a avea un început bun, propun să susținem acest proiect al bugetului, care a fost elaborat într-un termen record de scurt și care este destul de bun, calitativ și poate cu mai multe performanțe.

Vă mulțumesc. *(Aplauze.)*

Doamna Zinaida Greceanî:

Și noi vă mulțumim.

Stimați colegi,

Nu mai avem luări de cuvânt la acest subiect.

Se propune... *(Voce nedeslușită din sală.)*

Domnul Diacov nu aude.

Se propune pentru a fi votat în prima lectură proiectul Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2020 sub nr. 279 din 28 noiembrie 2019.

Cine este pentru, rog să votați.

Unanim.

Felicitări, stimați colegi. *(Aplauze.)*

Doamnă ministru,

Vă mulțumim.

Stimați colegi,

Mai avem de lucru.

Următorul proiect este sub nr. 189 din 10 septembrie 2019.

Din partea autorului – Președintelui Republicii Moldova, vine să prezinte consilierul Președintelui, doamna Galina Balmoș.

Doamnă Balmoș,

Vă rog.

Doamna Galina Balmoș – *consilierul Președintelui Republicii Moldova în domeniul dezvoltării sociale:*

Mulțumesc.

Onorat Parlament,

Dumneavoastră astăzi ați aprobat bugetele. Iar aceste măsuri urmează a fi votate sau susținute în proiectele care urmează, pentru a putea fi executate bugetele despre care s-a vorbit astăzi.

Proiectul nr. 189... foarte succint, vine să modifice Legea cu privire la ajutorul social prin majorarea multiplicatorului pentru venitul lunar minim garantat, utilizat la stabilirea dreptului la ajutorul pentru perioada rece a anului de la 1,95 la 2,2. În acest caz, venitul global mediu lunar va ajunge la 2323,2 lei.

Impactul deja s-a vorbit plus 50 de mii de persoane – beneficiari de ajutorul pentru perioada rece a anului.

Mulțumesc.

Rog susținerea acestui proiect.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim.

Stimați colegi,

Întrebări nu sunt.

Rog Comisia protecție socială, doamna Bacalu, la tribună.

Doamna Elena Bacalu:

Prezentul proiect de lege are drept scop sporirea gradului de protecție socială a persoanelor și familiilor defavorizate și prevede modificarea Legii nr. 133/2008, în vederea majorării multiplicatorului pentru venitul lunar minim garantat, utilizat la stabilirea dreptului la ajutor pentru perioada rece a anului de la 1,95 la 2,2.

Implementarea modificărilor date va contribui la acoperirea suplimentară a circa 30 mii de familii defavorizate cu prestația de ajutor pentru perioada rece a anului, ceea ce va necesita alocarea mijloacelor

suplimentare din bugetul de stat pentru anul 2019 în volum de 21 milioane de lei și circa 52,5 milioane de lei – pentru anul 2020.

În rezultatul dezbaterilor, Comisia protecție socială, sănătate și familiei, cu votul unanim al membrilor prezenți în ședință, propune proiectul de Lege nr. 189 din 10 septembrie 2019 spre examinare și aprobare în prima lectură în cadrul ședinței plenare a Parlamentului. Și, în cazul lipsei propunerilor și obiecțiilor, se propune adoptarea și în a doua lectură, ca fiind lectură finală.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Întrebări nu sunt.

Doamnă președinte,

Vă rog să luați loc.

Stimați colegi,

Supun votului aprobarea în prima lectură a proiectului de Lege... modificarea Legii cu privire la ajutorul social, înregistrat sub nr. 189 din 10 septembrie 2019.

Cine este pentru votul în prima lectură, vă rog să votați.

Comisia a propus... dacă nu sunt propuneri pentru lectura a doua, comisia a propus să votăm și în lectura a doua.

De acord?

Cine este pentru a fi adoptat în lectura a doua proiectul nr. 189 din 10 septembrie 2019, vă rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog.

Sectorul nr. 1?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 27.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 27.

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 32.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 32.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 17.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 17.

Am auzit acolo 22 cineva spunea.

Cu 76 de voturi, proiectul a fost votat în lectura a doua.

(Voci nedeslușite din sală.)

Iată...

Domnule Novac,

Alianță de asta mi-aș dori pe tot parcursul activității Parlamentului.
Pentru asta ne-a trimis poporul aici în Parlament. *(Gălăgie în sală.)*

Ne-a trimis. *(Râde.)*

Stimați colegi,

Eu înțeleg că toată lumea a obosit.

Haideți să ne mai concentrăm să trecem pe tot ce este.

Următorul proiect este sub nr. 190.

Din partea autorului – Președintelui Republicii Moldova, de asemenea,
doamna Balmoș.

Vă rog.

Doamna Galina Balmoș:

Mulțumesc.

Onorat Parlament,

Acest proiect instituie o indemnizație în cazul decesului al unuia dintre soți și prevede acordarea dreptului la indemnizație în cazul decesului unuia dintre soți. Soțul supraviețuitor, în cazul decesului soțului care a beneficiat de pensie pentru limită de vârstă mai puțin de 5 ani după stabilirea dreptului la pensie, i se acordă o indemnizație lunară. Cuantumul acestei indemnizații se stabilește în mărimea pensiei pentru limită de vârstă la plată... în plată la data decesului beneficiarului de pensie care nu depășește suma a 5 salarii medii lunare prognozate pe economie pentru anul în care a avut loc decesul persoanei.

Respectiva măsură a fost inclusă și în proiectele bugetelor pe care astăzi le-ați susținut.

Rugăm susținerea acestui proiect de lege.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Aveți o întrebare.

Domnul Vovc Liviu.

Vă rog.

Domnul Liviu Vovc:

Mulțumesc.

Întrebarea este simplă. De ce anume 5 ani?

Doamna Galina Balmoș:

Această întrebare a fost abordată și în cadrul uneia dintre comisii.

Având anumite calcule, împreună cu Casa Națională, împreună cu ministerul de resort, având și cifrele că, actualmente, vârsta de pensionare pentru bărbați este de 63 de ani, iar stagiul de cotizare 34 de ani, pentru femei 58 de ani 6 luni în acest an și stagiul de cotizare 31 de ani 6 luni, conform datelor Casei Naționale, numărul anual al pensionarilor pentru limită de vârstă care au beneficiat de pensie mai puțin de 5 ani din cauza survenirii decesului este de 2855 de persoane, mărimea medie a pensiilor este de 1442. Aceste date denotă faptul că aceste persoane care contribuie, de fapt, nu ajung să primească niște drepturi, niște plăți asigurate pe parcursul întregii vieți, s-a ajuns la această sumă. *(Gălăgie în sală.)*

Ar putea fi și alte formule, și alte perioade. Până când acesta este ceea ce s-a calculat și la ce s-a ajuns în final.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc, doamnă Balmoș.

Domnule Vovc,

Da, precizare, vă rog.

Domnul Liviu Vovc:

Precizarea.

În cazul când statistica spune că oamenii muncesc o viață, dar nu se pot bucura de pensia lor, poate ar fi cazul, totuși, să analizăm scăderea vârstei de pensionare, astfel ca ei, într-adevăr, să se poată bucura de munca pe care au făcut-o pe parcursul întregilor ani?

Doamna Galina Balmoș:

Da, opțiuni sunt multe, inclusiv aceasta.

Este la latitudinea Parlamentului să vină cu diferite inițiative calculate pentru a susține cetățenii Republicii Moldova.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc mult.

Alte întrebări nu sunt.

Doamnă Bacalu, președintele comisiei,

Vă rog, la tribună.

Doamna Elena Bacalu:

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat proiectul de Lege cu privire la acordarea indemnizației în cazul decesului unuia dintre soți, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de către Președintele Republicii Moldova, nr. 190 din 12 septembrie 2019, lectura întâi.

Urmare a votării, cu votul unanim al membrilor săi prezenți în ședință (8 voturi „pentru”), Comisia protecție socială, sănătate și familie propune examinarea și adoptarea proiectului de Lege cu privire la acordarea indemnizației în cazul decesului unuia dintre soți în ședința în plen a Parlamentului în lectura întâi și a doua.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc.

Nu aveți întrebări.

Doamnă președinte,

Luați loc, vă rog.

Stimați colegi,

Supun votului pentru a fi votat în prima lectură proiectul sub nr. 190 din 12 septembrie 2019, prima lectură.

Cine este pentru, rog să votați.

Practic, unanim.

Ori cineva a uitat să voteze?

Stimați colegi,

Propunerea comisiei a fost să fie votul și în a doua lectură pentru acest proiect de Lege nr. 190 din 12 septembrie 2019.

Fiți atenți, lectura a doua.

Fiți atenți.

Stimați asistenți...

Stimați asistenți ai deputaților,

Vă rog să nu sustrageți deputații din activitate.

Stimați colegi,

Cine este pentru a fi votat proiectul nr. 190 din 12 septembrie 2019 în lectura a doua, rog să votați.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 27.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 27.

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

– 32.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 32.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 17.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 17.

Cu 76 de voturi, proiectul a fost adoptat în lectura a doua.

Următorul proiect, stimați...

Stimați colegi,

Următorul proiect...

Se supune examinării proiectul nr. 284 din 28 noiembrie 2019.

Autor – Guvernul.

Doamnă ministru Dumbrăveanu,

Vă rog, la tribună.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Stimată doamnă Președinte,

Onorat Plen,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru modificarea unor acte legislative. Vreau să menționez din start că scopul acestui proiect de lege constă în consolidarea măsurilor de protecție socială a persoanelor cu dizabilități. Totodată, proiectul a fost elaborat în baza a două hotărâri ale Curții Constituționale: Hotărârea nr. 29/2018 și Hotărârea nr. 19/2019.

Astfel, proiectul propune ca asiguratul încadrat într-un grad de dizabilitate cauzată de afecțiune generală să beneficieze de pensie de dizabilitate în coraport cu stagiul efectiv realizat, dar nu mai puțin de doi ani. În cazul persoanelor cu dizabilități severe, care sunt cu vârsta până la 23 de

ani, se propune să le asigurăm dreptul la alocație socială în mărime de 100% din pensia minimă de dizabilitate.

Totodată, vreau să menționez că acest proiect propune ca în stagiul de cotizare să fie inclusă perioada de îngrijire a unei persoane cu dizabilități severe. Actualmente, cadrul normativ prevede includerea în stagiul de cotizare al persoanei a perioadei de îngrijire a unui copil până la 18 ani, dar, de fapt, această persoană rămâne în îngrijirea familiei, evitându-se efectele instituționalizării, context în care se propune ca și această perioadă, până va fi aprobat în funcția de asistent personal, să fie luată în calcul ca perioade necontributive, care sunt incluse în stagiul de cotizare.

Reieșind din scopul acestui proiect și în contextul susținerii persoanelor cu dizabilități, solicit respectuos susținerea proiectului vizat.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă ministru,

Aveți o întrebare.

Domnul Dinu Plîngău.

Domnul Dinu Plîngău:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Doamnă ministru și doamnă Președinte,

Îmi pare rău că data trecută ați dat curs solicitării să aplicăm articolul 108. Pentru că deputații uneori pun întrebări, inclusiv care vin din partea cetățenilor și acum tot mi-au venit niște întrebări din partea cetățenilor, pentru că nu știu când o să vă mai prind sau inclusiv cetățenii așteaptă niște răspunsuri de la dumneavoastră.

La ședința trecută, în care a căzut Guvernul Blocului ACUM, predecesoarea dumneavoastră, doamna Nemerenco, a făcut o declarație privind faptul că un deputat anume a venit cu niște solicitări la dumneaei, cu anumite probleme personale, haideți să le spunem așa.

Întrebarea de la cetățeni este următoarea: dacă în mandatul actual, același deputat nu a venit cu solicitarea asta a lui personală sau dacă alți deputați, poate, nu ar veni? Așa ca remarcă pentru articolul 108.

Mersi mult.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc mult.

Ce are cu... *(Rumoare în sală.)*

Stimați colegi,

Vă rog să vă liniștiți.

Doamnă ministru,

Nici nu așteaptă nimeni un răspuns, fiindcă nu se adresează la dumneavoastră această întrebare. De aceea...

Aveți a doua întrebare concretă?

Nu.

Următoarea întrebare – doamna Glavan.

Doamna Glavan.

Vă rog, microfonul.

Doamna Ruxanda Glavan:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Doamnă ministru,

Vreau să precizați: care va fi numărul de beneficiari? Și în valoare reală, da, cât va constitui alocația în urma aplicării măsurii votate astăzi?

Mersi.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Deci dacă e să ne referim vizavi de impact, persoanele cu dizabilități severe, cu afecțiuni generală, care vor beneficia de pensii de dizabilitate, reieșind din stagiul efectiv realizat, se prognozează 111 persoane și costul acestei măsuri pentru anul 2020 reprezintă 2 milioane 616 mii de lei.

Dacă e să ne referim la persoanele cu dizabilități severe cu vârsta până la 23 de ani, pentru care se propun alocații în cuantum de 100% din pensia minimă de dizabilitate, la momentul actual noi am luat ca bază pentru anul 2020 persoanele care sunt în sistemul de asigurări sociale și este vorba despre trei cazuri ale unor astfel de persoane și este vorba despre 599 mii de lei.

Deci dacă e să vorbim despre persoanele care asigură actualmente îngrijirea unei persoane cu dizabilități severe deja trecute de 18 ani, pentru că am vorbit că există prevedere care le garantează această măsură de protecție pentru părinții care îngrijesc de copii cu vârsta până la 18 ani, este vorba despre 63 de persoane care îngrijesc persoane cu dizabilități severe și suma care este planificată pentru anul 2020 reprezintă 18,3 mii de lei, dar este în creștere. Pentru că vorbim, iarăși, de acele persoane care se prognozează că se vor pensiona la anul, dar cu cât merge această sumă, vreau să vă zic că, nu doar se dublează, dar chiar se triplează.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă Glavan,

Aveți a doua întrebare?

Nu aveți.

Următoarea întrebare – domnul Perciun Dan.

Domnul Dan Perciun:

Da, vă rog, doamnă Dumbrăveanu,

Pur și simplu, de curiozitate mai mult. Pentru persoanele care îngrijesc persoanele cu dizabilități, acum noi o să considerăm ca stagiul de cotizare această perioadă, dar ce quantum de contribuție se calculează? Sau în momentul de față e perioadă necontributivă sută la sută?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Mulțumesc.

Stimate domnule deputat,

Din câte cunoașteți, există mai multe perioade necontributive care se iau în calculul pensiei și se calculează ca stagiul de cotizare și aceasta reprezintă inclusiv: studiile persoanelor, serviciul militar, spre exemplu, reprezintă inclusiv perioada de îngrijire a unui copil cu vârsta până la 3 ani, dacă vorbim despre persoanele asigurate, inclusiv noi vom lua în calculul pensiei și această perioadă de îngrijire a unei persoane cu dizabilități severe.

Ca un apropo, vreau să vă spun de ce a fost nevoie de această măsură și de ce ea trebuie susținută. Deci această perioadă nu se includea în stagiul de cotizare și, de fapt, acei părinți care nu și-au instituționalizat copiii, ei, ajungând la vârsta de pensionare, erau condamnați ca să fie beneficiari de acea alocație socială despre care vorbeam că reprezintă 200 și ceva de lei.

Domnul Dan Perciun:

Doar o precizare foarte scurtă.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, vă rog.

Domnul Dan Perciun:

În cazul îngrijirii copiilor până la 3 ani, noi doar acum o să modificăm legea ca să nu calculăm la salariul minim, dar la salariul mediu. Pentru persoana asta cu dizabilități, care îngrijește de ea, noi o să calculăm la salariul minim sau la salariul mediu?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Condițiile generale sunt determinate, într-adevăr, la nivelul salariului minim. Deci acum mergem pe asimilarea perioadei respective ca perioadă necontributivă care se ia în calcul, dar în continuare vom examina extinderea pentru anumite grupuri vizavi și de baza de calcul a acestui stagiul.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da, mulțumesc.

Următoarea întrebare – domnul Năstase Vasile.

Domnul Vasile-Andrei Năstase:

Doamnă ministru,

Vreau să precizez. Deci vorbim de 56 de persoane care vor fi salarizate cu 38 de mii de lei, asta cu 18 mii de lei, da?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Care 56 de persoane? Eu am vorbit de 63 de persoane...

Domnul Vasile-Andrei Năstase:

63 de persoane, da.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

... care, la atingerea vârstei de pensionare...

Domnul Vasile-Andrei Năstase:

Nu, nu, vorbim acum de cei care vor îngriji de persoane cu dizabilități.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Da, exact. 63 de persoane care sunt planificate ca să se pensioneze în anul 2020.

Domnul Vasile-Andrei Năstase:

Da, și cât...? E vorba de 18 mii de lei, da?

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Deci, în cazul respectiv, da, este vorba despre... doar o clipă, stați încă o dată să verific conform notei informative. Am să rog ca să intervină...

Doamna Zinaida Greceanîi:

Rog de la...

Domnul Vasile-Andrei Năstase:

Dumneavoastră ați dat cifra. Acum ați dat, că eu am scris-o aici.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Da, exact. Da, deci este vorba de 18,3 mii de lei pentru un an. Dar eu vreau să fac o precizare. Deci sunt persoane care au activat în câmpul muncii, ei au un stagiul deja realizat, dar sunt care au o perioadă cât au asigurat îngrijirea copiilor și atunci această perioadă se va include în acel stagiul care este asimilat. Gata.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Aveți a doua întrebare?

O precizare, vă rog.

Domnul Vasile-Andrei Năstase:

Știți de ce v-am întrebat, doamnă ministru?

Pentru că astăzi colegii noștri au votat proiectul ăsta cu modificarea structurii Consiliului Superior al Magistraturii. Și acolo au fost incluse încă două unități, și s-au făcut și calcule: pentru două persoane care vor fi încadrate în CSM, suma anuală de remunerare va fi de 367 de mii de lei, dacă nu mă înșel, și o compar cu aceste 18 mii. Atât.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Doamnă ministru,

Nu-i chiar la dumneavoastră întrebarea. Și nu-i chiar comparabil.

Stimați colegi... *(Voce nedeslușită din sală.)*

Doamnă ministru,

Vă rog să luați loc.

Nu mai sunt întrebări.

Doamnă președinte al comisiei, doamnă Bacalu,

Vă rog. *(Gălăgie în sală.)*

Doamna Elena Bacalu:

Prezentul proiect de lege are drept scop aducerea în concordanță a Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii și a Legii nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni cu prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr. 29 din 22 noiembrie 2018 și Hotărârii Curții Constituționale nr. 19 din 24 septembrie 2019.

Concomitent, comisia constată că în procedura de examinare în Parlament este și proiectul de Lege nr. 248 din 04.11.2019, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Președintele Republicii Moldova, care conține prevederi similare prevăzute în prezentul proiect, pe care motiv comisia propune pentru lectura a doua comasarea proiectului de Lege nr. 248 din 4 noiembrie 2019 cu proiectul de Lege nr. 284 din 28 noiembrie 2019, ultimul fiind de bază.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Doamnă președinte,

Întrebări n-aveți.

Stimați colegi,

Se propune pentru a fi aprobat în prima lectură proiectul sub nr. 284 din 28 noiembrie 2019.

Cine este pentru, rog să votați.

Unanim.

Mulțumesc.

Următorul proiect de lege este sub nr. 248 din 4 noiembrie 2019.

Din partea autorului – doamna Balmoș.

Doamna Galina Balmoș:

Mulțumesc.

Onorat Parlament,

Doar foarte puțin. Acest proiect a fost deja prezentat de către doamna ministru. El se încadrează în proiectul Guvernului. Proiectul Guvernului vine un pic mai târziu decât proiectul Președinției și extinde un pic anumite drepturi. De aceea noi suntem de acord pentru comasare.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanii:

Mulțumesc.

Întrebări n-aveți.

Doamnă Balmoș,

Vă rog să luați loc.

Stimați colegi,

După procedură, supun votului pentru a fi aprobat în prima lectură proiectul nr. 248 din 4 noiembrie 2019, venit din partea domnului Președinte al Republicii Moldova.

Cine este pentru, rog să votați.

Practic, unanim.

Stimați colegi,

Acum supun votului, de asemenea, conform procedurii, comasarea, după cum a propus Comisia de specialitate protecție socială, sănătate și familie, comasarea proiectelor nr. 284 din 28 noiembrie 2019 cu proiectul nr. 248 din 4 noiembrie 2019, de bază fiind proiectul nr. 284.

Cine este pentru această comasare pentru lectura a doua, rog să votați.

Unanim.

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Vă rog să aveți răbdare, încă avem două proiecte și atunci azi, în legislatura aceasta, am bătut recordul.

Următorul proiect este sub nr. 247 din 4 noiembrie 2019, inițiativa Președintelui Republicii Moldova.

Prezintă consilierul Președintelui – doamna Galina Balmoș.

Doamna Galina Balmoș:

Stimați deputați,

Este vorba de majorarea pensiei de urmaș de la 50% la 75%, măsură deja anunțată de către Guvern.

În proiectul cu care vine autorul, quantumul pensiei de urmaș în cazul copiilor cu vârstă de până la 18 ani, iar în cazul în care își continuă studiile în liceu, până la finalizarea acestora, se calculează în mărime de 75% pentru fiecare urmaș, dar nu mai puțin decât quantumul alocației sociale pentru pierderea întreținătorului.

Guvernul, în avizul său, propune ca 75% să fie aplicate pentru cei care își continuă studiile până la 23 de ani.

Autorii nu au nimic împotriva pentru a accepta această propunere a Guvernului.

Rugăm susținerea proiectului.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumim.

Aveți o întrebare.

Doamna Roșca Veronica.

Doamna Veronica Roșca:

Da, aici așa întrebare. Începând cu punctul 11 până la 16 din agendă, sunt 5 proiecte consecutive ale domnului Președinte.

Și, ceva mai devreme, ați propus comasarea proiectelor.

Ceea ce ne dăm noi seama, domnul Președinte este foarte activ în domeniul legislativ. Și am o întrebare pentru doamna Balmoș: domnul Președinte cât timp acordă zilnic pentru a scrie proiecte de legi?

Doamna Galina Balmoș:

Este vorba de instituția Președinției.

Vă mulțumesc.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Alte întrebări nu sunt.

Luați loc, vă rog.

Stimați colegi,

Comisia,

Vă rog, doamnă Bacalu. (*Gălăgie în sală.*)

Doamna Elena Bacalu:

Stimați colegi,

Voi aduce la cunoștință doar decizia comisiei.

Urmare a votării, cu votul unanim al membrilor săi prezenți în ședință (8 voturi „pentru”), Comisia protecție socială, sănătate și familie propune examinarea și adoptarea proiectului de Lege privind modificarea articolului 26 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii nr. 247 din 4 noiembrie 2019 în ședință de plen a Parlamentului în lectura întâi și a doua.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumesc, doamnă președinte.

Întrebări nu aveți.

Stimați colegi,

Vă rog să fim atenți.

Supun votului pentru a fi aprobat în prima lectură inițiativa sub nr. 247 din 4 noiembrie 2019.

Cine este pentru, vă rog să votați prima lectură.

Unanim.

Stimați colegi,

Supun votului pentru a fi votat în lectura a doua proiectul nr. 247 din 4 noiembrie 2019 privind sistemul public de pensii, modificarea.

Cine este pentru, vă rog să votați lectura a doua.

Numărătorii,

Vă rog să dați rezultatele.

Sectorul nr. 1?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 27.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 27.

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 32.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 32.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 17.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 17.

Cu 76 de voturi, proiectul este votat în lectura a doua.

Următorul proiect este sub nr. 282 din 28 noiembrie 2019.

Autor – Guvernul.

Doamnă Dumbrăveanu,

Vă rog, la tribună.

Doamna Viorica Dumbrăveanu:

Stimată doamnă Președinte,

Onorat Plen,

Prezint atenției dumneavoastră proiectul de Lege cu privire la acordarea suportului financiar unic beneficiarilor de pensii și alocații sociale.

Vreau să menționez că acest proiect propune acordarea unui suport financiar unic în sumă de 700 de lei beneficiarilor de toate tipurile de pensii, stabilite până la 1 ianuarie 2020, și alocații, al căror quantum nu depășește 2000 de lei.

Supportul financiar unic va reprezenta un venit suplimentar pentru 591 de mii 336 de persoane, inclusiv 403 mii 445 beneficiari de pensii pentru limită de vârstă, 107 mii 059 beneficiari de pensii de dizabilitate, 10 mii 365 beneficiari de pensii de urmaș, 66 de mii 207 beneficiari de alocații sociale de stat.

Vreau să menționez că acest proiect nu se extinde doar asupra beneficiarilor de alocații pentru îngrijire, însoțire și supraveghere, dat fiind faptul că ei sunt beneficiari de alocații sociale și, oricum, cad sub incidența beneficierei de acest suport financiar.

Rog susținerea acestui proiect.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Doamnă ministru,

Nu aveți întrebări.

Vă rog să luați loc.

Comisia,

Vă rog, la tribună.

Doamna Bacalu.

Doamna Elena Bacalu:

Comisia protecție socială, sănătate și familie salută astfel de inițiative, menite să acorde suport cetățenilor cu venituri mici. Și, astfel, cu votul unanim, membrii comisiei propun comasarea proiectului ... îmi cer iertare.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Nr. 282 examinăm.

Doamna Elena Bacalu:

E nr.282, dar am vrut să ... Deci mai este un proiect de lege care a fost înregistrat în luna ianuarie de către deputații: Serghei Sîrbu, Valentina Stratan și Valentina Rotaru exact la acest subiect care prevede alocarea a câte 600 de lei pentru aceleași categorii de cetățeni, aprobat în prima lectură de către plenul Parlamentului la data de 7 februarie 2019, dar care nu a fost avizat de către Guvern.

Potrivit articolului 56 alineatul (5) din Regulamentul Parlamentului, urmează să fie comasat proiectul de Lege nr. 4 din 29 ianuarie 2019 cu proiectul de lege pus în discuție, de bază fiind proiectul nr. 282 din 28 noiembrie 2019.

Comisia protecție socială, sănătate și familie salută astfel de inițiative menite să acorde suport cetățenilor cu venituri mici.

Astfel, cu votul unanim, membrii comisiei propun comasarea proiectului nr. 4 din 29 ianuarie 2019 cu proiectul nr. 282 din 28 noiembrie 2019, precum și aprobarea și adoptarea proiectului de Lege cu privire la acordarea suportului financiar unic beneficiarilor de pensii și alocații sociale de stat în două lecturi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi...

Aveți o întrebare, doamnă președinte.

Domnul Vovc Liviu.

Domnul Liviu Vovc:

Doamnă Bacalu,

Dar în proiectul, care a fost înregistrat de democrați, nu era vorba despre două prime de 600 de lei: de Paște și de Crăciun?

Doamna Elena Bacalu:

Da.

Domnul Liviu Vovc:

Atunci, poate, ar fi cazul, dacă comasăm și dacă, totuși, colegii socialiști vreau să spună că sunt pentru probleme sociale, haideți să modificăm astfel ca să dăm de două ori pe an deja, să fim generoși.

Doamna Elena Bacalu:

Cred că este o propunere binevenită și putem supune votului dacă se acceptă.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Haideți să nu exagerăm. (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi...

Stimați colegi...

Doamna Elena Bacalu:

Îmi cer iertare, dar raportul comisiei prevede doar atât. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi...

Stimați colegi...

Doamnă președinte,

Vă rog să luați loc.

Stimați colegi,

Supun votului pentru a fi aprobat în prima lectură proiectul sub nr. 282 din 28 noiembrie 2019.

Cine este pentru prima lectură, rog să votați.

Majoritatea.

Nu chiar unanim.

Majoritatea.

Stimați colegi,

Propunerea comisiei, dat fiind că **proiectul sub nr. 4 din 29 ianuarie 2019** conține aceleași prevederi, dar puțin mai mici ca sumă, **să incorporăm și proiectul respectiv, care a fost votat în prima lectură.**

Cine este ...

De bază fiind proiectul nr. 282, de la această comasare nu se schimbă absolut nimic, doar suma de la 600 la 700.

Cine este pentru a fi adoptat în lectura a doua proiectul nr. 282 din 28 noiembrie 2019, rog să votați. Comasat.

Numărătorii,

Vă rog, rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 27.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 27.

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

– 32.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 32.

Sectorul nr. 3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 5.

Doamna Zinaida Greceanîi:

– 5.

Cu 64 de voturi, proiectul a fost adoptat în lectura a doua.

Stimați colegi,

Vă rog să aveți răbdare.

Noi de la începutul ședinței i-am promis că-i **oferim cuvântul la sfârșit**, o luare de cuvânt, **o declarație – domnul Alexandru Botnari.**

Vă rog, la tribuna centrală.

Da, doamnă Bacalu.

Doamna Elena Bacalu:

... pe ordinea de zi astăzi este și proiectul nr. 174, lectura a doua.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Doamnă președinte,

Dacă nu aveți nimic împotriva, din partea Guvernului a venit propunerea să-l transferăm pentru ziua de mâine.

Doamna Elena Bacalu:

A, nici o problemă.

Doamna Zinaida Greceanîi:

De acord?

Doamna Elena Bacalu:

Da.

Doamna Zinaida Greceanîi:

De acord.

Domnul Alexandru Botnari:

Mulțumesc, doamnă Președinte.

Stimată doamnă Președinte al Parlamentului,

Stimați colegi deputați,

Azi este ultima zi a mea de lucru în Parlamentul Republicii Moldova și am depus cererea de demisie. Discuții au fost multe de tot felul, ca să iau așa o decizie nu a fost ușor. Decizia de a activa în organul Legislativ al Republicii Moldova am luat-o atunci când a fost pus în aplicare noul sistem de votare pe circumscripție. Atunci eram convins și susținut de colegi, cetățeni că voi putea realiza mai eficient obiective, proiecte care ar fi putut contribui la sporirea nivelului de trai nu numai al hânceștenilor, ci și al cetățenilor din alte 25 de localități, acolo unde am fost votat. Mai ales, muncind 16 ani alături de hânceșteni ca primar, cunoșteam foarte bine că cele mai stringente probleme, nevoi, griji ale oamenilor din teritoriu le știam destul de bine.

M-am gândit că fiind deputat voi putea fi implicat mai mult în realizarea dorințelor, cerințelor cetățenilor, pe care le-am discutat la fața locului în toate localitățile.

Cu această ocazie, vreau să mulțumesc tuturor cetățenilor care au votat, au fost împreună cu mine. Mulțumesc echipei ce mi-a acordat toată încrederea. Îmi cer scuze dacă prin gestul meu de astăzi poate și am dezamăgit.

Activând nouă luni alături de dumneavoastră, stimați colegi, nu prea am reușit în Parlament ca să realizez ceva în circumscripția nr. 38. Ar fi posibil multe de explicat, dar nu vreau să le explic, dar vreau să aduc convingerea că în toate localitățile unde am fost și am fost alături, și voi fi și mai departe, și mă voi implica și pe parcurs.

Asta și m-a făcut ca în acest timp să iau decizia să candidez la funcția de primar al municipiului Hâncești la al cincilea mandat. Acolo numai am siguranța, știu cu certitudine unde, ce și cum să fac. Importanța mare pentru mine sunt oamenii care în sfârșit ne dau aprecierea și ca deputați, și ca primari în ceea ce facem noi.

O rugăminte am astăzi, în ultima zi a mea în Parlament, față de toți colegii deputați.

Stimați colegi,

Atrageți o atenție mai deosebită administrațiilor publice locale. Fiindcă s-a vorbit și astăzi, când s-a aprobat bugetul, despre alocările ce țin de administrația publică locală. Este foarte important, că, într-adevăr, primarii se confruntă cu probleme diferite și lucrează pe entuziasm. Și vom aprecia cu toți primarii din țară acele subiecte, discuții și legi pe care le veți aborda pentru autoritățile publice locale.

Fiindcă de multe ori am spus-o și repet și astăzi, Republica Moldova nu este doar municipiul Chișinău, este toată țara în întregime.

Și astăzi de la tribună s-a spus că veniturile pe întreg ... la autoritățile publice locale pe venituri s-au majorat aproape cu 4 miliarde. Asta dă dovadă că în teritoriu se lucrează, rezultate sunt, dar prin unele decizii ale dumneavoastră va fi și un succes mai mare.

Vreau să mulțumesc îndeosebi tuturor colegilor Partidului Democrat, care împreună am realizat foarte, foarte multe lucruri și sunt convins că vom comunica și vom realiza și mai departe în buna conlucrare cu dumneavoastră.

Încă o dată vreau să mulțumesc tuturor.

Vă doresc mult succes, realizarea tuturor obiectivelor propuse și fie ca activitatea de deputat, deloc ușoară, să vă aducă satisfacția datoriei împlinite.

Mulțumesc.

Și dacă sunt întrebări, sunt gata să răspund. (*Rumoare în sală.*)
(*Aplauze.*)

Poftim? 108.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Stimați colegi,

Încă un pic răbdare.

Dați-mi voie și eu să-i mulțumesc domnului Botnari pentru activitatea pe care a avut-o în Parlamentul Republicii Moldova, dar și sigur să-i urez izbândă în tot ce va face în calitatea sa de primar pe viitor. Succese vă dorim și multă sănătate.

Stimați colegi...

Domnul Alexandru Botnari:

Mulțumesc și mult succes, stimați colegi.

Doamna Zinaida Greceanîi:

Mulțumim.

Stimați colegi,

Este Ora întrebărilor.

Aveți întrebări?

Nu.

Stimați colegi,

Încă nu tot.

Măi, măi, măi.

Am o propunere: ședința plenară a Parlamentului mâine s-o începem la ora 11.00.

De acord?

Cine este pentru, rog să votați.

Ședința plenară a Parlamentului – mâine, la ora 11.00.

Fără întârzieri, vă rog.

Mulțumesc.

Ședința s-a încheiat la ora 19.18.

Stenograma a fost pregătită spre publicare în Direcția pentru lucrările plenului Parlamentului din cadrul Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului.